Provenit dintr-o familie care, pe linie maternă, este bogată în spiritişti şi prezicători ai viitorului, scriitorul englez Rodney Davies şi-a completat abilităţile psihice înnăscute cu o temeinică pregătire ştiinţifică, elaborând cărţi de mare succes, consacrate unor fenomene supranaturale, precum şi altor domenii de larg interes.

Cartea sa remarcabilă, *How to read faces,* a apărut recent şi în limba română: *Ce ne dezvăluie faţa,* Editura Polimark, Bucureşti, 1997.

Da, ai perfectă dreptate, noi descriem un fenomen imposibil şi totuşi adevărat!

Prof. Charles Ricket

Rodney Davies

DISPARIŢII

SUPRANATURALE

Traducerea de dr. Tatiana Avacum
Editura POLIMARK Bucureşti
Coperta: Silvia Muntenescu Fragment dintr-un tablou de Caspar David Friedrich
Traducerea realizată după volumul
Rodney Davies, Supematural Disappearances, Robert Hale, London, 1996.
O Rodney Davies, 1995
First published in Great Britain 1995
O pentru versiunea în limba română:
Editura POLIMARK, Bucureşti, 1999
Tehnoredactare computerizată: Sanda Stroescu
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
DAVIES, RODNEY
Dispariţii supranaturale/Rodney Davies.
— Bucureşti: Polimark, 1999
208 p.; 20 cm. – (Dincolo de realitatea imediată)
Tit. orig. (eng.): Supematural Disappearances.
Bibliogr.
ISBN 973 – 9302 – 07 – 6
001.94 OZN

Cuprins

Introducere 7

I Unele dispariţii clasice 11
II Deplasări diavoleşti 25
III Apariţii misterioase 41
IV Bilocaţie 64
V Apariţii şi dispariţii de animale 85
VI Rătăcind prin îndepărtatul Somerset 92
VII Pantalonii lui Benjamin Bathurst 105
VIII Du-te, du-te şi s-a dus 126
IX Oare asemenea întâmplări pot exista cu adevărat? 144
X Vapoare şi avioane care dispar 163
XI Mediumul este mesajul! 178
XII Comentarii şi concluzii 193
Către cititori 203
Bibliografie 204

Tuturor celor care au dispărut fără urmă.

Introducere

Principalele caracteristici de care îmi amintesc că aparţinând femeii care, fără voie, a inspirat această carte, au fost rochia pepit, alb-negru, cu care era îmbrăcată şi căţeluşul pe care îl purta în lesa ţinută în mâna dreaptă, îmi amintesc mai vag părul ei castaniu, ridicat în vârful capului şi formând un sul gata parcă să cadă, după moda deceniului al cincilea al secolului nostru. Avea, probabil, în jur de treizeci de ani, deşi aprecierea exactă a vârstei unui adult este foarte dificilă pentru un copil de zece ani, câţi aveam eu. Oricum, nu era, cu siguranţă, bătrână. Cobora, cu pas vioi, pe o cărare îngustă, în direcţia colegului meu şi a mea. Părea că vrea să ofere micului ei însoţitor prilejul să facă mişcare.

John şi cu mine ne grăbeam să ne întoarcem în tabăra de vacanţă din Devon, unde ne-am întâlnit cu o săptămână în urmă şi am devenit prieteni. Azi era ziua plecării şi ne-am petrecut dimineaţa vizitând, cu regret, pentru ultima oară, iazul din vecinătate, la care se putea ajunge pe această cărare, mărginită de un gard viu înalt; am aruncat pe suprafaţa scânteietoare şi tentantă a iazului pietricele plate care ricoşau până la celălalt mal. A fost escapada de încheiere a unei săptămâni fericite, înainte ca

părinţii să ne ducă înapoi, în lumea obişnuită.

În ceea ce mă priveşte însă, femeia cu al său terrier de Yorkshire mi-a transformat această plimbare însorită şi lipsită de griji într-o dimineaţă de teroare, neaşteptată şi de neuitat. În momentul în care femeia se afla la o distanţă de aproximativ douăzeci de yarzi, a luat-o, brusc, spre dreapta, părăsind cărarea şi trecând, aparent, printr-o bănuită spărtură a gardului viu, în direcţia păşunii vecine. Când am ajuns în locul din care femeia făcuse cotitura, am constatat, spre surprinderea mea, nu numai că nu exista nicio spărtură în gardul viu, ci şi că pe păşunea învecinată nu se vedea nici urmă de femeie sau căţel, care, literalmente, dispăruseră!

Cu răsuflarea tăiată de uimire m-am întors către John, care venea în urma mea, şi i-am strigat:

- Ce crezi că i s-a întâmplat?

Încruntându-se, întrebă, surprins:

- întâmplat cui?
- Femeii cu câinele, care cobora pe cărare.
- Nu am văzut nicio femeie şi niciun câine, spuse John, uitându-se rapid în jur.
- Şi totuşi, trebuie să o fi văzut – am zis, simţind fiori reci pe şira spinării – purta o rochie pepit. Am crezut că a trecut printr-o spărtură în gard; vezi dacă există!
- Nu, răspunse John, cu ochii holbaţi.
- Tocmai a dispărut, am şuierat, brusc înspăimântat mai mult decât oricând.
- O, Doamne! a murmurat John, impresionat de frica mea şi devenind palid la faţă.
- Să mergem! am strigat şi am început să alerg, iar John mi-a urmat exemplul; am ţinut-o într-o goană până am ajuns cu bine în tabără, unde ne-am găsit părinţii; după ce ai mei m-au dojenit pentru întârziere, mi-au ascultat, cu nonşalanţa studiată a adulţilor, relatarea despre ceea ce mă înspăimântase. Ei au conchis că m-am înşelat în privinţa localizării spărturii. Aceasta trebuie să fie explicaţia, întrucât oricine ştie că nici oamenii, nici câinii, nu pot dispărea aşa ca şi cum s-ar evapora. Aşa ceva este,

pur şi simplu, imposibil!

Lămurit astfel de părinţi şi, totuşi, simţind nevoia de a-mi explica ce s-a întâmplat de fapt, m-am gândit multă vreme după acea întâmplare că, în dimineaţa respectivă, am văzut poate o fantomă sau, mai curând, două fantome; mai târziu, când am aflat mai multe despre asemenea fenomene, m-am întrebat dacă nu cumva avusesem o halucinaţie. Ambele posibilităţi erau susţinute de faptul că John nu observase nimic neobişnuit; ce-i drept, mergând în spatele meu, cărarea din faţă îi era în parte invizibilă din cauza corpului meu, iar atenţia îi putea fi cu uşurinţă atrasă de ceva de pe jos sau de pe laturile cărării, aşa încât să nu fi zărit femeia şi căţelul în intervalul de un minut sau două, în care eu îi văzusem. Eram însă convins că respectivele figuri nu aveau nimic fantomatic – formă ceţoasă sau aspect straniu – care să sugereze că nu erau din această lume. În plus, rochia pepit şi coafura femeii erau extrem de reale şi moderne. Am ajuns deci la concluzia că nu era vorba nici de halucinaţie, nici de vreun miraj. În definitiv, dacă acestea ar fi fost un produs spontan al minţii mele, de ce am văzut figurile respective o singură dată în viaţă şi tocmai în acel moment?

Se impuneau două explicaţii: prima, de bun simţ, era aceea propusă de părinţii mei, şi anume că m-am înşelat în perceperea de către mine a ceea ce li s-a întâmplat femeii şi câinelui său; probabil că aceasta a trecut într-adevăr printr-o spărtură pe care eu nu am observat-o, tot aşa cum nu am observat femeia după ce aceasta a ajuns pe câmp. A doua explicaţie, pe care o simţeam că este cea reală, în ciuda tuturor protestelor celorlalţi, era că femeia şi câinele acesteia au dispărut cu adevărat.

Or, majoritatea oamenilor consideră drept imposibilă chiar şi ideea celei de-a doua variante, prin care eu înţeleg dispariţia supranaturală a unei persoane, a unui animal sau a unui obiect, de faţă cu martori sau în împrejurări în care nu se poate susţine o altă explicaţie. Într-adevăr, acesta este cazul unor întâmplări stranii din experienţa noastră zilnică, pe care ne place să o numim realitate,

întâmplări despre care practic oricine, cel puţin prin prisma culturii noastre ştiinţifice, susţine cu vehemenţă că nu se pot întâmpla vreodată.

Cu toate acestea, dacă luăm în consideraţie că, la fel cu orice alt component al Universului, corpul uman conţine mult mai multe spaţii goale decât materie propriu-zisă, astfel încât, dacă atomii ce-i conferă soliditate ar fi comprimaţi până vin în contact unii cu alţii, acel ceva – adică dumneavoastră sau eu însumi – ar putea trece prin urechea acului, iar aparenta noastră soliditate ar deveni „de cârpă”. De fapt, după cum reiese clar din cazurile relatate în cele ce urmează, aspectul mirabil nu-l constituie atât dispariţia supranaturală sporadică a unor obiecte materiale, cât raritatea unor asemenea dispariţii.

După cum vom vedea, unii dintre cei care dispar în această stranie manieră pot să nu mai reapară niciodată, pe când alţii pot reapărea, aparent instantaneu, la distanţă de locul dispariţiei. Pentru că întâmplările din a doua categorie pot fi observate de martori, şi aceste apariţii supranaturale vor fi incluse în prezentarea generală a fenomenului. Tot astfel sunt şi cazurile de *bilocaţie,* cel mai incredibil fenomen dintre toate, în cadrul căruia corpul persoanei respective se dedublează în chip supranatural, iar uneori dublura apare într-un loc depărtat. Nu e surprinzător faptul că bilocaţia se întâmplă mai frecvent unor bărbaţi şi femei cu aură de sfinţenie.

Toate aceste întâmplări, rare şi neobişnuite, au o istorie îndelungată; de aceea, am relatat atât cazuri din antichitate, cât şi întâmplări din epoca modernă. Deşi un sceptic ar putea contesta fiecare caz, considerându-l drept produsul unei observaţii inexacte, al unei simple erori sau chiar al unei înşelăciuni, privite laolaltă aceste cazuri sunt o dovadă suficientă că nu trăim într-o lume închisă şi ordonată, în care să nu poată avea loc fenomene care contrastează raţionalul. Dimpotrivă, ele dezvăluie mai curând că lucruri neaşteptate şi miraculoase se pot întâmpla şi chiar se întâmplă şi că în noi şi în jurul nostru se întinde un domeniu magic, plin de farmec şi de minuni.

Rodney Davies, Finchley, Anglia

Unele dispariţii clasice

Dar iute pe Paris îl smulge Afrodita la o zeiţă uşor şi-l duce prin negură acasă, într-o cămară-n iatac, unde fumegă dulci mirodenii.

Homer, *Iliada,* Cântul III (Trad. G. Mumu, ESPLA, 1955.)

Fenomenul de dispariţie supranaturală este semnalat în cele mai vechi opere scrise. Câteva exemple sunt menţionate şi în *Iliada* lui Homer, compusă în al optulea secol î.Hr., iar Vechiul Testament ne furnizează mai multe cazuri, printre care miraculoasele plecări din lume a patriarhului Enoh şi a profetului Ilie.

Eu, însă, voi începe prin analiza unor dispariţii supranaturale mai târzii, din perioada de graniţă în care miturile se îmbină cu istoria şi se deschide perioada clasică. Deşi nu sunt larg cunoscute, toate cazurile examinate pot fi apreciate drept clasice, iar aspectele lor caracteristice ne-ar putea furniza cheia motivului şi a modalităţii producerii lor.

Este semnificativ cazul lui Romulus, primul rege al cetăţii Romei. Romulus şi Remus, fratele său geamăn, au întemeiat Roma în anul 753 î.Hr.; el a devenit apoi rege al cetăţii şi a domnit în următorii 39 de ani.

Romulus şi Remus sunt consideraţi drept figuri legendare, deşi nu există motive întemeiate ca să se creadă că nu au existat cu adevărat. Presupusa lor origine divină – se spunea că ar fi fost fiii lui Marte, zeul războiului – este ceva ce se afirma frecvent despre mulţi bărbaţi şi femei cu renume din lumea antică, iar povestea cu alăptarea lor de către o lupoaică se trage de la doica lor, care era o prostituată, poreclită „Lupus”.

Există câteva relatări despre dispariţia lui Romulus, care diferă între ele. Potrivit uneia dintre versiuni, inexplicabila lui dispariţie s-a produs în după-amiaza zilei de 7 iulie a anului 714 î.Hr., în timp ce le dădea instrucţiuni senatorilor Romei, în templu! lui Vulcan. Din cauza întunecării bruşte care a însoţit evenimentul, este

mai probabil că această misterioasă ieşire din lume a avut loc la 26 mai a anului amintit, când s-a înregistrat o eclipsă de soare; inexactitatea calendarului roman din acea vreme ar putea cu uşurinţă explica discrepanţa dintre cele două date.

Oricum, istoricul roman Titus Livius, relatând despre dispariţia lui Romulus în a sa „Istorie a Romei, de la origine până în anul 9 î.Hr.”, o descrie astfel: „Într-o zi când îşi inspecta trupele pe Câmpul lui Marte. Învecinat cu Mlaştina Caprei, s-a iscat o furtună, cu tunete asurzitoare. Romulus a fost învăluit de un nor atât de des, încât l-a ascuns privirii tuturor celor prezenţi şi din acel moment nu a mai fost zărit nicăieri în lume”.

Relatarea lui Titus Livius diferă de versiunea amintită anterior, atât în privinţa localizării – „Mlaştina Caprei” fiind situată în afara Romei – cât şi a împrejurărilor: inspectarea trupelor, precum şi în privinţa amănuntului că Romulus a fost învăluit de un nor dens, dispariţia lui miraculoasă nefiind precedată de o întunecare generală.

Potrivit relatărilor scriitorului grec Plutarh, dispariţia s-a produs tot în vecinătatea „Mlaştinii Caprei”. În timp ce avea loc o adunare a senatorilor şi a cetăţenilor. Plutarh spune:

În acea împrejurare aerul s-a învolburat brusc şi s-a schimbat într-un mod miraculos, lumina soarelui a scăzut şi toţi au fost cuprinşi de un întuneric surprinzător, însoţit de tunete înfricoşătoare şi de vijelie Atunci mulţimea s-a împrăştiat şi a luat-o la goană.

dar nobilimea s-a adunat formând un grup aparte. Când s-a potolit furtuna şi a reapărut lumina, oamenii au revenit la locurile lor şi s-au interesat, plini de teamă, unde este regele, dar acesta nu a mai putut fi găsit.

În versiunea lui Plutarh, se arată că dispariţia lui Romulus a fost însoţită, în acelaşi timp, de o eclipsă şi de o mare furtună (aceasta din urmă a fost menţionată şi de Titus Livius), rezultând o combinaţie, cu siguranţă înspăimântătoare, care i-a determinat pe oameni să o ia la fugă pentru a-şi salva viaţa. Vom afla mai departe că unul

sau altul dintre aceste fenomene meteorologice cu tentă dramatică s-a înregistrat şi cu prilejul unor dispariţii ulterioare.

Întrucât căutarea lui Romulus nu a dus la găsirea acestuia sau, cel puţin, a unui fragment din îmbrăcămintea lui, cetăţenii au început să murmure că senatorii l-au omorât şi i-au tăiat corpul şi hainele în bucăţi mici pe care apoi le-au ascuns sub propria lor îmbrăcăminte şi le-au dus în locuri neumblate. Deşi este posibil să fi existat o ură atât de adâncă a unor senatori geloşi pe Romulus sau sătui de domnia lui, pare aproape neplauzibil ca, într-un interval de timp atât de scurt, aceştia să-i fi putut tăia corpul în bucăţi fără să-i trădeze cantitatea mare de sânge scurs sau îngrozitoarea dezordine ce ar fi însoţit o asemenea acţiune. Este la fel de improbabil, dacă aceşti oameni ar fi săvârşit o crimă atât de odioasă, ca niciunul dintre ei să nu comită imprudenţa de a vorbi soţiei sau amantei despre ceea ce a făcut sau, mai târziu, pe patul de moarte, să nu facă mărturisirea respectivă. Nu există însă nicio relatare că vreunul din ei ar fi făcut o asemenea mărturisire sau i-ar fi scăpat o vorbă despre un act ca acesta. De fapt. această situaţie le confirmă nevinovăţia.

Oricum, tuturor acestor speculaţii le-a pus capăt Julius Proculus, un bătrân şi distins senator, renumit pentru sfinţenia sa, care a afirmat, sub jurământ, că, în timp ce se întorcea în oraş, l-a întâlnit pe Romulus pe un drum din afara Romei, „cu o înfăţişare mai nobilă şi mai augustă decât oricând şi fiind îmbrăcat într-o armură a cărei strălucire te orbea”. Romulus cel reconstituit, a cărui revenire ne reaminteşte de reapariţia supranaturală a lui Iisus Hristos la Emaus, s-a adresat bătrânului senator cu următoarele cuvinte:

Bunul meu Proculus, a fost voinţa zeilor să ne aflăm, un timp, în mijlocul oamenilor, iar după ce-am durat o cetate, care va fi cea mai puternică şi mai glorioasă din lume, să ne întoarcem în ceruri, de unde am venit. Mergi, dar, şi spune-le romanilor că, prin temperanţă şi tărie sufletească, vor atinge cea mai înaltă culme a măreţiei

omeneşti, iar eu, zeul Quirinus, le voi fi totdeauna binevoitor.

Prin vorbele sale, Romulus şi-a confirmat originea divină (de la „tatăl” său, Marte) şi a dezvăluit că a devenit zeul Quirinus, denumire sub care a fost adorat, la Roma, în următorii o mie de ani.

O a doua dispariţie, deosebit de semnificativă, despre care cunoaştem unele amănunte, este cu atât mai credibilă cu cât nu i s-a întâmplat unui erou sau unui rege, ci unui cetăţean obişnuit.

A avut loc în jurul anului 550 î.Hr., pe insula Proconnesus, situată în Marea Marmara, şi numită de antici Propontis. Omul care a dispărut se numea Aristeas şi a devenit mai târziu un poet celebru.

Astăzi, Proconnesus, care fusese numită, alternativ, Elaphonnesus sau Neuris, poartă numele de Marmara. Insula este situată la nord-vest şi la aproximativ şase mile distanţă de un promontoriu impozant, numit Kapidagi Yarimadasi *(Figura* 1), dar care pe atunci era o insulă, numită Cyzicum (sau Arctonnesus). Ambele insule erau locuite de greci, probabil de pe la mijlocul secolului al VIII-lea î.Hr. Cyzicum a fost denumită astfel după numele Cyzicus al unuia dintre argonauţi, omorât acolo accidental de către Jason, conducătorul lor, când s-a oprit pe insulă în drum spre Colchida şi a fost atacat noaptea de sălbaticii ei locuitori.

Figura 1. Poziţia insulei Proconnesus

Se pare că, într-o zi, Aristeas, bărbat tânăr şi, totodată, poet în devenire, a vizitat prăvălia unui spălător de lână din capitală (numită şi Proconnesus), unde locuia. În timpul convorbirii cu proprietarul prăvăliei, Aristeas a scos, deodată, un strigăt şi s-a prăbuşit la pământ. Văzând cele întâmplate, proprietarul, îngrozit, a considerat că tânărul a murit. Şi-a încuiat în grabă prăvălia şi a plecat să anunţe tragedia rudelor lui Aristeas. Când însă acestea s-au întors cu el şi au intrat în prăvălie, au fost descumpăniţi găsind încăperea goală. Corpul lui Aristeas dispăruse, fapt confirmat şi de negustorii vecini care au declarat că nimeni nu a ieşit din şi nu a intrat în prăvălie, după ce proprietarul a încuiat-o şi a plecat.

În continuare s-a produs însă ceva amintind de dispariţia lui Romulus; nu mult după aceea a sosit un om din Cyzicus, capitala şi portul insulei Cyzicum, care le-a spus că, în timp ce se îndrepta spre oraş din portul învecinat Artaca, pe care tocmai îl vizitase, l-a întâlnit în drum pe Aristeas şi s-a oprit să stea de vorbă cu acesta. Aşadar, mortul care dispăruse în condiţii supranaturale a reapărut, viu, la mai multe mile distanţă, pe o altă insulă.

Istoricul grec Herodot susţine că, după şapte ani, Aristeas a revenit, pe neaşteptate, la Proconnesus, unde a

rămas destulă vreme pentru a compune un lung poem, intitulat „Povestea arimaspianilor”. Se pare că acest poem avea la bază vizitarea repetată, de către Aristeas, a diferitelor triburi barbare, în perioada absenţei sale, şi mai ales a unui trib de sciţi, numiţi zisedoni, stabiliţi la nord-est de Marea Caspică. Aceştia i-au povestit despre arimaspi, care locuiau la o oarecare distanţă de ei şi aveau un singur ochi. Acest popor improbabil era angrenat în permanente războaie cu grifinii – un popor şi mai improbabil, stabilit dincolo de precedentul, în desişul vastelor păduri de conifere din zonă şi care deţinea mari depozite de aur.

După ce şi-a încheiat „Povestea arimaspienilor”, Aristeas a dispărut din nou (se pare că nu în condiţii supranaturale) şi nu a mai revenit niciodată în insula natală. Totuşi aceasta nu a fost ultima ştire despre el, deoarece, 240 de ani mai târziu, fantoma sa a apărut în oraşul Metapontum din sudul Italiei, unde s-a adresat asistenţei, îndemnând pe cei de faţă să-i ridice o statuie în apropierea templului lui Apollo. Instrucţiunile sale au fost puse în practică, după care oraşul a prosperat. Din păcate, poemul său nu a avut o soartă atât de fericită şi, cu excepţia câtorva versuri, citate de alţi autori, s-a pierdut în întregime. Cât despre aurul grifinilor, dacă a existat vreodată, acesta a rămas nedescoperit până în zilele noastre.

Prezintă interes faptul că filosoful Pitagora şi-a petrecut ultimii ani ai vieţii la Metapontum, oraş de coastă, situat într-un intrând al cizmei italice, unde a şi murit în jurul anului 497 î.Hr. Se spune că odată s-a transportat singur, în condiţii supranaturale (folosind cuvinte magice), de la Metapontum la Taurominium, în Sicilia, oraş situat la o distanţă de aproxomativ 300 de mile marine, reuşind astfel să stea de vorbă, în aceeaşi zi, cu prietenii săi din ambele oraşe, ceea ce nu putea face în condiţii obişnuite. S-au povestit atât de multe minunăţii despre Pitagora, care a dobândit o faimă universală încă în viaţă fiind, datorită descoperirilor sale filosofice şi matematice, precum şi

datorită învăţăturilor sale, încât ne este greu să precizăm care dintre aceste miracole este adevărat şi dacă a fost vreunul.

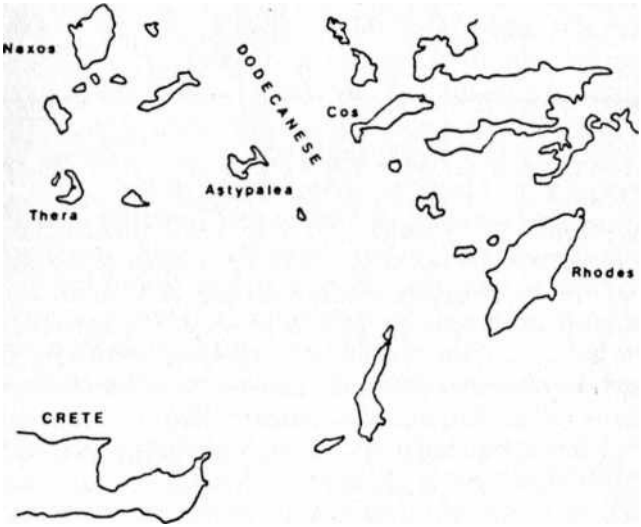

Figura 2. Poziţia insulei Astypalea

Următoarea dispariţie faimoasă, pe deplin susţinută documentar, pe care doresc să o relatez, a avut loc, de asemenea, pe o insulă, Astypalea, situată în Marea Egee, între insulele Cos şi Carpathos *(Figura* 2). Persoana dispărută a fost Cleomedes, pugilist renumit al acelor vremuri, reprezentant al oraşului Astypalea la Jocurile Olimpice din anul 496 sau 492 î.Hr.

Cleomedes era un om foarte musculos şi puternic, care era considerat favorit în partida care urma. De fapt, a ajuns în finală fără prea mare efort, dar şi adversarul său, Iccus din Epidaur, era un luptător subtil şi puternic, care i-a opus lui Cleomedes mai multă rezistenţă decât se aştepta el. Aceasta l-a făcut pe Cleomedes să lovească incorect, omorându-l accidental pe bietul Iccus. În urma acestui fapt a fost descalificat, ceea ce i-a produs un şoc în plus, pe lângă moartea adversarului, şi i-a tulburat mintea.

Ruşinat şi amărât, pugilistul s-a întors în Astypalea, fiind întâmpinat nu ca un erou, ci cu reproşuri şi învinuiri din partea alor săi din insulă, care îşi puseseră atâtea

speranţe în el. Mintea lui Cleomedes s-a tulburat definitiv, şi nu mult după aceasta, el a intrat într-o şcoală, unde a izbit sau împins stâlpul care susţinea acoperişul, aşa încât acesta s-a prăbuşit peste copii, omorând vreo şaizeci din ei. Curând, părinţii îndureraţi şi furioşi ai copiilor ucişi au venit să-l caute pe Cleomedes, cu gândul de a-l omorî prin lapidare. Pugilistul, înspăimântat, a fugit şi şi-a găsit adăpost în sanctuarul templului zeiţei Atena, unde, ca precauţie în plus, s-a încuiat într-o ladă şi a ţinut atât de tare capacul ei, încât părinţii furioşi nu au putut deschide lada. S-au adus atunci topoare şi, după îndelungate eforturi, lada a fost făcută bucăţi. Spre surprinderea tuturor, însă, lada a fost găsită goală. Cleomedes dispăruse!

Dându-şi seama că au fost martorii unui miracol, locuitorii insulei au trimis, în grabă, o delegaţie să întrebe oracolul din Delphi ce ar putea să însemne această întâmplare. Răspunsul le-a pricinuit o nouă lovitură; preoteasa Pitia a rostit, fiind în transă, următoarele cuvinte: *Ultimus heroum Cleomedes Astypalaeus* (Seminţia eroilor se sfârşeşte cu Cleomedes din Astypalea). Acest răspuns i-a făcut pe astipaleeni să-l venereze pe Cleomedes ca pe un semizeu, cultul lui fiind continuat timp de 650 de ani.

În anul 217 î.Hr., la peste 250 de ani după dispariţia supranaturală a lui Cleomedes, a avut loc, în Italia, o bătălie importantă între romani şi cartaginezii conduşi de Hanibal, în apropierea lacului Trasimene din Toscana; în urma acestei bătălii a dispărut, în mod inexplicabil, comandantul roman, Caius Flaminius.

Consulul Caius Flaminius era un om violent şi încăpăţânat, ale cărui succese în bătălii anterioare l-au făcut să creadă nebuneşte în victorie. El a ignorat chiar şi o serie de prevestiri nefaste care ar fi trebuit să-l avertizeze de iminenţa unui pericol. De exemplu, într-o zi, calul său s-a speriat deodată, fără vreo cauză evidentă, şi l-a aruncat jos din şa; el a refuzat însă să accepte că acest incident ar putea prevesti propria lui cădere.

Armata romană era superioară ca număr; dându-şi seama de aceasta, Hanibal s-a pregătit să o învingă printr-o stratagemă. În acest scop, el a atras-o într-o ambuscadă, între lac şi dealurile Corona din apropiere, unde avantajul surprizei şi al terenului i-a permis să o măcelărească. Într-adevăr, bătălia de lângă lacul Trasimene a fost unul din cele mai mari dezastre din istoria Romei; au pierit 15.000 de romani, iar alţi 10.000 au fost făcuţi prizonieri, în timp ce cartaginezii au avut numai 1500 de morţi.

Printre romanii care au murit se număra şi comandantul lor, Caius Flaminius, care a luptat vitejeşte până la capăt. Hanibal, martor al morţii acestuia, a fost atât de impresionat de curajul lui, încât a hotărât să fie înmormântat cu toate onorurile militare. De aceea, a trimis imediat să se aducă de pe câmpul de bătaie cadavrul lui Flaminius. În ciuda unor căutări atente, stăruitoare, cadavrul nu a fost găsit nicăieri. Nu a fost şi nici nu ar fi putut să fie luat de pe câmpul de luptă de către romanii fugari sau răniţi, deoarece din relatările lor, nedezminţite, rezulta că nu l-au văzut după bătălie. Se pare că rămăşiţele acestui brav soldat, ce avea un curaj nebun, au plecat, odată cu sufletul lui, spre „ţinuturile nedescoperite din care nu s-a întors niciun călător”.

Lumea romană ne mai furnizează strania poveste al cărei erou a fost istoricul Drusus Caius, care, pe când era copil mic, a dispărut, într-o zi, din leagănul său. Căutarea lui s-a dovedit inutilă şi părinţii săi, înnebuniţi, au conchis că cineva l-a ascuns. A doua zi însă, din întâmplare, copilul neajutorat a fost descoperit, culcat lângă o fereastră din partea cea mai de sus a casei; era teafăr şi se uita, fericit, la soare!

O altă figură clasică, creditată cu o dispariţie cu martori şi reapariţie, în decurs de o oră, într-un loc depărtat, a fost faimosul taumaturg, „făcătorul de minuni”, Apollonius din Tyana. De fapt, viaţa lui Apollonius a fost atât de plină de acţiuni de binefacere, de cercetări filosofice şi miracole renumite, încât dacă ar fi fost creştin, cu siguranţă ar fi fost sanctificat.

Tyana era o veche colonie grecească, situată la poalele munţilor Taurus, în provincia romană Capadocia (astăzi Turcia de sud-est), unde naşterea lui era aşteptată de anumiţi prezicători care au prevestit viitoarea lui măreţie. Din adolescenţă l-a interesat filosofia, a studiat învăţăturile mai multor profesori şi, în cele din urmă, a devenit discipol al lui Pitagora. La vârsta de 20 de ani, după moartea tatălui său, a păstrat timp de cinci ani un mutism mistic, perioadă în care i s-au revelat adevărurile secrete ale lui Pitagora. A întreprins apoi o serie de călătorii de lungă durată, care l-au dus în locuri îndepărtate – Orientul Mijlociu, Etiopia, Egipt, Grecia, Italia
— unde a venit în contact cu gânditori renumiţi, care l-au iniţiat în magie şi alte ştiinţe oculte şi de la care a învăţat multe; în plus, a devenit capabil să-şi dezvolte propriile puteri supranaturale. Curând a devenit cunoscut, ca Iisus, pentru puterea lui de a vindeca, a învia din morţi şi a profeţi. Remarcabil este şi faptul că era în stare să înţeleagă orice limbă străină. A adoptat o serie de deprinderi personale, care pentru acea vreme erau excentrice, dar care azi ne par surprinzător de moderne.

El refuza să mănânce carne, nu purta piei, blănuri sau alte produse animale şi nu era de acord cu maltratarea şi sacrificarea animalelor. Se pare că niciodată nu s-a bărbierit şi nu s-a tuns.

Viaţa lui a fost povestită, pentru prima dată, de discipolul său Damis, al cărui jurnal, împreună cu alte scrieri despre el, au fost folosite de Flavius Philostratus, care, la porunca Juliei Doamna, soţia împăratului Septimius Sever, a compus faimoasa „Viaţă a lui Apollonius din Tyana”, la 100 de ani după moartea acestuia. Philostratus susţine că Apollonius putea să dispară în condiţii supranaturale şi că a fost teleportat, în două rânduri, în locuri îndepărtate.

Prima dispariţie a avut loc la scurt timp după întoarcerea înţeleptului din India (data exactă nu este sigură), când a vizitat portul ionian Smyma. „Dar când

ciuma a început să facă ravagii la Efes şi niciun remediu nu o putea stăvili, s-a trimis o delegaţie la Apollonius, pe care l-au rugat să devină vindecătorul suferinţei lor". Apollonius prevăzuse că Efesul (situat la o distanţă de aproximativ 35 de mile) va fi lovit de o epidemie şi, înţelegând gravitatea acesteia, a spus „Să mergem", pentru că socotea că „nu poate îndrăzni să-şi amâne călătoria. Fără întârziere s-a aflat la Efes, săvârşind, cred, aceeaşi minune ca şi Pitagora, care a fost prezent, în aceeaşi clipă, la Thurii [sic] şi la Metapontum4. Acolo a căutat să identifice cauza epidemiei şi a constatat că era un demon deghizat în cerşetor, pe care l-a distrus, punând astfel capăt epidemiei.

A doua dispariţie s-a întâmplat în anul 81, când Apollonius a fost convocat la Roma ca să apară înaintea noului împărat Domiţian şi să răspundă la acuzaţiile ce i se aduceau, cum că ar fi complotat împotriva acestuia. A mai fost acuzat că ar fi sacrificat un băiat ca să ghicească viitorul şi să i se recunoască dreptul de a fi venerat ca un zeu.

Apollonius s-a apărat singur cu multă iscusinţă în faţa judecătorilor, fiind aplaudat de întreaga asistenţă şi silindii-l pe Domiţian să-l achite; acesta însă i-a poruncit lui Apollonius să rămână o vreme la Roma, pentru că voia să-i vorbească în particular. Apollonius i-a mulţumit împăratului, arătându-i totodată răul pe care acuzatorii săi l-au făcut şi altora, după care a citat un vers din Homer: „Tu nu mă vei putea ucide, pentru că, ţie îţi spun, nu sunt muritor".

Şi cu aceste cuvinte – continuă Philostratus – a dispărut din incinta tribunalului, aceasta fiind cea mai bună soluţie în împrejurările date, pentru că era clar că împăratul nu avea de gând să-l întrebe, sincer, despre cazul în speţă, ci despre tot soiul de elemente irelevante… efectul acestei dispariţii miraculoase şi inexplicabile asupra tiranului nu a fost cel scontat; toţi se aşteptau ca el să se înfurie groaznic şi să poruncească urmărirea lui trimiţând, în tot imperiul, ordonanţe să fie arestat oriunde

ar fi găsit. împăratul nu a făcut însă nimic din toate acestea.

Dispariţia din tribunal a lui Apollonius s-a petrecut la orele amiezii. În amurgul aceleiaşi zile, i-a surprins pe discipolii săi Damis şi Demetrius, ivindu-se, în faţa lor, într-un templu depărtat, consacrat nimfelor, care îşi avea sediul într-un golf din apropierea oraşului Dicaearchia, situat la sud faţă de Roma, până la care era cale de trei zile de mers. Apollonius se afla în interiorul templului când au intrat cei doi, deci, neîndoielnic, se materializase acolo mai devreme, poate chiar imediat după dispariţia lui din Roma. La început, Damis şi Demetrius au crezut că era o fantomă, până când Apollonius i-a întins mâna celui de-al doilea, spunându-i:

Apucă-mă şi dacă nu mă poţi ţine sunt într-adevăr o fantomă care a venit la voi din regatul Persefonei… dacă însă rezist la atingerea ta, îl voi convinge şi pe Damis că sunt viu şi că nu mi-am părăsit corpul. Demetrius a spus: Cum ai făcut atunci o călătorie atât de lungă într-o fracţiune a zilei atât de scurtă? Atunci

Apollonius a început să-i vorbească, încheindu-şi spusele cu citatul: „Tu nu mă vei putea ucide”, povestind exact cum a dispărut din tribunal.

Apollonius s-a stabilit, în cele din urmă, la Efes, unde s-ar putea să fi murit, deşi una din versiuni despre „trecerea14 lui îl face intrat în templul Atenei din Lindus, oraş situat pe insula Rodos, de unde a dispărut în mod supranatural.

Philostratus relatează că, în anul 96, la 18 septembrie, când Apollonius avea 100 de ani, vorbind, la Efes, în faţa unei mulţimi, a avut o viziune, presimţind fizic uciderea, la Roma, a detestatului Domiţian şi a strigat deodată: „«Izbeşte-l pe tiran, loveşte-l!», după care a tăcut o clipă înainte de a adăuga: «Curaj, cetăţeni, astăzi a fost ucis tiranul… chiar în clipa strigătului meu, urmat de tăcere» 44. S-a dovedit mai târziu că, într-adevăr, Domiţian fusese înjunghiat mortal, în dormitorul său din palat, de patru asasini, exact în acel moment. De fapt, cunoaşterea

de către Apollonius a acestui eveniment este unul din cele mai remarcabile exemple de prorocire care a fost consemnată.

Aceste dispariţii supranaturale din antichitate ne furnizează un şir întreg de posibile variante ale fenomenului. De exemplu, în cazul lui Cleomedes. un om viu dispare fără a se mai întoarce, iar în cazul lui Caius Flaminius, cadavrul său dispare pentru totdeauna. De obicei, însă, persoana care a dispărut reapare, uneori la multe mile distanţă. Acest salt instantaneu dintr-un loc în altul, denumit *translocaţie* sau *teleportare,* chiar dacă nu se întâmplă totdeauna, tinde să fie considerat ca parte a fenomenului, în egală măsură cu dispariţia însăşi. Deplasarea se poate face până la o distanţă de câţiva yarzi, ca în cazul lui Drusus Caius, sau de mai multe mile. Romulus a fost, probabil, teleportat la o distanţă de aproximativ două mile, Aristeas – cam la şase mile, Apollonius la 35 de mile la prima dispariţie şi la peste 90 de r de la a doua, iar Pitagora la aproximativ 200 de mile, aceasta fiind distanţa, în linie dreaptă, între Metapontum şi Taurominium, şi iarăşi înapoi!

Dispariţia lui Romulus a fost însoţită de întuneric şi/sau de apariţia unui nor, iar Romulus a reapărut, la scurt timp, într-o formă mai glorioasă (dar cu aparenţă de spirit) ca să-şi facă cunoscut ultimul mesaj; Aristeas a dispărut după moarte, dar a reapărut curând, viu, într-un loc depărtat, spre deosebire de Caius Flaminius, al cărui corp a dispărut, de asemenea, dar omul nu a mai reapărut. Pugilistul nebun, Cleomedes, a dispărut în urma ameninţării cu moartea şi nu a mai fost, nici el, văzut vreodată. Copilul Drusus Caius a fost transportat spontan într-o altă parte, mai înaltă, a casei.

Numai Pitagora şi Apollonius îşi puteau controla dispariţiile, folosind această putere ca pe o modalitate de a ajunge instantaneu acolo unde doreau să fie, deşi vizita supranaturală la Efes a lui Apollonius pare să aibă, ca substrat, mai curând grija pentru cei suferinzi, decât dorinţa sa spontană.

Niciunul din aceste cazuri nu este unic, deoarece chiar cel mai curios dintre ele, şi anume, dispariţia corpului lui Aristeas şi reapariţia lui ca om viu, îşi găseşte paralela în învierea lui Iisus Hristos.

Stresul puternic, provocat de frica morţii, se poate să fi fost principalul factor al dispariţiei supranaturale a lui Cleomedes şi tot stresul ar fi putut contribui la dispariţia postmortem a lui Caius Flaminius. Dispariţia lui Romulus în timpul unei eclipse, însoţită de o furtună cu tunete, sugerează că sau unul sau ambele fenomene au declanşat evenimentul.

Oricum, pentru că urmează să examinăm mult mai multe dispariţii şi reapariţii stranii, se pare că este preferabil să aşteptăm înainte de a face speculaţii în privinţa cauzelor acestora. În plus, cititorului i-ar plăcea, poate, să mediteze de ce dintre numeroşi oameni, aflaţi în aceleaşi condiţii, numai unii dispar în mod supranatural, dacă dispar într-adevăr.

II

Deplasări diavoleşti într-o clipită fata era deplasată, ciudat, din pat, uneori în vârful lăzii cu lenjerie, fără să o deranjeze; uneori zăcea între două paturi; uneori sub un balot de lână; uneori pe o rogojină din camera vecină şi, o dată, zăcea pe o scândură îngustă în vârful unei case, între două grinzi, de unde putea coborî numai cu o scară.

Mărturie de la procesul pentru vrăjitorie, intentat lui Florence Newton, 1661

Ca o ironie a sorţii, în anii mai târzii, când păgânismul a fost înlăturat de credinţa creştină, fenomenul de dispariţie supranaturală şi translocaţia care îl însoţeşte adeseori şi care constă în deplasarea la distanţă a persoanei respective, au fost privite ca fapte diavoleşti sau atribuite unor zâne rele.

Dacă aceste credinţe nu aveau nicio importanţă pentru persoana care dispărea pentru totdeauna, în schimb ele determinau, la persoanele teleportate, consecinţe nefaste, acestea fiind acuzate de demonism, vrăjitorie sau chiar magie neagră, fiindu-le foarte greu să

se dezvinovăţească, chiar dacă erau nevinovate.

Un caz destul de remarcabil şi, totodată, nefericit, de teleportare la mare distanţă este menţionat de anticarul şi folcloristul John Aubrey (1626 – 1697) în ale sale *Miscellanea.* Publicată în 1696, cu un an înaintea morţii lui Aubrey, *Miscellanea* este una dintre primele cărţi consacrate cercetării fenomenelor paranormale; în capitolul intitulat „Transportarea de către o putere invizibilă", autorul relatează pe scurt, într-un stil menit să trezească interesul, despre „Domnul M., una din cunoştinţele mele, care se găsea în Portugalia, în anul 1655, când cineva a fost ars de inchiziţie, pentru că a fost adus prin aer, într-un timp incredibil de scurt, din Goa, aflată în India de Est, la Lisabona11.

Distanţa dintre Goa şi Lisabona este în jur de 5.000 de mile, aşa încât putem avea o certitudine rezonabilă că omul, al cărui nume nu e menţionat, nu a fost transportat prin aer cu ajutorul unei levitaţii laterale, care i-ar fi adus, cu siguranţă, moartea, ci a fost deplasat instantaneu între aceste două locuri, prin teleportare. Faptul că a fost ars pe rug înseamnă că a fost găsit vinovat de încheierea unui pact cu diavolul, pentru a putea realiza o atât de incredibilă performanţă; din nefericire, călătorul, aflat la strâmtoare, nu putea să se apere decât susţinându-şi nevinovăţia, protestul său fiind stânjenit de călătoria sa aeriană.

Oricum, dacă o asemenea deplasare prin teleportare la mare distanţă pare cu totul imposibilă, există un caz, perfect autentic, care ne dovedeşte că un astfel de eveniment improbabil poate totuşi să se producă. De data asta a avut un final fericit pentru victima năucită. Evenimentul uimitor a avut loc la începutul serii din ziua de 24 octombrie 1593, când un soldat, îmbrăcat într-o uniformă străină, a încercat să se alăture celor ce făceau de gardă lângă palatul guvernatorului în Piaza Mayor din México City. Părea încurcat şi nesigur, privind în jur ca un copil pierdut. A fost de îndată întrebat de ofiţerul de gardă ce e cu el. După o oarecare ezitare, soldatul a răspuns cu

voce tremurată:

Mă numesc Gil Pérez. Ajuns aici am căutat să execut cât mai rapid ordinul care mi s-a dat. Azi de dimineaţă mi s-a ordonat să fac de gardă la porţile palatului guvernamental din Manila. Ştiu foarte bine că acesta nu este palatul guvernatorului şi, evident, nu mă aflu la Manila. Nu ştiu de ce şi cum am ajuns aici. Dar, fiindcă sunt aici, şi acesta este, într-un fel, un palat, trebuie să-mi fac datoria cât mai curând.

La acestea a mai adăugat: „Noaptea trecută, excelenţei sale don Gomez Pérez Dasmarinas, guvernator al insulelor Filipine, i-a fost crăpat capul cu un topor în Moluce şi din cauza asta a murit”.

Gil Pérez s-a mirat când i s-a spus că se află acum la México City, la o distanţă de jumătate de lume de Filipine şi, la început, nu i-a venit să creadă. Când a fost asigurat că acesta este adevărul, a fost în stare numai să repete povestea despre sarcina lui de a face de gardă la palatul guvernatorului din Manila. Nu avea idee cum şi de ce se află acum la México City şi nu-şi aducea deloc aminte să fi fost trimis aici. Ceea ce i s-a întâmplat era un mister absolut.

Imediat vice-regele şi alte autorităţi din México City au întreprins cercetări şi au aflat, curând, că Pérez purta într-adevăr uniforma gărzii guvernatorului din Manila. Ei socoteau că este de-a dreptul imposibil ca soldatul să ajungă, de la Manila, într-un timp atât de scurt, doar dacă nu a fost ajutat de diavol. Fiind suspectat de a fi recurs la ajutorul acestuia, Pérez a fost predat Sfântului Oficiu, ai cărui preoţi l-au interogat şi ei, fără să-l poată convinge să admită vreo intervenţie ocultă. De fapt, Gil Pérez îşi menţinea cu străşnicie povestea: a fost adus la México City de la Manila împotriva voinţei sale şi, sigur, fără să fi semnat vreun pact cu diavolul. Tot ce ştia era că trebuia să-şi preia serviciul de gardă pe lângă palatul guvernatorului din Manila, dimineaţa devreme, la 25 octombrie 1593, când, deodată, s-a trezit, în seara zilei de 24 octombrie, la México City, adică la cca. 14 ore distanţă

de Manila, fără a mai vorbi despre diferenţa de dată; el considera că transportarea sa a fost instantanee. Sfântul Oficiu, impresionat de mărturisirea soldatului şi recunoscând că s-a produs ceva diabolic, deşi aparent fără voia acestuia, l-a încarcerat pe Pérez pentru a-l ţine în siguranţă până se vor mai face alte cercetări.

Remarcabila poveste a omului a putut fi verificată peste două luni, când a sosit o corabie din Filipine, aducând ştirea că guvernatorul din Manila a fost asasinat cu un topor, la 23 octombrie, deci în preziua sosirii lui Gil Pérez, iar un pasager, care ştia că Pérez făcea parte din garda palatului, ajurat că l-a văzut pe acesta la Manila cu o zi înainte de apariţia lui la México City. Întrucât pasagerul a confirmat tot ce spusese Pérez, Sfântul Oficiu a hotărât că deşi diavolul pare să fi fost cauza străbaterii instantanee a unei jumătăţi de lume, Pérez nu trebuie învinovăţit de aceasta, deoarece a fost victimă, fără voia sa, a unei farse diabolice. În consecinţă, Gil Pérez a fost graţiat şi pus în libertate, iar mai târziu s-a reîntors în Filipine pentru a-şi relua viaţa de ostaş în garda palatului.

Într-adevăr, Gil Pérez a avut norocul să scape de rug, într-o perioadă în care tortura şi auto-da-fe-ul, alternând cu spânzurătoarea, elongaţia şi sfârtecarea în patru, erau pedepsele abătute asupra creştinilor găsiţi vinovaţi de practici oculte sau magice. De fapt, spre deosebire de vechii greci care credeau că fenomenele supranaturale sunt produse de zei, creştinii socoteau că acestea au o origine diabolică. Părerea generală era că numai cei ce practică vrăjitoria sau pactizează cu diavolul pot să capete puteri supranaturale sau să cunoască minuni ca levitaţia sau translocaţia.

Primii creştini, ca şi evreii dinaintea lor, erau mai puţin obsedaţi de Satana. Schimbarea opticii, în sensul că fenomenele supranaturale au început să fie considerate mai curând de origine diabolică decât divină, s-a produs în secolele III şi IV, când religia creştină a devenit dominantă în zona Mării Mediterane. O dată pentru totdeauna, păgânismul a încetat să mai fie rivalul şi duşmanul

creştinismului, care i-a înlocuit rapid pe vechii zei prin diavol, transferând „răul” din afara omului înăuntrul său, ceea ce îi permitea să identifice toate nevoile şi tentaţiile omeneşti ca voluptatea, lăcomia, ambiţia şi vanitatea, cărora li se supun toţi oamenii, cu Cel Rău care caută întruna să-l ademenească pe fiecare om şi, după ce l-a prins în gheare, să-l ducă în iad.

Întâlnim această luptă cu diavolul, în anumite forme caracteristice, printre creştinii care se separă de societate, devenind călugări, călugăriţe sau sihaştri. Aceşti oameni pioşi îşi duc viaţa în pustiuri sau în alte locuri neospitaliere, unde speră ca, la adăpost de tentaţiile vieţii urbane, să se apropie de Dumnezeu. Pentru mulţi din cei care au renunţat la plăcerile obişnuite ale existenţei, lupta pentru realizarea perfecţiunii nu devine mai uşoară, ci, dimpotrivă, mai grea. Aceasta se poate explica numai afirmând că Diavolul duce o luptă aprigă pentru a intra în posesia sufletelor lor; el stă la pândă, primul său obiectiv fiind să-i surprindă tăcând un pas greşit şi să-i înrobească. Adesea călugării şi călugăriţele îşi fac mai mult rău, implicându-se în rivalităţi şi gelozii, de exemplu întrecerea în posturi (cel mai obişnuit aspect), aşa încât, uneori, dobândirea unor puteri supranaturale de unii din ei s-a soldat cu acuzarea lor de relaţii cu Diavolul, în loc să fie priviţi ca bucurându-se de favoruri deosebite din partea lui Dumnezeu.

Aşa se explică de ce abatele ascet Pachomius, care a înfiinţat, în secolul al IV-lea, o mănăstire la Tabenna, în pustiul Egiptului, şi-a bătut joc de un călugăr care susţinea că poate merge pe apă ca Iisus:

Zice că e în stare să treacă râul (a tunat el) ca unul care calcă pe pământ; îl nesocoteşte pe Dumnezeu şi cere ajutor Necuratului... Eu îmi dau toată osteneala şi mă îngrijesc, cu teamă, nu ca să trec râul păşind pe apă, ci încercând să fug de judecata lui Dumnezeu şi, cu puterea pe care mi-o dă Domnul, să scap de dorinţe satanice precum aceasta.

Uneori, dorinţa de a rezista Diavolului şi acţiunilor lui

generează întâmplări surprinzătoare. Una dintre cele mai interesante, din punctul nostru de vedere, s-a produs în deşertul Secta, situat la vest de delta Nilului, zonă locuită de numeroşi călugări şi sihaştri. Unii din ei făceau parte din comunităţi ce îşi aveau propriile legi şi propriul stil de viaţă; alţii preferau o viaţă singuratică. În a doua eventualitate, se obişnuia ca un bătrân călugăr sau o bătrână călugăriţă să-şi ia, ca însoţitor, o persoană mai tânără, cu rol de discipol şi servitor. Viaţa în aceste condiţii era riguroasă şi se desfăşura în izolare, dar era şi pregnant spirituală şi, de aceea, nu este de mirare că mulţi din cei ce au dus o astfel de viaţă au dobândit puteri psihice extraordinare, care îi făceau apţi să înfăptuiască, cel puţin ocazional, acţiuni supranaturale sau minuni.

La sfârşitul secolului al IV-lea, un călugăr, pe nume Palladius, a vizitat multe comunităţi de acest gen şi mulţi sihaştri, şi a scris despre călătoriile sale şi despre oamenii cu care s-a întâlnit într-o carte intitulată „Paradisul sau Istoria lui Lausus”; lucrarea datează din anul 420 şi a fost alcătuită la cererea lui Lausus, un înalt demnitar din Constantinopol, ceea ce explică titlul alternativ al cărţii.

Dintre povestirile excelente istorisite de călugăr, ne atrage atenţia în mod deosebit experienţa prin care a trecut un tânăr discipol, remarcat pentru obedienţa sa, şi care trăia în deşertul Secta, alături de un bătrân călugăr. Cei doi confecţionau rogojini şi coşuri din frunze de palmier, pe care tânărul trebuia să le ducă în cel mai apropiat sat pentru a le vinde sau a le schimba pe hrană sau alte provizii necesare. La un moment dat, tânărul a descoperit, cu groază, că după fiecare vizitare a satului avea gânduri lascive, inspirate, mai ales, de o tânără şi frumoasă fecioară, care îi cumpăra adesea produsele şi flirta cu el. Desigur, dorinţa carnală era principala ispită de care trebuia să se păzească tânărul pustnic, dar acesta nu ştia dacă poate să refuze deplasarea până în sat, săvârşind astfel păcatul de neascultare, sau să se expună păcatelor cărnii şi riscului de a comite păcatul de preacurvie.

De aceea, tânărul a ales modalitatea practică de a

discuta problema cu un călugăr care locuia în sat; acesta l-a încurajat, spunându-i că Diavolul ar fi mai interesat să-l facă nesupus, decât să-l ispitească în cealaltă privinţă. Totodată, l-a sfătuit: „Mergi, fiule, şi ascultă-l pe bătrânul tău duhovnic fără şovăială, iar dacă te cuprinde pofta carnală, rosteşte următoarele cuvinte: «O, Tată al meu ceresc, ajută-mă!»”.

Palladius relatează că, la următoarea vizită a tânărului în sat:

Satan a împins-o pe femeie să-i iasă în cale şi să-l salute ca din întâmplare şi, văzându-l, fiind înflăcărată de dragostea pentru el, prin intervenţia lui Satan, l-a atras prin vicleşug în casa ei, pretextând că vrea să cumpere ceva de la el; după ce călugărul a intrat, ea a încuiat uşa în urma lui şi s-a aruncat asupra tânărului. Atunci acesta, plin de credinţă nestrămutată, a strigat tare: „O, Tată al meu ceresc, ajută-mă!” Deîndată, prin intervenţia lui Dumnezeu, s-a trezit pe drumul spre Secta şi astfel, cu ajutorul Domnului, diavolul a fost făcut de ruşine, iar acel călugăr nu a mai cunoscut ispita poftelor trupeşti.

Din nefericire, nu putem relata alte efecte psihice secundare pe care să le fi determinat o atât de rapidă şi neaşteptată translocaţie; de altfel, se pare că dispariţia călugărului din casa femeii şi reapariţia lui pe drumul spre Secta nu l-au făcut pe acesta să-şi piardă cunoştinţa. Nu vom vorbi nici despre efectul dispariţiei sale asupra tinerei femei. S-ar putea ca un asemenea şoc să o fi făcut să devină frigidă!

La fel cu tânărul din Secta, mai mulţi sfinţi catolici au fost, se pare, teleportaţi dintr-un loc în altul, cu toate că au avut norocul să evite lucrarea diavolului. Printre aceştia se numără Sf. Antonie din Padua (1195 – 1231), despre care se spune că a fost transportat de la Padua, unde citea Evanghelia, la Lisabona, la o distanţă de aproximativ 1250 de mile, pentru a lua apărarea tatălui său, acuzat pe nedrept de crimă. Mai amintim pe Sf.

Petru din Alcantara (1499 – 1562), mistic spaniol, care a fost translocat la o distanţă de cca. 300 de mile, din

Madrid în provincia portugheză Estremadura. În aceeaşi ordine de idei, Sf. Columba din Rieti a dispărut din casa mamei sale din Rieti şi s-a materializat la 20 de mile distanţă, la mănăstirea de călugăriţe din Spoleto. În fine, despre Sf. Ioan al Crucii (1542 – 1591), carmelit spaniol, s-a spus că a dispărut, odată, în mod supranatural, din propriul său pat, reapărând, tot în el, ceva mai târziu, deşi nu se cunoaşte dacă, între timp, s-a oprit undeva.

Există unele motive să se creadă că marele om al bisericii engleze, Sf. Dunstan (cca. 909 – 988), născut lângă Glastonbury, a fost teleportat spontan, în copilărie, la o distanţă mică. Se pare că Dunstan a fost educat de călugări la Glastonbury şi a fost foarte rău bolnav de „febră cerebrală11 timp de mai multe săptămâni, existând temerea că nu va putea fi recuperat. Cât timp a delirat, mama sa a stat lângă el şi, într-o noapte, când băiatul s-a liniştit, a adormit, obosită. Dunstan a început iar să delireze, a sărit din pat şi a alergat nebuneşte la biserica din vecinătate. Găsind uşa încuiată s-a căţărat pe acoperiş cu ajutorul unei scări care fusese lăsată sprijinită de zid. Ce s-a întâmplat după aceea e un mister. Se ştie numai că atunci când a fost căutat în dimineaţa următoare, Dunstan a fost găsit zăcând, semiconştient, în interiorul bisericii zăvorâte, iar febra lui cerebrală dispăruse. De fapt, numai după miraculoasa lui vindecare s-a hotărât Dunstan să-şi închine viaţa lui Dumnezeu.

În timp ce persoanele obişnuite şi desigur preoţii s-au lepădat, într-o primă perioadă, de practicile oculte, magicienii, dimpotrivă, au invocat adesea spiritele sau demonii în ritualurile lor, existând credinţa foarte răspândită că zborul şi/sau translocaţia instantanee la mare distanţă pot fi realizate cu ajutorul acestora. Întrucât, însă, fiecare spirit este expert într-un anumit domeniu, magicianul trebuia să fie sigur că l-a invocat pe cel apt să-i asigure succesul. După cum se arată în *True Grimoire,* denumită şi „Cartea Diavolului11, demonul răspunzător pentru „transportarea oricui, oriunde în lume11, este Aglasis, care poate fi invocat prin intermediul

unei lungi şi complicate ceremonii. O altă lucrare de acelaşi gen, numită „Cartea puterii11, scrisă de Maestrul Aptolcater, originar, desigur, din Orientul Mijlociu, susţine că spiritul responsabil pentru transportul instantaneu este djinul Ampharool. Dacă este invocat, acesta îi va înmâna magicianului „Inelul de transport11 care, pus în degetul solicitantului, îl va transporta imediat în locul în care ar dori să se afle. În cadrul altor practici magice, pentru a se obţine efectul dorit, invocarea demonilor este înlocuită prin compoziţii obţinute din amestecarea unor ingrediente ciudate şi uneori greu de obţinut, într-un anumit moment astrologie. Maestrul Aptolcater recomandă o reţetă destul de simplă pentru transportare instantanee – el îi dă denumirea, mai curând pretenţioasă, de „mare secret11 –, conform căreia magicianul trebuie să fiarbă zăpadă în ulei, fiertura fiind apoi introdusă într-o vezică de oaie, lăsată să stea şase săptămâni, apoi absorbită în cărbune, care este pulverizat pe o masă de alabastru; pulberea obţinută se păstrează într-un corn. Când magicianul doreşte să-şi ia zborul, nu are decât să presare puţină pulbere între foile unei cărţi:

Veţi lua atunci o carte, veţi sta jos, ţinând-o în mână şi vă veţi gândi la locul în care vreţi să ajungeţi în zbor. La început aceasta necesită mai mult timp. Când sunteţi gata să zburaţi, dar vă simţiţi obosit, veţi pronunţa „SISPI, SISPl11 şi veţi fi dus instantaneu la distanţă.

Se pare că pentru zborul de întoarcere se foloseau cuvintele „ITTSS, ITTSŞ11.

Interesant e că maestrul Aptolcater susţine că în „vremurile de demult11, un rege a fost în stare să guverneze două ţări în acelaşi timp, prin apelul de mai sus, fără ca supuşii săi dintr-o ţară să afle că era şi monarhul alteia! întrucât însă magicianul nu face cunoscut numele regelui, nici pe cel al ţărilor, este imposibil să se verifice spusele sale.

Potrivit unei false păreri populare despre aceste făpturi rele, pe vremuri vrăjitoarele zburau, la sabatul lor, pe coadă de mătură; alte zvonuri calomniatoare le

atribuiau un aspect respingător (nas coroiat, trăsături urâte), deţinerea unor animale favorite (pisică neagră, broască râioasă sau şarpe) şi venerarea diavolului. Se mai presupunea că vrăjitoarele pot fi recunoscute după anumite anomalii corporale ca, de exemplu, o aluniţă de o formă sau mărime neobişnuite, o pată din naştere sau prezenţa unui al şaselea deget la mâini sau la picioare.

Aspectele fizice, menţionate mai sus, au pus în pericol viaţa multor persoane, în perioada 1550 – 1750, când, în Europa era vehiculată ideea de vrăjitorie şi când credinţa în existenţa vrăjitoarelor şi teama pe care o inspirau ajunseseră la apogeu. Femeile în vârstă, care aveau o pisică şi o mătură, şi care vorbeau singure, erau în special periclitate, deoarece o asemenea combinaţie de caracteristici le însemna ca vrăjitoare şi adoratoare ale diavolului.

Pe când treceam, cu prietenul meu, lordul Roger, pe lângă marginea uneia din pădurile sale, o femeie bătrână mi-a cerut de pomană [scria, în 1711, Joseph Addison, încercând să atragă atenţia asupra situaţiei bieţilor vârstnici]. Cavalerul mi-a spus că această femeie, foarte în vârstă, are, în tot ţinutul, faima de vrăjitoare, că buzele ei sunt în permanentă mişcare şi că e suficient ca deasupra casei sale să apară o rază de lumină pentru ca vecinii să fie convinşi că este transportată la distanţe de mai multe sute de mile… Eram îngrijorat, în taină, văzând o fiinţă umană atât de nenorocită şi batjocorită şi, în acelaşi timp, nu puteam să-mi reţin un zâmbet auzindu-l pe lordul Roger, oarecum încurcat, avertizând-o, în calitatea sa de judecător de pace, să evite orice comunicare cu diavolul şi să nu facă rău nici unei vite a vecinilor săi.

În ciuda asocierii foarte răspândite a vrăjitoriei cu venerarea Diavolului şi cu zborul, se poate spune, fără echivoc, că ambele asocieri sunt false. Vrăjitoarele venerează o zeitate feminină, cunoscută sub numele de „Marea Zeiţă”; ele nu recunosc existenţa Diavolului – această sperietoare esenţială pentru creştinism şi nu întreţin niciun fel de legături cu acesta. Ele nu zboară şi

nici nu pot zbura din loc în loc. Un vrăjitor modern, Gerald Gardner, subliniază: „Nicio vrăjitoare nu a zburat prin aer, călare pe coadă de mătură sau pe orice altceva, cel puţin până nu au apărut avioanele”.

Cu toate că vrăjitoarele nu au zburat şi nu puteau zbura la întâlnirile lor în perioadele de lună plină, oamenii care levitau spontan sau erau teleportaţi, mai aproape sau mai departe, erau învinuiţi, inevitabil, de vrăjitorie şi/sau de legături cu Diavolul, dacă mişcarea lor incredibilă, deşi nedorită, era observată. Extrasul din datele procesului lui Florence Newton, desfăşurat în 1661, prezentat la începutul acestui capitol, dezvăluie modul în care au fost folosite, ca dovezi în defavoarea ei, translocaţiile sale, uimitoare şi miraculoase, în casă şi în jurul acesteia.

Teleportarea şi alte dispariţii misterioase erau adesea atribuite zânelor sau unor omuleţi din strania rasă a fiinţelor diminuate supranatural, care obişnuiau, potrivit tradiţiei, să populeze pădurile, dealurile şi alte zone depărtate ale ţării şi despre care se spunea că au puteri magice sau oculte.

Cele două tipuri principale de spiriduşi erau elfii şi piticii (trolii). Se credea, în general, că elfii, ca aspect, erau humanoizi, chiar mai frumoşi şi mai armonios structuraţi, puţin mai înalţi de un cot. Erau bine dispuşi şi binevoitori, inteligenţi şi înţelepţi, le plăcea cel mai mult să danseze şi să se distreze noaptea, mai ales în nopţile cu lună plină. Ei erau activi numai noaptea, pentru că lumina soarelui le dăuna. Se spunea că puteau cunoaşte viitorul şi locul comorilor îngropate.

Dimpotrivă, trolii, mici şi ei, aveau o înfăţişare respingătoare, fiind urâţi şi diformi. De obicei, li se atribuiau un cap mare, bărbi lungi cenuşii şi o faţă palidă. Trolii erau consideraţi creaturi pământene; ei îşi petreceau cea mai mare parte din timp sub pământ, în pivniţe, caverne şi mine şi de aceea erau consideraţi stăpânii mineralelor terestre, inclusiv ai comorilor îngropate. Foarte inteligenţi, la fel ca elfii, puteau prevedea viitorul. Întrucât ei nu manifestau bunăvoinţa firească a elfilor şi

pentru că se supărau cu uşurinţă, erau temuţi de oameni.

Deşi, în mod normal, zânele îi ocolesc pe oameni, se spune că le sunt dragi copiii mici, pe care îi fură dacă au vreo ocazie favorabilă. Uneori, ele lasă în urma lor, ca înlocuitor, un „copil vrăjit”, motivul acestui schimb fiind necunoscut. Teama ancestrală a părinţilor de a nu li se fura copiii de către zâne se explică, desigur, prin faptul că furtul se producea pe neaşteptate, în mod misterios, ceea ce sugerează că, în anumite cazuri, cel puţin, dispariţia copilului ar fi putut fi supranaturală, cum
i s-a întâmplat copilului Drusus Caius.

Cei ce hoinăresc prin diferite ţinuturi din ţară, mai ales când îi surprinde noaptea afară, pot fi atraşi, uneori, într-un anumit loc, de sunet de petrecere şi muzică şi dau peste o întrunire a zânelor. Asemenea evenimente se petrec adeseori în cercuri ale zânelor sau, alternativ, în cavităţile munţilor. Destul de frecvent, muzica este, ca şi cântecul sirenelor, atât de plăcută, încât cel care o ascultă este atras, irezistibil în mijlocul zânelor. Acestea salută călduros bărbatul sau femeia respectivă şi îi îndeamnă să ia parte la sărbătoarea lor. Persoana trebuie să intre în dans şi se va distra de minune. Există însă şi pericolul ca o dată ce o persoană a nimerit la o petrecere cu dans a zânelor, acestea să nu-i mai dea drumul acasă. Aceasta se realizează oferindu-i omului mâncare sau băutură. Chiar dacă a gustat numai, este pierdut şi nu se mai poate întoarce niciodată. Dacă însă refuză, cu hotărâre, să mănânce, nu poate fi reţinut împotriva voinţei sale.

În povestea cu zâne „Robin Scripcaru!”, scrisă de Manx, după relatarea Dorei Broome, eroul poveştii, Robin, a fost atras într-un munte locuit de spiriduşi, care se veseleau acolo. El a cântat la vioara lui, pentru ei. Spiriduşii i-au lăudat talentul muzical şi l-au îndemnat să mănânce prăjituri şi fructe şi să bea vin, din care aveau din abundenţă. El însă a refuzat politicos. Şi atunci:

Cum stătea într-un colţ, a observat că unele dintre micile făpturi aveau chipul unor oameni pe care îi cunoscuse cu ani în urmă şi despre care s-a spus că au

plecat în străinătate sau că s-au pierdut pe mare. Unul dintre aceştia s-a apropiat de el şi l-a tras de mânecă.

— Robin, băiete, să nu te atingi de nimic – şopti el – sau vei rămâne aici pentru totdeauna, ca şi noi.

— Cine eşti? întrebă Robin.

— Nu mă recunoşti, băiete? spuse mica făptură. Nu-ţi aduci aminte de Jim Kerruish? Eram mare odată, ca tine, am avut soţie, copii şi casă, dar nu le voi mai revedea niciodată.

Unul din aspectele stranii ale vieţii în regatul spiriduşilor este acela că timpul diferă de cel de afară. Un bărbat sau o femeie pot petrece acolo dansând un timp care li se pare foarte scurt, dar dacă ies afară descoperă că s-a scurs mult mai multă vreme.

În primii ani ai secolului al XIX-lea, un galez, cu numele Rhys, a fost luat, într-o seară, într-un cerc al spiriduşilor, în timp ce Llewellyn, care îi fusese tovarăş de drum, a plecat acasă. Când, în dimineaţa zilei următoare, Llewellyn a descoperit că Rhys nu s-a întors, a plecat să-l caute, împreună cu un fermier localnic, care ştia despre spiriduşi şi faptele acestora şi i-a spus povestea lor; în cele din urmă, l-a găsit pe Rhys şi l-a tras din cerc, protestând energic împotriva reţinerii acestuia. S-a constatat curând că Rhys era convins că a dansat numai cinci minute, în timp ce după timpul oamenilor trecuseră mai multe ore.

Despre cel mai renumit profet al Scoţiei, Thomas din Ercildoun (sau Erceldoune), cunoscut şi sub numele de Thomas Versificatorul sau Thomas cel Sincer, care a trăit în secolul al XIII-lea, s-a spus că puterea lui de previziune i-a fost dată de regina spiriduşilor, pe care a întinit-o sub un copac, în vecinătatea dealurilor Eildon, şi care l-a luat cu ea în ţara elfilor, „unde a rămas, după aprecierea sa, timp de trei zile, dar în realitate trei ani”; cântecul popular, intitulat „Thomas Versificatorul” spune că a lipsit şapte ani:

Avea o haină de stofă
Şi o pereche de pantofi de catifea verde
Şi au trecut şapte ani

Fără ca cineva să-l mai fi văzut.

Când regina l-a lăsat pe Thomas să se reîntoarcă în lumea noastră, înzestrându-l cu „o limbă profetică ce nu poate minţi”, acesta ştia că va veni o zi când va primi o înştiinţare că trebuie să revină la ea. Aceasta s-a întâmplat câţiva ani mai târziu, când i s-a relatat că un cerb şi o ciută au ieşit din pădure şi se plimbă încolo şi încoace, domol şi fără teamă, pe o stradă din Ercildoun. Thomas s-a dus în întâmpinarea lor şi i-a urmat în pădure. Din acea clipă nu a mai fost văzut; se pare că a dispărut în condiţii supranaturale.

Se mai zvoneşte că spiriduşii pot transporta pe oameni cu rapiditate la mare distanţă. Această putere este folosită mai ales de unii elfi cu aspect de fauni, cu corpul acoperit de păr, jumătate oameni şi jumătate animale, cu urechi ascuţite. Aceştia mai cântau şi din fluiere de trestie, cu care atrăgeau animalele pe care le doreau şi, apucându-le de blană, le transportau rapid prin aer ca pe nişte frunze veştede.

În societăţile rurale mai simple, din trecut, credinţa fermă în spiriduşi şi în puterea lor magică a devenit, neîndoielnic, o a doua natură, fiind, poate, chiar convenabil ca aceste fiinţe neastâmpărate să fie acuzate de folosirea unor vrăji în cazul unor plecări, răpiri sau crime. În acelaşi timp, relatările despre spiriduşi s-au înmulţit şi s-au răspândit în toată lumea, ceea ce sugerează, ca atare, că este ceva mai mult decât o ceaţă densă. Nu doresc să dezbat cazul cu argumente pro sau contra, dar mi se pare că multe din poveştile despre dispariţii prin intervenţia spiriduşilor s-ar putea baza pe dispariţii efective, care au găsit un teren pregătit pentru o explicare plauzibilă în activitatea omuleţilor. În definitiv, în plan psihic este mai uşor să accepţi o dispariţie cu un agent cauzal cunoscut, ca de exemplu un spiriduş, decât o alta, total inexplicabilă.

John Aubrey ne spune o poveste fascinantă despre translocarea unui om într-un loc depărtat, în legătură cu care a fost informat de un prieten din Scoţia, printr-o scrisoare datată 25 martie 1695. Prietenul, desemnat

numai prin iniţialele J.G., îi scria că a auzit povestea „de multă vreme” şi că i s-a întâmplat unuia din strămoşii lordului Duffiis. Întâmplarea este interesantă pentru noi, pentru că ne demonstrează cât de puternică era credinţa că spiriduşii erau responsabili pentru dispariţii:

Se povestea că, odată, pe când hoinărea pe câmpurile din vecinătatea propriei sale locuinţe, (în Murrayshire) a fost pe neaşteptate transportat la distanţă şi s-a trezit, a doua zi, la Paris, în pivniţa regelui Franţei, ţinând în mână o cupă de argint; fiind adus în faţa regelui, care l-a întrebat „cine este?” şi „cum a ajuns acolo?”, şi-a spus numele, ţara de baştină şi adresa, după care a povestit că în ziua cutare a lunii [s-a dovedit că era ziua imediat premergătoare], mergând pe câmp, a auzit un zgomot de vânt învârtejit şi voci strigând *Horse and Hattock* [adică formula pe care, dupr cum se spune, obişnuiesc să o folosească spiriduşii pentru mutări din orice loc]; a strigat şi el aceleaşi cuvinte şi imediat a fost ridicat şi transportat de spiriduşi prin aer până în acel loc. Aici, după ce a băut pe săturate, a adormit, iar când s-a trezit a constatat că însoţitorii plecaseră, lăsându-l în starea în care a fost găsit acum.

În fine, puterea pe care o avea melodia asemănătoare cu un cântec de păsărele de a altera senzaţia de trecere a timpului, menţionată deja când am vorbit despre muzica zânelor, figurează în legenda ciudată despre un călugăr din secolul al XII-lea, care a dispărut în mod misterios, pe când asculta un tril de privighetoare. Călugărul, care trăia la abaţia Basingwerk, în Greenfield, Clwyd, s-a dus să se plimbe prin pădurea din apropiere, unde a auzit cântând o privighetoare. A fost aşa de încântat de minunatele sunete, încât a stat să le asculte timp de câteva ore (după aprecierea lui). Când, în cele din urmă, s-a desprins şi s-a întors la abaţie, a văzut cu oroare, că aceasta era o ruină, iar oamenii pe care i-a întâlnit îi erau, toţi, străini şi îmbrăcaţi în haine cum nu mai văzuse până atunci. S-a apropiat de un mic grup, întrebându-i cine sunt şi ce s-a întâmplat; a fost foarte încurcat când aceştia nu l-au

răspuns prietenos la întrebări. Erau ţărani care s-au reconvertit şi, după câte îşi aduceau aminte, abaţia a fost întotdeauna aşa. Apoi, unul din ei şi-a amintit că auzise despre un călugăr de la această mănăstire, care a dispărut în mod inexplicabil în urmă cu câteva secole. Călugărul a pălit, iar oamenii, văzându-l slab şi epuizat, i-au oferit câte ceva de-ale gurii. Tocmai când voia să mănânce, abia a atins hrana cu degetele că s-a transformat, instantaneu, în pulbere!

III

Apariţii misterioase

Pe sufletul meu, Majestate, şi pe al Majestăţii voastre, nu avusesem relaţii cu niciun bărbat care să mă facă să cresc acest copil. Ştiu numai atât: pe când mă aflam în chilia mea, ca şi celelalte călugăriţe-surori, cineva obişnuia să vină la mine, sub înfăţişarea unui tânăr arătos. Adesea mă lua în braţe şi mă săruta. După ce am fost împreună o vreme, el a dispărut şi nu l-am mai văzut. De multe ori, când rămân singură, vrea să-mi vorbească, fără însă a deveni vizibil; şi când vine să mă vadă în acest mod, face adesea dragoste cu mine, ca un bărbat adevărat şi astfel am rămas însărcinată.

Geoffrey de Monmouth, *The History of the Kings of Britain*

Am examinat, în primul capitol, o serie de dispariţii supranaturale în perioade mai vechi. Din acestea, două se deosebeau de celelalte, prin faptul că persoanele respective nu au mai fost revăzute niciodată, în timp ce în celelalte cazuri dispăruţii au reapărut, ca prin magie, într-un alt loc, ce se putea afla la mai multe mile distanţă de locul dispariţiei.

Şi totuşi, există un caz foarte interesant, petrecut în vechime, care este mai curând diferit de cele discutate, prin faptul că a avut loc o dispariţie supranaturală, concomitent cu o apariţie. Cazul mai este interesant şi pentru că persoana care a dispărut după moarte, ca şi Caius Flaminius, era femeie, ceea ce dovedeşte că nu numai bărbaţii pot să dispară.

Femeia era o regină elină; se numea Alcmena şi era soţia regelui Amfitrion din Micena şi, totodată, mama faimosului viteaz Heracles. După moartea soţului şi, apoi, după aceea a nefericitului său fiu, Alcmena s-a stabilit în oraşul Teba, unde a murit de bătrâneţe, la o vârstă înaintată, în jurul anului 1200 î.Hr.

Moartea unei femei atât de renumite, care, în plus, fusese şi regină, a fost onorată prin funeralii publice; nepoţii săi heraclizi îi duceau sicriul, din palat, unde corpul său fusese expus publicului, spre cimitir, trecând prin străzile pline de cetăţeni îndoliaţi ai Tebei.

Totul a decurs normal până în momentul când, în apropierea cimitirului, heraclizii au simţit deodată că sicriul a devenit atât de greu, încât au obosit să-l ducă şi l-au pus jos. Curiozitatea şi nedumerirea i-au determinat să deschidă sicriul şi ceea ce au văzut i-a făcut să se dea înapoi, înspăimântaţi, deoarece cadavrul Alcmenei dispăruse în mod misterios, locul lui fiind luat de o piatră voluminoasă!

Curând a fost formulată o explicaţie a straniei întâmplări, care a fost atribuită intervenţiei divine. S-a spus că Zeus i-a poruncit lui Hermes să înlocuiască corpul neînsufleţit al Alcmenei cu o piatră, atunci când procesiunea funerară va parcurge străzile oraşului, pentru ca Zeus s-o poată duce în „Insulele binecuvântate”. Piatra, despre care s-a presupus că ar fi de origine divină, a fost amplasată într-un crâng sacru, în afara Tebei, Alcmena fiind venerată acolo ca o zeiţă.

Fireşte, nu putem şti de unde provenea piatra. Se prea poate ca ea să fi dispărut supranatural de pe o stâncă înclinată şi, exact când dispărea cadavrul Alcmenei, să se fi rematerializat în sicriul gol al acesteia. Ar mai fi posibil ca piatra să fi dispărut dintr-o altă dimensiune a existenţei şi să fi depăşit cumva prăpastia care separă acea lume de a noastră.

Există, de fapt, o serie de cazuri în care o apariţie supranaturală nu a fost (cel puţin după ştiinţa noastră) precedată de dispariţia, de asemenea supranaturală, din

lumea noastră, a celui apărut. Întrucât persoana sau obiectul respectiv pot aduce unele beneficii spirituale martorilor „sosirii1 lor, cum s-a întâmplat în cazul înlocuirii Alcmenei cu o piatră, asemenea „sosiri" pot fi şi „mesageri" dintr-o altă lume.

Un asemenea fenomen s-a întâmplat, cu siguranţă, în ultimul caz din antichitate, pe care urmează să-l prezint. El s-a înregistrat la etrusci, popor care a ocupat câmpia mănoasă, cunoscută azi sub numele de Toscana, situată în Italia, între râurile Tibru şi Arno.

Curând după ce etruscii au ajuns în Italia, venind din patria lor, Lydia (migraţia a avut loc, probabil, în secolul al VII-lea î.Hr.), un ţăran, pe nume Tarchon, îşi ara câmpul, situat în afara oraşului Tarquinia. Deodată, fie că arătura a fost prea adâncă, fie că a răsturnat un anume bulgăre de pământ, Tarchon a rămas încremenit, văzând un mic humanoid care ieşise dintr-o brazdă (sau un bulgăre); avea faţa şi statura unui copil, dar barba sură şi mersul unui moşneag. Ţăranul înspăimântat şi-a strigat vecinii care au alergat rapid să vadă ce i s-a întâmplat; la sosirea lor, piticul le-a spus că îl cheamă Tages şi că era nepotul marelui zeu Tinia (Jupiter al etruscilor), care l-a trimis anume ca să-i înveţe cum să trăiască. Apoi le-a împărtăşit etruscilor o mulţime de cunoştinţe, cunoscute sub numele de „doctrină tagetică", pe care ascultătorii lui le-au înscris rapid pe tăbliţe cerate; această doctrină statua legile proprietăţii, natura zeilor şi structura universului, de asemenea, un procedeu tehnic – *haruspicium* – cu ajutorul căruia putea fi prezis viitorul prin „cititul în ficat". După ce le-a spus toate acestea, piticul a păşit înapoi în brazdă şi a dispărut.

Fireşte că această povestire pare cu totul improbabilă şi am fi tentaţi să râdem de ea. Etruscii însă, care erau un popor extrem de pios, i-au dat crezare, după cum credincioşii creştini cred în viaţa şi învăţăturile lui Iisus Hristos. De fapt, Tages, pentru etrusci, era un mesager divin, la fel ca Iisus, fiind în relaţii de rudenie cu Tinia, al cărui nepot era, ca Iisus cu Dumnezeu, tatăl său.

Aceasta ne va convinge, poate, că apariţia lui Tages printre etrusci, în felul descris, chiar dacă a fost atât de scurtă, a constituit evenimentul-pivot al istoriei etruscilor, în junii căruia a gravitat totul în societatea lor.

O uluitoare apariţie supranaturală a avut loc odată, în prezenţa lui Pachomius, călugărul despre care am vorbit în precedentul capitol, şi a unui alt călugăr, pe nume Teodor, în timp ce aceştia se plimbau, într-o noapte, prin grădina mănăstirii Tabenna. Deodată, spre surprinderea şi spaima lor, le-a apărut în faţă o femeie. Era nespus de frumoasă şi, „pe măsură ce se apropia, devenea tot mai distinctă". Ea se adresă apoi celor doi călugări, spunându-le că era fiica Diavolului; a adăugat însă, mai degrabă în contradicţie cu această primă comunicare, că a „dobândit de la Dumnezeu, cel care susţine întreg Universul, puterea de a încerca să ispitească pe oricine, îi place şi că are la dispoziţie mult timp s-o facă, pentru că aceasta i-a cerut lui Dumnezeu".

După ce le-a spus multe despre intenţia ei de a înflăcăra sfinţi bărbaţi ca Pachomius şi Teodor, prin plăceri trupeşti, femeia a continuat spunând că dacă ea sau camarazii săi, diavolii, întâmpină rezistenţă, „dispar în neant, precum fumul se împrăştie în aer". Auzind acestea, Pachomius a somat-o să plece şi să nu mai treacă vreodată pragul mănăstirii, după care ea a dispărut în maniera pe care tocmai o descrisese.

— Deşi Pachomius a descris incidentul ca pe o „viziune", totuşi faptul că femeia s-a materializat arată că ea era ceva mai mult decât o arătare şi, am putea, eventual, să o considerăm persoană reală. Ne este însă imposibil să precizăm cum s-a priceput să se manifeste aşa cum a făcut-o şi nici de unde provenea. Poate că a fost teleportată în prezenţa lui Pachomius şi a lui Teodor, de undeva din această lume, sau provenea dintr-o cu totul altă dimensiune a existenţei. Oricum, pentru că nu a încercat să atingă, să sărute sau să excite altfel pe cei doi călugări, cuvintele ei şi presupusa ei funcţie de ispititoare s-ar putea să-i fi fost atribuite de cei doi bărbaţi, frustraţi sexual şi

tulburaţi de feminitatea şi frumuseţea ei.

Una dintre cele mai remarcabile apariţii supranaturale, şi anume apariţia a doi copii de culoare verde, a avut loc cu multe secole mai târziu, în Anglia, sub domnia regelui Stephen (1135 – 1154) sau a urmaşului său, Henric al II-lea (1154 – 1189).

Deşi sosirea acestor copii nu a adus beneficii spirituale celor ce i-au întâlnit, ea le-a dat (asemenea şi nouă) prilejul să înveţe cu ce seamănă viaţa în dimensiunea din care proveneau copiii. Incidentul a fost relatat, pentru prima oară, de Willia în din Newburgh (1136 – 1201) în a sa *Historia Rerum Angliarum,* pe care *Dictionary of National Biography* o comentează în felul următor:

Ca fond şi formă, cartea lui William este cea mai subtilă operă istorică, pe care ne-a lăsat-o un englez din secolul al XII-lea… într-adevăr, el ne spune unele poveşti minunate despre întâmplări supranaturale; pe unele din ele însă se abţine, intenţionat, să le judece; de fapt, în toate relatările sale, el nu tratează întâmplările ca pe simple minuni, ci ca pe nişte fapte dintr-o perioadă anterioară lui, cărora li s-a acordat atâta importanţă şi pentru care s-au adus atâtea mărturii, încât se simte obligat, în încercarea sa de a reaminti tot ce poate din „memorabilele fapte ale timpului nostru”, să nu le excludă din aceste pagini.

William din Newburgh povesteşte că nişte ţărani, care secerau grâul de pe câmpul din apropierea satului Woolpit, din Suffolk, au fost înspăimântaţi de apariţia a doi copii cu pielea de culoare verde, care veneau din direcţia unor mine vechi, cunoscute sub numele de „vizuini ale lupilor”, în care erau aruncaţi odinioară nişte lupi capturaţi, de unde şi numele satului. Învingându-şi teama, ţăranii i-au luat în primire pe cei doi copii care plângeau, încurcaţi, şi a căror îmbrăcăminte era confecţionată dintr-un material pe care ţăranii nu-l cunoşteau.

Copiii au fost duşi în sat, li s-a oferit o mâncare pe care aceştia au refuzat-o şi, în cele din urmă, au fost

găzduiţi de lordul Richard de Calne, a cărui rezidenţă se afla la Wikes, în vecinătate. Nici în următoarele zile copiii verzi n-au mâncat, până când foamea i-a făcut să guste nişte fasole, care le-a plăcut foarte mult şi cu care au rezistat mai multe luni. În ciuda grijii ce li se purta, ciudăţenia ambianţei şi şocul pe care, desigur, l-a provocat asupra lor aceasta, au dus curând la moartea băiatului. Fetiţa însă a supravieţuit şi s-a adaptat, treptat, la noul său mediu. Cu timpul, culoarea sa verde a pălit şi pielea ei s-a colorat în roz.

Niciunul dintre copii nu ştia englezeşte, dar, în cele din urmă, fetiţa a învăţat destulă engleză ca să explice de unde au venit ea şi cel care era considerat a fi fratele ei. Ea a spus că patria ei era un ţinut, numit Sf. Martin, situat lângă un fluviu lat, pe care locuitorii nu ştiu cum să-l traverseze. Era o ţară a tenebrelor deoarece, spre deosebire de Suffolk, nu avea soare pe cerul ei. Puţină lumină ajungea la Sf. Martin de dincolo de râu, din ţara luminii. Oamenii, coloraţi în verde, erau, toţi, creştini şi, în alte privinţe, viaţa lor era asemănătoare cu cea a locuitorilor din Wikes şi Woolpit. Fata a povestit că în ziua dispariţiei lor din Sf. Martin, ei aveau grijă de oile tatălui lor, când au auzit, deodată, un zgomot mare, după care s-au trezit în apropierea vizuinii lupilor din Woolpit.

Gervase din Tilbury, care a scris, de asemenea, despre aceşti copii ciudaţi, relatează că fetiţa ar fi spus:

Noi suntem un popor din Ţara Sf. Martin, numită astfel pentru că acesta este sfanţul nostru cel mai important. Nu ştim unde se află ţara şi ne amintim numai că, într-o zi, pe când păzeam turma tatii, care păştea pe câmp, am auzit un sunet puternic, de clopote, ca atunci când sună toate de ziua Sf. Edmund.

Apoi am fost, brusc, ridicaţi în aer şi ne-am trezit pe câmpul vostru. La noi nu răsare soarele şi nu ajunge până la noi lumina lui vie, ci numai o penumbră, ca cea de aici înainte de răsăritul sau apusul soarelui. Nu departe de noi însă se vede un ţinut luminos, despărţit de noi printr-un râu foarte lat.

Un alt scriitor contemporan, abatele Ralph din Coggeshall relatează într-un mod diferit sosirea copiilor verzi la Woolpit. El spune că fetiţa, întrebată în ce fel a venit din ţara lor împreună cu băiatul, a răspuns că mergeau în urma oilor şi au ajuns la o peşteră. Intrând în ea au auzit un dangăt ca de clopot şi, încercând să ajungă în locul de unde venea sunetul, au mers multă vreme prin peşteră, până au ajuns la capătul acesteia. Ieşind la suprafaţă i-a uimit şi, totodată, i-a speriat lumina excesivă a soarelui nostru şi căldura neobişnuită a aerului de la noi. De aceea au zăbovit multă vreme pe lângă peşteră. Când şi-au învins neliniştea au vrut să fugă, dar nu au putut găsi intrarea în peşteră, fiind prinşi de oamenii din partea locului.

Fetiţa a fost angajată, în cele din urmă, ca servitoare în casa lordului Calne, unde a trăit un timp oarecare. Abatele Ralph mai face o adnotare interesantă, şi anume că, ajungând la maturitate, „fata s-a arătat imorală şi lascivă” şi s-a măritat, la timpul cuvenit, cu un bărbat de la King’s Lynn din Norfolk. Se crede că a locuit mulţi ani acolo, împreună cu bărbatul ei; nu se ştie dacă a făcut copii cu el, nici ce s-a întâmplat cu ea după aceea.

Este greu de hotărât cum trebuie considerată această remarcabilă poveste. Şi dacă este, în fond, adevărată – se spune că William din Newburgh a vorbit cu mai mulţi oameni care i-au cunoscut pe copiii verzi – ea constituie unul din cele mai mari mistere din toate timpurile. Întrucât copiii nu puteau veni decât dintr-o ţară necunoscută, pentru că nu există nicăieri locuitori verzi sau o penumbră continuă, aşa cum au descris-o ei, cu toate acestea Sf. Martin avea, evident, multe puncte comune cu lumea noastră, ca, de exemplu, aspectul fizic general al oamenilor săi, care erau, în fond, europeni coloraţi în verde, de asemenea, stilul lor de viaţă, oile lor, biserica şi creştinismul lor. Potrivit versiunii lui Ralph din Coggeshall, sosirea copiilor printr-un tunel subteran sugerează că Sf. Martin se află în apropiere de Suffolk şi că o asemenea lume subpământeană, dacă există, ar putea fi într-adevăr o

lume a tenebrelor, cu un cer mult mai întunecat deasupra capului.

S-ar putea, aşadar, ca Sf. Martin să existe, cu adevărat, într-o altă dimensiune a existenţei şi a timpului, care o imită pe a noastră prin diferite mijloace, dar care totuşi diferă de aceasta în mai multe puncte importante. Fizicienii susţin că există asemenea lumi paralele, alături de a noastră, fiind totuşi complet separate de aceasta. Dacă este aşa, copiii verzi au fost destul de nenorocoşi fiind „ridicaţi în aer” din lumea lor, din care apoi au dispărut în mod supranatural, fiind trimişi peste graniţa dintre dimensiunea noastră şi a lor şi rematerializaţi în câmpul de lângă Woolpit. Din moment ce aşa ceva li s-a putut întâmpla lor, ar fi pe deplin posibilă deplasarea oamenilor în direcţie opusă, ceea ce sugerează că unii dintre cei ce dispar în mod supranatural din lumea noastră poate că au fost translocaţi într-o altă dimensiune, din care nu s-au mai putut întoarce.

Se spune că aceşti copii verzi nu au fost singurii care au apărut în lumea noastră, şi că s-a mai semnalat apariţia unui băiat şi a unei fete, despre care se presupune că au ieşit dintr-o groapă situată lângă oraşul Banjos din Spania, în august 1887. Şi despre aceştia s-a spus că purtau o îmbrăcăminte confecţionată dintr-un material necunoscut şi, la fel cu copiii din Woolpit, erau foarte speriaţi şi tulburaţi de noua lor ambianţă. Aceştia doi vorbeau o limbă total necunoscută ascultătorilor şi nu cunoşteau limba spaniolă. Spre deosebire de copiii din

Woolpit, care aveau un chip asemănător cu al europenilor, aceştia aveau ochii oblici, de tip oriental.

Şi aceşti copii verzi au refuzat, la început, să se atingă de mâncarea ce li se oferea, fiind, în cele din urmă siliţi de foame să o mănânce. Şi în acest caz, băiatul a murit curând, dar fata a supravieţuit şi a învăţat suficientă spaniolă ca să le povestească gazdelor că vin dintr-o lume fără soare, din care au fost smulşi, într-o zi, de un vârtej şi lăsaţi într-o groapă. Nici fata nu a mai trăit mult; povestea spune că a murit în 892.

Această apariţie supranaturală constituie, aproape sigur, un transfer la Banjos al povestirii despre cei doi copii verzi din Woolpit, deşi modul în care a avut loc aceasta se poate numai presupune. După cum vedeţi, se întâmplă deseori amplasarea unor incidente neobişnuite în locuri situate departe de cel în care aceste incidente s-au petrecut în realitate (amplasare printr-un proces adesea mai misterios decât incidentul însuşi), iar încercarea de a ajunge la adevăr este o întreprindere plicticoasă şi de lungă durată; de aceea, numeroase povestiri, aparent adevărate, luate în serios de scriitori renumiţi, s-au dovedit simple iluzii.

Din timp în timp, animale, plante şi obiecte neînsufleţite apar şi ele de niciunde. Asemenea materializări se întâlnesc cel mai frecvent în încăperile în care au loc şedinţe de spiritism şi unde se presupune că au fost aduse de spirite; sunt numite „aporturi", de la *apporter,* care, în franceză, înseamnă „a aduce". Există, de asemenea, numeroase relatări, adunate din toată lumea de oameni ca Charles Fort, în care se menţionează căderi din cer ale unor obiecte, nu numai ale unor pietre sau bulgări de gheaţă, ci şi a unor fiinţe vii, broaşte, şerpi, ţipari, melci, peşti sau păsări moarte, precum şi ale diverselor vegetale.

În luna iulie 1987, *Society for Psychical Research Newsletter* anunţă materializarea separată a doua obiecte, având ca martor un corespondent de presă. În primul caz, era vorba de o bucată de lemn, iar în al doilea, de monede de doi penny. Corespondentul (a cărui identitate nu este dezvăluită) scria despre primul incident:

Şedeam la biroul meu, când, sub ochii mei, cam la două picioare distanţă de mine, o bucată de lemn s-a materializat din nimic şi s-a lăsat în zbor lin la pământ. Am înţepat-o şi am constatat că e o bucată de lemn absolut normală. Am consemnat, în special, că viteza căderii ei a fost constantă şi nu accelerată cum este căderea oricărui obiect în virtutea atracţiei gravitaţionale.

În al doilea caz, fenomenul s-a petrecut, de

asemenea, în biroul corespondentului: au căzut, pe rând, patru monede de câte 2 penny, fiecare cădere fiind precedată de un zgomot puternic, asemănător unui foc de revolver. La început omul s-a gândit că sunetele care l-au făcut să tresară erau produse de nişte monede care au lovit peretele despărţitor din sticlă, din spatele biroului său; s-a îndreptat repede spre uşă ca să scape, dar, uitându-se îndărăt, în cameră, a constatat că „nu s-a mai produs alt zgomot, iar eu am avut norocul să văd o monedă materializându-se şi aterizând lin pe podea. Mi-am dat seama atunci că zgomotul pe care l-am auzit nu era al unor monede lovind sticla, ci al unor monede care se materializau14.

Aceste apariţii supranaturale, care seamănă cu fenomenul aportării din şedinţele de spiritism, s-au produs, după cum a notat corespondentul, când un tânăr coleg se afla în apropiere şi poate că acesta a fost mediumul cauzal al fenomenului, chiar fără voia sa. Cu certitudine, aceste întâmplări, şi altele încă, au încetat cu desăvârşire când acest coleg a plecat de la firmă.

Totuşi, deşi sosirea unor aporturi este relatată frecvent în timpul şedinţelor de spiritism, „manifestarea11 lor este de multe ori o escrocherie şi, de aceea, nu le voi discuta în continuare. Chiar o scamatorie oarecare este suficientă pentru a înşela un naiv, plin de speranţe. Am fost de faţă, de exemplu, la şedinţe în care fenomene ca voci de „spirite”, trompete „în levitaţie”, tinichele ieftine şi trandafiri „aportaţi”, erau nişte trucaje atât de evidente, încât mi se părea de neconceput ca ceilalţi din camera întunecată să le creadă adevărate. Şi totuşi, credeau! Atât de mare este puterea autoamăgirii.

Căderea unor obiecte din cer este, dimpotrivă, un fenomen bine documentat şi incitant, dar, pentru că adeseori se găsesc mai greu martori oculari pentru, să zicem, şerpi sau broaşte râioase, pare a fi mai plauzibilă explicaţia cum că aceste animale au fost ridicate din mediul lor natural şi transportate de vânturi în locuri depărtate, decât să fie considerate drept forme de

diseminare supranaturală. Aceasta nu vrea să spună că nu există niciodată martori oculari ai unor obiecte supranaturale, ci că este virtualmente imposibilă deosebirea celor de origine supranaturală, de cele ce au fost aduse într-un mod oarecare. De aceea, nu voi analiza aici asemenea căderi anormale, mai ales pentru că au fost discutate pe larg de alţi autori.

Un interes special prezintă obiectele pierdute într-un mod obişnuit şi care apoi au reapărut în mod supranatural „de niciunde", adeseori la o distanţă de mai multe mile de locul unde au fost pierdute, fiind astfel returnate posesorilor lor.

Un exemplu clasic de asemenea întâmplare a fost prezentat de scriitorul englez Gervase din Tilbury în a sa *Otia Imperialia,* publicată în 1212. Acesta relatează că un negustor din Bristol s-a îmbarcat pentru Irlanda cu câţiva ani în urmă, lăsându-şi acasă soţia şi copiii, într-o dimineaţă, când corabia era la multe mile în larg, omul îşi lua micul dejun împreună cu echipajul:

După ce terminase masa, tocmai spăla cuţitul, când acesta i-a alunecat din mână şi i-a căzut în mare. La aceeaşi oră, la Bristol, acelaşi cuţit a căzut pe masa la care stătea soţia lui, printr-o lucarnă a acoperişului. Ea a rămas uluită de o asemenea întâmplare şi recunoscând acest cuţit, atât de familiar, l-a pus deoparte. Mult mai târziu, când s-a întors soţul ei, a aflat despre incidentul care avusese loc în aceeaşi zi în care ea a găsit cuţitul.

Scriitorul mistic Wellesley Tudor Pole a avut şi el un incident asemănător, despre care aminteşte în cartea sa *The Silent Road,* deşi obiectul pierdut nu reapăruse, în mod supranatural, nici după aproximativ trei luni.

În 1918, făcându-şi serviciul în cadrul armatei britanice de la Haifa, din Israel, maiorului Pole i-a fost dăruit un inel cu pecete de către liderul bahailor, Abdul Baha Abbas, a cărui protecţie o asigurase. Inelul avea o inscripţie în persană, cu numele şi titlurile lui Dumnezeu, fiind binecuvântat în mod special de Abdul Baha. Era o bijuterie de mare valoare şi Pole îl purta mereu pe deget.

Totuşi, în luna noiembrie a acelui an, în timp ce naviga pe Nil cu un cuplu de vizitatori aristocraţi din Anglia, pe care trebuia să-i distreze toată ziua, Pole a scăpat accidental inelul în apă. Condiţiile acestei pierderi au fost neobişnuite. El era la cârma felucii şi când aceasta s-a apropiat de Cairo, destinaţia grupului, un asasin, posibil egiptean, a tras în Pole dintr-o insulă apropiată, dar, din fericire, nu l-a nimerit. În acel moment s-a iscat un vânt puternic, care a prins vela şi a răsucit barca, astfel încât aceasta s-a depărtat de debarcader la o distanţă mai mare decât lungimea odgonului de care trebuia să se prindă. Atunci s-a produs incidentul, şi anume, inelul i-a alunecat maiorului din deget şi a căzut în zona cea mai adâncă a fluviului.

Pole a fost foarte supărat din cauza ghinionului de a fi pierdut inelul şi se ruga în fiecare zi lui Dumnezeu pentru redobândirea lui. Apoi, spre sfârşitul lui februarie 1919, pe când se afla în biroul său de la statul major al armatei britanice din Cairo, rugile sale au fost răsplătite, pe neaşteptate. Iată ce s-a întâmplat:

Într-una din serile trecute, aproximativ la aceeaşi oră la care inelul mi-a căzut în Nil cu trei luni în urmă, şedeam la masa mea, numai în cămaşă, cu geamurile duble ale camerei mele larg deschise. Deodată s-a auzit o împuşcătură, parcă cineva ar fi tras un foc dintr-un balcon de pe cealaltă parte a străzii. Proiectilul a trecut cam la o distanţă de un metru de mine şi s-a oprit în peretele opus ferestrei. În aceeaşi clipă, inelul meu a căzut pe faţa de masă, în faţa mea, cu o bufnitură surdă. Oricum, era intact şi îl mai am şi acum.

Deşi nici cuţitul negustorului din Bristol, nici inelul lui W. Tudor Pole nu au fost văzute dispărând de cei care le-au scăpat în apă şi care le-au observat numai pierzându-se în adânc, este clar că ambele obiecte s-au dematerializat în apă, fiind apoi transportate prin aer la o distanţă de mai multe mile şi materializându-se din nou în locul în care li s-a permis să fie descoperite. Rematerializarea s-a petrecut mai mult sau mai puţin

instantaneu în cazul cuţitului, în timp ce în cazul inelului, aceasta s-a produs după un interval de aproximativ trei luni. Nu ştim dacă inelul s-a dematerializat în timpul căderii în apă, fiind ţinut apoi într-o formă oarecare de stare non-fizică până s-a manifestat supranaturalul în biroul lui Pole sau dacă a zăcut pe fundul Nilului timp de trei luni. Fiindcă Pole nu face nicio menţiune că inelul ar fi fost acoperit de vreo concreţiune acvatică, prezentă în mod obligatoriu dacă inelul ar fi rămas în apă atâta timp, poate ar fi justificată prima presupunere. Mai este interesant de remarcat că, deşi cuţitul a fost translocat imediat în casa negustorului din Bristol, omul însuşi nu a venit în contact fizic cu cuţitul decât atunci când a revenit, după aproximativ trei luni (tot atâta timp a fost şi Pole separat de inelul său).

W. Tudor Pole face observaţia, care este, poate, relevantă, şi anume că inelul a apărut, în biroul său, pe cale supranaturală, aproximativ în aceleaşi condiţii în care a fost pierdut, ceea ce ar putea însemna că acestea au contribuit cumva la materializarea lui. Pole scrie: „Toate s-au repetat – ora din zi, vremea şi trecerea proiectilului – cu singura deosebire esenţială că pierderea s-a produs în apă şi în aer liber, iar recuperarea – pe uscat, într-o încăpere”.

Pentru a lărgi tabloul prezentat, aşa-numitele „pajişti verzi fermecate” intră în categoria obiectelor care apar în mod misterios. Acestea sunt nişte insule despre care se spune că devin manifeste în Canalul Bristol dintre Somerset şi Pembroke, deşi nu i se arată niciodată celui ce încearcă să le găsească. Se zice că sunt locuite de zâne. La aceste insule au ajuns odată, în secolul al XIX-lea, nişte marinari care au acostat şi au intrat în dansul sălbatic al zânelor. Când, în sfârşit, marinarii, extenuaţi, s-au reîntors pe vasul lor şi l-au îndreptat spre mare, vrând să mai vadă o dată insulele, au constatat că acestea dispăruseră. Cu inima zdrobită, marinarii nu le-au mai găsit niciodată. De aceea nu e deloc surprinzător că aceste insule fugitive sunt cotate ca legendare!

Desigur, există numeroase insule care au apărut

subit, dar care au rămas fixate în locul în care au ieşit la suprafaţă. Majoritatea lor este de origine vulcanică. Unele din ele au căpătat origini mitice ca, de exemplu, Thera din Marea Egee, despre care s-a spus că a crescut dintr-un bulgăre de pământ, aruncat în apă de Euphemus, unul din argonauţi, şi a fost colonizată, mai târziu, de către descendenţii acestuia, conduşi de unul pe nume Theras, care, de altfel, a dat numele insulei.

Scriitoarea şi folclorista canadiană Helen Creighton s-a întâlnit cu nişte oameni din Noua Scoţie, care trecuseră prin unele încercări ciudate, legate de insule. Una din aceste persoane i-a povestit că un marinar care a acostat, cu camarazii săi, pe „L'ale a Frisee", în timp ce făcea o plimbare exploratoare a dat brusc de o grădină, mică dar foarte frumoasă, plină de flori, pierdută într-un peisaj stâncos şi arid. Uimit, a intrat în grădină şi a mirosit cu plăcere parfumul îmbătător al florilor; apoi, nerăbdător să arate grădina şi celorlalţi din echipaj, s-a grăbit să se întoarcă pe vas şi i-a chemat să i se alăture. Când unii din ei au coborât de pe vas, iar el i-a condus pe drumul pe care venise, au descoperit că grădina era de negăsit. Orice urmă a ei dispăruse.

După Creighton, în altă împrejurare, doi bărbaţi, pe care îi numeşte numai Joe şi Arthur, au acostat pe micuţa insulă Duck, situată în faţa coastei de est a Noii Scoţii, cu intenţia de a hoinări pe aceasta. S-au îngrozit când pe plajă au găsit un os uman de la picior. Nu ştiau ce să facă cu el, dar, gândindu-se că a fost adus pe ţărm de valurile mării, au hotărât că va fi mai bine să-l îngroape după ce îşi vor lua masa. Când au revenit în locul înfricoşătoarei lor descoperiri, nu au mai putut găsi osul nicăieri. Acesta dispăruse în mod inexplicabil. „Pe insulă nu era niciun câine şi nicio cioară, nici măcar o altă fiinţă umană care să-l fi putut fura" – a remarcat unul dintre ei, care întrebă: „De unde a venit şi unde a trebuit să plece?"

Apariţia supranaturală a unor clădiri este mai frecventă decât ne-am fi aşteptat, dar pentru că ele rămân rareori acolo unde au apărut pentru un timp, de obicei

sunt etichetate ca fantasme sau halucinaţii.

Or, clădiri care au fost văzute, iar uneori atinse şi în care s-a intrat, sunt destul de reale pentru cei ce s-au întâlnit cu ele, ca, de altfel, şi locatarii lor, adeseori mai curând neobişnuiţi.

În 1933, dl. Clifford Pye cu soţia şi-au petrecut concediul în Cornwall. Într-o zi, au plecat cu autobuzul din Wadebridge spre satul Boscastle, unde intenţionau să înnopteze. Când autobuzul a ajuns în vârful dealului de pe care se vedea Boscastle, situat în vale, a făcut o scurtă oprire în faţa unui han mare şi aspectuos, care le-a făcut o impresie atât de bună, încât, când au ajuns la

Boscastle, unde nu au găsit o cazare acceptabilă, d-na Pye s-a întors pe deal ca să caute şi să închirieze camere acolo, lăsându-l pe soţul său în urmă cu bagajele. După câtăva vreme ea a revenit, încălzită şi plictisită, plângându-se că nu a mai putut găsi hanul. Soţul ei, convins că ea nu apreciase corect distanţa, a condus-o, iritat, în vârful dealului ca să-i arate unde este hanul. A fost încurcat la culme când, ajungând în locul unde era sigur că trebuie să fie hanul, a găsit câmpul pustiu. Atunci şi-au dat seama amândoi că aspectuosul han, împreună cu fundaţia sa, părea că s-a evaporat! Interesându-se apoi printre localnici, au aflat că nu exista nicăieri, prin vecinătate, vreo proprietate ca cea care le fusese descrisă. Aparent, hanul se materializase chiar pentru ei, dar a dispărut înainte ca ei să-l poată folosi.

Este uşor de „expediat14 experienţa soţilor Pye, considerând-o drept halucinaţie, indusă de dorinţa lor de a găsi undeva o cazare, deci drept consecinţă a necesităţii şi a dorinţei. E greu de crezut că aceasta ar fi explicaţia. Halucinaţii de acest tip sunt induse numai *in extremis,* condiţii în care nu se aflau cei doi soţi. Înainte de toate, ei nu aveau motive să se teamă că nu vor găsi cazare la Boscastle şi aveau dreptate în această privinţă. De asemenea, ei au văzut exact acelaşi tablou, care li se putea înfăţişa numai în condiţiile când ei priveau aceeaşi structură externă tridimensională, ceea ce cu siguranţă nu

s-ar fi întâmplat dacă amândoi ar fi generat propria lor viziune imaginară. Este improbabilă şi varianta ca cei doi să fi avut exact aceleaşi halucinaţii în acelaşi timp. Ca o alternativă, hanul putea fi realmente o casă a fantomelor, o arătare intangibilă, care s-a întâmplat să se dezvăluie soţilor Pye când aceştia au trecut pe lângă ea. Dacă este aşa, cum de le-a părut atât de solidă şi permanentă? Nu exista niciun semn că era ceva eteric. Aceasta sugerează că nu era vorba de o fantomă, ci de o realitate care a apărut în mod supranatural şi apoi a dispărut misterios.

Următorul caz s-a întâmplat cam în acelaşi an. Într-o după-amiază însorită de duminică, o adolescentă, pe nume Edna, a plecat cu bicicleta de la ea de acasă, din satul Hannington, din nordul ţinutului Wiltshire, să facă o vizită prietenei sale care locuia la Wanborough. Edna a parcurs cele aproape opt mile ale călătoriei sale pe vechiul drum roman Ermine Street, care pe atunci era mult mai liniştit decât acum şi trecea prin satul Stratton St. Margaret. Nori plumburii au acoperit cerul şi când fata parcurgea ultimul segment al drumului de ieşire din Stratton St. Margaret a tunat şi, deodată, a început să plouă.

Edna, care risca să se ude până la piele, s-a liniştit zărind deodată o căsuţă cu acoperiş de paie, nu departe de un drum vicinal; din coşul căsuţei ieşea fum, dovadă că era cineva acasă. A pedalat până acolo, a descălecat şi a mers cu paşi mari printr-o grădină frumoasă şi bine întreţinută, ca să bată la uşa din faţă. Spre uşurarea ei, uşa a fost deschisă rapid şi, după spusele ei, „fără zgomot” de un domn bătrân, mai degrabă ciudat, cu părul lung şi cărunt şi o lungă barbă căruntă, care purta o vestă de un verde închis, cu nasturi lucioşi de metal şi avea o pipă în gură. Ea l-a întrebat, în grabă, dacă se poate adăposti acolo de ploaie şi bătrânul, scoţând pipa din gură, i-a surâs binevoitor şi a invitat-o în casă.

Edna a păşit, recunoscătoare, într-o cameră de zi, joasă, dar confortabilă, luminată de un foc de lemne ce ardea într-un cămin de modă veche. Totuşi, că a fost oarecum surprinsă că bătrânul nu scotea nicio vorbă, deşi

continua să-i surâdă prietenos; şi-a dat seama apoi că în casă domnea o linişte absolută, în ciuda furtunii ce se dezlănţuise afară. Tunetele nu se auzeau deloc!

Ceea ce s-a întâmplat pe urmă a fost însă şi mai ciudat, pentru că Edna (ulterior, d-na Edna Hedges) s-a trezit că se găseşte din nou pe Ermine Street, pedalând spre Wanborough. Nu-şi amintea să fi părăsit căsuţa sau să-şi fi luat rămas bun de la neobişnuitul locatar. Ploaia se oprise şi când Edna a ajuns la casa prietenei sale, era aproape uscată. Aceasta a surprins-o pe prietena ei, care fusese îngrijorată pentru ea când a început furtuna şi care a întrebat-o cum a reuşit să scape neudată. Edna ia explicat că s-a adăpostit într-o căsuţă, arătând unde se află aceasta. Cealaltă fată, cu un gest de îndoială a strigat: „Dar în acea porţiune de drum nu există nicio căsuţă! Numai o dărâmătură, părăsită, în care nu a mai locuit nimeni de o jumătate de secol!”

După o săptămână, când Edna s-a dus iar să-şi viziteze prietena, a fost consternată, constatând că aceasta avusese dreptate. Căsuţa în care îşi găsise adăpost era, de fapt, o clădire ruinată, cu geamurile sparte şi cu un acoperiş ce sta să se prăbuşească. Toate încăperile miroseau a igrasie şi putregai. Chiar şi grădina cea frumoasă de care îşi amintea era năpădită de buruieni. Şi, bineînţeles, nu era nici urmă de bătrânul tăcut, dar zâmbitor, cu vestă verde şi cu nasturi de metal.

Alte două clădiri, care au apărut tot atât de misterios, au fost descrise de Elliot O’Donnell în cartea sa *Haunted Britain*; nici în aceste cazuri manifestările nu aveau un aspect spectral. Într-adevăr, perechea care le-a văzut, ca şi Edna Hedges, a intrat într-una din ele, i-a atins construcţia şi s-a întâlnit cu ciudaţii ei locatari.

O’Donnell povesteşte că două femei care îşi petreceau împreună vacanţa la Chagford în Devon, în timp ce se plimbau în vecinătatea unei mlaştini, au dat de două vile, neobişnuit de pitoreşti. Li s-au părut atât de drăguţe şi cu o poziţie atât de agreabilă încât au bătut la uşa uneia din ele ca să se intereseze dacă nu sunt camere de

închiriat. Uşa a fost deschisă de o fată frumoasă, cu părul blond, care le-a invitat să intre înăuntru. Camera de zi, în care au fost primite, era mobilată în stil antic; au remarcat o pisică mare de culoare albă, cu ochii foarte verzi şi o ciudată pasăre neagră într-o colivie aurită. Apoi, a intrat în cameră o femeie înaltă şi frumoasă, care le-a spus că, din păcate, toate camerele erau ocupaté, dar că mai târziu, în cursul anului, va avea una sau două de închiriat.

Femeile au plecat dezamăgite; s-a întâmplat ca una din ele, şi anume June, având ceva timp liber, să revină în zonă şi să caute vilele cunoscute, cu speranţa să găsească un loc de cazare; cu toate că a cercetat, pas cu pas, drumul pe care merseseră mai înainte, nu le-a putut găsi. Aproape zăpăcită din această cauză, i-a întrebat pe localnici unde se află vilele respective şi, spre mirarea ei, aceştia i-au spus că a trecut, probabil, pe lângă „vilele care dispar" şi a căror apariţie se produce, în mlaştină, o dată la 10 – 12 ani!

Ambele cazuri sunt foarte interesante, nu numai pentru că în aceste clădiri s-a intrat, realitatea lor fiind confirmată prin auz şi pipăit, ci şi pentru că au fost întâlniţi locatarii lor. Interioarele erau decorate demodat, iar în al doilea caz locatarii erau posesorii unor animale neobişnuite.

În ciuda solidităţii lor evidente, vilele şi locatarii lor nu erau din această lume, ci se pare că au realizat o apariţie supranaturală temporară în acel loc. Căsuţa în care a intrat tânăra Edna pare să fi venit cumva din trecut. S-ar putea ca şi vilele din Devon să aibă aceeaşi provenienţă, sau să fi venit dintr-o altă dimensiune, la fel cu copiii verzi din Woolpit; spre deosebire însă de aceştia, ele nu se pot stabiliza aici, ci numai apar la intervale regulate, rămân o perioadă limitată şi apoi dispar iar.

O apariţie supranaturală asemănătoare, chiar mai remarcabilă, a fost relatată, în octombrie 1979, de patru englezi din Dover, în timpul vacanţei; aceştia erau: zidarul Len Gisby, de 56 de ani, soţia sa Cynthia şi prietenii lor, Geoff Simpson, de 51 de ani, funcţionar la căile ferate

regale şi soţia sa Pauline. În drumul lor cu maşina prin sudul Franţei, spre Spania, după ce seara au încercat zadarnic să găsească un loc de cazare la un motel situat pe principala autostradă Montelimar Nord, au părăsit drumul principal şi s-au angajat pe un drumeag mărginit de pomi, care i-a condus până la satul Cuccolde. Au respirat uşuraţi zărind un hotel pitoresc cu ferestrele oblonite. Şi-au parcat maşina pe un teren pustiu de pe partea opusă hotelului şi au mers pe jos, obosiţi, spre clădirea de modă veche, totuşi foarte aspectuoasă. Au observat, pe peretele de afară, afişe vestind un spectacol de circ; pe unul din ele era înfăţişat un pitic, costumat în leopard, ceea ce a făcut-o pe Cynthia Gisby să exclame: „Dumnezeule, ce vechi pare!” Intrând în hotel, proprietarul, înalt şi voinic, îmbrăcat mai curând neobişnuit, cu o cămaşă albă în dungi albastre, fără guler, şi pantaloni groşi de flanel, cu nasturi de metal, i-a salutat într-o englezească stricată şi i-a asigurat că are camere de închiriat.

Cele două perechi, extenuate, au închiriat două camere duble, după care au comandat, pentru cină, câte o friptură pentru bărbaţi şi ouă cu cartofi prăjiţi pentru femei. Cele comandate le-au fost aduse pe platouri grele de modă veche, iar berea cerută în plus le-a fost servită în căni cu capac. După masă au fost tot atât de încântaţi de dormitoarele lor, care erau, de asemenea, de modă veche, la fel cu sufrageria şi serviciul de masă.

Paturile erau atât de înalte încât era greu să te urci în ele şi aveau suluri în loc de perne [mi-a spus Cynthia Gisby], Erau acoperite cu cearşafuri groase şi mai multe pături. Ferestrele dormitoarelor nu aveau geamuri, ci numai obloane de lemn. Uşile nu aveau niciun fel de încuietori, şi se puteau închide numai cu zăvoare de lemn. Nu ne-am enervat, pentru că fiecare lucru era atât de simpatic şi, aflându-ne în Franţa, la ţară, unde nu mai fusesem niciodată, ne-am gândit că acesta trebuie să fie stilul de viaţă de acolo. Şi, ce-i mai nostim, am adormit imediat şi am dormit foarte confortabil un somn care a trecut ca o clipă.

Camera de baie, separată, cam demodată, avea o cadă de metal, sprijini ne picioare, cu un grătar la baza ei şi cu un duş mobil, iar săpunul, în loc să fie liber, era ataşat de cadă cu o vergea de fier.

A doua zi de dimineaţă îi aştepta o surpriză şi mai mare, când, în timp ce-şi luau micul dejun, în *la salle a manger* (sufragerie), a intrat o pereche, însoţită de un câine. Deşi nu îşi amintesc despre bărbat decât că avea o mustaţă subţire, Le-a rămas în memorie femeia, în rochia ei purpurie şi cu ghetele încheiate cu nasturi, de asemenea uniforma celor doi jandarmi care au intrat în urma celor doi – chipie înalte, jambiere şi pelerine negre – care se deosebea net de cea a jandarmilor pe care i-au întâlnit în timpul călătoriei!

Len Gisby a folosit prilejul de a-i întreba pe jandarmi, care vorbeau puţin englezeşte, care este drumul spre Avignon şi a observat că „aceştia păreau încurcaţi auzind cuvântul «autostradă» sau «drum de maşini» cu care l-am înlocuit, dar mi-au indicat direcţia în sens opus celei din care venisem14.

Au avut o altă surpriză când să-şi achite nota de plată, care nu s-a ridicat la 250 de franci, cât se aşteptau, ci numai la 19 franci! Len şi Geoff, bucuroşi, au achitat nota, dându-i proprietarului o monedă de 20 de franci şi lăsându-i un franc drept bacşiş, după care au părăsit hotelul împreună cu soţiile lor; s-au oprit numai ca să facă trei fotografii ale recentei lor locuinţe, chiar în faţa obloanelor de la dormitoarele lor şi apoi şi-au continuat călătoria spre Sud.

Cele două perechi au hotărât, firește, să folosească avantajul unei cazări atât de ieftine şi agreabile la întoarcerea lor din Spania; când au revenit pe autostrada Montelimar Nord au căutat cu atenţie drumeagul mărginit de pomi, care ducea la satul Cuccolde. L-au găsit fără greutate, dar, spre consternarea lor, copacii care îl mărgineau li s-au părut mai înalţi decât înainte, iar vechiul hotel a fost de negăsit. Au parcurs drumeagul de trei ori, înainte şi înapoi, trecând pe lângă alte clădiri pe care le-au

recunoscut, dar nu au găsit nici hotelul, nici peticul de pământ din faţa acestuia. Ambele dispăruseră, sau aşa părea, cu totul!

„Ne-am abătut prin aceeaşi autostradă Montelimar Nord, am trecut pe lângă acelaşi motel unde am solicitat camere prima dată şi unde am fost sfătuiţi să încercăm mai jos”, insista Len Gisby. „Am trecut pe lângă aceleaşi clădiri de la drum, pe lângă care trecusem odinioară, pe lângă aceleaşi semne de avertizare şi de lucrări rutiere. Era imposibil s-o fi luat pe alt drum. De fapt, întregul aspect al drumeagului era acelaşi, exceptând pomii, care erau mai mari, şi faptul că hotelul cel vechi şi anexele lui nu mai erau acolo”.

Misterul nu s-a limitat însă la atât. La reîntoarcerea lor la Dover perechile şi-au trimis rolfilmele la developat. Când le-au reprimit au constatat că toate fotografiile erau perfecte, exceptându-le pe cele făcute de femei în faţa vechiului hotel. Nu numai că acestea nu erau, dar şi negativele lor lipseau cu desăvârşire! Era ca şi cum instantaneele lor nu ar fi fost niciodată înregistrate.

Această poveste, stranie dar adevărată, sugerează că familiile Gisby şi Simpson au nimerit la un hotel apărut supranatural dintr-o perioadă mai timpurie – îmbrăcămintea, mobilierul şi diferite obiecte puteau fi încadrate în moda începutului de secol – şi care a reuşit să se menţină aici timp de câteva ore, cât au stat acolo perechile menţionate. Dacă este aşa, cineva s-ar putea întreba ce s-ar fi întâmplat dacă perechile şi-ar fi anulat plecarea sau ar fi fost tentate să mai rămână o noapte la un hotel atât de ieftin. S-ar fi putut să fi dispărut odată cu hotelul, trezindu-se transferaţi ei înşişi în timpul şi locul din care părea că venise acesta.

Cele două cupluri au revenit în satul Cuccolde, în 1983, graţie televiziunii din Yorkshire, mergând pe urmele aventurii lor, a cărei relatare a apărut în *Dorset Express,* în ciuda unor noi căutări riguroase a fost imposibil să dea de urma hotelului la care au stat, deşi au descoperit fundaţiile unei clădiri care se înălţa odinioară acolo, fiind, poate,

chiar rămăşiţele hotelului. Nu s-au făcut însă verificări ale acestei presupuneri.

Am întrebat-o pe d-na Gisby dacă stăpânul hotelului s-a arătat surprins de moneda modernă de 20 de franci, pe care i-a dat-o soţul ei pentru a plăti găzduirea peste noapte, dar ea mi-a răspuns că a primit banul fără să întrebe nimic. Este singurul amănunt din povestea ei care poate naşte suspiciuni, deşi, după câte ştiu, o monedă de 20 de franci, modernă, dar puţin uzată, aproape că nu ar putea fi deosebită de una care circula în 1905. Dacă este aşa, proprietarul nu ar fi avut motive să fie foarte atent la data monedei.

Este relevant faptul că numeroase povestiri populare menţionează clădiri sau alte structuri care, fie apar din neant, fie sunt transportate dintr-un loc în altul. De exemplu, se spune că podul Dibble de peste râul Dibb, din Thorpe, North Yorkshire, a apărut în condiţii supranaturale cu mulţi ani în urmă, după întâlnirea unui pantofar localnic cu Diavolul (de aceea, podul mai este numit şi Podul Diavolului); la 10 august 1291, după o legendă locală, Capela Loretto, situată în apropiere de Ancona, în Italia, a fost adusă de îngeri, tocmai din Iudeea (din Orientul Mijlociu).

Aceste apariţii legendare, şi altele asemenea, pot să nu fie adevărate, deşi povestirile pot să aibă la bază evenimente reale, aşa încât noi auzim ecourile unor întâmplări supranaturale din trecut, care ne sugerează, în continuare, că lumea noastră nu este, cum pare, un sistem fix, care se modifică numai în plan intern şi în care mişcarea este ţinută în frâu de legi imuabile, ci este, în realitate, mult mai puţin rigidă şi previzibilă, cum nici nu îndrăznim să ne-o imaginăm.

IV

Bilocaţie

Cu un alt prilej, un alt membru al parlamentului, şi anume dr. Mark Macdonnell, a fost văzut de colegi în două zile consecutive, iar votul său a fost înregistrat, deşi, de fapt, el nu a ieşit în această perioadă din camera lui, fiind

ţintuit la pat.

Ralph Shirley, *The Mystery of the Human Double*

Prin „bilocaţie” se înţelege însuşirea de a te afla, în acelaşi timp, în două locuri diferite. Cu alte cuvinte, fenomenul constă în dedublarea unei siluete umane, cele două părţi separându-se una de alta, astfel încât copia poate vizita uneori regiuni depărtate între ele, în care este cumva proiectată şi din care apoi dispare supranatural. Fireşte că dublura poate fi văzută şi de alţii şi are frecvent aceeaşi voce şi acţionează identic cu persoana autentică. Hainele pe care le poartă sunt un fel de replici ale celor originale.

Oamenii care au văzut o dublură mărturisesc, adesea, că deşi aceasta are, în mod frecvent, o paloare nesănătoasă, nu ar putea fi altfel deosebită de individul autentic şi, într-adevăr, se crede că este el însuşi, până când dublura dispare din ochii lor sau până când originalul dovedeşte că era în alt loc când a avut loc vizita dublurii. Totuşi, probele sugerează că dublura sau acest *alter ego* nu este o replică fizic integrală a persoanei respective, ci, mai curând, este formată dintr-un material, care, deşi pare real la vedere, este lipsit de consistenţa şi permanenţa unui material obişnuit. Fără îndoială, din acest motiv dublura nu poate exista decât un timp relativ scurt, neputând să aibă o existenţă proprie independentă.

Bilocaţia are loc cel mai frecvent când subiectul este în transă sau cufundat în meditaţie sau contemplaţie profunde, ceea ce poate explica de ce fenomenul este corelat, de regulă, cu sfinţi, eremiţi, călugări tibetani şi alţi oameni (bărbaţi şi femei) evlavioşi; nu înseamnă însă că aşa ceva nu li se poate întâmpla şi altora. Starea de transă permite, de asemenea, conştiinţei persoanei dedublate să fie transferată dublurii, făcând-o capabilă să se comporte ca şi cum ar fi persoana originală. Când însă dedublarea apare la un om lucid, în mod normal nu se poate produce o asemenea scindare mintală, ceea ce se traduce prin pierderea autoconştientizării şi prin incapacitate de a cugeta prin *alter ego.*

Bilocaţia este una din numeroasele minuni pe care se spune că le-a săvârşit Sf. Antonio din Padua. Acest călugăr franciscan de origine portugheză, renumit pentru învăţăturile sale şi pentru talentul său de predicator (care era destul de sublim ca să convertească pe criminali şi pe eretici), oficia serviciul divin într-o zi de joi, în 1226, la biserica Sf. Pierre du Queyrrix, din Limoges, când şi-a amintit brusc că a promis să oficieze messa în capela unei mănăstiri, care se afla în cealaltă parte a oraşului. Şi-a adunat gândurile, a îngenuncheat şi şi-a acoperit capul cu gluga, după care s-a rugat şi a rămas o vreme nemişcat. După ce s-a terminat serviciul divin, s-a spus că, totuşi, a fost şi la capelă, unde a apărut, în mod miraculos, o dublură a sa. În această formă a citit din Biblie şi a oficiat slujba, după oare a dispărut, lăsând congregaţia călugărilor plină de uimire şi nedumerire.

O altă bilocaţie izolată a fost relatată de Sf. Alphonsus Liguori (1697 – 1787), teolog italian şi întemeietorul congregaţiei redemptoriştilor, un grup de preoţi care mergeau la sate ca misionari. A fost făcut episcop al diocezei Sfintei Agata dei Goţi, în 1762; aceasta îi crea mereu probleme administrative şi congregaţionale şi, fiindcă era cam firav, a contribuit la şubrezirea sănătăţii sale în ultimii 20 de ani ai vieţii. În 1774, când era suferind, boala fiindu-i agravată de obişnuinţa sa de a posti, Sf. Alphonsus a rămas, timp de cinci zile, în chilia sa, într-o stare de transă pseudocomatoasă. Când, în cele din urmă, s-a înzdrăvenit, le-a spus ciracilor săi că a fost de faţă la moartea papei Clement al XIV-lea, care a avut loc la Roma, la o distanţă ce ar putea fi parcursă cam în patru zile. Ciracii l-au privit cu oarecare îndoială, gândindu-se că delirează. Într-un târziu însă a venit o ştire din Roma că a fost văzut de martori în mulţimea care plângea, stând lângă patul muribundului şi că unii din martori l-au atins şi au vorbit cu el.

Se spune că asemenea dedublări li s-au întâmplat şi altor sfinţi catolici, inclusiv Sf. Ambrozie şi Sf. Severus din Ravenna, Sf. Clement din Roma şi Sf. Francis Xavier.

Desigur, aceste bilocaţii izolate sunt remarcabile, dar nu se pot compara cu cele care i s-au întâmplat Venerabilei Maria lui Iisus din Agreda, o călugăriţă spaniolă care s-a dedublat în repetate rânduri, materializându-se în faţa a sute de martori, de partea cealaltă a Atlanticului, la peste 2000 de mile distanţă.

Maria Coronei s-a născut la Agreda, în Castilia (Spania), la 2 aprilie 1602, fiind cea mai mare dintre cele trei fete pe care le aveau Francisco şi Cathalina d'Arana Coronei. Ea a fost, evident, un copil sensibil, de o religiozitate precoce; a avut numeroase probleme de sănătate, unele din ele fiind, neîndoios, de natură psihică, altele cauzate de educaţia severă pe care i-au dat-o părinţii. Din când în când, auzea voci care i se adresau; una din ele îi vorbea cu oarecare regularitate, după ce mama ei a făcut o micuţă capelă, special pentru ea. Într-o bună zi, această voce, pe care ea o numea „Steaua mea Polară", i-a spus: „Soţia mea, întoarce-te către mine şi lasă-ţi înfăţişarea de acum, care e pământească şi trecătoare. Înalţă-te, porumbiţa mea, şi zboară spre mine". Această poruncă cerească a determinat-o pe Maria să depună legământ că se va călugări, ceea ce a şi făcut intrând în mănăstirea Agreda.

În 1620, în timpul uneia din transele sale extatice, i-a apărut viziunea tuturor oamenilor din lume şi a observat, cu groază, că numai foarte puţini dintre ei erau catolici; i-au atras atenţia, în special, indienii păgâni Jumano din New Mexico, zonă abia colonizată de spanioli. Grija ei pentru aceşti băştinaşi a făcut-o să înalţe rugi fierbinţi pentru convertirea lor, considerând că şi ea poartă răspunderea acestei acţiuni. După spusele lui Michael Geddes, unul din biografii săi, în scurtă vreme după această viziune a mai avut o alta, în care s-a văzut pe ea însăşi, în această regiune cu climă diferită, chiar în mijlocul acestor indieni, rugându-se pentru convertirea lor. Ea simţea dogoarea soarelui şi constata alte varietăţi climatice. După aceasta, vocea i-a poruncit să-şi desfăşoare activitatea caritabilă în mijlocul indienilor

pentru care s-a rugat atât de mult şi cărora le predica acum religia creştină. Maria a făcut întocmai şi, cu toate că le vorbea în spaniolă, ei au înţeles-o perfect, tot aşa cum şi ea înţelegea limba lor. Când însă a ieşit din transă, s-a regăsit pe ea însăşi în acelaşi loc unde o cuprinsese această stare.

Aceasta a fost prima dintre cele aproximativ 500 de bilocaţii prin care a trecut Maria între anii 1620 – 1631, când a convertit la creştinism pe regele unui ţinut întins şi pe supuşii nenumăraţi ai acestuia. Deşi, la început, s-a crezut că ea dispare din Agreda şi se materializează în New Mexico, este mai probabil că eul ei obişnuit rămânea, de fapt, la Agreda, în transă extatică, cum au adeverit surorile ei călugăriţe, în timp ce dublura ei apărea, în mod miraculos, într-o ţară atât de îndepărtată, având posibilitatea de a-şi îndeplini cu succes îndatoririle sale misionare. Maria mergea la Jumanos într-un veşmânt care constituia replica uniformei sale franciscane de culoare albastră; ce-i curios, într-una din ocazii a luat cu sine şi a împărţit numeroase mătănii din cele care se aflau în chilia ei şi care nu au mai fost văzute, de atunci, de nimeni din mănăstire.

Misterioasele apariţii (şi dispariţii) ale Mariei printre indienii din New Mexico au ieşit la lumină, atunci când, urmându-i îndemnurile să se boteze, un grup de jumanos a venit la cel mai apropiat avanpost franciscan, situat la peste 100 de mile distanţă, ca să îndeplinească acest act, mult dorit. Călugării au fost, firește, miraţi descoperind că jumanos au unele cunoştinţe despre creştinism, lăsând la o parte înţelegerea profundă de care aceştia dădeau dovadă; uimirea lor s-a transformat în consternare, când, întrebându-i pe jumanos cine le-a adus cuvântul lui Hristos, au aflat că acesta le-a fost adus de o femeie, despre care nu puteau spune cine era, nici de unde a venit, dar ei au descris îmbrăcămintea şi înfăţişarea ei. Călugării au înţeles imediat că era vorba de uniforma unei călugăriţe franciscane; unul din călugări s-a întâmplat să aibă un mic portret al vestitei, pe atunci, călugăriţe spaniole Mater

Maria de Canon (faima Mariei sau chipul ei nu ajunseseră încă să fie cunoscute într-o regiune atât de îndepărtată); arătându-l indienilor şi întrebându-i dacă nu cumva aceasta a fost femeia care i-a instruit şi i-a convertit, aceştia au răspuns că îmbrăcămintea era exact la fel, dar că faţa era diferită, pentru că femeia care i-a vizitat era mult mai tânără şi mai frumoasă.

Stareţul, Pater Alonso de Benavides, bănuind că a avut loc o minune, s-a hotărât să o descopere pe această femeie remarcabilă şi, potrivit cercetărilor sale locale, a stabilit că ea trăieşte, probabil, în Spania.

Abia în 1630 a fost în stare Pater Benavides să vină la Madrid, unde s-a întâlnit cu căpetenia ordinului franciscan; acesta, cunoscând-o pe Maria lui Iisus din Agreda, a fost de părere că ea era femeia căutată. Atunci, Pater Benavides a întreprins o călătorie secretă la Agreda unde a interogat-o pe Maria despre convertirea indienilor jumanos. Dânsa i-a povestit despre rolul pe care l-a jucat în această operaţiune, dându-i dovezi ale vizitei sale, numele adevărat al indienilor, descrierea lor exactă, obiceiurile şi armele lor de luptă. În călătoriile ei în New Mexico, a văzut minunate mări şi întinderi nesfârşite de pământ, despre care relatarea ci era foarte coerentă; într-un loc era prezentă în timpul zilei, în altul – noaptea. În unele cazuri a avut vreme bună, în altele a plouat. Pe indieni i-a văzut stând în genunchi în faţa ei şi rugându-se pentru un leac.

Relatările precise ale Mai iei despre modul de viaţă al indienilor jurnanos, despre care nu putea şti nimic fără să-i fi vizitat, pentru că acest trib izolat nu venise în contact cu nimeni, l-au convins pe Pater Benavides că ea era femeia, numită de jumanos „doamna în albastru”.

Bilocaţiile Mariei au luat sfârşit în anul următor, (deşi Geddes a susţinut, eronat, că aceasta a avut loc în 1623), când nedorita lor consecinţă, şi anume, celebritatea, opusă legământului său de umilinţă, a determinat-o să se roage pentru încetarea acestor „deplasări-l, fiindu-i, evident, acordată dispensa solicitată. Ea a rămas la mănăstirea Agreda, devenind, cu timpul, stareţa acesteia, funcţie pe

care a deţinut-o, cu o scurtă întrerupere, până în 1665, anul morţii sale. În calitatea ei de stareţă a contribuit la creşterea fondurilor pentru construcţia unei noi mănăstiri şi a unei noi biserici; ea a scris, de asemenea, biografia Fecioarei Maria, pe care susţinea că i-a dictat-o însăşi Maica Domnului.

Bilocaţiile Mariei lui Iisus din Agreda sunt, fără îndoială, cele mai remarcabile dintre întâmplările de acest tip care au fost consemnate. Mărturia ei a fost cercetată integral de confesorul acesteia, împuternicit franciscan cu autoritate provincială asupra ordinului, de asemenea de Pater Benavides; acestuia din urmă i-a relatat amănunţit despre călătoriile sale miraculoase, după ce a primit, din partea conducătorului ordinului franciscan, o scrisoare, în care i se indica să dezvăluie totul. Persoanele menţionate au conchis că ea putea fi prezentă, fizic, în New Mexico, cu alte cuvinte, că s-a autodedublat fără să fie conştientă de acest lucru, de a cărui realitate s-a îndoit, în umilinţa ei, şi, în consecinţă, considera că numai spiritul ei a fost prezent acolo.

Fiecare din transele extatice ale Mariei, în care dublura ei apărea în New Mexico, nu dura mai mult de trei ore, ceea ce explică, poate, numărul lor mare – în jur de 500 –, necesar, mai cu seamă ţinând cont de faptul că multe din ele au fost de foarte scurtă durată. Apariţiile sale subite printre indieni, scurtimea vizitelor, dispariţiile, tot atât de bruşte, i-au impresionat profund pe indieni, cărora li se păreau miraculoase şi i-au încurajat, probabil, să-i asculte cuvintele şi să adopte credinţa ei. Cu toate acestea, este foarte greu să ne dăm seama cum au înţeles-o indienii, cărora le vorbea în spaniolă, şi cum a înţeles ea limba lor natală. Răspunsul poate fi că dublura ei era în stare să citească gândurile indienilor care vorbeau şi, totodată, printr-un canal telepatic să-şi introducă propriile gânduri în minţile lor. Astfel s-a realizat o legătură minte-la-minte, când vorbeau indienii sau Maria, şi s-a creat o aparentă înţelegere a cuvintelor rostite.

Un alt exemplu faimos, mai recent, de bilocaţie se

referă, de asemenea, la o femeie, care s-a dedublat, în mod asemănător, în mai multe rânduri, deşi cazul ei diferă, în unele privinţe, de cel al Mariei din Agreda. Examinarea principalelor sale aspecte ne va ajuta să continuăm a face lumină în acest fenomen complex.

Femeia se numea Emilia Sagee. Era de origine franceză şi de profesie învăţătoare; semnalarea dedublărilor sale datează din perioada când profesa la şcoala-internat din Neuwelcke, o şcoală mică pentru fiice de nobili, situată la 1, 5 mile distanţă de Wolmar, lângă Riga, în

Lituania modernă. Avea atunci cam 32 de ani. Cazul ei a fost relatat în numărul din 18 august 1883 al revistei *Light,* sub titlul *Habitual Apparition of a Living Person.* Autoarea, anonimă, spunea că şi-a obţinut informaţiile direct de la domnişoara Julie de Guldenstubbe, care a fost elevă la Neuwelcke în perioada de 18 luni (1845 – 1846) cât a predat acolo d-ra Sagee.

Blondă şi cu ochi albaştri, d-ra Sagee avea o fire plăcută, veselă, chiar dacă era, uneori, cam nervoasă. Era inteligentă şi bine educată, iar talentul ei pedagogic se situa deasupra mediei. Se bucura, într-adevăr, de afecţiunea elevelor sale.

Nu au trecut însă decât câteva săptămâni şi fetele, 42 la număr, au început să fie în dezacord în privinţa locului unde se afla profesoara la un moment dat. Aşa, de exemplu, o elevă spunea că tocmai o văzuse în bibliotecă, în timp ce alta, care venea din sala de muzică, o contrazicea, spunând că aşa ceva e imposibil, pentru că ea a stat cu d-ra Sagee în acea sală. Când asemenea nepotriviri s-au repetat de mai multe ori, fetele s-au alarmat şi au atras atenţia altor profesori asupra acestor întâmplări. Aceştia însă au spus că este imposibil ca cineva să se afle, în acelaşi timp, în două locuri diferite şi că fetele s-au înşelat.

Suspiciunile elevelor au fost însă pe deplin confirmate când, într-o zi, în timp ce d-ra Sagee scria ceva pe tablă în timpul orei, spre uimirea şi groaza fetelor, o a

doua d-ră Sagee a apărut, ca prin magie, în spatele celei dintâi, îmbrăcată la fel şi imitându-i mişcările; deoarece nu avea cretă, dublura era incapabilă să scrie ceva pe tablă. Strigătele fetelor au făcut-o pe profesoară să se întoarcă rapid, cu respiraţia tăiată şi roşie la faţă, căutând să le contracareze acuzaţiile, acţiune care a dus la dispariţia *alter* ego-ului său. Zadarnic le spunea fetelor că viziunea a fost rodul imaginaţiei lor; profesoara, agitată, nu le-a putut convinge pe cele treisprezece, aflate atunci în clasă, că nu o văzuseră în dublu.

Curând după aceasta [continuă autoarea anonimă], una din eleve, d-ra Antonia de Wrangel, obţinând permisiunea să meargă, împreună cu alte câteva colege, la o serbare câmpenească din vecinătate, se străduia să-şi încheie rochia la spate; d-ra Sagee s-a oferit să o ajute. Când însă tânăra s-a uitat, întâmplător, în oglindă, a zărit două domnişoare Sagee care îi aranjau rochia. Această apariţie subită a avut un efect atât de puternic asupra ei, încât a leşinat.

Nu trebuie să se înţeleagă însă că dublura drei Sagee se mărginea la imitarea acţiunilor originalului său, după cum reiese clar din următorul extras:

Uneori când domnişoara se scula de pe scaun, dublura apărea stând pe acesta. O dată, d-ra Sagee fiind imobilizată la pat de o gripă, d-ra de Wrangel stătea lângă pat, citindu-i. Deodată profesoara a înţepenit şi s-a albit la faţă şi pentru că fetei i s-a părut că e aproape să leşine, a întrebat-o alarmată dacă se simte mai rău. Profesoara i-a dat un răspuns negativ, dar cu o voce foarte slabă, apatică. După câteva secunde, d-ra de Wrangel, uitându-se în jur, a văzut-o, foarte clar, pe profesoară plimbându-se prin încăpere.

Nu mult după aceea, fetele brodau în una din camerele mari de la parter, care avea patru uşi-ferestre dând în grădină. Ele stăteau la o masă lungă, fiind supravegheate de o altă profesoară, aşezată în capul mesei. În timp ce toţi erau ocupaţi, fetele au observat-o pe d-ra Sagee intrând în grădină, unde a început să culeagă

flori, cu obişnuita ei îndemânare şi energie. Atunci, supraveghetoarea fetelor s-a ridicat de pe scaun şi, cerându-şi scuze, a ieşit din cameră.

Elevele au continuat să lucreze, urmărind-o cu privirea şi pe d-ra Sagee în grădină, până în clipa când, una din ele, care s-a uitat în jur, a semnalat printr-un strigăt că o altă d-ră Sagee stă pe scaunul recent părăsit de colega ei cu gura căscată de uimire, fetele se uitau când la dublura din cameră, când la d-ra Sagee care culegea flori în grădină. Cele două erau identice, deşi fetele au observat că persoana din grădină se mişca acum atât de încet şi nesigur, ca şi cum ar fi fost pierdută într-o altă lume. În cele din urmă, două eleve, mai îndrăzneţe, s-au apropiat de dublură şi au atins-o.

Ele au declarat că au simţit, la pipăit, o rezistenţă slabă, pe care au asemuit-o cu aceea a unei museline subţiri. Una din ele a trecut foarte aproape de scaun, străbătând efectiv o parte a „arătării11. Totuşi, chiar după ce a făcut-o, „arătarea” a mai rămas un timp acolo, stând liniştită pe scaun. În cele din urmă a dispărut treptat.

Atunci adevărata domnişoară Sagee din grădină s-a însufleţit şi a început din nou să culeagă flori cu zelul de dinainte.

Când a fost întrebată, mai târziu, de unele dintre fete, despre dublura sa, d-ra Sagee le-a putut răspunde numai că a observat absenţa colegei sale din cameră şi s-a gândit că astfel ele şi-ar putea neglija lucrul de mână.

Fenomenul s-a repetat, în diferite variante, în tot timpul cât d-ra Sagee a funcţionat la Neuwelcke, adică între anii 1845 şi 1846, în total cam un an şi jumătate, cu unele întreruperi de câteva săptămâni. Părea că, în primul rând, trebuia să i se explice domnişoarei, serios interesată, ce se întâmplă cu imaginea ei. S-a observat de fiecare dată că, cu cât dublura era mai distinctă şi mai materială, cu atât era mai rigidă şi mai apatică persoana vie. Pe măsură ce dublura se estompa, originalul îşi recăpăta puterile. Cu toate acestea, domnişoara nu era deloc conştientă de fenomenul în cauză; ea a început să-şi dea seama de el

când i l-au relatat ceilalţi şi îl descoperea numai după cum o priveau cei din jur. Nu şi-a văzut niciodată dublura şi părea că nu observă acea apatie rigidă care o cuprindea când era privită de alţii.

Dublura drei Sagee a fost un fenomen spontan, nedorit şi neintenţionat, iar faptul că ea nu o putea vedea trebuia să fi fost perceput ca o frustrare, mai ales că apariţia dublurii i-a provocat interminabile dificultăţi profesionale. Într-adevăr, când a fost, ulterior, concediată (cu păreri de rău) de la şcoala din Neuwelcke, pentru că părinţii îngrijoraţi, aflând de la copiii lor despre fenomenul descris mai sus, au insistat ca ea să fie dată afară, a mărturisit că a fost concediată şi din alte 18 şcoli, din acelaşi motiv!

Fără îndoială, acest caz este unul din cele mai remarcabile din rândul celor asemănătoare. Totuşi, el diferă de cazul Mariei din Agreda prin aceea că datorită spontaneităţii fenomenului, conştiinţa drei Sagee nu se transfera în dublura sa şi, de aceea, aceasta nu se depărta niciodată prea mult de original.

În decurs de 18 luni, interval în care informatoarea mea a fost martor ocular al fenomenului, am auzit şi de la alţii că, după ştiinţa lor, arătarea nu a apărut niciodată la o distanţă apreciabilă – de exemplu, câteva mile – de persoana reală. Uneori apărea în aer liber, în timpul plimbărilor prin apropiere, dar cel mai frecvent – în diferite încăperi. Toţi servitorii şcolii au văzut arătarea care era perceptibilă, în mod nemijlocit, pentru oricine, fără deosebire de vârstă sau de sex.

Când dublura se desprinde din cineva aflat în transă sau într-o stare de meditaţie, conştiinţa poate să-i fie transferată, ceea ce o face aptă nu numai să aibă conştiinţă de sine, ci şi să cugete, să vorbească şi să acţioneze, ca şi cum ar fi persoana autentică. Din punct de vedere mintal, chiar dacă nu integral sub aspect fizic, dublura devine acea persoană, ceea ce permite unui subiect ca „doamna în albastru” să facă, în depărtatul New Mexico, ceva ce nu ar fi putut face niciodată în mod

obişnuit.

Exploratoarea franceză Alexandra David-Neel (1869 – 1968) a petrecut 14 ani călătorind prin Tibet, în primii ani ai secolului XX; cu acest prilej a putut observa şi a consemnat multe din practicile budiste şi oculte ale populaţiei din această ţară. Întâlnirile ei cu călugări tibetani budişti şi cu pustnici i-au relevat faptul că mulţi dintre ei au dobândit puteri supranaturale, chiar dacă ei înşişi nu le considerau astfel. Ei credeau că asemenea puteri derivă, mai curând, din controlul asupra unor energii obişnuite, dar prea puţin cunoscute.

Şi tibetanii cred în dedublarea sinelui şi sunt convinşi că, în anumite împrejurări, dublura se poate separa de trupul material. Ea îl poate părăsi spontan (cum s-a întâmplat în cazul Emiliei Sagee), dar adepţii care capătă puterile de concentrare necesare pot provoca dedublarea în mod voluntar. În acest caz, dublura poate apărea, dacă doreşte, în locuri îndepărtate. Această tehnică are importante aplicaţii practice; astfel dublura poate fi trimisă, uneori, înainte, pentru a anunţa gazdele unui călător de apropiata lui sosire sau pentru a le asigura că acesta este bine, sănătos; în clipe de pericol grav, dublura poate salva viaţa cuiva, îndreptându-i pe urmăritori într-o direcţie greşită.

În cartea sa *Magic and Mystery în Tibet* (1929), Alexandra David-Neel relatează cum dublura servitorului său Wangdu, care venea de departe şi era mult în urma ei, a apărut înaintea acestuia. Ea a fost determinată să fie atentă la acest tânăr bărbat, de un vis pe care l-a avut în noaptea precedentă:

Locul în care m-am oprit domina valea. L-am zărit, clar, pe Wangdu. Era îmbrăcat aşa cum îl văzusem în vis. Era singur şi mergea încet pe o cărare care urca şerpuitor.

Am remarcat că nu avea niciun bagaj şi servitorul, care se afla lângă mine, mi-a răspuns: „Wangdu a trecut în frunte, trebuie să urmeze şi oamenii care duc poverile”. Am continuat, amândoi, să-l urmărim.

Acesta a ajuns la o mică grămadă de pietre (poate un

monument), a trecut prin spatele ei şi nu a mai reapărut. Cu binoclul meu am inspectat terenul din jurul monumentului, dar nu am descoperit pe nimeni.

Foarte încurcată, am trimis pe doi din servitorii mei să-l caute pe băiat. Le-am urmărit mişcările cu binoclul, dar nici urmă de Wangdu sau de oricine altul.

În aceeaşi zi, puţin înainte de a se însera, a apărut şi tânărul, împreună cu caravana lui. Era îmbrăcat la fel cu străinul pe care îl văzusem în vis şi, sub formă de arătare, dimineaţa.

Imediat, Alexandra David-Neel i-a întrebat, separat, pe Wangdu şi pe însoţitorii acestuia cum şi-au petrecut noaptea şi a aflat nu numai că fuseseră atât de departe încât niciunul nu ar fi putut ajunge, în zori, la monument, ci şi că în timpul călătoriei lor au rămas mereu împreună.

Aşadar, nu adevăratul Wangdu i-a precedat pe ceilalţi. Ci mai curând dublura sa, înştiinţând-o astfel pe Alexandra David-Neel că întoarcerea lui Wangdu, cel real, şi a însoţitorilor săi este iminentă. Dublura nu a fost o „viziune" subiectivă, pentru că au văzut-o atât ea cât şi un alt servitor. Oricum, Alexandra David-Neel sugerează că dublura a fost o manifestare spontană, care nu a apărut prin voinţa conştientă a lui Wangdu.

O dedublare spontană poate fi determinată de dorinţa unei persoane de a se afla în altă parte decât în locul în care se află, ceea ce se poate întâmpla, de exemplu, când persoana este prinsă într-un blocaj de circulaţie şi
i se face dor de acasă. Următoarea apariţie a unei asemenea dubluri mi-a fost relatată de mătuşa mea, Peggy Sullivan, care fusese de faţă şi care a fost destul de drăguţă şi mi-a descris întâmplarea. Relatarea ei demonstrează că asemenea fenomene se petrec astăzi printre oameni obişnuiţi, de asemenea că o dublură a cuiva lu' cid poate da dovadă de mai multă conştiinţă şi inteligenţă decât, poate, de obicei. Iată ce scria mătuşa:

Într-o zi, pe la mijlocul anilor 1980, mi-am făcut obişnuitele treburi de după-amiază: am ieşit la plimbare cu

câinii, le-am dat de mâncare, am preparat cina şi am pus masa. Apoi, tot ca de obicei, mi-am urcat picioarele pe un scaun de lângă geam şi moţăiam. Am auzit vocea soţului meu, spunându-mi: „Iată-mă acasă, draga mea” şi l-am văzut traversând camera şi apropiindu-se de mine. A venit până la scaunul meu, s-a aplecat şi m-a sărutat, spunându-mi: „Oh! călătoria asta! Ce m-aş bucura să ies la pensie! 11. Drumul zilnic de întoarcere de la serviciu al soţului meu coincidea cu perioada de vârf de seară; de obicei, el ajungea acasă între 18 şi 18, 30 şi detesta să fie prins în blocaje de circulaţie, mai ales vara.

Eu am sărit de pe scaun, aproape enervată. „Dumnezeule, nu mi-am dat seama că e atât de târziu!” – am exclamat. „Du-te şi schimbă-te. Mă duc să dau drumul la cuptor şi să-ţi tom un păhărel”. După ce am făcut asta, am strigat: „Ţi-am umplut paharul”. Au trecut cam cinci minute şi neauzind nimic, m-am uitat în dormitor şi în baie, dar nu era acolo, aşa că m-am gândit că a ieşit să repare ceva la maşină. Am ieşit afară, dar nu era nicio maşină, nici afară, nici în garaj. Atunci, fără vreun motiv explicabil, m-am uitat la ceas şi am văzut că era 17, 40, deci mai erau cel puţin douăzeci de minute până la posibila întoarcere a soţului meu. Nu era acasă. În cele din urmă a ajuns acasă la 18, 15.

Mătuşa mea a constatat că venirea „înlocuitorului” de soţ a trezit-o pe la ora 17, 30, când, în realitate, soţul ei tocmai dăduse peste primul trafic greu în drumul său spre casă. Totuşi, mătuşa mea a simţit sărutul dublurii pe obraz, ceea ce sugerează, interesant, că aceasta avea o consistenţă perceptibilă. Ea se sculase de pe scaun când el i-a întors spatele şi l-a văzut ieşind din cameră. Abia mai târziu şi-a dat seama că cei doi câini nu intraseră, sărind, în cameră odată cu el, ca de obicei. Mergând la bucătărie i-a găsit pe câini stâyd şi aşteptându-l pe soţul ei, în hol, aşa cum făceau în mod obişnuit, în timp ce ea se gândea că ei îl aşteaptă să vină din dormitor.

În acest caz, apariţia dublurii are unele trăsături unice în felul lor; cea mai importantă este că soţul lui

Peggy, Nigel, de la care provenea dublura, era perfect lucid când s-a produs fenomenul (era la volanul maşinii) şi că spre deosebire de duplicatul domnişoarei Sagee, dublura lui a fost în stare să vorbească şi să acţioneze, cum i-a sugerat Peggy. De asemenea, ea a apărut la câteva mile distanţă de adevăratul Nigel. Apoi, ieşind din cameră, aparent pentru a se schimba, dublura a dispărut complet. Apariţia a fost de scurtă durată, a venit neanunţată de câini şi fără o intenţie anume. Nigel a mărturisit că, în acel timp, nu s-a gândit în mod special la Peggy, ceea ce sugerează că dublura lui a fost generată spontan de dorinţa sau voinţa lui de a ieşi din blocaj şi de a ajunge acasă. Prin urmare, se pare că e realmente posibil să ne aflăm simultan în două locuri diferite!

Producerea, conştientă sau nu, a unei dubluri prezintă asemănări, dar şi deosebiri, comparativ cu fenomenul cunoscut sub numele de „proiecţie astrală". Este denumită astfel exteriorizarea corpului astral sau eteric (= spiritual) din corpul material (fizic), ceea ce îi poate permite să viziteze locuri depărtate. Proiecţia astrală se poate produce spontan, ca, de exemplu, când cineva este adormit, sau poate fi auto-indusă. Este totdeauna însoţită de separarea conştiinţei de corpul material, ceea ce îi determină pe unii cercetători să sugereze că voiajul astral este, de fapt, o separaţie a minţii de corp şi nu o scindare de corp a unei misterioase componente spirituale, încorporând şi mintea.

Spre deosebire de dublură, corpul astral este, în mod normal, invizibil pentru alţii, deşi, ocazional, poate fi văzut. Forma percepută de o persoană căreia i se întâmplă aşa ceva este variabilă. Un călător astral poate relata că îşi mai păstrase silueta de om, în timp ce altul va spune că silueta lui era destul de diferită, având diverse forme geometrice sau chiar aspectul de puncte luminoase, care constituie cele mai obişnuite variante. Dimpotrivă, dublura este, totdeauna, cum ne sugerează şi numele, duplicatul unei persoane reale şi poate fi, totdeauna, văzută de alţii.

Corpul astral poate penetra materia cu uşurinţă,

trecând nestingherit prin ziduri şi uşi încuiate, ceea ce sugerează că este total non-fizic, în timp ce dublura are un anumit grad de materialitate şi, de aceea, nu se poate comporta ca o fantomă, deşi este aptă să apară supranatural şi să dispară la fel. Majoritatea călătorilor astrali mai relatează că nu pot să comunice cu alţii, când sunt în afara corpului, sau să influenţeze în vreun mod ambianţa, în timp ce o dublură conştientă nu este atât de îngrădită. Ea poate întreţine o conversaţie cu cei din jur şi poate să mişte sau să manipuleze diferite obiecte solide. De aceea, dublura este o entitate tridimensională, pe când corpul astral, deşi conştient, nu.

Compoziţia dublurii este, deocamdată, un mister. Fenomenul este atât de rar încât nu au putut fi luate mostre de „corp" unei dubluri spre a fi analizate. Oricum, poate fi vorba de expulsia unui gen de ceaţă uşoară, cunoscută sub numele de ectoplasmă, produsă de mediumuri în transă, care se poate organiza, ocazional, în „forme spirituale" cvasi-umane, cu structură identică sau corelată. Ectoplasma este o substanţă fizică, neobişnuit de uşoară, având o structură celulară, vizibilă prin examinare microscopică. Ea este expulzată prin gură sau pe nas şi/sau prin alte orificii ale corpului mediumului. Deşi se pare că există un substrat adecvat din care poate lua naştere o dublură, nu este mai puţin adevărat că ectoplasma exteriorizată nu s-a organizat niciodată (după câte ştiu eu) într-un duplicat al mediumului din care provine, cu toate că am putea presupune că ar fi natural ca ea să îmbrace forma acestuia.

În această privinţă este interesant de notat că, în timp ce majoritatea religiilor susţin că trupurile noastre materiale sunt locuite de suflete imateriale, care nu oferă o bază pentru formarea unor replici semifizice, unele populaţii păgâne aveau cu totul altă opinie despre structura lor internă. De exemplu, vechii germani şi scandinavi aveau credinţa că sufletul (sau un *alter ego*) poate abandona corpul şi duce o existenţă semiindependentă, ca dublură a unei persoane sau în

formă de animal, că structura acestor suflete este parţial fizică şi că ele ar putea acţiona în mare parte la fel cu persoana sau cu animalul a căror formă au luat-o. Popoarele scandinave numeau aceasta *fylgia,* ceea ce înseamnă „următorul" sau „al doilea". Fylgia poate fi rănită şi chiar ucisă, traumatismul afectând simultan şi persoana reală de origine, iar moartea înregistrându-se, de asemenea, în acelaşi timp cu a originalului.

Deşi corpul astral poate părăsi, prin voinţă, pe cel fizic, de obicei această separaţie se produce spontan, dacă se produce vreodată, şi, ceea ce este caracteristic, o singură dată în viaţă. Acelaşi lucru poate fi adevărat şi în cazul dublurii. Întrucât însă dedublarea este, numai rareori, însoţită de transferul conştiinţei şi pentru că dublura este adesea (dar nu totdeauna) invizibilă pentru persoana de origine, aceasta poate afla de apariţia dublurii numai din spusele altora care au putut-o vedea. Acest lucru este adevărat în special când dublura apare la distanţă.

Un alt exemplu interesant de asemenea dedublare „la distanţă" este cel al unei tinere căsătorite – Henrietta Pigott-Carleton – la care fenomenul s-a produs în septembrie 1873. În acea perioadă, ea îşi petrecea vacanţa, împreună cu soţul ei, în cabana de vânătoare din County Tyrone, care aparţinea tatălui tinerei. Căpitanul M., prieten al familiei, stătea şi el cu ei; în ziua respectivă, d-na

Pigott-Carleton l-a însoţit pe căpitan care avea de gând să pescuiască în râul din vecinătate. Doamna a scris: „Soţul meu avea nişte treburi, dar tatăl meu ne-a însoţit o parte din drum; nu suporta să mă ştie multă vreme departe de el şi, întorcându-se înapoi din drum îmi spuse să nu mă depărtez prea mult de casă".

Cu toate acestea, cei doi au mers cam patru mile de-a lungul râului până când căpitanul s-a oprit ca să pescuiască, iar doamna s-a aşezat pe iarbă cu un roman în mână. Totul părea să fie în ordine, până când doamna a observat apropierea unui nor prevestitor de furtună. După

spusele sale:

Am văzut că ne va uda ploaia, m-am gândit cât de agitat va fi tata şi mi-am dorit din toată inima să mă văd înapoi, acasă. În câteva minute s-a declanşat ploaia. Întrucât nu exista niciun adăpost prin apropiere, de îndată ce potopul a mai scăzut în intensitate ne-am îndreptat spre cabană; arătam ca şi cum am fi ieşit dintr-o groapă plină cu apă.

Când căpitanul M. şi d-na Pigott-Carleton erau aproape de cabană au întâlnit, pe neaşteptate, un grup de „cercetaşi" care cuprindea pe tatăl şi soţul doamnei, de asemenea câţiva funcţionari ai tatălui, ceea ce i-a surprins şi i-a nedumerit. Ea a început să se enerveze când tatăl a numit plimbarea lor „temeritate prostească" şi după ce au ajuns la cabană, s-a retras în camera ei, oarecum supărată.

A doua zi, continuă doamna, am îndrăznit să deschid o discuţie pe această temă, cu tatăl meu, sperând că aş putea să-l ajut astfel să-şi înlăture neliniştea. Mi-a povestit că puţin după ce s-a întors de la râu, s-a apucat să citească, fiind aşezat cu spatele la fereastra dinspre Vest, când, deodată, *i-a căzut o umbră pe carte* (sublinierea aparţine autoarei). Întorcându-şi capul, m-a zărit stând lângă fereastra întredeschisă, cu mâinile pe cercevea, şi mi-a spus: Hallo, te-ai şi întors! la care nu i-am răspuns, ci am păşit peste pervazul de jos al ferestrei exterioare şi am dispărut. Şi-a pus atunci un semn în carte, s-a ridicat de pe scaun şi s-a uitat în jur, căutându-mă din priviri; nevăzându-mă, a mers mai întâi să-i întrebe pe servitori dacă nu cumva am intrat prin uşa din dos, apoi a ieşit pe micuţa terasă din faţa cabanei şi iar m-a căutat. Observând brusc norul de furtună, mirarea lui s-a transformat în nelinişte şi, împreună cu soţul meu, care tocmai se întorsese, au început rapid căutarea noastră.

Doamna Pigott-Carleton presupune, poate pe bună dreptate, că apariţia dublurii sale a fost determinată de dorinţa ei fierbinte de a se vedea acasă. S-ar părea că obiectivitatea şi „soliditatea" dublurii au fost atestate de faptul că aceasta putea face umbră. Fireşte că doamna nu

a avut nici cea mai mică idee că a dat naştere unei dubluri, până nu i s-a vorbit despre existenţa acesteia. De menţionat că distanţa – patru mile – la care a apărut dublura a fost mult mai mare decât în cazul domnişoarei Sagee, probabil pentru că, în acel moment, aceasta nu avea dorinţa sau nevoia de a se afla în altă parte.

Oricum, aparenta incapacitate a dublurii de a ajunge la deplină materialitate este parţial dezminţită de întâmplarea, povestită de cavalerul francez Walter de Bierbeeke (care a trăit în jurul anului 1200), rudă a lui Henry, duce de Louvain, despre a cărui dublură s-a spus că a luptat cu succes într-un turnir, în timp ce originalul se oprise, în drum spre această întrecere, ca să se roage la o capelă. Dacă povestea este adevărată, ea ne sugerează că, în anumite ocazii excepţionale, dublura poate căpăta o consistenţă egală cu a corpului uman. Acelaşi lucru s-a întâmplat, poate, şi în cazul lui Nigel despre care am vorbit mai înainte.

De obicei, cei ce şi-au realizat separaţia astrală, ca şi cei ce au fost în pragul morţii, îşi văd corpul material precum şi mediul înconjurător înainte de a se îndepărta de ele, de parcă totul s-ar întâmpla într-un alt loc. Contrariul se întâmplă uneori în cazul fenomenului de dedublare, când persoana care a generat o dublură o poate vedea, ca şi cum s-ar vedea pe sine. O asemenea apariţie este descrisă de William Wordsworth, în poemul său *Peter Bell, A Tale*:

Lipit de o tufă de măceş înflorit (Deasupra căruia zumzăiau albinele)

Zări o creatură fără substanţă

Ce-i semăna aidoma ca formă şi trăsături

Stătea la nici patru yarzi de strada mare.

Nu e de mirare că o asemenea experienţă îi tulbură pe cei ce au trecut prin ea; peste ani, ea a fost considerată de rău augur, zicându-se că prevesteşte moartea persoanei respective. Pot fi amintite anumite cazuri în care o asemenea premoniţie s-a dovedit a fi adevărată, moartea survenind imediat; astfel, scriitorul Wellesley Tudor Pole

relatează cazul unui soldat din legiunea străină franceză care, părând că şi-a pierdut graiul, s-a ridicat pe jumătate din adâncitura în nisip, în care se adăpostise de arşiţa soarelui, şi a strigat deodată într-o franceză stricată: „Hei! Iată-mă pe mine venind spre mine. Ce minune!” Apoi a căzut pe spate şi a murit, incidentul fiind raportat a doua zi, când camarazii săi au ajuns la Bou Saada.

Totuşi, apariţia în acest fel a sinelui cuiva nu are totdeauna semnificaţia unei morţi iminente (cum nu s-a întâmplat nici în cazul lui Peter Bell!). Astfel, poetul german Wolfgang Goethe (1749 – 1832) şi-a văzut o dată propria dublură în timpul unei plimbări călare. Fapt curios, ea nu era exact duplicatul său pentru că purta haine cu altă croială şi de alt stil decât ale sale. Goethe nu a murit, deşi, poate, a fost speriat; cam cu opt ani după acest incident, în timpul unei alte plimbări călare şi-a dat seama, brusc, că merge pe aceeaşi cărare şi în aceeaşi direcţie pe care a mers şi dublura sa şi că îmbrăcămintea sa de acum era identică cu cea a dublurii de atunci.

Aşadar, şi-a văzut dublura ca o proiecţie a sa în viitor!

Apariţii şi dispariţii de animale

„Acum deschideţi ochii”, spuse omul, „şi spuneţi-mi, înainte de a vă desface pumnul, ce aveţi în mână”.

„O jumătate de penny”, spuse Tim.

„Într-a mea e o guinee”, am replicat.

Ne-am desfăcut pumnii şi mâinile erau goale.

Captain Marryat, *Japhet, în Search of a Father*

Remarcabilul fenomen de dispariţie supranaturală cu materializarea consecutivă a dispărutului, dacă aceasta are loc, nu este o însuşire exclusivă a speciei noastre. Şi alte creaturi pot dispărea şi reapărea din când în când, de asemenea şi obiectele neînsufleţite.

De exemplu. În mitologia greacă sunt relatate câteva cazuri de apariţie supranaturală a unor animale; dintre acestea, cel mai cunoscut este cazul berbecului înaripat care s-a materializat când Phrixus urma să fie sacrificat de tatăl său, Athamas; Phrixus şi sora sa Helle au putut fugi

pe spinarea acestui berbec. Poate şi mai interesantă este dispariţia fizică a Ifigeniei, fata regelui Agamemnon, în clipa când era să fie sacrificată în Auhda (1198 î.Hr.) şi miraculoasa ei înlocuire, după unele surse, cu o capră, mare şi frumoasă, iar după altele cu o căprioară sau o ursoaică. În legendele romane se vorbeşte despre fecioara Metella, care, fiind pe punctul de a fi sacrificată, a fost salvată de zeiţa Vesta, care a înlocuit-o cu o viţea.

Miturile greceşti spun, de asemenea, că Zeus s-a transformat într-un taur alb ca zăpada pentru a o răpi pe frumoasa fată Europa şi într-o lebădă albă ca să se împerecheze cu Nemesis (Leda), care luase forma de gâscă sălbatică.

Legendele englezeşti din secolul al XIV-lea includ miraculoasa apariţie a patru boi albi pe păşunea satului Alfriston, din Sussex-ul de Est. Se spunea că animalele erau culcate laolaltă în formă de cruce a Sf. Andrei, ceea ce s-a considerat a fi un semn că pe acel loc trebuie clădită o biserică. A fost, într-adevăr, construită o biserică în formă de cruce, care există şi astăzi, şi care a fost închinată Sf. Andrei, patronul Scoţiei.

Dacă asemenea apariţii vi se par prea fanteziste, veţi simţi un adevărat şoc când veţi afla că ele nu se limitează doar la trecut. Este un fenomen pe care îl cunoaşte prea bine Derek Steedman, fermier la Chillerton în insula Wight.

Într-o dimineaţă rece din ianuarie 1984, când a deschis uşa staulului, Derek Steedman a rămas stupefiat zărind printre cei 12 viţei de Hereford, pe care îi închisese în staul în seara precedentă, un viţel alb, în jur de 2 săptămâni. Stătea liniştit lângă viţeii de Hereford, ca şi cum l-ar fi aşteptat pe el şi nu exista niciun semn de forţare a uşii care să explice prezenţa sa în staul. Viţelul cel simpatic a fost identificat apoi ca un Charolais francez şi se materializase, sau cel puţin aşa părea, în staul, în timpul nopţii. Întrucât nu era înseninat la ureche şi nu avea alte semne după care să poată fi identificat proprietarul lui, dacă avea vreunul, fermierul Steedman a

căutat zadarnic să-l găsească. Întâmplarea a rămas un mister nedezlegat!

Poate că se întâmplă mai des ca nişte vite obişnuite, uneori şi cai, să fie teleportate sau mutate supranatural dintr-un loc în altul. Asemenea mutări sunt uneori asociate cu ideea de proprietăţi bântuite, iar animalele translocate trebuie chiar să fie salvate dintr-un loc în care au intrat fără voie sau fără să fi fost conduse de cineva. Într-adevăr, uneori este nevoie de echipament special pentru eliberarea lor.

După expunerea în public a corpului mumificat al domnişoarei Beswick la Birchen Bower, Hollinwood, în secolul al XIX-lea, eveniment ce are loc la fiecare 21 de ani, scriitorul John Graham relata:

Întotdeauna s-au pierdut cai şi vaci, iar uneori câte o vacă era găsită într-un pod cu fân, rămânând un mister cum a ajuns acolo, deoarece uşa podului nu era destul de largă ca să poată trece prin ea un animal atât de mare… a rămas un mister cum a urcat, dar se ştie precis că s-au adus scripeţi de la Bower Mill ca să coboare vaca din pod.

Revenind la secolul al XX-lea, Elliott O'Donnell scria, în cartea sa *Haunted Britain:*

Se spune că o formă ciudată de bântuire s-a înregistrat la o fermă unde s-a comis un oribil asasinat. Ferma este situată cam la jumătatea drumului dintre Blackpool şi Garstang. Vaci, care erau închise noaptea în staul, dimineaţa erau găsite mereu la marginea păşunii. Încercările de a se găsi o explicaţie mulţumitoare a întâmplărilor au dat greş.

Un exemplu mai recent şi mult mai spectaculos de teleportare a vitelor s-a constatat în Wales, pe la finele anului 1977. A fost implicată, în şase rânduri, o cireadă de vaci aparţinând familiei Coombs, de la ferma Ripperstone, lângă satul St. Brides, din peninsula situată la sud de golful St. Brides în Dyfed (odinioară, Pembrokeshire). Întâmplările fuseseră precedate de activităţi ale unor OZN-uri, având ca centru ferma şi care au cuprins şi apariţia unor figuri ciudate cu haine argintii; însă nimic

asemănător nu s-a observat în zilele în care au avut loc teleportările. De fapt, nici în acest caz nu sunt mai multe motive ca dispariţia vacilor să fie pusă în legătură cu alte fiinţe, decât în cazul vacilor teleportate, descrise de Elliott O'Donnell, şi omorul care s-a comis în casa respectivă.

La data incidentelor, noiembrie 1977, fermierul William (Billy) Coombs avea 100 de vaci, din care cele mai multe erau mature, fătătoare, iar 16 erau viţele care urmau să fie pentru prima oară fecundate. Înseamnă că animalele erau atent supravegheate de fermierul Coombs care le inspecta cu regularitate şi, înainte de a se culca, le închidea în staul.

De fapt, la ferma Ripperstone existau două staule, cu câte 50 de despărţituri, astfel încât fiecare vacă era stabulată separat pe timpul nopţii. Cele două staule erau situate alături, la o distanţă de 100 de yarzi de casa fermierului.

La miezul nopţii, în prima zi în care s-a născut o viţea, fermierul Coombs a venit la staule şi, în decurs de o oră, a trecut pe la fiecare vacă, examinându-le pe toate. Mulţumit că totul era în ordine, se pregătea să închidă iar staulele când a auzit sunând telefonul din casă. A revenit rapid în locuinţă pentru a răspunde; îl suna un vecin, pe nume Martin Chambers, care locuia la o distanţă de jumătate de milă, la ferma Dale. Spre uimirea lui Coombs, Chambers i-a comunicat că vacile lui erau la ferma Dale, umblând zăpăcite pe lângă grajdul i şi să vină să şi le ia. Coombs a protestat, spunând că e imposibil să fie vacile lui, dar Chambers a insistat, replicând că acestea erau cu urechile marcate cu galben şi verde. Punând receptorul în furcă, Billy Coombs s-a întors în grabă la staule ca să se asigure că vacile lui erau acolo unde le lăsase; mare i-a fost mirarea când a constatat că toate animalele îi dispăruseră. Erau într-adevăr la ferma Dar e, cum îi spusese Martin Chambers!

Caracterul enigmatic al incidentului a fost sporit de Martin Chambers care a declarat că a observat mai întâi prezenţa vacilor lui Coombs ia ferma sa, la miezul nopţii,

iar după aceea a încercat, zadarnic, timp de o oră, să ia legătura, prin telefon, cu ferma Ripperstone ca să-l înştiinţeze pe fermier de prezenţa nedorită a vacilor.

La apelul său nu a răspuns nimeni până la ora unu dimineaţa, când Billy Coombs a auzit, pentru prima oară, telefonul sunând. Aceasta ne sugerează, fie că fermierul Coombs, dintr-un motiv oarecare, şi-a dus, deliberat şi cu maliţie, vacile la ferma Dale, înainte de miezul nopţii – ceea ce era imposibil pe întuneric – fie că a avut loc o ciudată decalare inexplicabilă a timpului celor două ferme, concomitent cu teleeportarea reală a vitelor de la o fermă la cealaltă.

Poate am fi tentaţi să optăm pentru prima explicaţie dacă vacile nu ar fi dispărut şi reapărut şi cu alte prilejuri. De exemplu, după două zile, Billy Coombs şi-a inspectat vacile pentru ultima oară în seara respectivă şi s-a asigurat că fiecare îşi ocupa despărţitura; a doua zi dimineaţa a constatat că un compartiment era gol, iar animalul care-l ocupase se afla în compartimentul vecin, alături de ocupantul obişnuit al acestuia.

Din nou, după alte câteva zile, fermierul Coombs a venit într-o dimineaţă la grajduri, împreună cu fiul său Clinton, şi l-a rugat să adune toate viţelele într-unul din cele două padocuri separate, pentru că vrea să le dea nişte fân. După ce operaţia s-a încheiat, cei doi bărbaţi au intrat în ferma de lapte, pregătindu-se să mulgă celelalte vaci. Apoi, aruncând o privire spre padoc au constatat cu uimire că viţelele dispăruseră. Au alergat afară să vadă ce s-a întâmplat cu ele şi le-au găsit, zăpăcite şi agitate, în celălalt padoc!

Cea mai uimitoare dispariţie şi reapariţie s-a întâmplat însă nu mult după ce Billy Coombs a fost vizitat de Paul Palmer, fermier din Norfolk şi specialist în OZN, şi de logodnica acestuia, Janet; cei doi au fost martori independenţi ai evenimentelor. A doua zi după ce au sosit oaspeţii, fermierul Coombs i-a condus, dimineaţa, la grajduri şi, cu ajutorul lor, a mutat vacile în padocul mai mare, iar viţelele – în cel mic, încuind apoi ambele

padocuri. După aceasta, Billy i-a condus pe Paul şi Janet într-unul din grajduri ca să le arate un viţel abia născut.

Când au ieşit de acolo, după câteva minute, au găsit ambele padocuri aproape fără animale; cele mai multe dispăruseră în mod inexplicabil. Atunci fermierul Coombs, însoţit de Paul şi Janet, a mers direct la ferma Dale gândindu-se că vacile se află acolo. Nu a găsit însă nici urmă de vaci. Timp de două ore le-a căutat zadarnic în jurul zonei respective, după care a revenit la ferma Dale şi şi-a găsit vacile pe lângă casa fermierului.

După ce au mânat vitele înapoi la ferma Ripperstone şi le-au încuiat în grajduri, Billy Coombs şi cei doi vizitatori, uluiţi, au intrat în casă ca să ia masa de prânz, interval în care a plouat torenţial. După masă, Billy Coombs a fost din nou chemat la telefon de Martin Chambers, care l-a anunţat că vacile au revenit la ferma lui! Neîncrezători, cei trei au mers la grajduri, pe care le-au găsit goale şi, mai mult decât atât, nu au găsit nici urmă de copite, deşi solul era înmuiat de ploaie; era o dovadă, aşadar, că animalele nu au fost eliberate şi mânate altundeva de vreo fiinţă misterioasă, căci ar fi lăsat urme pe sol.

Vacile au fost readuse în padocurile de acasă şi încuiate cu grijă, dar după 10 minute au dispărut pentru a treia şi ultima dată, fiind regăsite din nou la ferma Dale de către proprietarul lor, enervat şi îngrozit.

Aceste dispariţii şi reapariţii supranaturale, care, după cum se pare, într-adevăr au avut loc, au fost foarte stresante pentru animale. Când au fost găsite după deplasare, erau agitate, iar teama lor s-a menţinut şi în zilele următoare; aveau tendinţa să o ia la goană când erau scoase la păscut şi chiar încercau să treacă prin gardul de sârmă ghimpată, rănindu-se; una din vaci a murit de pe urma rănilor. Cantitatea de lapte muls a scăzut şi mai multe vaci erau în iminenţă de avort. În ce mă priveşte, nu am reuşit să aflu dacă s-au produs cu adevărat avorturi. Una peste alta, a fost o experienţă care nu le-a plăcut animalelor şi pe care nu doreau, se pare, să o mai

retrăiască.

Este un mister total de ce aceste teleportări au afectat subit vacile lui Coombs după ce în zonă au avut loc unele activităţi OZN, care, aşa cum spuneam, nu s-au repetat şi în zilele dispariţiei vacilor. Oricum, am consemnat deja multe dispariţii şi reapariţii supranaturale, survenite în absenţa OZN, ceea ce sugerează că ele constituie un fenomen spontan.

Rezultă, deci, că nu trebuie să zâmbim ironic când citim despre vechi semnalări ale apariţiei unor animale, pe care le-am amintit mai înainte, sau despre evidente teleportări de cai, relatate de Herodot, părintele istoriei.

Herodot ne spune că, atunci când eroul grec Heracles s-a reîntors din insula Erythia cu boii lui Geryon, din expediţia cunoscută sub denumirea de „a zecea muncă”, a drumeţit cu turma prin pustietăţile Sciţiei, unde, printr-o coincidenţă, Sf. Andrei şi-a petrecut, după cum se spune, ultima parte a vieţii. Găsind ţinutul în mare măsură nepopulat şi o vreme foarte rece, Heracles s-a înfăşurat în pielea lui de leu şi s-a culcat să doarmă. Herodot relatează că în timp ce Heracles dormea, caii de la carul său, pe care îi deshămase şi îi lăsase liberi să pască, au dispărut într-un mod misterios. Heracles i-a găsit într-un târziu; fuseseră transportaţi, printr-un miracol, departe, în partea de sud a peninsulei Hylaea, care înaintează în Marea Neagră, unde ajunseseră în stăpânirea unei femei-vipere.

Rătăcind prin îndepărtatul Somerset

Poate că regina ar fi acceptat-o; ea a şi convocat o adunare a marilor săi baroni pentru a delibera în privinţa propunerii; în ziua respectivă, înaintea ţinerii adunării, în momentul în care Ogier îngenunchease la picioarele reginei, ea a zărit o coroană de aur pe care o mână nevăzută o aşezase pe capul lui. În aceeaşi clipă un nor l-a învăluit pe Ogier, care a dispărut din faţa ei. Era Morgana, o zână, care, recăpătându-şi puterea, şi fiind geloasă, l-a luat cu ea, departe, în insula Avalon.

Thomas Bulfinch, *Legends of Charlemagne*

Una din cele mai renumite dispariţii, care putea fi şi ea supranaturală, a fost aceea a Sfântului Potir, a cupei folosite de Hristos la Cina cea de Taină. Legenda spune că potirul a fost luat şi păstrat de Iosif din Arimathea, bărbatul care l-a îngropat pe Hristos în propriul său mormânt şi care apoi a fost întemniţat timp de 30 de ani. După ce a fost eliberat, Iosif a mers cu potirul în Galia, unde l-a întâlnit pe apostolul Filip, care i-a dat în grijă un grup de doisprezece discipoli şi i-a trimis peste Canalul Mânecii să-i convertească pe britanicii păgâni.

Iosif şi grupul său, care au ajuns în Britania în anul 63 d.Hr., au încercat mai întâi să-l convertească pe regele Aviragus, dar nu au izbutit: totuşi, regele a fost destul de impresionat de credinţa lor şi le-a dăruit cam 1440 de acri de pământ în Insula de Sticlă din vestul Angliei, pentru un aşezământ religios. Iosif şi ucenicii lui au zidit acolo prima biserică creştină din Britania, construită din bârne, şi au închinat-o Fecioarei Maria. Mai târziu, Insula de Sticlă a fost numită, de saxoni, Glaestinaburg, iar oraşul care se află azi în acele locuri a fost numit Glastonbury. Ţinutul în care este situat acesta şi unde s-ar putea să fie ascuns Sfântul Potir este, desigur, Sornerset.

Chiar şi în prezent, Sornerset este un ţinut în esenţă rural şi mai curând misterios. Regiunea este, în bună parte, o câmpie joasă şi, în vremea lui Josif din Arimathea, largi întinderi se aflau sub apă, din cauza inundaţiilor, sau erau transformate în mlaştini. Vestigii ale unor vechi sate din mlaştini, locuite odinioară de triburi celtice, precum Dobunii, au fost descoperite acolo, deşi majoritatea populaţiei s-a stabilit pe dealurile Mendip şi în alte zone mai înalte.

Poate că misterul ar trebui căutat tocmai în acest ţinut unde a sălăşluit regele Artur cu ai săi cavaleri ai Mesei Roftinde şi unde aceştia au venit să caute Sfântul Potir. Şi poate că undeva, în mijlocul ceţurilor şi al mlaştinilor originare din Sornerset se află insula Avalon sau Insula Merelor, unde a fost dus regele Artur după ce a murit.

Deoarece numele său se asociază cu al vrăjitorului Merlin, nu este de mirare că ţinutul Sornerset a dobândit, mai târziu, o reputaţie proastă din cauza vrăjitoarelor şi a magicienilor săi sau a credinţei că oamenii de acolo sunt răpiţi de Diavol.

Ţinând seama de toate acestea, să examinăm mai întâi două dintre aşa-numitele dispariţii legendare, atribuite Diavolului, care fac parte din folclorul Somerset-ului, apoi alte două dispariţii supranaturale autentice surprinzătoare.

La nord de centrul comercial Shepton Mailet se află o peşteră, săpată într-unul din dealuri, în care a trăit odinioară, se spune, o femeie săracă pe nume Nancy Camei. Într-o zi, Diavolul, văzându-i starea disperată şi sperând să pună stăpânire pe sufletul ei, i-a oferit. În schimbul lui, bogăţie şi viaţă uşoară. Spre bucuria lui Satan, Nancy Camei s-a învoit şi cu toate că a continuat să locuiască în peşteră, nu a muncit niciodată şi nu a cunoscut griji materiale.

Se spune că, după ani, în noaptea morţii lui Nancy, s-a stârnit o furtună mare, în timpul căreia Diavolul a venit cu un cal, înhămat la o căruţă, şi a luat-o pe Nancy în iad. Locuitorii din vecinătatea peşterii au auzit pocnetul biciului şi scârţâitul sinistru al roţilor căruţei, iar curând după asta, ţipetele stridente ale lui Nancy, ca şi cum ar fi fost silită să-şi plătească partea din târgul încheiat. A doua zi, vecinii îngrijoraţi, care au venit la peşteră, au găsit, îngroziţi, urme de potcoave şi de roţi de căruţă, dar nici urmă de biata Nancy, pe care de atunci nu a mai văzut-o nimeni.

În mod asemănător, în secolul al XIX-lea, un băiat de plugar a venit la un fierar din satul Rodhuish, situat lângă colţul de vest al pădurii Exmoor, ca să-şi repare şi să ascută lama plugului. Pe când reparaţia era în curs, a trecut pe-acolo, din întâmplare, băiatul măcelarului, care s-a oprit şi a schimbat câteva vorbe cu cel dintâi. Printre altele, cei doi băieţi au vorbit despre fiinţa încornorată, numită Diavolul dealului Croydon, despre care se spunea

că sălăşluieşte în vârful dealului. De fapt, convorbirea lor i-a dat fiului de măcelar ideea să-şi pună o piele de bou şi să facă pe diavolul, ca să-l sperie pe fiul de plugar pe drumul acestuia spre casă. Luând această hotărâre s-a dus în grabă să-şi pună planul în aplicare.

Ceva mai târziu, pe când tânărul plugar urca pe poteca de pe dealul Croydon, i-a sărit, deodată, în faţă, coborând din nişte copaci, o făptură cu coame, care s-a repezit să-l atace. Înspăimântat, băiatul a lovit „monstrul44 cu lama plugului de curând ascuţit după care a rupt-o la fugă să-şi salveze viaţa. Când a ajuns acasă le-a povestit prietenilor săi din sat ce i s-a întâmplat şi, împreună cu ei, s-a dus imediat în vârful dealului, să prindă demonul. Povestea spune că tot ce-au găsit a fost o piele de bou cu o lungă tăietură. Abia mai târziu au auzit băieţii că fiul măcelarului a dispărut fără urmă şi nu a mai fost văzut niciodată. Curând s-a răspândit zvonul că acesta a fost luat de Diavol, îndeosebi după ce pe dealul Croydon au început să se audă, mai ales în nopţile întunecoase şi de furtună, urlete îngrozitoare, scoase parcă de un suflet chinuit.

Cine ştie ce li s-a întâmplat, de fapt, lui Nancy Camei şi anonimului fiu de măcelar? Zvonurile pot să fi fost ecoul unor dispariţii cu adevărat supranaturale, dispariţii atribuite, din comoditate, Diavolului, tot aşa cum ele puteau avea şi o cauză mult mai pământeană. De exemplu, poate că Nancy a fost omorâtă, corpul fiindu
i ascuns de agresori, iar fiul de plugar i-a dat, poate, fiului de măcelar, travestit în bou, o lovitură fatală, după care acesta s-a ascuns undeva sub pământ, unde a sângerat până la moarte, corpul său nefiind niciodată găsit. Poveştile pot fi însă şi simple născociri ale vreunui povestitor rustic, erau mulţi la număr pe vremuri, dar care, în cele din urmă, au fost considerate ca întâmplări adevărate.

Prin anul 1760 ţinutul Somerset, mult mai rural şi mai departe de drum decât în prezent, era descris, după cum urmează, de către contemporani: „Somersetshire este

un ţinut bogat, de pe coasta de apus a Angliei, având o circumferinţă de 204 mile şi o întindere de aproximativ 907.500 de acri; produce recolte bogate de grâu şi are păşuni minunate care hrănesc numeroase vite alese; mai produce cantităţi mari de plumb, cupru, cristal de stâncă şi colorant albastru pentru vopsitorii. Principalele sale manufacturi sunt de textile11.

În 1768 s-a produs, în imediata vecinătate a oraşului Shepton Mallet, o dispariţie uluitoare, un incident care, deşi lipsit de împrejurările diabolice ale dispariţiei lui Nancy Camei, este, poate, mai straniu chiar decât presupusa răpire a acesteia de către Diavol. Deşi s-ar putea să fi fost adevărată, ea nu a fost niciodată explicată satisfăcător.

La 6 iunie 1768, într-o seară de luni, puţin după ora 6, croitorul în retragere, Owen Parfitt, stătea comod într-un jilţ, în faţa uşii căsuţei sale, situată lângă vechiul drum cu plată, care făcea legătura între Shepton Mallet şi Wells, până la Broad Cross. Croitorul avea cam 70 de ani, era de înălţime mijlocie, avea părul cărunt şi puţină burticică. Un trecător străin ar fi putut să se întrebe de ce era îmbrăcat cu cămaşa de noapte şi cu mantaua aruncată pe umeri, în timp ce un localnic ar fi ghicit că bătrânul Owen şedea acolo aşa cum era, luând aer şi urmărind cu privirea căruţele care treceau, pentru că sora lui, mai bătrână dar mai vioaie, cu care locuia împreună, a găsit prilejul să-i facă patul şi să-i deretice odaia. Owen Parfitt era infirm, din cauza unei lovituri şi a unei artrite; fusese ţintuit la pat timp de mai mulţi ani. Într-adevăr nu se putea deplasa fără ajutor, aşa că fusese transportat jos şi aşezat afară de sora lui şi de Susannah Snook, o servitoare în vârstă de 25 de ani.

După ce Susannah a ajutat-o pe d-ra Parfitt să-l scoată afară pe Owen, a urcat din nou cu ea ca să o ajute să facă patul. Apoi Susannah a părăsit casa, deoarece ziua ei de lucru se terminase, în timp ce d-ra Parfitt a continuat să facă curat în camera fratelui. După 15 minute, bătrâna domnişoară a coborât din nou scările şi, neauzind niciun

sunet de afară, strigă: „Unde eşti, Owen?” Pentru că nu a primit niciun răspuns, a scos afară capul prin uşa din faţă şi a constatat, îngrozită, că fratele ei nu mai era acolo. Jilţul lui stătea în acelaşi loc, mantaua era aruncată pe jilţ, dar nicio urmă a bătrânului Owen.

Ţipetele stridente ale d-rei Parfitt i-au alarmat pe vecini. Auzind ce s-a întâmplat, Susannah a revenit imediat la locuinţa celor doi, unde a găsit-o pe bătrâna femeie într-o stare apropiată de isterie, plângând amarnic şi total năucită de subita dispariţie a fratelui său. Susannah şi-a dat toată osteneala să o liniştească şi apoi a ajutat la căutarea lui Owen Parfitt, gândindu-se că bătrânul trebuie să fie undeva prin împrejurimi. Acesta însă nu a fost găsit nici în casă, nici afară. În acest timp s-a adunat o mulţime, curioasă să afle ce s-a întâmplat, şi oamenii nou-veniţi s-au răspândit grabnic în căutarea bătrânului fost croitor.

Căutarea a continuat în tot restul serii şi noaptea, în ciuda faptului că după aproximativ o oră a izbucnit o furtună; cercetaşii nu s-au lăsat abătuţi de tunete şi fulgere. Au fost cercetate câmpuri, crânguri, garduri vii, clădiri din vecinătate, râuri, chiar căi de fân abia ridicate şi fântâni; căutările au continuat şi în ziua următoare, fără niciun rezultat. Nu a fost găsit niciun indiciu privitor la locul probabil unde s-ar putea afla Owen Parfitt: nicio batistă căzută sau o bucată smulsă din cămaşă, nicio urmă de paşi pe jos şi, bineînţeles, nici bătrânul croitor, viu sau mort. Dispăruse, sau cel puţin aşa părea, fără urmă.

Au trecut anii şi d-ra Parfitt a murit în scurtă vreme după misterioasa dispariţie a fratelui său. S-a terminat secolul al XVIII-lea, a început altul nou şi se părea că Owen Parfitt şi misterul ciudatei sale dispariţii au fost date uitării. Aşa s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi survenit îngrozitoarea descoperire, făcută în 1813, de Henry Strode, în timp ce-şi săpa grădina la Broad Cross la o distanţă de aproximativ 150 de yarzi de locul unde fusese casa lui Owen Parfitt. Strode a declarat următoarele: „Am dezgropat de la o adâncime de două picioare, o bucată de zid foarte veche, iar la capătul ei, un schelet zăcând cu

faţa în jos, ca şi cum persoana respectivă ar fi fost aruncată în grabă, după moarte; pentru că scheletul era doar o grămadă de oase, am scos afară craniul 14.

S-a presupus imediat că scheletul trebuie să fie, sigur, al lui Owen Parfitt şi dr Butler din Shrewsbury, care avusese relaţii îndelungate cu cei din Shepton Mallet, auzind despre descoperire, a solicitat să-i fie trimis scheletul spre examinare. Dr. Butler avea, fireşte, mari speranţe să dezlege, în fine, un mister care dura de 45 de ani şi impresiile sale iniţiale la vederea scheletului nu i-au temperat optimismul. Când însă l-a arătat unui chirurg şi unui anatomist, solicitându-le avizul de experţi (Butler nu era doctor în medicină), aceştia i-au spus că se înşală cu totul: scheletul nu a aparţinut unui bărbat bătrân, ci unei tinere femei!

Dar descoperirea misteriosului schelet şi interesul crescând pentru dispariţia lui Owen Parfitt, au determinat pe avocatul William Maskell din Shepton Mallet şi pe alţi câţiva cetăţeni înstăriţi să întreprindă, în anul următor, o anchetă publică în această direcţie; s-ar putea să fi fost îndemnaţi la aceasta de dispariţia, la fel de misterioasă şi aparent inexplicabilă, a diplomatului britanic Benjamin Bathurst în 1809, despre care vom discuta în capitolul următor. Mai mulţi din cei ce trăiau în 1768 şi îl cunoşteau pe Owen Parfitt sau participaseră la căutarea lui, nu mai erau în viaţă, aşa încât ancheta s-a limitat la interogarea unor martori utili, dintre care s-a remarcat Susannah Snook, în vârstă de 71 de ani la data anchetei, a cărei mărturie a furnizat cele mai multe informaţii despre această întâmplare.

Unii martori au vorbit despre perioada timpurie a vieţii lui Owen Parfitt, dar dovezile lor erau inconsistente, ceea ce era, poate, lesne de înţeles. De exemplu, Susannah Snook, care se pare că a avut multe discuţii cu Owen Parfitt, pe când era în serviciul lui, a spus despre el: „A servit în armata britanică din Africa”, în timp ce alta, pe nume Joanna Mills, a contrazis-o, spunând: „Eram o rudă depărtată a lui Owen Parfitt. Nu a fost niciodată în

serviciul regelui, şi nici nu a primit vreo pensie. Era un om neastâmpărat şi, în tinereţea lui, a umblat prin Africa şi America". Se pare că Susannah a prezentat versiunea vieţii lui Parfitt care i-ar fi fost pe plac acestuia, în timp ce, în realitate, deplasările lui în lume nu au fost făcute în slujba regelui sau pentru ţară, ci din spirit de aventură şi pentru profit. De fapt, circulaseră şi nişte zvonuri locale (poate erau mai mult decât atât) cum că Owen Parfitt s-ar fi ocupat, odinioară, cu pirateria.

Un martor, Jehosaphat Stone, susţinea că sora lui Owen Parfitt, pe când era sus, la etaj, a auzit „un zgomot" venind de afară, care a determinat-o să coboare şi a constatat că fratele ei dispăruse, iar jilţul în care şezuse a fost mutat din loc. Stone a mai afirmat că „mulţi oameni de prin partea locului credeau, pe atunci, că Owen Parfitt era posesorul unor mijloace supranaturale". Totuşi, Susannah Snook susţinea ferm că d-ra Parfitt nu a auzit niciun zgomot şi că scaunul nu a fost mişcat. Aceste două mărturii, obţinute din mâna a doua, se băteau cap în cap şi pe baza acestor ultime date nu putem şti pe cine să credem, deşi Susannah Snook a fost prima care a venit la faţa locului şi a ascultat versiunea drei Parfitt despre cele întâmplate, neinfluenţată de timp sau de eventuale speculaţii.

În misteriosul caz al lui Owen Parfitt dovezile par să indice o posibilă dispariţie supranaturală. Owen Parfitt era atât de neputincios încât nu ar fi putut „să-şi părăsească patul şi să umble". Este adevărat că ar fi putut parcurge un foarte scurt drum fără ajutor din afară, dar dacă ar fi făcut-o, ar fi fost găsit fără întârziere. Totuşi, nu ar fi putut merge nicăieri cu propriile sale puteri. Desigur, el şedea la marginea unui drum cu plată şi ar fi putut să plece cu vreo căruţă, dar d-ra Parfitt nu a auzit nimic care să sugereze o asemenea acţiune. Se prea poate ca sora să fi auzit un „zgomot" necaracteristic, dar ea nu a spus că ar fi auzit un strigăt de ajutor, vreo căruţă oprindu-se şi apoi pornind din nou sau altceva similar. De altfel, cosaşii care coseau fânul pe păşunile vecine nu au observat nimic suspect în acest

sens. Bătrânul Parfitt a stat cât a stat în jilţul său, iar în momentul următor a dispărut. În plus, Owen Parfitt era prea sărac ca să fi fost răpit pentru răscumpărare, iar nişte duşmani serioşi pe care, eventual, şi i-a făcut în tinereţe, când rătăcea prin lume, nu ar fi stat să aştepte până împlineşte 70 de ani ca să-l răpească şi să se răzbune, împotriva presupunerii că vreun vecin care îi purta pică ar putea fi răspunzător, pledează faptul că, după cum a declarat, la anchetă, Susannah Snook, „Parfitt nu se putea deplasa fără ajutor şi în perioada când a dispărut era infirm de mai mulţi ani”. Nu era în stare, cum s-ar putea crede, să fi supărat atât de mult pe cineva, încât acesta (sau aceştia), riscând pedeapsa capitală, să-l răpească şi să-l omoare.

A doua dispariţie din Somerset, semnalată de Colin Parsons, ne avansează în timp cu peste două secole, adică în ziua de duminică, 28 iulie 1974. Această dispariţie însă a avut un sfârşit mult mai fericit decât aceea a lui Owen Parfitt, deoarece Peter Williamson, omul care a dispărut în prezenţa mai multor martori, a revenit în lumea noastră după trei zile, dezorientat, dar, din fericire, nevătămat.

În seara respectivă, Peter Williamson şi soţia sa Mary, părinţi a trei copii, invitaseră un grup de prieteni „la un grătar11. Toată ziua a fost extraordinar de călduroasă şi umedă; când invitaţii au ajuns la Williamson acasă, cerul s-a întunecat ameninţător şi a început să tune. După ce s-au servit băuturile pe o terasă acoperită, unde era mai răcoare, şi unde oaspeţii puteau circula în voie ca să nu se plictisească până se va servi cina, s-a dezlănţuit brusc o furtună şi a început să plouă torenţial.

Nu mult după asta, unul din copiii lui Peter Williamson a atras atenţia că Scruff, câinele casei, se ghemuise tremurând sub o tufă de pe partea opusă a pajiştii. Peter a alergat imediat să salveze animalul înspăimântat, spunându-i copilului să stea pe loc şi să-l aştepte până se întoarce cu câinele, după care traversă pajiştea ca să-l caute. Înainte însă de a fi ajuns la jumătatea drumului, un fulger în zigzag a brăzdat cerul şi

a coborât lovind copacii din grădina unui vecin; Peter a fost luminat de fulger şi, sub ochii tuturor de pe terasă, a dispărut, în linişte, cu totul. Soţia sa Mary şi copiii au ţipat, iar ceilalţi au rămas înmărmuriţi. Au alergat apoi, disperaţi, prin ploaie, ca să vadă ce i s-a întâmplat. Cu toate că l-au căutat, înnebuniţi, prin toată grădina, înconjurată de un zid înalt, nu au găsit nici urmă de Williamson. Omul a dispărut, sau aşa părea, în mod supranatural.

S-a apelat la poliţie, dar nici aceasta nu a reuşit să-l găsească pe Peter cel dispărut. Ieşirea din grădină se putea face numai printr-o portiţă care era încuiată (cheia era păstrată de soţia lui Peter); zidul era prea înalt pentru a fi escaladat fără scară sau fără ajutorul cuiva. Nu s-au găsit urme de paşi sau alte adâncituri în straturile de flori din apropierea zidului, care să indice că Peter s-ar fi căţărat pe zid. Totuşi, poliţia a presupus că acesta a reuşit, într-un fel oarecare, să iasă din grădină; mai trebuia doar să se precizeze cum a făcut-o. De fapt, această dispariţie a rămas un mister pentru toţi.

Au urmat două zile de profundă anxietate şi numeroase speculaţii. Apoi, pe neaşteptate, în zorii celei de-a treia zile, grădinarul familiei Williamson l-a găsit pe stăpânul său zăcând, semiconştient, într-un tufiş de ia capătul grădinii. Unul din picioarele lui se bălăcea într
0 mică băltoacă, dar în rest era absolut uscat. Peter Williamson cel revenit părea nevătămat, dar purta o îmbrăcăminte oarecum diferită de aceea în care a dispărut. A fost dus la spitalul general, însoţit de soţia lui, uşurată şi bucuroasă; acolo s-a stabilit că, exceptând starea de şoc, nu suferea de nimic, afară de amnezie. Spre dezamăgirea tuturor, Peter nu-şi amintea nimic din ceea ce
1 s-a întâmplat.

A rămas în spital timp de o săptămână, după care a revenit acasă pentru recuperare definitivă. Chiar după întoarcerea acasă, memoria sa a continuat să aibă lacune, deşi unele indicii în privinţa locului în care s-a aflat timp de 60 de ore, au fost dezvăluite într-o serie de vise grafice

fragmentate, pe care a început curând să le aibă.

— Astfel, el se visa intrând într-o altă grădină, ud leoarcă, fără să-şi dea seama unde se află sau cum a ajuns acolo. Peter a observat că pe lângă acea grădină trecea un drum îngust. Clătinându-se pe picioare a urmat acest drum pe o distanţă oarecare, până s-a simţit atât de slăbit şi bolnav încât a fost silit să stea jos ca să se odihnească.

Din fericire, hainele sale ude şi în dezordine, de asemenea paloarea sa, au determinat pe un motociclist, care s-a întâmplat să fie medic, să oprească şi să-i acorde asistenţă, iar când a aflat că Peter şi-a pierdut memoria, a fost atât de amabil încât l-a transportat la spital Peter a fost internat acolo, dar i-a fost absolut imposibil să-şi dea numele şi adresa şi pentru că nu avea asupra lui niciun act de identitate, nu s-a putut şti nimic sigur despre el. Peter şi-a mai amintit, în vis, că directorul spitalului unde a fost internat şi care la venirea lui părea nemulţumit, se numea Pritchard, că numele doctorului era Nugent, iar al surorii – Alice Charles. Şi-a mai adus aminte că vocea lui era răguşită şi slabă, comparativ cu a doctorului şi a surorilor care era sonoră şi clară.

Peter a visat că în a doua zi de spitalizare, când s-a simţit mult mai bine, i-a spus surorii de gardă că întrucât ar dori să iasă afară pentru o scurtă plimbare, ar avea nevoie de hainele sale. Ştia că purtase o cămaşă albă, blugi, chiloţi, ciorapi şi pantofi; când însă i-au fost adusp ainele, i s-a spus că blugii îi erau atât de pătaţi şi rupţi, încât nu mai puteau fi purtaţi şi, de aceea, au fost arşi. L-a ajutat un bolnav din patul vecin, care, văzând că sunt cam de aceeaşi statură, i-a oferit o pereche de pantaloni din catifea reiată de culoare cafenie. El i-a acceptat cu recunoştinţă, şi-a îmbrăcat hainele proprii şi pantalonii vecinului, care îi veneau bine şi, tot în vis, a pornit la plimbare şi a băut un ceai la bufetul spitalului. A doua zi a făcut o plimbare mai lungă, iar în ziua următoare, a treia, când a părăsit spitalul, a găsit drumul pe care a mers până a ajuns în grădina din care începeau scenele din vis. A remarcat că visele sale nu depăşeau niciodată acest punct.

Visele erau atât de clare încât Peter a început curând să-şi pună întrebarea dacă nu cumva ele sunt o recapitulare a unor întâmplări reale. Se părea că bănuielile sale în această privinţă se confirmă când, spre surprinderea lui, a dat de pantalonii cafenii, împrumutaţi de colegul său „din vis", pe care soţia sa îi atârnase în dulap. S-a gândit că dacă le va găsi proprietarul, va putea să-i returneze şi, totodată, să localizeze ciudatul spital în care fusese internat. A constatat că pantalonii erau noi, iar din eticheta lor interioară rezulta că fuseseră confecţionaţi de Herbert Cox, fabricant din Vest; ei purtau şi monograma proprietarului – J.B. Când a încercat să-l găsească pe fabricant, a descoperit, mirat, că fabrica acestuia fusese închisă în 1954.

Ceva mai târziu Peter s-a dus la spitalul general să-şi facă nişte analize şi a auzit, întâmplător, pronunţându-se numele dr. Nugent. A întrebat imediat unde l-ar putea găsi şi i s-a spus că dr. Nugent lucra la un sanatoriu, situat la cel mult o jumătate de milă distanţă de casa acestuia. Peter nu avusese cunoştinţă despre existenţa acestui spital, căci după câte îşi amintea, nu l-a vizitat niciodată, totuşi părea evident că doctorul motociclist care l-a ajutat, l-a dus exact acolo. Plecând de la spitalul general a mers drept acolo şi a recunoscut drumul din apropiere, spitalul şi amplasamentul acestuia; la recepţie a cerut să vorbească cu dr. Nugent, bucuros că această parte a misterului era pe punctul de a fi dezlegată.

Nu a aşteptat mult şi când în camera de primire a intrat posesorul unei feţe atât de familiare, cu maxilarul lui energic şi tâmplele cărunte, a sărit, bucuros, în picioare. Dr. Nugent nu i-a răspuns însă printr-un zâmbet asemănător, ca semn că l-a recunoscut, aşa cum se aşteptase. Doctorul părea că nu îşi aminteşte deloc de el. Atunci, Peter Williamson s-a prezentat singur şi a explicat că dr. Nugent trebuie să ştie prea bine că el a suferit de amnezie şi i-a fost pacient. Medicul s-a uitat la el cu asprime, a clătinat din cap şi i-a spus lui Peter, căruia nu-i venea să creadă: „Mă tem că ai greşit spitalul, dragă

prietene. Te văd acum pentru prima oară şi în ultimii cinci ani nu am avut niciun caz de amnezie”.

Peter a protestat, spunând că doctorul trebuie să-şi amintească de el, dar Nugent susţinea morţiş că Peter nu i-a fost niciodată pacient. El putea numai să sugereze, ca explicaţie, că Peter a auzit, probabil, numele său şi pe al surorii Alice Charles şi i-a văzut când au făcut o dată de gardă la spitalul general, unde lucrau ocazional; Peter şi-a creat, probabil, un scenariu de vis, în care s-a inclus pe el însuşi şi pe ei doi, confundând visul cu realitatea. A mai spus că acest tip de vise fantastice este caracteristic pentru amnezici. Totuşi, nu a putut explica dele lui Pter îi sunt familiare exteriorul şi interiorul spitalului dacă nu a mai fost în realitate acolo. În privinţa pantalonilor noi de culoare cafenie, doctorul a fost de părere că aceştia i-au fost împrumutaţi lui Peter de un bolnav din spitalul general, cu toate că modeiul respectiv fusese retras de pe piaţă şi din fabricaţie cu douăzeci de ani în urmă.

La prima lectură, cazul părea foarte încurcat şi ne este greu să ne pronunţăm dacă cele relatate s-au întâmplat cu adevărat. În definitiv, dacă presupunem că dispariţia lui Peter Williamson, petrecută sub ochii familiei sale şi ai prietenilor, 1111 a fost supranaturală, trebuie să explicăm cum a reuşit, singur, să iasă atât de repede din grădina lui şi să ne întrebăm de unde a căpătat acei pantaloni care de multă vreme nu mai erau de vânzare şi nu se fabricau şi care, totuşi, erau noi. Dacă nu a fost internat în sanatoriu, trebuie să stabilim unde a petrecut trei nopţi şi două zile, cât a fost dispărut. Era cu siguranţă imposibil să fi zăcut atâta timp inconştient, în propria sa grădină care – a fost cercetată, zadarnic, de Mary Williamson, de prietenii familiei, ba chiar şi de poliţie, şi chiar dacă am admite această presupunere, de unde a luat pantalonii cei cafenii? Peter şi-a pierdut memoria, dar din ce cauză? A fost în stare trăsnetul care a căzut în vecinătatea lui să-i provoace un şoc şi dacă da, a determinat acesta atât de rapid instalarea unui comportament anormal?

Concluzia că ar fi posibilă o alternativă, adică dispariţia lui Peter să fi fost supranaturală, este, ca să spun aşa, bizară, deşi această întâmplare s-ar putea să ne dezvăluie unde se duc unii care dispar în acest mod. O explicaţie posibilă a absenţei lui Peter ar fi că acesta a părăsit, temporar, lumea noastră, într-o clipită, şi a pătruns într-o altă dimensiune care era dublura exactă a celei dintâi. În această lume, oricât de incredibil în aparenţă, viaţa decurge la fel ca şi aici, toate fiind dubluri
— acolo există un alt Eu şi Tu, un alt doctor Nugent şi o altă Alice Charles. Deşi dublarea are un caracter general, uneori ea nu poate fi perfect sincronizată; de exemplu, fabricantul de pantaloni, care s-a retras din afaceri în 1954, părea că mai activează în 1974! Şi, cu toate că Peter s-a manifestat în această lume, duplicatul său nu a dispărut, probabil, imediat dintr-una în cealaltă. S-ar putea ca o scurtă perioadă să fi existat, e în cealaltă dimensiune, doi Peter Williamson, ceea ce ar explica pierderea memoriei. Nu este exclus să se fi dus! a casa „lui” de acolo şi să se fi întâlnit „cu sine însuşi”! Ne putem întreba care din cei doi or fi fost mai surprins!

În fine, trebuie să ţinem seama că trei din aceste dispariţii s-au produs în condiţii atmosferice similare. Atât Nancy Camei, după cum se spune, cât şi Peter Williamson au dispărut în timpul unei furtuni, iar dispariţia lui Owen Parfitt a fost urmată, imediat de o furtună. Am subliniat mereu că furtuna face parte din scenariul unor dispariţii supranaturale antice. Aceasta sugerează că atât furtunile ca atare, cât şi condiţiile atmosferice care le declanşează pot fi, într-un fel, responsabile – măcar în parte, dacă nu întru totul – de dispariţia fulgerătoare a unui corp uman din această lume şi de reapariţia lui consecutivă într-o altă dimensiune a existenţei.

Dacă aşa stau lucrurile, se explică de ce se spune că Zeus, zeul grec al tunetelor şi al fulgerelor, a răpit pe Ganymede şi pe Ixion, poruncind, de asemenea, un transfer similar al Alcmenei de pe pământ în cer.

VII

Pantalonii lui Benjamin Bathurst

El mult nu a mai stat văzut să fie

Ci, dintr-odată, departe a pierit din ochii lor.

Ei îndelung l-au căutat zadarnic, nu găsiră Nici urmă de-a i său pas şi, prinşi de groază.

Cum şi al nopţii întuneric se lăsrise.

La fugă o luară fără ca napoi să mai privească.

Edmutid Spenser, *The Feerie Queent,* cartea a II-a, cântul al III-lea

Cu toate că subita dispariţie enigmatică din lume a lui Owen Parfitt, pe care am analizat-o amănunţit în capitolul precedent, sugerează că acesta a dispărut în mod supranatural, nu putem avea certitudinea absolută că acesta este adevărul. Tot ceea ce ştim este că într-un interval de 15 minute, un bătrân infirm a dispărut din faţa uşii locuinţei sale şi de atunci nimeni nu l-a văzut, nici nu a auzit de el. În această privinţă dispariţia lui ni se prezintă azi şi mai misterioasă decât părea în 1768.

Există un număr de asemenea cazuri incerte şi, poate, niciunul nu este mai faimos decât strania dispariţie, în 1809, a lui Benjamin Bathurst, trimis special al Maiestăţii Sale, la Perleberg. Dispariţia sa inexplicabilă a făcut senzaţie, la timpul său, şi a constituit subiectul multor speculaţii chiar şi mai târziu. De aceea consider necesară o analiză detaliată şi o reluare în spirit nou a unor drumuri familiare.

Aproape de amiaza zilei de sâmbătă, 25 noiembrie 1809, o diligenţă a oprit în faţa poştei micului şi neatrăgătorului orăşel german Perleberg, aşezat pe malul râului Stepnitz, ia jumătatea drumului din—” şi

Hamburg *(Figura* 3).

Figura 3. Harta pe care este indicată poziţia orăşelului Perleberg

În diligentă se aflau trei bărbaţi, dintre care unul era tânărul şi frumosul Benjamin Bathurst; era îmbrăcat cu haine scumpe: o manta din blană de zibelină, cu căptuşeala din catifea violetă, un costum cenuşiu de voiaj, o centură cu două pistoale şi o căciulă de blană. În jurul gâtului avea un şa! fixat cu o agrafă cu diamant. Privirea lui anxioasă şi degetele care îi tremurau demonstrau că era cuprins de o ciudată spaimă. Însoţitorii săi, tens? onati şi ei, dar vizibil mai puţin nervoşi, erau: un curiei german al ambasadei, pe nume Krouse (sau Krause) şi valetul lui Bathurst, Nikolaus Hiibert, de origine elveţiană.

Cei trei au coborât rapid din trăsură şi au intrat în clădirea poştei, unde au cerut cai odihniţi, ca să-şi continue, cât mai repede, călătoria până în oraşul următor — Leutzen. În intervalul relativ scurt cât au avut de aşteptat, Benjamin Bathurst, care călătorea sub numele de Koch şi juca rolul unui om de afaceri, şi-a schimbat intenţia. A hotărât că în loc să călătorească ziua, va putea să o facă, în mai mare siguranţă, în timpul nopţii. În consecinţă, a decomandat caii şi s-a interesat unde ar putea găsi de mâncare în Perleberg. A ieşit apoi din

clădirea poştei împreună cu însoţitorii săi şi au plecat, toţi trei, în direcţia indicată, parcurgând cam 100 de yarzi pe strada principală, până la hanul „Lebăda Albă”, situat lângă podul Parchimer, peste care trecea drumul spre Hamburg. Ajunşi la han şi-au comandat ceva de mâncare.

Benjamin Bathurst călătorea incognito şi, deşi extrem de agitat, s-a decis să-şi amâne călătoria până ia căderea nopţii, deoarece socotea că îl pândeşte pericolul de a fi oprit şi arestat sau chiar omorât de trupele franceze, care, la solicitarea guvernului prusac, curăţau regiunea de vagabonzi, hoţi la drumul mare şi alţi criminali şi indezirabili. Bathurst, care avea 25 de ani, se simţea ameninţat, pentru că se întorcea de la Viena, dintr-o misiune diplomatică secretă, în cadrul căreia a căutat să-i convingă pe austrieci să ridice armele împotriva francezilor, uşurând astfel situaţia trupelor engleze care luptau, în Spania, contra lui Napoleon. Austriecii au fost însă învinşi de Napoleon, care, supărat, şi-a grăbit armatele să-i zdrobească, şi au fost siliţi să semneze un tratat de pace umilitor. Aşa se explică fuga disperată a lui Bathurst prin Europa, pentru a scăpa de un duşman care cu siguranţă îl căuta. De la Hamburg spera să poată lua un vas care să-l ducă în Anglia.

Se temea atât de mult să nu fie capturat sau asasinat, încât după ce a luat masa la „Lebăda Albă”, a mers până la postul militar prusac din vecinătate, unde i-a spus căpitanului Klitzing, comandantul postului, că se crede primejduit şi a cerut o gardă înarmată. Aceasta i-a fost acordată grabnic, deşi era evident că Klitzing socotea că temerile tânărului „om de afaceri” erau neîntemeiate. Totuşi, căpitanul Klitzing a observat că „Herr

Koch” era palid şi îi tremurau mâinile; şi-a putut îmbrăca numai cu greu splendida lui manta de blană. Poate de aceea a trimis doi cuirasieri să-l însoţească pe omul înspăimântat până la „Lebăda Albă” şi să rămână de pază la intrarea principală. A bănuit, probabil, că „domnul Koch” era o persoană mult mai importantă decât se declara a fi.

Astfel păzit, Benjamin Bathurst s-a retras într-o cameră la „Lebăda Aibă”, unde a citit diferite hârtii diplomatice pe care le avea asupra lui, se pare că a şi ars unele din ele şi a scris nişte scrisori. Mai târziu, a fost observat într-o altă încăpere, poate chiar în bucătărie, jucându-se, distrat, cu un ceas scump şi scoţând o pungă plină de bani, urmărit cu privirea de diferiţi membrii ai personalului, printre care şi de un servitor pe nume Christian Mertens (despre acesta mai departe). Benjamin Bathurst şi-a ocupat astfel timpul până pe la ora şapte seara, când, deodată, în mod inexplicabil, a dat drumul cuirasierilor delegaţi de căpitanul Klitzing şi a dat comanda ca diligenta cu caii odihniţi să tragă în faţa hanului la ora nouă, când avea de gând să plece împreună cu cei doi însoţitori ai săi, Krouse şi Hilbert.

Pe atunci, poşta din Perleberg era administrată de familia Schmidt, formată din capul ei, bătrânul grăjdar Schmidt, d-na Schmidt, soţia sa, fiul lor netrebnic August, care îşi pierdea banii la jocurile de noroc şi fiica lor mai tânără; îi ajuta la diferite treburi, inclusiv la difuzarea scrisorilor, servitoarea lor, Elizabeth Nagel.

După ce familia Schmidt a schimbat caii la diligenţă, d-na Schmidt a condus trăsura, prin strada principală, până la hanul „Lebăda Albă”, luminându-şi drumul cu un felinar ridicat în sus. Aici a început o nouă perioadă de aşteptare, în care d-na Schmidt a lăsat caii în grija fiului său August şi a fiicei sale, care, curând, s-au plictisit să aştepte şi au însărcinat-o pe conştiincioasa Elizabeth Nagel să le ţină locul.

În sfârşit, călătorii au fost gata de plecare. Cufărul diplomatic al lui Benjamin Bathurst a fost aşezat, cel dintâi, deasupra diligenţei, sub supravegherea atentă a posesorului, nerăbdător să plece. Stăpânul hanului stătea în uşă, primindu-şi plata pentru mâncare şi pentru camera închiriată de curierul Krouse, iar valetul Hilbert al lui Benjamin Bathurst îşi aştepta stăpânul să urce în diligenţă. Elizabeth Nagel făcea unele mici ajustări de ultimă oră la harnaşamentul cailor.

În următoarele câteva secunde s-a produs dispariţia misterioasă a lui Benjamin Bathurst, trimis special al Majestăţii Sale. În jurnalul nepublicat al lui George Cotsford Call, cumnatul lui Benjamin Bathurst, care a însoţit-o pe sora acestuia la Perleberg, în iunie 1810, în căutare de informaţii despre dispariţia fratelui ei, figurează următoarea descriere:

Caii înhămaţi la diligenţă erau opriţi în faţa uşii hanului într-un oraş înconjurat de ziduri ca şi Launceston. Dl. Bathurst s-a apropiat de diligenţă şi, din acel moment, nu l-a mai văzut nimeni, nicăieri. Curierul l-a aşteptat, sperând, din moment în moment, că acesta va reveni şi constatând că Bathurst nu se mai întoarce, a apelat la autorităţi. Nu s-a putut găsi nicio explicaţie a dispariţiei domnului Bathurst, deşi întreaga regiune a fost cercetată în toate direcţiile.

O relatare despre dispariţia lui Bathurst, a apărut în publicaţia periodică germană *Neue Pitaval,* dedicată crimei şi criminalilor, a cărei primă ediţie a apărut în 1842; se povesteşte pe scurt că”, în timp ce era încărcat poştalionul… unul din călători (adică Bathurst) a dispărut şi nu s-a mai întors. A fost zadarnic aşteptat, căutat, strigat. Până azi a rămas dispărut11.

Dimpotrivă, scriitoarea Sabine Baring-Gould susţine, în articolul său „Dispariţia lui Bathurst11, publicat în *Cornhill Magazine* din martie 1887:

„El (Bathurst) stătea în faţa hanului, păzindu-şi portmantoul, care a fost scos dinăuntru şi reaşezat pe acoperişul poştalionului, după care a păşit spre capul cailor şi nu a mai fost văzut niciodată. Trebuie amintit că era spre sfârşitul lui noiembrie. Întunericul s-a lăsat înainte de 5 p.m., căci soarele a apus la patru. Un felinar cu petrol atârna de partea cealaltă a străzii, difuzând o lumină slabă; grăjdarul avea şi el un felinar în mână. În momentul respectiv, nimeni nu a fost atent, în mod special, la mişcările domnului Bathurst. El s-a îndreptat spre capetele cailor, unde a fost luminat de felinarul grăjdarului… Subit, inexplicabil, fără un cuvânt, un strigăt,

un avertisment de orice natură, s-a evaporat şi, cu siguranţă, nu se va şti niciodată ce
i s-a întâmplat în realitate”.

Au trecut câteva minute până să se dea alarma. Când şi-au dat seama că Benjamin Bathurst nu se mai afla pe stradă, a fost cercetat, în primul rând, interiorul hanului, pentru a fi siguri că nu a reintrat pe neobservate şi neaflându-l înăuntru, l-au strigat afară, fără să primească vreun răspuns. Nedumerirea s-a transformat în teamă. Atunci, Krouse s-a dus să-l întrebe pe căpitanul Klitzing dacă nu cumva, din întâmplare, stăpânul lui a venit la el, solicitându-i ajutorul. Şi acesta a dat un răspuns negativ. Totuşi, amintindu-şi de nervozitatea lui Bathurst. şi gândindu-se că temerile tânărului s-au adeverit într-un mod îngrozitor, Klitzing a luat imediat măsuri pentru căutarea lui. El a ordonat soldaţilor săi să ia în stăpânire diligenţa şi bagajele lui Bathurst, a plasat gărzi în jurul hanului „Lebăda Albă” şi i-a trimis pe Krouse i pe Hilbert la un alt han, unde au fost cazaţi sub pază. În dimineaţa următoare, dat fiind că Bathurst era tot absent, s-a organizat o cercetare riguroasă în oraş şi în împrejurimi, care a durat câteva zile şi a inclus dragarea râului Stepnitz. Au fost utilizaţi şi copoi, dar nu s-a găsit nici urmă de Benjamin Bathurst.

Curând s-a constatat, totuşi, că lipseau două mantale de blană, una a lui Krouse şi a doua – cea căptuşită cu catifea violetă, aparţinând lui Bathurst. S-a iniţiat căutarea lor. Aceasta însemna, că Bathurst nu-şi purta blana în timp ce aştepta să urce în diligenţă, ceea ce era curios, noaptea fiind foarte rece. Explicaţia putea fi că ambele mantale au fost furate mai devreme, în cursul serii, când s-a amânat plecarea diligenţei. Se mai poate ca acesta să fi fost motivul pentru care Bathurst – cum scrie Baring-Gould – s-a îndreptat spre capul cailor, ţinuţi de Elizabeth Nagel, servitoarea familiei Schmidt, ca s-o întrebe dacă ştie ceva despre mantalele lipsă.

Benjamin Bathurst avea motive să se îndoiască de cinstea familiei Schmidt, deoarece, după câteva zile,

supunând-o pe Nagel unui interogatoriu strâns, aceasta a cedat, mărturisind că cele două mantale sunt în posesia d-nei Schmidt. Mantaua lui Bathurst a fost vârâtă într-un sac şi ascunsă sub o grămadă de lemne de către August Schmidt. Descoperirea a fost urmată de arestarea şi întemniţarea tuturor membrilor familiei Schmidt, care, cum era şi firesc, au fost bănuiţi că ar fi răspunzători şi de dispariţia lui Benjamin Bathurst. Toţi au negat că ar şti ceva despre aceasta sau că ar avea vreun amestec în ea, d-na Schmidt susţinând că a furat mantalele, lăsate de călători în clădirea poştei. Această mărturisire trebuie să fi fost, măcar în parte, neadevărată, pentru că dacă Krouse ar fi putut să-şi lase blana! a poştă. Benjamin Bathurst sigur nu a făcut-o, pentru că era îmbrăcat cu mantaua când a ieşit din han şi s-a dus la căpitanul Klitzing. După cât se ştie, el nu a mai revenit la poştă, ceea ce sugerează că mantaua i-a fost furată de cineva de la „Lebăda Albă”, care i-a pasat-o ulterior d-nei Schmidt, aceasta jucând numai rolul de tăinuitoare.

Următorul episod important s-a înregistrat după exact trei săptămâni, în ziua de sâmbătă 16 decembrie, când două ţărănci, mergând să adune vreascuri într-o pădurice situată cam la două mile de Perleberg, au găsit o pereche de pantaloni bărbăteşti întinşi pe iarbă. Erau întorşi pe dos şi uzi leoarcă din cauza unei ploi recente; se vedeau şi două orificii de glonţ, deşi pe ţesătură nu existau pete de sânge. Întorcând pe faţă pantalonii, femeile au observat urme de pământ şi au găsit, în unul din buzunare, o scurtă scrisoare neterminată, scrisă cu creionul. Ele au dus imediat pantalonii la Perleberg şi i-au predat autorităţilor; investigaţiile făcute de acestea au stabilit că aceştia îi aparţineau lui Benjamin Bathurst şi că scrisoarea, scrisă sigur de el, era adresată soţiei sale Phillida.

Pantalonii nu erau însă cei de culoare cenuşie pe care Bathurst îi purtase la sosirea la Perleberg, ceea ce constituia ultima enigmă care trebuia dezlegată. De exemplu, s-a stabilit curând că ei nu putuseră să zacă în

pădure mai mult decât câteva ore, pentru că altfel hârtia pe care era scrisă scrisoarea ar fi fost topită de ploaia abundentă care a căzut în săptămâna precedentă. Or, pădurea fusese cercetată cu câteva zile mai înainte şi nu s-a găsit nimic, deşi, dacă pantalonii s-ar fi aflat, atunci, acolo, cu siguranţă ar fi fost observaţi. Cine i-a pus şi de ce? Ei prezentau două orificii de glonţ, dar absenţa petelor de sânge şi amplasarea orificiilor indicau că pantalonii nu erau îmbrăcaţi când s-a tras în ei. Ce spera să realizeze cel care a tras focurile (oricine a fost) printr-o acţiune atât de stranie?

Poate că adevărata cheie a enigmei o reprezintă scrisoarea. Nu am putut obţine copia scrisorii, dar iată ce relatează despre cuprinsul ei sora lui Benjamin Bathurst, d-na Tryphena Thistlethwayte, în cartea sa *Memoirs and Correspondence of Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich:*

Aceasta conţinea enumerarea pericolelor la care era expus, fiind înconjurat de duşmani, şi îşi mărturisea teama că nu va ajunge niciodată în Atinglia şi că va fi distrus din cauza contelui D'Entraigues şi a ruşilor.

Mai conţinea rugămintea ca soţia sa să nu se recăsătorească, în eventualitatea ne întoarcerii sale. Cele de mai sus şi câteva cuvinte pe alte teme, mâzgălite cu creionul, au fost transmise soţiei, împreună cu pantalonii şi au constituit singura urmă a soţului ei.

Benjamin Bathurst îşi iubea cu tandreţe soţia – Phillida
— care era cu 10 ani mai mare decât el şi cu care a avut trei copii: două fete – Rosa şi Emma – şi un băiat, care s-a născut după ce tatăl său a părăsit Anglia cu destinaţia Viena şi pe care nu l-a văzut, aşadar, niciodată. De aceea, este contrar firii sale să fi „mâzgălit cu creionul" această scrisoare, pe care o credea cea din urmă. La „Lebăda Albă" avea la îndemână toc şi cerneală pe care le-ar fi folosit cu siguranţă şi ar fi scris frumos. Mai mult decât atât, dacă s-ar fi gândit, într-adevăr, că poate muri în orice clipă, ar fi expediat scrisoarea prin poştă, înainte de a

pleca din acel nenorocit orăşel german. Ştia doar unde este poşta, avea un valet care putea să expedieze scrisoarea şi mai ştia că, dacă prefera, putea să o înmâneze unuia sau altuia din familia Schmidt când diligenţa a fost trasă în faţa hanului „Lebăda Albă”.

Să presupunem însă, pentru o clipă, că Bathurst a fost lovit de un agresor (sau mai mulţi) pe drumul care trecea prin faţa hanului şi, inconştient, a fost dus, prin întuneric, într-o casă din apropiere, unde a fost deposedat de bani şi alte bunuri. Recăpătându-şi cunoştinţa, a constatat că este legat şi cu căluş în gură, deci prizonier. Răpitorii săi trebuie să se fi întrebat ce să facă cu el, mai ales că se temeau să nu fie descoperiţi de echipa de cercetaşi a căpitanului Klitzing, care intra cu forţa şi cerceta toate casele din Perleberg. Pentru a-i deruta pe cercetaşi se prea poate să-l fi silit pe Bathurst să scrie soţiei sale o scrisoare în care să-şi exprime convingerea că viaţa lui era ameninţată de un francez – contele D’Entraigues – şi de ruşi, deci de străini ca şi dânsul? Pentru că doreau ca scrisoarea să poată fi citită şi ţinând seama de vremea rea, l-au pus să scrie scrisoarea cu creionul, căci cerneala ar fi fost spălată de ploaie. O scrisoare scrisă în asemenea condiţii ar fi putut, fireşte, să arate ca mâzgăliturile grăbite ale lui Bathurst. Răpitorii au uitat, desigur, că sub acţiunea ploii hârtia se transformă într-o pastă, aşa că, în această privinţă, au avut un noroc de necrezut, scrisoarea fiind găsită înainte că aşa ceva să se întâmple. Putem presupune că Bathurst, având mâinile libere, a făcut o încercare disperată să scape înainte de a termina scrisoarea şi că a fost ucis, intenţionat sau accidental, după care aceasta a fost vârâtă în buzunarul pantalonilor, traşi de pe el, ceea ce ar explica de ce erau întorşi pe dos. În cele din urmă, pantalonii au fost duşi în pădure, împuşcaţi cu două gloanţe de către ucigaşii îngroziţi şi nu prea isteţi, apoi abandonaţi acolo ca să-i găsească cineva.

A cui casă ar fi putut fi folosită însă ca ascunzătoare pentru răpitul Benjamin Bathurst? Trebuia să fie foarte

aproape de „Lebăda Albă”, dar era posibil ca ea să fie nelocuită sau locuită de criminali notorii sau persoane suspecte, ca de exemplu, familia Schmidt, şi atunci ar fi figurat în capul listei de case care trebuiau cercetate. Dacă admitem că servitorul Christian Mertens, prezumtiv nevinovat, ar fi fost implicat în crimă, întrucât lucrând ia „Lebăda Albă” şi-a putut da seama de bogăţia lui Benjamin Bathurst, pe care acesta o afişa ostentativ, atunci casa lui, situată de cealaltă parte a podului Parchimer, ar fi fost cea mai nimerită şi, probabil, ar fi fost printre primele cercetate.

Aşadar, este posibil ca în clipele dinaintea urcării lui Benjamin Bathurst în diligenţă, când acesta s-a îndreptat spre Elizabeth Nagel, care ţinea caii, ca să o întrebe dacă ştie ceva despre dispariţia mantalei sale de blană, să fi fost izbit de Christian Mertens sau Augustus Schmidt şi, inconştient, prins înainte de a atinge pământul, să fie dus repede, prin strada întunecoasă, acasă la Mertens. Poate că atacul a necesitat doar câteva minute şi nimeni din cei care îl aşteptau pe Benjamin Bathurst nu a ştiut ce s-a întâmplat. Pentru ei acesta a dispărut inexplicabil.

Acest scenariu mi s-a părut mai plauzibil când am descoperit că, în aprilie 1352, a fost găsit un schelet, îngropat sub podeaua de la bucătărie (după d-na Thistlethwayte) sau sub pragul de piatră al grajdului (după Baring-Gould) în locuinţa lui Mertens (unde atunci stătea o altă familie, Christian Mertens decedând în 1834). Descoperirea, făcută după 43 de ani de la dispariţia lui Bathurst, constituie o stranie paralelă cu descoperirea scheletului din grădină! a Shepton Mallet, după 45 de ani de la dispariţia lui Owen Parfitt. Totuşi, scheletul de la Perleberg aparţinuse unui bărbat, iar craniul se distingea printr-un şir de dinţi frumoşi – aşa cum îi avusese Benjamin Bathurst! Ce-i mai curios, craniul avea baza fracturată printr-o lovitură cu toporul sau cu alt obiect asemănător. Nu s-a găsit niciun fragment de îmbrăcăminte, ceea ce sugerează că victima a fost dezbrăcată înainte de a fi îngropată.

Supoziţia de vinovăţie a lui Christian Mertens ar putea fi, eventual, confirmată de faptul că deşi serviciul lui la hanul „Lebăda Albă” consta în lustruitul ghetelor şi alte treburi de mică importanţă, a fost în stare să le înzestreze pe fetele lui cu 150 şi, respectiv 120 de lire, ceea ce, în primii ani ai secolului al XIX-lea, reprezenta o sumă prea mare ca un servitor s-o fi dobândit în mod cinstit şi nu printr-o mişelie, de exemplu, prin jefuirea lui Benjamin Bathurst – bogătaşul englez care a locuit o scurtă perioadă chiar unde lucra servitorul menţionat.

Dovezile în defavoarea lui Mertens sunt însă de circumstanţă. Sabine Baring-Gould arată că acesta era cunoscut la Perleberg ca un cm harnic, cinstit şi familist respectabil, care economisea mai mult decât cheltuia. Totuşi, această imagine „trandafirie14 este contrazisă de remarca d-nei Tryphena Thistlethwayte, potrivit căreia „se zicea că portarul este rău din fire44.

Dacă am da crezare caracterizării făcute de Baring-Gould, ar însemna că Mertens, care era plătit prost, şi-ar fi putut înzestra fiicele cu sumele amintite numai dacă ar fi început să facă economii imediat după naşterea lor. În definitiv, ca să adune 270 de lire, să zicem, în douăzeci de ani, ar fi trebuit să pună deoparte câte 13, 50 lire pe an (dacă nu îi dădea cu dobândă) sau 26 penny (cam 5 şilingi englezi) pe săptămână. Se poate admite că a adunat suma şi din bacşişurile pe care le primea la „Lebăda Albă”.

Imaginii sale i-ar fi dăunat descoperirea scheletului sub podeaua bucătăriei numai dacă acesta ar fi fost identificat ca aparţinând lui Benjamin Bathurst sau dacă s-ar fi dovedit că fusese aşezat acolo în intervalul în care casa fusese ocupată de Mertens (1803 – 1834). Dar niciuna dintre ipoteze nu a putut fi demonstrată. Data înmormântării unei persoane după un schelet descărnat este foarte greu de stabilit fără utilizarea unor teste chimice, care nu erau disponibile în 1852. Astfel, crima şi înmormântarea victimei a precedat sau a succedat, poate, ocupării casei de către Mertens; este posibil însă ca înmormântarea să dateze şi din perioada în care acesta a

locuit acolo. Trebuie să recunoaştem că nu ştim.

Pe atunci s-a presupus că scheletul aparţinea lui Benjamin Bathurst, dar nu s-a făcut niciodată o identificare riguroasă. De fapt, d-na Thistlethwayte a ajuns la o concluzie contrară după ce l-a vizitat pe procurorul şef al oraşului Perleberg ca să afle mai multe amănunte şi i s-a arătat craniul scheletului. Iată ce a spus după aceasta:

Mi-a arătat o parte din mandibulă, cu dinţi foarte frumoşi, numai doi fiind lipsă: partea dreaptă a maxilarului era fracturată. Fireşte că nu am putut identifica această rămăşiţă; pot să spun numai că îmi amintesc că bietul meu frate avea nişte dinţi extrem de frumoşi, dar multe persoane pot avea asemenea dinţi. Arătându-i un portret în miniatură al fratelui meu procurorului şef, acesta mi-a spus că pe baza cunoştinţelor sale medicale poate să ateste că maxilarul nu aparţinea persoanei al cărei portret i l-am arătat. Apoi mi-a arătat craniul. În momentul în care l-am văzut, am putut să mă pronunţ cu hotărâre că nu era al sărmanului meu frate… Partea de craniu ce mi-a fost arătată avea fruntea foarte joasă şi mai curând proeminentă, cu o adâncitură mare între frunte şi nas, iar craniul, în ansamblu, era foarte scurt; toate trăsăturile lui erau contrare celor ale fratelui meu, care avea fruntea înaltă şi un nas de formă grecească, văzut din profil. De aceea nu am ezitat să dau această declaraţie confidenţială.

S-ar putea obiecta că d-na Thistlethwayte nu-şi mai văzuse fratele de 43 de ani şi deci nu avea calitatea să aprecieze dacă craniul îi aparţinuse sau nu, mai ales pentru că este cunoscută dificultatea identificării craniilor. Cele două trăsături pe care le-a remarcat, şi anume, fruntea joasă şi o punte a nasului deficientă, erau însă atât de deosebite de ale fratelui său, încât putem admite ca justă concluzia la care a ajuns şi care se potrivea cu cea a magistratului în privinţa maxilarului. Dacă lucrurile stau astfel, rămâne fără răspuns întrebarea: ce s-a întâmplat cu Benjamin Bathurst?

Atunci şi de atunci încoace s-au dat diferite explicaţii. Printre acestea: a) a plecat pe furiş şi, cuprins de nebunie,

s-a sinucis; b) a plecat singur din Perleberg şi a ajuns până la coastă, dar s-a înecat în timp ce naviga spre Suedia; c) a fost capturat (în timp ce încerca să plece singur din Perleberg) la vamă, de ofiţeri francezi călare şi dus la fortăreaţa de la Magdeburg, unde a fost întemniţat şi apoi omorât.

Cititorii cu valenţe astrologice pot aprecia că, fiind născut pe 14 martie 1784, zodia sa, a peştilor, era dintre cele mai nestabile şi vulnerabile psihic. Când a ajuns la Perleberg era, cu siguranţă, într-o stare de agitaţie extremă, şi s-a comportat precipitat şi iraţional. Cu un an înainte suferise de o formă de tulburare mintală, fiind poate chiar un pic „deranjat11 la minte. Totuşi, acesta nu este deloc un motiv să se creadă că şi-a luat viaţa, mai ales că în acest caz corpul său ar fi fost găsit.

Nu este motivată nici presupunerea că a fugit de însoţitorii săi care erau şi ei pe punctul de a pleca din Perleberg, că a dispărut în întunericul nopţii şi a părăsit oraşul mergând pe jos. Ştia, desigur, că astfel riscul de a fi capturat şi omorât, de criminali sau de francezi, era mai mare.

Rămân deci două posibilităţi: fie că Benjamin Bathurst a fost atacat şi apoi dus undeva în afara hanului sau dispariţia sa a fost supranaturală. Să examinăm fiecare din aceste posibilităţi.

Un atac reuşit presupunea o cooperai e planificată a doi bărbaţi, un întuneric destul de intens şi/sau lipsa unor martori, pentru ca atacul să nu fie observat. Dar se pare că era imposibil ca aceşti doi oameni să găsească un prilej favorabil să dispară împreună cu Benjamin Bathurst fărsă fie văzuţi; este greu de crezut că ar fi încercat măcar să o facă, oricât de puternică le-ar fi fost dorinţa. Ei puteau să nu cunoască, nici măcar să nu bănuiască intenţia lui Bathurst de a se deplasa spre „capetele cailor11 şi atunci de ce trebuiau să se ascundă în apropiere pentru cazul că el ar face această mişcare? Şi cum s-a întâmplat ca indivizii să hoinărească prin apropiere tocmai când a sosit Bathurst şi să aştepte ocazia de a-l izbi, în care caz

prezenţa lor ar fi fost remarcată de cei ce se aflau în uşa sau în faţa uşii hanului „Lebăda Albă11.

Sabine Baring-Gould a subliniat în mod special întunericul de pe strada principală din Perleberg, susţinând şi că nu era niciun om pe stradă, cu excepţia celor care îl aşteptau pe Benjamin Bathurst. Se poate demonstra însă că nu avea dreptate. Desigur, strada putea fi lipsită de echivalentul unui iluminat modern, dar putea primi lumină prin ferestrele caselor, situate de-a lungul ei şi de la felinarele de vizavi (aminteşte totuşi despre unul din ele). A uitat însă să ţină seama de cea mai importantă sursă de lumină – luna. Am calculat că la 22 noiembrie 1809 acolo era lună plină şi că, chiar dacă în seara zilei de 25 noiembrie începuse să descrească, se vedea pe cer un disc lunar destul de mare. Desigur, s-ar fi putut ca luna care lumina Perlebergul să fie acoperită de nori, dar dacă temperatura era atât de scăzută cum sugerau mantalele de blană, se poate presupune că cerul era senin. De aceea străzile Perlebergului, şi mai ales strada principală, erau totuşi destul de bine luminate, ceea ce nu exclude posibilitatea existenţei unor zone de umbră, la colţuri sau lângă zidurile caselor.

În plus, strada principală din Perleberg trebuia să fie, în mod normal, animată sâmbătă seara la ora 9, când lumea sta pe-afară, relaxându-se după o săptămână de lucru obositoare. Unii făceau, probabil, o plimbare, iar alţii intrau sau ieşeau din hoteluri şi hanuri ca „Lebăda Albă”. Iar sâmbătă 25 noiembrie, strada principală era, probabil, şi mai circulată, pentru că avea loc un mare eveniment social, şi anume, un bal al nobilimii locale, organizat la Hotelul Coroanei. Această clădire. era situată, ca şi poşta, la capătul opus al străzii, ceea ce înseamnă că întregul trafic se desfăşura pe acolo, indiferent dacă se venea pe jos, călare sau cu trăsura; venind dinspre vest erai obligat să intri în oraş (care, după cum a observat George Call, era înconjurat cu ziduri ca şi Launceston) trecând podul Parchimer şi să mergi mai depaxte pe lângă „Lebăda Albă”.

O vizibilitate destul de bună, concomitent cu o circulaţie destul de aglomerată, face să fie improbabil, dacă nu chiar imposibil, ca Benjamin Bathurst să fi fost lovit până la pierderea cunoştinţei în faţa hanului „Lebăda Albă” şi apoi cărat de acolo fără ca cineva să-i observe pe agresori. Nu putea fi nici omorât în stradă cu o lovitură de topor în cap, pentru că ar fi curs mult sânge pe pavaj, or nu s-a găsit nici urmă de sânge. Trebuie să mai amintesc că o lovitură ia cap, aplicată cu un obiect bont sau cu un topor, determină un anume zgomot, audibil şi că, în acest caz, Benjamin Bathurst s-ar fi prăbuşit imediat, prea repede pentru a fi prins şi ar fi produs, în cădere, un alt zgomot perceptibil acustic, care ar fi speriat, probabil, caii. Nimeni din cei aflaţi prin apropiere nu a auzit, nici nu a văzut ceva neobişnuit.

Caracterul brusc, silenţios şi integral al dispariţiei lui Benjamin Bathurst, felul în care a avut loc – la doi paşi de alţi oameni (mai aproape chiar, în ce o priveşte pe Elizabeth Nagel) sugerează că dispariţia a fost supranaturală. De aceea este important să ne amintim de acea teamă, de care era cuprins Bathurst cât timp a stat la Perleberg, pentru că teama este un precursor evident al unei dispariţii supranaturale. Prin urmare, o dispariţie supranaturală poate fi un mecanism de protecţie, care poate interveni, la anumiţi indivizi, în momente de criză, mai cu seamă când aceştia înfruntă moartea. Dacă e aşa, teama crescândă a lui Benjamin Bathurst când a părăsit relativa securitate a hanului „Lebăda Albă” pentru a traversa ţinutul ostil (aşa îl percepea el) de dincolo de Perleberg, a acţionat, probabil, ca un comutator, determinând ieşirea lui din scenă.

Ce să credem însă despre acei pantaloni ai lui, descoperiţi după trei săptămâni într-o pădurice? Oare existenţa lor este o dovadă sigură că trimisul special al Majestăţii Sale nu s-a dizolvat în aer?

Să admitem că apariţia pantalonilor constituie o problemă, deşi ea poate genera concluzii contrare. Ea poate arăta, în realitate, nu numai că Benjamin Bathurst a

dispărut în mod supranatural, ci şi că a fost transportat într-o altă dimensiune.

Deosebit de semnificativ în ceea ce priveşte pantalonii este faptul că aceştia au apărut în pădurice numai cu câteva ore înainte de a fi fost găsiţi de cele două ţărănci. Dacă ar fi fost aruncaţi acolo cu o zi înainte sau dacă femeile şi-ar fi amânat plimbarea până a doua zi, scrisoarea s-ar fi transformat într-o pastă. Strania potrivire a timpului pare să indice că cineva sau ceva a ştiut că în ziua aceea femeile vor merge în pădurice.

Nu avem idee dacă ţărăncile şi-au plănuit ieşirea, dar dacă au făcut-o este prea puţin probabil ca planurile lor să fi ajuns la urechile asasinului (sau asasinilor) lui Benjamin Bathurst, dacă a existat vreunul. De aceea se pune întrebarea dacă a fost, în totul, o întâmplare fericită că pantalonii au fost plasaţi în acea pădurice tocmai în ziua aceea sau dacă au fost direcţionaţi într-acolo de o putere sau o entitate din afară care cunoştea intenţiile ţărăncilor şi a făcut uz de ele? Ar fi util, poate, să ne amintim de misterioşii pantaloni corelaţi cu dispariţia lui Peter Williamson. Când s-a volatilizat, Williamson s-a rematerializat, după cum se pare, într-o altă dimensiune, oarecum asemănătoare cu a noastră, unde pantalonii săi au fost luaţi şi distruşi şi unde i s-au împrumutat alţii, noi. El a venit cu ei când s-a întors în lumea noastră. Dacă este adevărat, rezultă că oameni şi obiecte se pot mişca, în ambele direcţii, peste hotarul care desparte aici de acolo fără a-şi pierde integritatea.

Să presupunem că imediat după dispariţia sa supranaturală la Perleberg, Benjamin Bathurst a alunecat în această altă dimensiune. Nu ne-am fi aşteptat ca el să se materializeze pe cealaltă stradă principală a Perlebergului, ci, eventual, într-o zonă vicinală. El nu putea şti, desigur, că se afla în altă dimensiune când şi-a recăpătat cunoştinţa (dacă a pierdut-o cu adevărat); în această situaţie, trebuie să fi fost foarte tulburat uitându-se în jur, poate chiar speriat, gândindu-se că a fost răpit. Admiţând aceasta, el a fost sigur că numai vicleanul spion francez – contele

D’Entraigues – a fost în stare să-l fure de sub nasul însoţitorilor săi, dacă nu cumva au făcut-o trădătorii de ruşi!

Constatând însă că este nevătămat, liber şi singur, poate că Bathurst a vrut să folosească imediat avantajul libertăţii sale şi, în ultimă instanţă, să se adăpostească în dublura pădurii în care s-au găsit pantalonii săi. Poate că a stat acolo până dimineaţa, tremurând nefericit, total incapabil să se lămurească în privinţa situaţiei în care se afla şi cu gândul numai la iubita lui soţie şi dragii săi copii.

La răsăritul soarelui, găsind un petec de hârtie şi un creion într-unul din buzunare, poate că timp de o jumătate de oră a scris Phillidei, scrisul lui urât datorându-se faptului că mâinile îi erau îngheţate, iar genunchii i-au servit ca masă. În plan psihic, scrisoarea i-a făcut bine, distrăgându-i atenţia de la starea lui nenorocită şi permiţându-i să-şi exprime cele mai vii temeri. Atunci, a început să plouă. Blestemându-şi soarta, a vârât scrisoarea în buzunarul pantalonilor şi s-a lipit de trunchiul unui copac desfrunzit, încercând să rămână uscat şi apoi să decidă care e pasul următor pe care trebuia să-l facă.

În sfârşit, după ce s-a oprit ploaia şi a ieşit soarele, Benjamin Bathurst a început să-şi dezbrace hainele exterioare, a căror umezeală ameninţa să treacă prin cele de corp şi să ajungă la piele. A dat să-şi scoată pantalonii, lăsându-i să alunece până sub genunchi. Tocmai când reuşise să-i scoată şi îi aşezase pe jos, a zărit două persoane care veneau în direcţia pădurii, traversând câmpul învecinat. Erau relativ departe, dar a putut distinge că erau înarmate cu puşti. I s-a tăiat răsuflarea de groază, aproape să facă un şoc. Veneau să-l caute! Fără a sta pe gânduri, s-a întors şi a luat-o la fugă, cât mai departe de pădurice şi de urmăritori. În timp ce alerga, se ruga lui Dumnezeu să-i dea puterea să ajungă până la coastă şi să se întoarcă în Anglia, în braţele iubitoare ale dragii sale Phillida!

Întâmplător însă, bărbaţii care se apropiau nu erau francezi şi nici nu-l căutau pe el, ci erau doi tineri localnici,

plecaţi la vânătoare de iepuri; de aceea fiecare avea o muschetă, încărcată cu pulbere şi glonţ. Îşi doreau foarte tare să împuşte un iepure, mai mult de distracţie, decât pentru hrană. Fiind însă o dimineaţă cam ceţoasă nu au avut noroc. S-au hotărât să meargă până la pădurice şi apoi să se întoarcă acasă.

Când au ajuns în pădurice îi aştepta o surpriză. Cineva îşi lăsase pantalonii pe jos. Şi-au tăcut cu ochiul şi au izbucnit în râs. „El a avut noroc, noi nu!" a mârâit unul din ei, exprimându-şi astfel invidia şi frustrarea sexuală. Apoi, impulsiv, a ridicat muscheta şi a tras în pantaloni, strigând: „Ţine, porcule!" Amicul său l-a aprobat şi, ca să nu se lase mai prejos, şi-a descărcat şi el muscheta în acelaşi crac al pantalonilor. Apoi s-au întors unul către celălalt şi au râs din nou. În fine, au împuşcat ceva! Râsul le-a îngheţat însă pe buze, uitându-se înapoi la pantaloni, adică spre locul presupus în care îi lăsaseră, nu au mai văzut nici urmă de aceştia. Peticul de iarbă anemică era complet gol. Tinerii au făcut ochii mari, încercând să înţeleagă ce s-a întâmplat şi au rămas cu gura căscată. Apoi, răcnind ca nişte animale rănite, au luat-o la fugă, îngroziţi.

Noi însă ştim ce s-a întâmplat cu pantalonii lui Benjamin Bathurst când s-au volatilizat. Au trecut din nou graniţa dintre cele două lumi, revenind în dimensiunea noastră prin puterea dragostei lui Benjamin Bathurst pentru soţia sa ori graţie unei inteligenţe necunoscute, evident romantice, şi au aterizat în acelaşi loc la 16 decembrie 1809, unde au fost găsiţi de două ţărănci care adunau vreascuri.

Nu vă pot spune dacă pantalonii lui Benjamin Bathurst au stat trei săptămâni între cele două dimensiuni sau dacă acolo timpul trece mai încet decât aici, cum se întâmplă în lumea zânelor.

Şi totuşi unele lucruri rămân secrete, nu-i aşa?

Phillida Bathurst nu s-a mai recăsătorit, cu toate că a trăit până aproape de 80 de ani. Pierderea soţului nu a fost însă singura nenorocire pe care a suferit-o biata femeie.

Au avut loc, la Roma, două accidente stranii, în urma cărora a pierdut doi copii: fiul a murit, căzând de pe cal în timpul unei curse hipice, iar fata mai mare, Rosa, renumită pentru frumuseţea ei, a fost azvârlită din şa în Tibru, la 24 martie 1824, şi s-a înecat.

VIII

Du-te, du-te şi s-a dus

Noma nu a răspuns la repetatele lui apeluri, şi invitaţii au început să schimbe priviri oarecum mirate când Udaller, ridicând pielea atârnată la uşa cortului, a descoperit că acesta era gol. De astă dată uimirea, amestecată cu teamă, i-a cuprins pe toţi, pentru că părea imposibil ca Noma să fi evadat, într-un fel oarecare, din tabernacolul în care fusese închisă, fără să fi fost descoperită de ceilalţi. Şi totuşi, a dispărut şi, după un moment de reflecţie, Udaller a lăsat cortul să se închidă.

Walter Scott, *The Pirate*

O altă dispariţie remarcabilă a avut loc în Germania, la patru ani după volatilizarea lui Benjamin Bathurst. Ciudăţenia cazului este cu atât mai mare, cu cât erau implicate două persoane, care deşi nu se cunoşteau semănau atât de mult încât puteau fi considerate gemene.

În 1810, la Águila, un ofiţer din armata împăratului Napoleon, şi anume, căpitanul Alswanger, s-a întâlnit cu un bărbat care era, literalmente, sosia sa. Întâmplarea a avut loc când Alswanger şi un grup de ofiţeri, camarazi de-ai lui, au intrat într-o cafenea, să bea ceva; ei au rămas stupefiaţi, văzând un om care şedea acolo şi care părea să fie fratele geamăn al căpitanului. De fapt, căpitanul Alswanger, bărbat înalt şi arătos, a fost atât de uimit de această asemănare încât i-a oferit tânărului, care se numea Diderici, postul de valet. Diderici, care ducea un trai precar de cântăreţ ambulant la chitară, nu a lăsat să-i scape ocazia de a-şi îmbunătăţi viaţa; curând cei doi au devenit prieteni. Căpitanul a folosit în avantajul său asemănarea lor, jucând farse camarazilor săi şi punându-l pe Diderici să facă, în locul său, treburi cazone, care pe el îl plictiseau. Astfel, Diderici, fiul unui negustor din

Salzburg, a putut cunoaşte, personal, viaţa şi poziţia în societate de care se bucura căpitanul. Ajutat de îndemânarea pe care o căpătase călătorind, cu câteva luni mai înainte, cu o trupă de actori, în scurtă vreme Diderici putea să-l întruchipeze cu exactitate pe căpitanul Alswanger.

Totul a mers până într-o zi, când, la scurtă vreme după dislocarea regimentului lui Alswanger la Danzig (azi, Gdańsk), chipeşul şi simpaticul căpitan a avut un atac de cord şi a murit. A fost găsit de Diderici zăcând pe podeaua locuinţei lor. Diderici a îmbrăcat hainele cadavrului, a făcut cunoscută propria sa moarte şi, din acel moment, a devenit căpitanul Alswanger.

Această înlocuire nu este fără precedent. Se ştie, de exemplu, că regele sirian Antioh al doilea a fost întruchipat, după moarte, de Artemon, dublura sa. Antioh a fost otrăvit de prima sa soţie, Laodice, cu care avea doi fii. Apoi, Laodice l-a făcut pe Artemon să se culce în patul regelui şi să lase să se creadă că regele, adică el, este bolnav. „Monarhul 11 bolnav nu a întârziat să-l anunţe pe Seleucus, unul din fiii Laodicei, că îi va moşteni tronul, apoi a murit, aparent de moarte naturală, iar Seleucus a fost încoronat ca rege. Rapid, acesta şi-a consolidat poziţia dând poruncă să fie ucişi, atât cea de-a doua soţie a tatălui său, cât şi fiul acesteia.

Diderici i-a păcălit pe toţi, chiar şi pe rudele adevăratului căpitan Alswanger (care locuiau la Roma) şi ar fi putut trăi, cu succes, sub numele acestuia, dacă nu ar fi făcut prostia să şterpelească un inel de aur cu o piatră mare colegului cu care locuia împreună la Danzig. În pană de bani, el a vândut inelul unui cetăţean, care, aflându-se, din întâmplare, în piaţa din Danzig, a intrat în vorbă cu adevăratul proprietar al inelului; acesta, recunoscându-şi inelul şi aflând de unde l-a dobândit, a chemat îndată gărzile. S-a stabilit curând, spre surprinderea tuturor, că hoţul era căpitanul Alswanger.

Diderici, alias căpitanul Alswanger, a fost adus în faţa curţii de justiţie, prezidată de Rapp, guvernator general al

Danzig-ului şi a mărturisit curând că este hoţ şi impostor. Curtea a fost, fireşte, uimită, iar guvernatorul, furios şi decepţionat, l-a informat pe Napoleon însuşi despre fărădelegile lui Diderici şi l-a întrebat ce pedeapsă să i se dea. Napoleon a fost profund jignit că un netrebnic din Salzburg a îndrăznit să-şi bată joc, prin impostura lui, de camarazii săi francezi, dezonorând şi armata imperială prin furtul comis. împăratul a poruncit să fie considerat un criminal ordinar, închis temporar în cunoscuta fortăreaţă Weichselmiinde, iar mai târziu să fie încarcerat la Brest, într-o închisoare plutitoare, pentru tot restul vieţii. La Weichselmiinde, recent condamnatul Diderici a fost închis în celula 80 şi supus unui regim sever, înjositor.

După doi ani însă, în 1813, francezii au redat fortăreaţa prusacilor, care o construiseră, anunţându-i că au fost amnistiaţi toţi prizonierii de război francezi, indiferent de crimele comise. Când temnicerii au început să-i elibereze pe prizonierii din armata imperială franceză, au descoperit că celula 80 era goală. La întrebarea – „ce s-a întâmplat cu Diderici, ocupantul acesteia, temnicerul a răspuns că acesta a dispărut, inexplicabil, într-un mod misterios. Dispariţia s-a produs într-o zi când Diderici şi alţi prizonieri fuseseră scoşi la plimbare.

Conform unei versiuni a incidentului, Diderici a început, deodată, în mod inexiplicabil, să fie perceput tot mai şters, după care a dispărut cu totul din ochii celorlalţi, iar lanţurile sale au căzut jos zornăind.

Temnicerul însă, dându-şi seama, poate, că o asemenea poveste nu va fi crezută, a făcut-o mai plauzibilă.

„Într-o zi – a spus el – în timp ce prizonierii erau afară, la plimbare, deţinutul nr. 80 a dispărut subit… a fost o întâmplare extraordinară şi am crezut, toţi, că a sărit în Vistula, care trece pe lângă fortăreaţă şi că s-a înecat”.

Temnicerul a omis însă faptul că Diderici nu avea libertate de mişcare şi nici vreo posibilitate de a sări în Vistula şi chiar dacă s-ar fi întâmplat o asemenea minune, ar fi fost, cu siguranţă, văzut de prizonieri şi/sau de gărzi.

O altă dispariţie inexplicabilă, întâmplată în insula Wight, pe la începutul secolului al XIX-lea prezintă o stranie similitudine cu o tragedie romantică din secolul al XIV-lea.

Se pare că în 1364, un cavaler, pe nume Edward Estru, care trăia în satul Gatcombe, a plecat în cruciadă în Ţara Sfântă, însoţit de iubita lui doamnă, Lucy Lightfoot. Voind să o ferească de primejdii, Edward a lăsat-o în Cipru, legându-se să se întoarcă la ea, după ce el şi camarazii săi îi vor învinge pe sarazini în Siria. Din nefericire, în timpul luptelor, Edward a fost grav rănit la cap, pierzându-şi memoria. El a uitat nil numai de promisiunea sa de a o căuta la întoarcere, ci şi de însăşi existenţa ei, întorcându-se singur la Gatcombe. Cei doi iubiţi nu s-au mai revăzut niciodată, iar Lucy a murit cu inima zdrobită de durere. După mulţi ani, când Edward Estru s-a sfârşit din viaţă, a fost înmormântat în biserica din Gatcombe unde a fost înălţată o efigie în memoria sa.

Apoi, în 1830, o adolescentă din satul vecin Bowcombe, pe care o chema, de asemenea Lucy Lightfoot (sau îşi luase acest nume) a început să viziteze biserica din Gatcombe ca să admire efigia lui Edward. Nu a trecut mult şi parcă îşi pierduse capul. Venea tot mai des de la Bowcombe şi stătea ore întregi în biserica din Gatcombe, privind fix faţa de piatră a cavalerului. Întrebată de ce o face, a răspuns că îl iubeşte în gând şi în vis. Ciudata ei obsesie a durat multe luni, continuând astfel până la 13 iunie 1831, când, după ce a intrat în biserica din Gatcombe, a izbucnit o furtună violentă şi, potrivit zvonurilor, cerul a fost întunecat de o eclipsă. După ce s-a terminat furtuna, calul fetei, care tremura, a fost găsit legat la locul lui, dar fata dispăruse în mod inexplicabil. Nu s-a mai auzit nimic despre ea şi nimeni nu a mai văzut-o, iar soarta ei este un mister, chiar mai mare azi decât în 1831.

Exact după patruzeci de ani, în 1873, a avut loc o altă dispariţie supranaturală, de astă dată fiind implicată o pereche de tineri căsătoriţi, care locuiau la un hotel

englez. De fapt, nu a dispărut niciunul dintre ei, în schimb s-au volatilizat părţi din camera pe care o ocupau temporar. Incidentul era atât de bizar, încât a fost relatat în *The Times* din Londra, deşi editorul ziarului s-a simţit obligat să pună sub semnul întrebării relatarea cuplului despre ceea ce li s-a întâmplat şi a publicat-o sub titlul „Halucinaţie extraordinară".

În seara zilei de luni, 8 decembrie 1873, Thomas şi Annie Cumpston, în drumul lor de la Clifton la Westonsuper-Mare, s-au oprit la Bristol, la hotelul Victoria, situat în apropierea gării principale a oraşului, urmând să plece în dimineaţa următoare, cu primul tren. Soţii Cumpston, care îşi aveau rezidenţa la Leeds, Virginia Road, erau, conform tuturor relatărilor, un cuplu respectabil; dl Cumpston, în vârstă de 25 de ani, avea un defect de vorbire şi, după cum s-a descoperit mai târziu, avea asupra lui un adevărat arsenal: trei cuţite şi un revolver. Deţinerea acestuia poate fi explicată prin faptul că vânzarea armelor era liberă, fără autorizaţie, dat fiind că străzile oraşelor din Marea Britanie, în epoca victoriană, erau pline de riscuri.

Soţii Cumpston s-au culcat cam pe la miezul nopţii; la ora unu au fost treziţi, deodată, de voci stridente, ce păreau să vină din camera vecină. Au chemat-o pe d-na Tongue, camerista, şi aceasta le-a spus că trebuie să se fi înşelat, deoarece de îndată ce ea a intrat în cameră, vocile nu s-au mai auzit. Soţii Cumpston, oarecum încurcaţi, s-au culcat din nou şi timp de aproximativ două ore a fost linişte. Ce i-a îngrozit apoi a fost relatat în *The Bristol Daily Post:*

Cam pe la ora trei sau patru au auzit nişte zgomote infernale, pe care nu le puteau defini. Podeaua părea să o ia din loc, iar patul părea că se despică. Au auzit voci şi vorbele acestora s-au repetat. Soţul i-a şoptit să se dea la o parte. Podeaua părea că se desface cu adevărat şi soţul a căzut chiar în adâncitura astfel formată, din care a reuşit să iasă cu ajutorul soţiei. Ea l-a rugat să-şi descarce pistolul ca să sperie pe oricine s-ar afla în apropiere şi

soţul a tras un foc în direcţia pivniţei. Erau atât de înspăimântaţi încât nu-şi dau seama cum au sărit pe geam şi, când au ajuns jos, soţia l-a îndemnat să mai tragă un foc, ceea ce el a şi făcut.

Şi patul „făcea tot soiul de figuri ciudate11, care nu erau specificate, iar podeaua de-a dreptul s-a deschis sau a dispărut deschizând un hău întunecos din care se auzeau, ca un ecou, voci batjocoritoare şi în care Thomas Cumpston a căzut, fiind tras afară de soţia sa. Se prea poate ca dl Cumpston să se fi apropiat prea mult, din neatenţie, de hotarul care desparte această dimensiune de cealaltă, din care a avut norocul să scape.

Soţii Cumpston, îngroziţi şi îmbrăcaţi sumar, după ce au sărit pe geamul dormitorului lor, de la o înălţime de 12 picioare, au fugit să se adăpostească la gară şi au năvălit în biroul superintendentului de serviciu în acea noapte, strigând „Crimă! 11. Au declarat că „au scăpat dintr-un cuib de escroci şi de hoţi11, că „se cred urmăriţi11 şi l-au rugat pe superintendent să inspecteze camera de aşteptare. După ce acesta le-a comunicat că este goală, soţii Cumpston, plini de recunoştinţă, s-au instalat acolo, iar superintendentul s-a dus să cheme poliţia.

Poliţia a fost nevoită să-i aresteze pe soţii Cumpston care au speriat pe toţi locatarii hotelului cu ţipetele lor de groază şi focurile de pistol. A doua zi au apărut la judecătorie, fiind acuzaţi de perturbarea liniştii publice, dar după ce şi-au povestit întâmplarea, insistând să susţină că nu erau băuţi şi după ce au telegrafiat unui prieten din Gloucester să ateste că sunt oameni serioşi, au fost eliberaţi fără să plătească vreo amendă. Poliţia a inspectat camera lor de la hotelul Victoria şi reporterul ziarului *The Bristol Daily Post* şi-a încheiat articolul (reprodus în *The Times*) arătând că „interesându-ne la poliţie, după ce aceasta a inspectat camera ocupată de cei doi, la hotelul Victoria, ni s-a comunicat că nu s-a descoperit nimic care să justifice comportarea cuplului. Fără nicio îndoială, totul a fost o halucinaţie”.

Totuşi, trebuie să li se fi întâmplat ceva ciudat soţilor

Cumpston, ceva care i-a îngrozit atât de tare, încât, riscând traumatisme grave, au sărit pe un geam situat la 12 picioare de sol, ca să scape din camera lor. Incidentul este atât de inexplicabil încât poate nu ar trebui să-l blamăm pe reporterul care l-a descris ca o „halucinaţie”, încadrând incidentul în rândul aberaţiilor mintale, nici reporterul şi nici altcineva nu şi-a pus problema că lumea solidă şi familiară, fondată pe experienţa zilnică, s-ar putea, în definitiv, să nu fie nici atât de solidă, nici atât de familiară.

Elizabeth Shaw, de la Biblioteca Centrală din Bristol, mi-a spus că hotelul Victoria era situat pe strada Thomas, la numărul 140, dar că în 1876 numele său a fost schimbat în Bute Arms. Când s-a întâmplat incidentul soţilor Cumpston, proprietarul hotelului era Josiah Brown. Hotelul a fost demolat în al treilea deceniu al secolului nostru, iar staţia de cale ferată dintre Bristol şi Exeter se numeşte actualmente Temple Meads.

La recensământul din 1871, soţii Cumpston nu figurau ca locuind la Leeds, în Virginia Road, dar, după cum a rezultat din documentele recensământului din 1881, ei locuiau acolo, pe strada menţionată, la numărul 35. Înseamnă că erau relativ recent stabiliţi la acea adresă când au trecut prin groaznica lor experienţă din 1873. De altfel, acest incident nu l-a împiedicat pe Thomas să călătorească prin lume – în privinţa ocupaţiei sale în 1881 este trecut că „avea o filatură cu 90 de muncitori”.
— nici pe Annie Cumpston să aibă copii; între anii 1876 şi 1879 ea a născut trei copii: doi băieţi şi o fată. Din datele recensământului din 1881 mai rezultă că familia Cumpston avea în serviciu o bucătăreasă, o fată în casă şi o doică. Cu alte cuvinte, erau oameni destul de înstăriţi.

O dispariţie oarecum diferită s-a produs, după un sfert de secol, pe o îndepărtată insuliţă scoţiană, numită Eilean More. una din cele şapte insule Flannan, situate în Oceanul Atlantic, la 15 mile vest de Lewis. Pe această insuliţă era un far, a cărui construcţie, începută în 1895, s-a încheiat în decembrie 1899. După exact un an, întregul

personal al farului, şi anume James Ducat, paznic principal, Thomas Marshall, ajutor de paznic şi Donald McArthur, paznic ocazional, a dispărut faia urmă şi nu a mai fost văzut niciodată.

Prima ştire că farul nu funcţionează cum ar trebui a fost primită în noaptea de 15 decembrie 1900, când nu s-a mai văzut lumina farului. Îngrijorarea pentru siguranţa oamenilor de acolo a crescut când farul a continuat să nu lumineze. Pe atunci nu exista radio, iar investigaţiile se puteau face numai de cineva trimis cu barca să vadă ce s-a întâmplat, Din nefericire, din cauza vremii nefavorabile, nu s-a putut face imediat o asemenea deplasare.

Abia la 26 decembrie, nava Hesperus a Companiei de Nord a farurilor a acostat pe insuliţă. La bord se afla Joseph Moore, schimbul, care s-a căţărat pe stâncă împreună cu doi marinari de pe vas. Ei au constatat că toate compartimentele farului erau goale, dar că paturile erau făcute şi lămpile umplute. Ultimul înscris în jurnalul farului a fost făcut de James Ducat în 15 decembrie la ora 9 a.m., ceea ce arată că acesta şi camarazii lui au dispărut ceva mai târziu, înainte ca lampa să fi fost aprinsă.

Singurele piese de echipament lipsă erau impermeabilele şi cizmele de cauciuc ale lui Ducat şi Marshall, de asemenea lădiţa cu scule, care era păstrată, de obicei, într-o nişă siuiată cam la 100 de picioare deasupra unuia din pontoanele de acostare. Oricum, impermeabilele şi cizmele de cauciuc erau folosite numai când oamenii ieşeau la pontoane, ceea ce părea să sugereze că Ducat şi Marshall, care au ieşit din far, au fost absorbiţi de un val mare, apărut subit. Probabil, McArthur care a alergat jos la ponton ca să le arunce un colac de salvare, a fost şi el înghiţit de mare.

Totuşi, această explicaţie, aparent plauzibilă, a fost respinsă când s-a stabilit că la 15 decembrie marea era calmă şi că vremea a devenit rea abia în 16. Chiar dacă unul din cei doi ar fi alunecat accidental, căzând în mare, şi şi-ar fi pierdut cunoştinţa în urma unei lovituri, celălalt ar fi sărit să-l scape. De asemenea, dacă o creştere bruscă

a fluxului a dus la inundarea pontonului, împingând în apă pe oricine stătea pe el, este foarte improbabil ca toţi cei trei paznici să se fi aflat acolo în acelaşi timp, mai cu seamă că unul din ei nu purta impermeabil şi cizme.

Unele investigaţii au stabilit că pe masa din bucătărie au rămas, pe jumătate consumate, porţii de berbec sărat şi cartofi fierţi. Dacă este adevărat, înseamnă că dispariţia a avut loc la 15 decembrie, în timpul mesei. Sigur că nu putem şti ce li s-a întâmplat, dar este posibil ca dispariţia lor – mai ales ţinând seama că nu au fost găsite cadavrele lor – să fie rezultatul unei acţiuni supranaturale, prin care au fost traşi din lumea noastră imediat după ce „lampa a fost pusă la punct, rezervoarele au fost umplute, iar lentilele şi utilajele – curăţate14 (din relatările oficiale).

Cele patru cazuri amintite se deosebesc foarte mult în privinţa modului şi a locului dispariţiei, aşa încât ne-am putea întreba dacă aceşti oameni au făcut ceva, involuntar, grăbind volatilizarea lor (sau a camerelor lor) sau au fost nişte victime nefericite ale unei ciudate rupturi în textura lumii noastre?

Există totuşi un factor comun al acestor dispariţii, şi anume, niciuna nu s-a întâmplat acasă la cei dispăruţi. Diderici se afla în închisoare, „Lucy Lightfoot” era în vizită la biserică, soţii Cumpston înnoptaseră la un hotel ciudat, iar paznicii erau numai rezidenţi temporari la far. Totodată, retrospectiva cazurilor pe care le-am discutat până în prezent ne arată că niciunul din cei dispăruţi nu s-a volatilizat într-o încăpere. Este valabil pentru Owen Parfitt, care a dispărut din faţa casei sale, de asemenea pentru Peter Williamson. De fapt, cei mai mulţi dintre cei dispăruţi se aflau în alt loc, în alt oraş sau în altă ţară, în clipa dispariţiei lor.

Trebuie să închei acest capitol prin analiza unor dispariţii supranaturale care au fost relatate de martori, aflaţi, din întâmplare, în vecinătatea persoanei care a dispărut. Nu e surprinzătoare, poate, raritatea cazurilor în care unul dintre cele mai mari mistere ale vieţii a fost văzut de aproape. Ele ne apropie, sperăm, de momentul în

care „imposibilul41 devine realitate!

Primul caz este extrem de ciudat. Este vorba despre un medium, o parte a căruia, în speţă picioarele, dispărea în timpul unei şedinţe. Restul corpului rămânea solid şi deloc afectat de dispariţia picioarelor. Din fericire, acestea se rematerializau curând, permiţându-i să se scoale de pe scaunul pe care stătuse şi să umble.

Şedinţa avea loc la Helsingfors, Finlanda, la 11 decembrie 1893, acasă la un inginer, pe nume Seiling. Medium era d-na d'Esperance. Cincisprezece adulţi cultivaţi, aparţinând clasei mijlocii, printre care trei generali de armată, formau cercul. Ulterior, Vera Hielt, directoare de şcoală, a descris ceea ce s-a întâmplat într-o scrisoare adresată profesorului M.A. Aksakov. Acesta a inclus-o, laolaltă cu alte mărturii din prima mână, în cartea sa, apărută în Franţa, în 1896, cu titlul *Un Case de Dematerialisation Partielle du Corps ci un Medium,* care, după spusele autorului, „aruncă o lumină vie asupra misteriosului fenomen de materializare14.

„Madame d'Esperance" era pseudonimul lui Elizabeth Hope (1855 – 1919), mai bine zis era traducerea numelui ei de familie în limba franceză. Era de origine engleză şi a devenit, cu timpul, unul din cele mai vestite mediumuri din lume, specializat în materializări. Avea abilitatea sau „puterea" să determine spiritele să apară ca nişte fantome luminoase în întunericul încăperii în care avea loc şedinţa. Pentru a o realiza, ea folosea un cabinet (cămăruţă) despărţit printr-o perdea şi având o înălţime de câteva picioare, în care spiritul se materializa înainte de a ieşi de acolo şi a sta lângă ea.

„Cercui" de persoane era adunat în sufrageria ovală a domnului Seiling; la un capăt al sufrageriei stătea mediumul, în spatele căruia se afla „cabinetul" cu perdea, încăperea era luminată slab de un bec, situat într-un colţ şi a cărui lumină mată cădea asupra scenei. Între medium şi asistenţă nu exista nicio masă sau vreun alt obstacol. D-na Hielt explica:

Eram a treia persoană vizavi de medium, loc dintre

cele mai avantajoase. Mediumul se afla în faţa mea, într-un unghi de 45°, partea superioară a corpului său fiindu-mi vizibilă clar din semiprofil, proiectată pe gardina care acoperea una din ferestre. Stăteam atât de aproape de ea încât îi puteam distinge clar hainele, mâinile, şi picioarele încrucişate. De aceea, printr-o uşoară înclinare în faţă îi puteam vedea orice mişcare, cât de mică.

O dată ce şedinţa a început, d-na d'Esperance a produs, fără greutate, efectele menţionate; ea nu are nevoie să intre în transă. Foarte curând o mână a unui „spirit11 a apărut din „cabinet11, ţinând un fel de voal. Ea a fost rapid înlocuită de o „apariţie luminoasă11 care a ieşit din „cabinet11 şi a strâns mâna persoanei celei mai apropiate.

Apoi, apariţiei i s-a dat o foarfecă de către dl. Seiling, care a rugat-o să taie o bucată din voalul arătat şi s-o dea lui, ceea ce apariţia a şi făcut. În continuare, o altă persoană din cerc i-a dat un creion şi o bucată de hârtie şi i-a cerut să-i scrie rapid un scurt mesaj în suedeză. Primitorul a pus biletul în buzunar fără să dezvăluie ce scria în el. După aceasta s-a produs dispariţia picioarelor mediumului.

Vera Hielt continuă:

După câteva clipe şi-a lăsat mâinile să cadă pe genunchi şi am observat că încearcă să le ţină pe genunchi, devenind tot mai agitată, ceea ce m-a intrigat. M-am aplecat înainte… mediumul lăsă să-i scape un oftat adânc, ca şi cum ar fi avut o senzaţie neplăcută. După câteva secunde i s-a adresat domnului Seiling, vecinul său din stânga, spunându-i: „Dă-mi mâna dumitale". Dl. Seiling şi-a ridicat mâna şi a întins-o. Ea spuse apoi: „Pune mâna aici!" Dl. Seiling s-a executat, exclamând: „E extraordinar, o văd pe d-na d'Esperance, o aud vorbind, dar când ating scaunul ei, nu dau de nimic; ea nu este acolo, ci numai rochia ei!" Se părea că atingerea lui a întristat mediumul.

Cu toate acestea d-na d'Esperance a îndemnat alte cinci persoane să verifice constatarea domnului Seiling Ea a luat mâna unei persoane în mâna ei şi a plimbat-o în jos,

pe corpul ei, până când aceasta a venit, brusc, în contact cu scaunul. Persoana şi-a exprimat surpriza în repetate rânduri. Fiecare investigaţie părea să-i cauzeze mediumului un mare disconfort, iar în două cazuri a cerut apă.

Cineva a sugerat că poate ar trebui terminată şedinţa chiar atunci, dar propunerea a fost respinsă şi, din fericire, în scurtă vreme picioarele mediumului au reapărut. Surprinsă şi totuşi atentă, d-na Hielt scria:

Fără cea mai mică mişcare a rochiei, am auzit mediumul spunând „Deja e mai bine”, apoi. după câteva clipe a exclamat energic: „Ia uite-te încoace!” Părea că pliurile rochiei sale se umplu şi, nu ştiu cum, a reapărut extremitatea inferioară a piciorului său, încrucişat la fel cum fusese înaintea fenomenului descris.

Pentru a mă asigura că eram lucidă când am făcut observaţiile, pe care tocmai vi le-am relatat, am încercat să-mi abat gândurile de la tot ce s-a întâmplat în jurul meu şi să le fixez pe altceva, fără legătură cu şedinţa. Am încercat să văd dacă gândurile mele îmi ascultă voinţa. M-am liniştit în această privinţă. De aceea îndrăznesc să afirm că fenomenele s-au produs cu adevărat şi că mediumul nu a făcut nicio mişcare care să contribuie la apariţia şi apoi dispariţia fenomenului amintit.

Cu alte cuvinte – fapt confirmat şi de ceilalţi participanţi la şedinţă – dispariţia picioarelor d-nei d’Esperance a avut loc cu adevărat, cel puţin în măsura în care poate judeca o minte omenească (a nu se uita că în epoca victoriană nu era voie să ridici rochia unei femei ca să te uiţi pe sub ea). Pierderea neaşteptată a picioarelor a alarmat, desigur, mediumul, care şi-a revenit apoi gândind că fenomenul, care a tulburat-o atât de mult, nu se va mai repeta niciodată.

Firește, scepticii au sugerat că d-na d’Esperance şi-a manevrat cumva picioarele ca să dea impresia că acestea au dispărut, sau le-a plasat pe scaun, sub ea, într-o cută a rochiei, ele devenind astfel invizibile. Aceste obiecţii au fost însă contrazise de Vera Hielt, care a urmărit mediumul

de foarte aproape şi nu a văzut nicio mişcare a picioarelor sau ridicarea lor până ia nivelul corpului, ceea ce ar fi fost obligatoriu pentru realizarea unei asemenea înşelătorii. Scaunul pe care stătea mediumul, ca şi spătarul acestuia, era plin şi nu s-a putut găsi nicio deschizătură în care d-na d'Esperance şi-ar fi putut ascunde picioarele. Oricum, un asemenea truc ar fi necesitat complicitatea activă a domnului Seiling, în a cărui casă avea loc şedinţa, or, nu există dovezi în acest sens. Trebuie, totuşi, să menţionez că poate „apariţia luminoasă" care a survenit imediat înaintea dispariţiei picioarelor d-nei d'Esperance, a distras chiar şi atenţia vigilentei d-ne Hieit, astfel încât i-a scăpat vreo mişcare suspectă a d-nei d'Esperance.

Următoarea dispariţie supranaturală în prezenţa unor martori, pe care doresc să o amintesc, s-a produs pe scena unui teatru public din New York. Persoana care a dispărut era un magician pe nume William Neff, iar dispariţia nu făcea parte din actul său scenic. A fost mai curând o întâmplare spontană de care acesta nu a fost conştient şi care l-a nedumerit şi pe el, ca şi pe cei care au putut, literalmente, să vadă prin el.

Incidentul a avut loc în după-amiaza unei zile ploioase de sâmbătă, la teatrul Paramount, în timp ce Neff făcea nişte mişcări scenice de rutină. Erau de faţă puţini spectatori, dar unul dintre aceştia a fost un prieten apropiat al lui Neff, Long John Nebel (1912 – 1978), moderatorul extrem de onorabil al postului de radio nocturn din New York, care a scris ulterior despre ceea ce a văzut.

Potrivit relatării lui Nebel, în timp ce urmărea acţiunile magicianului, „i s-a părut că Neff a devenit, brusc, translucid14, procesul continuând până „s-a putut vedea cortina în spatele corpului său, devenit transparent44. Cu toate că Neff a devenit integral invizibil, vocea lui se auzea „pălăvrăgind44 cu spectatorii încremeniţi, ceea ce sugera că Neff nu era conştient de ceea ce se întâmplase. Apoi „a apărut treptat un contur abia perceptibil, ca o schiţă în creion, a lui Neff4, după

care conturul s-a umplut şi magicianul a fost total reconstituit.

Imediat după reprezentaţie, Nebel a venit în culise şi i-a cerut lui Neff amănunte despre dispariţia lui. A aflat astfel că nu a fost vorba de un truc, ci că Neff mai trecuse de două ori prin această transformare, o dată pe o scenă din Chicago, chiar în timpul reprezentaţiei, iar altă dată acasă, în prezenţa soţiei sale, care a făcut o stare acută de şoc văzând cum soţul ei se volatilizează sub ochii ei. Ciudăţenia deosebită a acestor trei incidente constă în făptui că Neff a declarat că nu se simţea diferit de el însuşi atunci când dispărea, ceea ce explică, poate, de ce nu-şi dădea seama că i se întâmpla ceva ciudat, în timp ce reacţia martorilor dovedea contrariul.

Estomparea treptată a lui William Neff, de care nu-şi dădea seama, contrastează cu efectul neplăcut exercitat asupra d-nei d'Esperance de dispariţia picioarelor sale. Putem numai să ne întrebăm care ar fi cauza. Dar niciunul din aceste cazuri, oarecum asemănătoare, nu poate fi comparat cu uimitoarele dispariţii ale lui Jean Durrant, care putea să dispară prin propria lui voinţă. La fel de incredibil, dispariţiile lui erau însoţite de teleportarea corpului său afară din orice încăpere în care era încuiat.

Jean Durrant, canadian de origine franceză, a atras pentru prima oară atenţia publicului în 1898, când i-a făcut cunoscută, unui doctor din Winnipeg, această ciudată putere a sa. Avea atunci 24 de ani. Doctorul, al cărui nume nu a fost menţionat, nu s-a lăsat impresionat de afirmaţiile lui Durrant, gândindu-se că aşa ceva este cu totul imposibil dacă nu chiar o prostie. Durrant însă nu s-a lăsat. I-a spus foarte calm:

Vă spun încă o dată, vă asigur că pot să-mi dizolv corpul când şi unde îmi place. Nu pot să-mi explic fenomenul. Pur şi simplu, vreau să mă volatilizez şi după aceasta nu mai ştiu nimic până redevin normal. Pot să o dovedesc!

Doctorul a ridicat din umeri, crezând că omul era nebun. Dar, budinca se încearcă, mâncând-o! Şi l-a invitat

pe Durrant să-şi demonstreze pe loc remarcabila lui însuşire.

Durrant a protestat, spunând că îi este greu să dispară când este observat. Ochii care îl urmăresc cu privirea – a spus – îi răpesc din putere; a reuşit o dată să dispară de faţă cu o altă persoană, un oarecare Williams din

Toronto şi după această experienţă s-a simţit bolnav. Dacă însă doctorul vrea să-l lege şi să-l încuie undeva, el va ieşi de acolo într-o clipă. Doctorul a ridicat iar din umeri, gândindu-se că omul era un simplu iluzionist ca Houdini. Şi-a adus apoi aminte că are o cămăruţă în care îşi prepară reţetele. Aceasta avea o singură uşă şi o ferestruică, prea mică pentru ca un corp omenesc să se poată strecura prin ea.

„Dacă reuşeşti să ieşi de aici, spuse doctorul cu un zâmbet ironic, te voi crede”.

Durrant s-a dezbrăcat şi a intrat voios în cămăruţă. Doctorul l-a încuiat acolo, şi-a pus cheia în buzunar şi s-a dat înapoi, cu ochii la uşă. Nu a trecut multă vreme şi a auzit un zgomot de respiraţie profundă, venind din cămăruţă, după care nu s-a mai auzit nimic. Doctorul aştepta, încordat, întrebându-se ce va urma.

Auzind o voce în imediata lui vecinătate a sărit înapoi.

„Ei, eşti mulţumit acum?” spuse Durrant.

Doctorul s-a întors şi se uita, neîncrezător, la omul care stătea în spatele lui, gol puşcă, aşa cum îl născuse mama lui. Omul ieşise afară şi era liber. A realizat imposibilul!

Reuşita acestui test l-a determinat pe doctor să ia legătura cu doi din colegii săi. Ei l-au rugat să repete experimentul, pentru a verifica uimitoarea putere a lui Dunant şi a vedea dacă pot să descopere cum e posibil aşa ceva. Durrant i-a uimit şi pe ei prin ieşirea rapidă din încăperile în care aceştia îl încuiau. Doctorii nu au fost însă în stare să explice fenomenul. Mărturia unui martor ocular al puterii lui Durrant de a dispărea voluntar a fost

apoi furnizată de dl. Williams din Toronto, care şi-a dat cuvântul de onoare că l-a văzut pe om volatilizându-se sub ochii lui, iar după ce a dispărut, hainele sale au căzut pe jos.

Aceasta i-a determinat pe doctorii amintiţi şi pe nişte prieteni ai acestora să-l întrebe pe Durrant dacă este de acord să se supună unui test riguros, efectuat de poliţie. I-au spus că este necesar să o facă pentru ca să se convingă că dispariţiile sale erau adevărate. Durrant a dat din umeri, dar a acceptat imediat. Poliţia a fost sceptică, dar binevoitoare. La biroul de poliţie, Durrant a fost dezbrăcat la piele şi căutat cu străşnicie dacă nu are vreo unealtă cu care să descuie uşa. Nu s-a găsit nimic. A fost introdus într-o celulă, legat la mâini şi la picioare şi încuiat acolo. Şase poliţişti păzeau uşa. Jean Durrant nu a ieşit însă pe acolo. La 2 – 3 minute după ce a fost încarcerat, el a apărut de după colţul coridorului în care făceau de pază poliţiştii, încă gol, dar teafăr şi nevătămat. A mai uimit încă o dată pe toţi cei interesaţi!

Poliţia a mai făcut un test, mai riguros decât precedentul. De data aceasta corpul său gol a fost prins în cătuşe, la mâini şi la picioare, şi i s-a împiedicat orice altă mişcare, fiind fixat de perete cu lanţuri. Uşa celulei a fost încuiată, iar apoi sigilată cu ceară în mai multe puncte. Deşi martorii au stat şi de astă dată afară, atenţi la un posibil miracol, niciunul din ei nu l-a văzut pe Durrant ieşind pe uşă.

El a apărut, în schimb, brusc tot pe coridor, după mai puţin timp decât i-a fost necesar prima dată. Când s-a deschis celula s-a constatat că sigiliile erau neatinse, cătuşele nu erau desfăcute, iar lanţul era fixat de perete ca la început.

Fiecare din aceste teste, efectuate în Winnipeg, părea să adeverească pe deplin afirmaţia lui Jean Durrant că poate să dispară prin proprie voinţă. Omul era o minune ambulantă, un om care a făcut posibil imposibilul. Putea să dispară, reapărând în altă parte după dorinţă. Nu a durat însă prea mult până ce s-a ales praful de el.

Nişte societăţi interesate din Chicago – S.U.A. l-au invitat să se supună unui test similar, efectuat de poliţia locală. Jean Durrant a acceptat provocarea şi a plecat spre Windy City. A fost cercetat din nou, la biroul de poliţie şi poarta grea a celulei s-a închis în spatele lui. Timp de o jumătate de oră nu a dat niciun semn de viaţă, iar după ce a trecut o oră poliţiştii care îl păzeau erau convinşi că au de-a face cu un şarlatan. Râzând dispreţuitor, au deschis uşa celulei şi au fost surprinşi găsind celula complet goală, iar cătuşele zăcând pe jos!

De atunci, Jean Durrant nu a mai fost văzut şi nu s-a mai auzit nimic despre el. Nimeni nu a ştiut din acea zi ce i s-a întâmplat uimitorului tânăr. A reapărut în afara închisorii şi a plecat, pur şi simplu, în întunericul nopţii, gol şi neruşinat sau, ceea ce pare mai plauzibil, a dispărut din celula poliţiei şi a fost atras în dimensiunea invizibilă, pierzându-se într-o lume mai îndepărtată de noi decât faţa invizibilă a lunii?

Ultimele trei cazuri diferă destul de mult de cele discutate mai înainte, pentru a fi justificată etichetarea lor drept „variante” de dispariţie supranaturală. De fapt, ele formează o stranie progresie, care începe prin dispariţia izolată şi involuntară a unei părţi a corpului (picioarele d-nei d’Esperance), continuă cu dispariţia sporadică şi involuntară a întregului corp (William Neff) şi culminează cu dispariţia voluntară a întregului corp (Jean Durrant) ori de câte ori o doreşte subiectul. Prima şi cea de-a doua dispariţie s-au petrecut sub ochii mai multor martori, a căror prezenţă părea să faciliteze fenomenul, în timp ce dispariţiile voluntare ale lui Jean Durrant erau inhibate chiar de o singură persoană, dar vecinătatea unor fiinţe umane care nu puteau vedea ce se întâmplă nu i-a micşorat puterea de a dispărea.

Niciunul din subiecţi nu era neobişnuit de speriat sau suferind înainte de a dispărea, parţial sau total, ceea ce arată că emoţiile negative nu au accelerat dispariţiile, în niciunul din cazuri nu a existat vreo ameninţare violentă. Şi, exceptând dispariţia lui „Lucy Lightfoot”, nu erau

prezente condiţii atmosferice sau astronomice excepţionale care să fi putut provoca fenomenul. Într-adevăr, Jean Durrant putea să dispară voluntar, indiferent de circumstanţe, exceptând-o pe aceea în care puterea îi era diminuată din cauza prezenţei unor spectatori.

IX

Oare asemenea întâmplări pot exista cu adevărat?

Puteţi frecventa, ani în şir, diferite cercuri literare, fără să întâlniţi pe cineva care să fi auzit de Ambrose Bierce; mai târziu însă puteţi auzi pe vreun student erudit şoptind cu o teamă respectuoasă: „Bierce este cel mai mare prozator în viaţă”.

Arnold Bennett în 1893 a apărut, în Statele Unite, o carte despre apariţii de fantome şi alte întâmplări supranaturale, intitulată *Can Such Things Be?* (Pot exista asemenea lucruri?). Ele erau prezentate ca întâmplări reale, culese sau auzite de însuşi autorul ei, Ambrose Gwinnett Bierce, reputat ziarist american. Spre sfârşitul cărţii sunt relatate, consecutiv, trei dramatice dispariţii supranaturale. În continuare se fac consideraţii destul de amănunţite despre cauza posibilă a acestora, cu referiri, în cadrul discuţiei, la „distinsul savant dr. Bem din Leipsic” (Leipzig), care credea, se pare, că lumea noastră vizibilă cuprinde misterioase locuri goale, cam ca găurile şvaiţerului, care sunt comunicante cu o lume invizibilă, în care pot nimeri ocazional indivizi ghinionişti, care, astfel, dispar.

Cele trei cazuri, prezentate aici, sunt, în felul lor, clasice. Două dintre ele, şi anume *The Difficulty of Crossing a Field* (Dificultatea de a traversa un câmp) şi *Charles Ashmore’s Trail* (Drumul lui Charles Ashmore) au avut loc (sau au fost plasate) în S.U.A., iar cel de-al treilea caz, *An Unfinished Race* (O cursă neterminată), în Anglia. Cele două istorisiri americane sunt neobişnuite prin faptul că au dobândit o „post-acţiune”, în sensul că, trecând printr-un proces, deocamdată inexplicabil, aceleaşi povestiri au fost plasate în locuri şi timpuri diferite. Aceasta a produs mare confuzie în rândul scriitorilor care

tratau despre dispariţii misterioase şi care au prezentat prea des asemenea cazuri drept cazuri „adevărate”, fără să-şi dea seama că utilizează un material „la mâna a doua”. Cum vom vedea, istorisirile „de tip erzaţ” sunt plasate, toate, la o dată diferită de cea a originalului, aşa încât relatările recente sunt plasate geografic tot mai departe de original!

Povestirile originale au căpătat o pondere deosebită în urma dispariţiei misterioase a lui Bierce, în 1913. Într-adevăr, nici până azi nu se ştie ce a devenit acesta. Şi pentru că Bierce a dispărut fără urmă, la fel cu James Worson din *An Unfinished Race,* se prea poate ca scriitorul nostru să fi pătruns, el însuşi, într-una din găurile doctorului Bem!

Dat fiind că *An Unfinished Race* este cea mai scurtă şi mai puţin cunoscută din cele trei relatări, îmi permit să o reproduc în întregime şi cititorul va admite că este uimitoare:

James Bume Worson era un cizmar care locuia în Leamington, Warwickshire, Anglia. Avea o prăvălioară, situată pe A0 stradă laterală care dădea în drumul spre Warwick. În cercul lui modest era considerat un om onest, deşi, la fel cu mulţi membri ai clasei sale din Anglia îi cam plăcea să bea. Când era băut avea tendinţa de a face pariuri nebuneşti. Într-una din aceste prea frecvente ocazii s-a lăudat cu isprăvile sale de pedestraş şi de atlet; consecinţa a fost un meci contra naturii. A pariat pe o monedă de aur de 20 de şilingi că va parcurge alergând drumul până la Coventry şi înapoi, o distanţa ceva mai mare de 40 de mile. Cursa a avut loc la 3 septembrie 1873. Worson a plecat odată cu omul cu care făcuse pariul, numele acestuia nu este amintit, însoţit de Barham Wise, negustor de pânzeturi şi Hamerson Burns, fotograf de profesie, care îl urmau cu o şaretă sau căruţă.

Câteva mile, Worson a alergat cu pas uşor, fără semne de oboseală, pentru că el dispunea, într-adevăr, de o mare rezistenţă şi nu era destul de beat ca aceasta să scadă. Cei trei bărbaţi din căruţă îl urmau la mică distanţă,

încurajându-l, din când în când, prieteneşte, după mintea lor. Deodată, chiar în mijlocul drumului, la nici 12 yarzi distanţă de ei[1], sub ochii lor aţintiţi asupra lui, omul a părut că se împiedică, a sărit cu capul înainte şi, scoţând un strigăt îngrozitor a dispărut! Nu a căzut la pământ, ci a dispărut înainte de a-l atinge. Nu s-a mai descoperit nici urmă de Worson.

Un timp au rămas pe loc, nehotărâţi, apoi s-au întors la Leamington, au povestit uimitoarea întâmplare şi au fost arestaţi. Ei erau însă oameni înstăriţi, consideraţi sinceri, nu băuseră atunci şi nu s-a aflat nimic ce ar fi putut să le discrediteze relatarea extraordinarei lor aventuri; totuşi, opinia publică din Regatul Unit nu a fost unanimă în privinţa adevărului acestei relatări. Dacă martorii aveau ceva de ascuns, alegerea mijloacelor a fost, desigur, una din cele mai surprinzătoare din câte au fost alese de oameni cu mintea sănătoasă.

Relatarea părea convingătoare, dar cât era de adevărată?

Un cititor cu spirit de observaţie a sesizat imediat două probleme. În primul rând, distanţa dus-întors dintre Leamington şi Coventry, apreciată la „ceva mai mare de 40 de mile” era, în realitate, mai puţin de jumătate din această valoare. Apoi, problema numelui personajelor: „James Bume Worson”, „Barham Wise” şi „Hamerson Burns” au o suspectă rezonanţă americană, deşi, după spusele lui Joe Portland, de la poliţia din Warwickshire.

„Hamerson” este un nume de botez, întâlnit în nordul Angliei. Mă deranjează însă mai mult numele de familie „Worson”. Nu numai că nu l-am auzit niciodată înainte de a fi citit povestea lui Bierce, dar nu l-am putut găsi nici ulterior în vreun „catalog” de nume britanice. Se pare că este necunoscut în această ţară.

Am devenit apoi curios să aflu cum a ajuns Ambrose Bierce, care şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii la San Francisco, adică în „Vestul sălbatic” al S.U.A., să audă despre ceva ce s-a întâmplat tocmai la Leamington Spa?

1 Aproximativ 11 m (Nota red.)

Am găsit explicaţia, când am descoperit, spre surprinderea mea, că Bierce, un evident anglofil, a trăit şi a muncit în Anglia, între iulie 1872 şi august 1875, ba, mai mult, a locuit, împreună cu soţia şi cu primul său născut pe strada South Parade din Leamington Spa, din primăvara anului 1874 până în august 1875. Leigh, al doilea fiu al lui Bierce, s-a născut la Leamington, în mai 1874! în măsura în care pot fi sigur, în septembrie 1873, când a avut loc dispariţia lui Worson, Bierce locuia temporar în Hampstead, la Londra, după care a petrecut câteva luni la Bath. Rezultă deci că Bierce ar fi putut citi despre dispariţia lui Worson în ziarele engleze şi/sau ar fi putut auzi, direct de la martori, când locuia la Leamington.

Cu toate că Bierce avea o poziţie admirabilă pentru a culege relatări despre o dispariţie stranie, petrecută lângă Leamington Spa, s-a dovedit imposibil de găsit vreo informaţie care să poată adeveri remarcabila lui poveste. Cea mai supărătoare, în această privinţă, a fost pierderea arhivelor poliţiei din Leamington Spa, pe atunci independentă, dar care apoi a fuzionat cu cea din Warwickshire în 1947, arhivele fiind distruse de vandalii oficiali. Aceasta înseamnă că detaliile privitoare la dispariţia lui Worson, relatate poliţiei de prietenii săi, dacă asemenea interogatorii au avut loc cu adevărat, nu pot fi reexaminate. Comandantul Terence Gardner, care cunoştea prea bine incidentul şi manifesta un viu interes pentru istoria Leamingtonului, nu a găsit însă nicio referire la acest incident, nici în propriile sale însemnări, nici în cărţile sale despre acest oraş.

Din păcate, nici după ce am cercetat fiecare ediţie din 1873 a ziarului *Royal Leamington Spa Courier* nu am găsit nicio relatare a dispariţiei lui Worson. Incidentul nu era menţionat nici în *The Times*, deşi în numărul acestuia din 11 decembrie 1873 este inserat straniul incident în care au fost implicaţi, la Bristol, soţii Cumpston. În niciunul din registrele de comerţ din anii 1870, din Leamington Spa, nu figurează cizmarul James Worson, negustorul de pânzeturi Barham Wise sau fotograful

Hamerson Burns; unele nume sunt într-adevăr menţionate, posesorii lor având însă alte ocupaţii. De altfel, trebuie să recunosc că Bierce a sugerat numai şi nu a susţinut ferm că Wise şi Burns au locuit şi lucrat în oraş. Nici în registrul oficiului poştal din Leamington din 1868, cel mai apropiat de data incidentului, nu am găsit niciunul din aceste nume.

Această împrejurare ne sugerează fie că Bierce – care a scris după ce trecuseră douăzeci de ani de la eveniment, a greşit, fie că el a prezentat o ficţiune drept relatarea unui eveniment real. Cum nimeni nu a semnalat o dispariţie atât de remarcabilă în niciun alt ziar, chiar localizând-o în altă parte, suntem îndreptăţiţi să optăm pentru a doua variantă.

Şi atunci, cine a fost Ambrose Gwinnett Bierce sau Bierce Dumnezeu Atotputernicul, cum îi spuneau unii şi care e adevărul relatării sale?

Bierce a fost unul din scriitorii proletari, originar din Statele Unite, născut la 24 iunie 1842 la ferma părinţilor săi din Mergs County, Ohio. Nu a învăţat la nicio şcoală oficială; prima lui slujbă plătită, căpătată curând după ce familia lui s-a mutat la Elkhart, în Indiana, a fost aceea de muncitor la fabrica de cărămizi a oraşului. Mai târziu a fost chelner. Fiind mic de statură, a căpătat multe din caracteristicile unei persoane subdezvoltate fizic: irascibilitate, hipersensibilitate, arivism şi ambiţie.

Semnificativ, la 15 ani Bierce a avut o legătură intimă cu o matroană septiiagenară din Elkhart; nu se aminteşte cine pe cine a sedus. Legătura a continuat, în secret, timp de mai mulţi ani, bărbatul miniatural ajungând la concluzia că ar putea realiza astfel mai multe în viaţă decât servind la mese. Bătrâna lui iubită l-a determinat să citească şi să scrie, discuta cu el despre literatură şi încuraja entuziasmul lui pentru cuvântul tipărit. Ea l-a îndreptat în direcţia cea bună şi el a urmat drumul ce i-a fost arătat.

Ca şi în cazul multor americani, viaţa lui a suferit o bruscă schimbare în 1861, când a izbucnit războiul civil. El s-a înrolat în unitatea de voluntari din Indiana şi a luptat pentru Uniune întregul război, supravieţuind după răni

serioase, căpătate în numeroase bătălii. De fapt războiul a fost cea mai bună perioadă a vieţii sale; în anii următori privea înapoi cu nostalgie la epoca ce i-a servit ca sursă de inspiraţie pentru unele din cele mai realizate şi impresionante povestiri ale sale. După război, Bierce a pornit spre vest şi s-a instalat la San Francisco, unde a devenit corespondent permanent, ajungând, în cele din urmă, colaborator apreciat al unor ziare importante de pe Coasta de Vest, ca, de exemplu, *The San Francisco News, The Argonaut, The San Francisco Examiner* şi *The Cosmopolitan.* A scris câteva cărţi, unele din ele fiind culegeri de scurte povestiri, în care transpar adesea interesul pentru supranatural şi umorul său ieşit din comun. Astfel, pot fi amintite „Bucuria duşmanului11 (1872), „Pânza de păianjen dintr-o ţeastă goală11 (1874) şi „Dicţionarul diabolic11 (1906). Ciclul de scurte povestiri, printre care figurează şi „în miezul vieţii11 (1892), cuprinde şi una dintre cele mai bune, inspirată de războiul civil, intitulată „O întâmplare pe podul din Golful Bufniţei11, care a fost ecranizată.

Veracitatea, însă, nu a fost unul din punctele forte ale lui Bierce, decât poate în sens artistic. El a fost „zgârcit" în această privinţă, oricând i-a convenit. De exemplu, le spunea tuturor că a lucrat, până la 17 ani, la ferma părinţilor săi, de unde a fugit la Chicago, devenind un ziarist independent şi a lucrat în această calitate până la începutul războiului civil. Se lăuda că ştie multe limbi străine, pretinzând că are bogate cunoştinţe de greacă, latină, franceză şi germană, când în realitate acestea erau rudimentare. Tot astfel, voia să pară că este la curent nu numai cu marile opere literare, ci şi cu ideile filosofice, curentele politice, tendinţele şi evenimentele întregii lumi, cu arta şi muzica, de asemenea cu o mulţime de alte probleme, care, de fapt, îi erau cu totul străine. Unul din biografii săi spunea că „Bierce se afla sub imperiul înţelegerii greşite a deficienţelor educaţionale. Conştient sau nu, era totdeauna în defensivă de teama ridicolului". Cu alte cuvinte, nu a fost nici fericit, niciun om sincer.

Să analizăm, pe scurt, dispariţiile descrise în „Dificultatea de a traversa un câmp” şi „Drumul lui Charles Ashmore”. Sunt istorisiri fascinante, dar nu am găsit, nici în ele, ceva definit în sprijinul autenticităţii lor. Deşi sunt, probabil, produsul bogatei imaginaţii a lui Bierce, ele lasă loc îndoielii, la fel ca în toate misterele.

Iată cum începe „Dificultatea de a traversa un câmp”:

Într-o dimineaţă de iulie, în anul 1854, un plantator pe nume Williamson, care locuia la şase mile distanţă de Selma, din Alabama, stătea, împreună cu soţia şi copilul, pe veranda locuinţei sale. Chiar în faţa casei se întindea un câmp de aproximativ 50 de yarzi, despărţind-o de drumul public, numit şi „şosea”. Dincolo de acest drum se afla o păşune îngrădită, cu iarbă cosită, având o întindere cam de zece acri; era netedă, fără un pom, o stâncă sau alt obiect, natural sau artificial, pe suprafaţa ei. În acel moment nu se afla pe păşune nici măcar un animal domestic. Pe un alt câmp, dincolo de păşune, lucrau o duzină de sclavi, urmăriţi de un supraveghetor.

Se spune, în continuare, că dl Williamson s-a sculat de pe scaun, i-a spus soţiei că a uitat să-l întrebe pe supraveghetor despre „caii aceia” şi ajiomit drept înainte, iar apoi de-a curmezişul păşunii. În momentul în care a păşit pe păşune, a fost întrecut de un vecin, pe nume Armour Wren, care mergea „pe şosea” în trăsura lui deschisă, condusă de un vizitiu; era însoţit de fiul său James şi de un băiat negru. Armour Wren şi-a amintit deodată că a uitat să-i spună lui Williamson că nu poate să-i livreze caii pe care a promis să-i aducă până dimineaţa.

I-a poruncit vizitiului să întoarcă trăsura şi când vehiculul s-a răsucit, toţi trei l-au văzut pe Williamson traversând agale păşunea. În clipa aceea un cal s-a împiedicat şi era să cadă. S-a îndreptat singur, când James Wren a strigat: „Tată, ce i s-a întâmplat domnului Williamson? 14

Deşi nimeni din trăsură nu l-a văzut, de fapt, pe Williamson dispărând, atenţia lor fiind pentru moment distrasă de calul care s-a împiedicat, toţi erau conştienţi că

acesta a dispărut în acele câteva secunde cât nu l-au urmărit cu privirea. Ambrose Bierce scrie că mai târziu, când Armour Wren a trebuit să depună mărturie în cadrul procedurii legale, referitor la situaţia lui Williamson, a declarat următoarele:

Exclamaţia fiului meu m-a făcut să privesc în direcţia zonei în care îl văzusem pe decedat [sic] cu o clipă înainte, dar acesta nu mai era acolo; nu se mai vedea nicăieri… D-na Williamson cu copilul în braţe, urmată de câţiva servitori, a pornit în goană în josul drumului, strigând înnebunită „S-a dus, s-a dus! O.

Doamne! Ce lucru îngrozitor! 41 şi alte exclamaţii de acest gen, pe care nu le-am putut distinge cu exactitate… Se comporta ca o nebună, dar cred că era natural în împrejurările date. Nu am avut motive să cred că şi-a pierdut minţile. De atunci nimeni nu l-a mai văzut pe dl Williamson şi nici nu a auzit de el.

Pare ciudat că Ambrose Bierce a omis să ne spună numele de botez al lui Williamson, deşi nu i-a fost greu să le „descopere44 pe cel al lui Wren şi al fiului său. În ciuda acestei omisiuni şi a faptului că relatarea sa este prima descriere cunoscută a acestei dispariţii, scriitorii de după el, fără a explica de unde au aflat, au stabilit că prenumele omului dispărut era „Orion44.

Ei au mai afirmat că „tânărul44 Ambrose Bierce a investigat personal acest remarcabil mister, ceea ce este tot atât de improbabil, pe cât este de neplauzibil. Pe lângă faptul că Bierce avea 14 ani când se vorbea despre dispariţia lui Williamson, Selma era pe-atunci un sătuc, comunicând, cu exteriorul numai prin nişte drumuri mizerabile. În 1846 exista numai o singură linie de cale ferată în toată Alabama, între oraşele Montgomery şi Cheham, la 35 de mile de Selma. O cale ferată până în acest oraş s-a construit abia câţiva ani mai târziu. În 1854, familia Bierce a locuit la Elkhart, în Indiana, departe, spre nord. Într-adevăr, s-ar putea ca Bierce să fi trăit, pentru moment, pe o altă planetă şi să-şi fi dat osteneala de a se deplasa la Selma, neţinând seama de cheltuială.

Ciudat e însă că, într-un număr din 1953 al revistei *Fate,* a apărut un articol al scriitorului Stuart Palmer, *How Lost Was My Father* (Cum l-am pierdut pe tatăl meu), în care este descrisă o dispariţie aproape identică, ce a avut loc la 23 septembrie 1880, în vecinătatea oraşului Gallatin din Tennessee. Fermierul care a dispărut în mod supranatural se numea David Lang. Acesta şi-a lăsat soţia (Emma) şi pe cei doi copii (Sarah şi George) în pragul casei de la ferma sa, pornind să traverseze un câmp de 40 de acri, pentru a inspecta nişte cai într-un padoc din apropiere. În timp ce străbătea câmpul, a fost observat de doi prieteni – judecătorul August Peck şi cumnatul acestuia Wade, care veneau în vizită la el, într-o trăsură deschisă. Amândoi i-au făcut semne de salut, iar el, zărindu-i, le-a răspuns la salut şi s-a întors în direcţia casei; subit, a dispărut din ochii lor şi de atunci nu a mai fost văzut niciodată.

Palmer susţinea că a auzit povestea de la Sarah Lang, fiica lui David Lang. Este însă vorba, cu siguranţă, despre povestirea lui Bierce, plasată în alt loc şi la altă dată, fiind schimbate şi numele personajelor. Astfel, în persoana lui „August Peck” al lui Palmer poate fi recunoscut imediat „Armour Wren” al lui Bierce. Şi mai semnificativ e că examinând cu atenţie o hartă a oraşului şi a regiunii Gallatin din 1878, pe care sunt însemnate numele tuturor fermierilor şi ale proprietarilor de terenuri, nu l-am găsit pe David Lang şi niciun alt Lang. Aflând că recensământul din 1880 cuprindea districtul Sumner în care era situat oraşul Gallatin, am cercetat şi datele respective cu aceeaşi neşansă.

Oricum, Stuart Palmer nu s-a mulţumit doar cu plagierea povestirii lui Bierce; el a preluat şi încheierea din „Drumul lui Charles Ashmore”, pe care o redăm mai jos.

După Palmer, în august 1881, la aproximativ un an după dispariţia lui David Lang, cei doi copii ai acestuia, Sarah şi George, în timp ce traversau câmpul de 40 de acri au observat un cerc de iarbă veştedă în locul de unde

dispăruse tatăl lor; instinctiv, Sarah şi-a strigat tatăl şi, spre uimirea ei, l-a auzit pe acesta răspunzându-i cu o voce „spectrală”, cerând ajutor în repetate rânduri. Copiii nu au putut face altceva decât să asculte, lacrimile curgându-le şiroaie pe obraji. Mama lor a venit în grabă să vadă ce s-a întâmplat şi a auzit, de asemenea, vocea soţului. Fenomenul s-a repetat câteva zile, vocea devenind tot mai slabă, pentru ca, în cele din urmă, să nu se mai audă deloc.

Povestea mai face un salt în spaţiu şi nu după mult timp ea este relatată în *New York Sun*: la 23 aprilie 1885, fermierul Isaac Martin din Salem, Virginia, mergând pe un câmp, a dispărut; de astă dată nu s-a precizat cine a fost martor ocular.

După ce s-a mutat în nord, din Alabama în Tennessee, apoi în est, în Virginia, următoarea mutare logică pentru oricare povestire ambulantă ar fi fost traversarea Oceanului Atlantic şi încercarea norocului în Anglia. Nu aş vrea să apar ca un sceptic înrăit, dar coincidenţa mi se pare prea mare, şi cunoscând că „Orion” Williamson a dispărut pe un câmp, sub ochii soţiei şi ai copilului său, în iulie 1854, mi-e greu să accept ca sigur faptul că Peter Williamson a dispărut, în acelaşi mod, în grădina sa, în prezenţa soţiei şi a celor doi copii ai săi, în iulie 1974. Similitudinea numelor şi a datelor mi se pare suspectă. Îmi vine să întreb, să mă ierte Charles Fort, dacă nu cumva cineva colecţionează Williamsoni.

Am întâlnit dispariţia lui Peter Williamson într-o carte intitulată *Encounters with the Unknown* (întâlniri cu necunoscutul), publicată de Robert Hale în 1990. M-a întristat faptul că autorul, Colin Parsons, plasând familia Williamson în Somerset, nu a indicat locul exact; presupun că nu a făcut-o din cauza familiei pe care spune că a intervievat-o şi care nu dorea să fie „vânată14 de maniaci şi excentrici. De aceea, m-am pus pe treabă şi am cercetat ziarele din Somerset apărute în jurul datei dispariţiei, cu speranţa să aflu mai mult, dar nu am găsit în ele nicio referire la aşa ceva. După aceasta i-am scris lui Colin Parsons, prin editorul său, întrebându-l din ce motiv a

procedat astfel, dar scrisoarea mi-a fost returnată, odată cu trista veste a morţii lui Colin Parsons. Pot numai să sper că autorul decedat nu l-a imitat pe Stuart Palmer, dar lipsa oricăror dovezi care să susţină realitatea întâmplării lasă problema deschisă.

În a treia povestire a lui Ambrose Bierce, intitulată „Drumul lui Charles Ashmore" este relatată dispariţia lui Charles Ashmore, în vârstă de 16 ani, din 9 noiembrie 1878, cu aceeaşi grijă pentru detalii şi cu acrul că este vorba de un reportaj autentic, ceea ce, de altfel, deosebeşte această povestire de celelalte două. De astă dată, misteriosul eveniment are loc la Quincy, în Illinois, unde familia Ashmore avea o fermă. La o oarecare distanţă de casa lor de la fermă curgea un izvor limpede, din care luau apă pentru nevoile casnice. Cam la ora nouă seara, Charles Ashmore a luat o găleţică şi a plecat să ia apă, dar nu s-a mai întors. În cele din urmă, tatăl său, Christian Ashmore, şi sora sa, Martha, luând un felinar, au plecat să-l caute.

Ningea slab, acoperind cărarea, astfel încât urma fiecărui pas al tânărului era perfect imprimată. După ce a parcurs ceva mai mult decât jumătate de drum
— poate 75 de yarzi – tatăl, care mergea înainte, s-a oprit şi ridicând felinarul, a rămas locului, cu privirea aţintită spre întunericul din faţă.

„Ce s-a întâmplat, tată?" îl întrebă fata.

Se întâmplase următorul lucru: urmele tânărului se întrerupeau brusc, iar cărarea era, în continuare, acoperită cu zăpadă moale, necălcată. Ultimele urme erau foarte clare… La lumina dimineţii nu s-a găsit nimic nou. Aceeaşi zăpadă moale, curată, neîntreruptă, acoperea, cu un strat subţire, ultima porţiune a cărării.

Charles Ashmore a dispărut şi nu a mai fost văzut niciodată. În schimb, a fost auzit. După patru zile, mama lui, mâhnită, s-a dus la izvor să ia apă. Trecând prin dreptul locului unde i-a dispărut fiul, a auzit vocea lui dintr-o direcţie, apoi din alta. A mers după voce până când, extenuată, fără să fi stabilit de unde venea vocea, s-a

întors acasă.

Fiind întrebată ce îi spunea vocea, nu a fost în stare să răspundă, arătând numai că vorbele erau perfect distincte. Într-o clipă, întreaga familie s-a adunat la locul în cauză, dar, neauzind nimic, au crezut că mama a avut o halucinaţie, provocată de o mare anxietate şi dereglare nervoasă. Timp de mai multe luni însă, la intervale neregulate de câteva zile, vocea a fost auzită de mai mulţi membri ai familiei şi de persoane străine. Toţi au declarat că era, sigur, vocea lui Charles Ashmore, că părea să vină de la mare distanţă, se auzea slab dar era articulată clar şi că nu s-a putut determina de unde venea şi nici nu au putut fi repetate cuvintele spuse. Intervalele de tăcere s-au prelungit, vocea a devenit tot mai slabă şi mai depărtată şi de la mijlocul verii nu s-a mai auzit deloc.

Cum am mai spus, această voce misterioasă pare să fi fost sursa completării operate de Stuart Palmer la povestirea despre Orion Williamson în versiunea lui, în care copiii lui David Lang aud vocea tatălui lor, în locul în care acesta a dispărut.

„Drumul lui Charles Ashmore” a cunoscut cel puţin două variante, fiecare cu schimbarea datei, a locului şi a personajelor.

În prima reluare, ne mutăm în Ajunul Crăciunului din 1889, în localitatea South Bend din Indiana. Oliver Larch, de unsprezece ani, pleacă să aducă o găleată cu apă de la izvorul familiei. După o clipă părinţii îl aud ţipând: „Ajutor! M-au prins!” Când aceştia au alergat afară, au găsit numai urmele paşilor săi pe zăpadă, cate se întrerupeau la jumătatea drumului spre izvor.

În cea de-a doua, ne găsim peste Atlantic, la Rhayader, în Powys – Tara Galilor. Este Ajunul Crăciunului din 1909. Owen Thomas îi spune fiului său Oliver, de 11 ani, să aducă o găleată de apă de la izvorul din apropiere. Băiatul pleacă, vesel, dar după câteva clipe, începe să strige: „Ajutor! Ajutor! M-au prins!” Părinţii aleargă afară, unde nu găsesc decât urmele paşilor săi pe zăpadă, care se opresc la jumătatea drumului până la izvor. De atunci

tânărul Oliver nu a mai fost auzit sau văzut vreodată.

Deşi ambele variante erau, evident, versiuni deformate şi transplantate ale povestirii lui Bierce, am scris lui Bryan Lawrence, de la biblioteca de studii locale din centrala bibliotecilor ţinutului, situată în Llandrinod Wells, Powys, care a locuit odată în Rhayader, întrebându-l dacă un anume Oliver Thomas a dispărut în mod misterios din Rhayader la data respectivă sau în jurul acesteia. Mi-a răspuns, oarecum plictisit: „Această poveste are obiceiul să reapară din timp în timp. Acum zece ani, sau mai demult, am fost solicitat să o verific. Atunci am cercetat toate sursele accesibile, inclusiv poliţia locală, *dar nu am găsit nicio dovadă că acest eveniment sau altul, asemănător, s-ar fi întâmplat în localitate* (sublinierea autorului).

În timp ce aşteptam răspunsul domnului Lawrence am avut prilejul să cercetez dacă vineri, 24 decembrie 1909, a nins. Am constatat, cu surprindere, că ideea cu urmele de paşi pe zăpadă nu avea niciun temei. În ziarul *The Hereford Times* de sâmbătă, 25 decembrie 1909, era prezentată starea vremii din săptămâna precedentă. Începutul acesteia era destul de mohorât:

Din cauza ninsorii abundente de sâmbătă şi duminică, de asemenea de luni, în mai multe locuri, mai ales în nord, activitatea în aer liber a fost suspendată… în noaptea de marţi vremea a fost, în continuare, rece şi a căzut multă zăpadă; începând cu dimineaţa de miercuri a urmat *un rapid dezgheţ* (sublinierea autorului).

Ideea cu urmele paşilor lui Charles Ashmore care dispar de pe zăpadă, folosită ca dovadă a unei dispariţii supranaturale, este foarte isteaţă. Ea exclude nevoia de martori ai dispariţiei şi dă o întorsătură interesantă celei de-a treia povestiri a lui Bierce, care este susţinută de vocea spectrală, aceasta întărind, la rândul ei, mesajul funest al urmelor de paşi.

Dar oare este originală ideea? Răspunsul este: Deloc! într-adevăr, o întâmplare cu lipsa paşilor pe zăpadă, dovedind că a avut loc o dispariţie supranaturală

involuntară, s-a înregistrat cu peste o mie de ani înaintea naşterii lui Ambrose Bierce.

Evenimentul este consemnat în *Life of St. Cuthbert,* scrisă de venerabilul călugăr Bede, care s-a născut în 634 şi a murit în 687. Încă din tinereţe acesta a intrat la mănăstirea din Ripon, unde a fost însărcinat cu primirea oaspeţilor. Trebuia să întâmpine şi să aibă grijă de toţi vizitatorii mănăstirii.

Într-o dimineaţă de iarnă, intrând în camera de oaspeţi, Cuthbert a găsit un tânăr pe care nu-l cunoştea. L-a salutat cu căldură şi i-a făcut abluţiunile uzuale, în special spălarea picioarelor, ca semn de umilinţă. Cuthbert a presupus că nou-venitul a mers o noapte întreagă prin zăpadă până să ajungă la mănăstire, care era situată într-un loc izolat şi i-a spus că nu va dura prea mult până să-i prepare ceva de mâncare. Tânărul i-a mulţumit, dar a spus că face o călătorie până într-un loc depărtat, aşa încât trebuie să plece imediat dacă vrea să ajungă la destinaţie. Cuthbert l-a rugat să nu se grăbească pentru că sigur va leşina de foame şi frig. Protestele lui l-au oprit pe băiat până s-a aşezat masa şi s-au pus bucatele pe ea. Cuthbert i-a spus să mănânce ca să-şi refacă puterile, apoi l-a lăsat singur, ducându-se la brutărie ca să-i aducă nişte pâine proaspătă.

Când s-a întors, tânărul dispăruse. Pământul era acoperit cu zăpadă proaspătă, dar pe ea nu se vedeau urme de paşi. Omul lui Dumnezeu a rămas uimit. Îşi spărgea capul căutând să înţeleagă ce s-a întâmplat, iar apoi a dus masa înapoi, în cămară. La uşă l-a izbit o aromă minunată. S-a uitat în jur să vadă de unde vine acest parfum şi a zărit trei pâini rotunde, neobişnuit de albe şi frumoase. Tremurând îşi spuse: „Acum ştiu că a fost un înger, care nu a venit să fie hrănit, ci să hrănească. A adus pâine cum nu se poate face pe pământ, mai albă decât un crin, mai dulce decât trandafirii, mai gustoasă decât mierea. O asemenea hrană nu vine, evident, din lumea noastră de suferinţă, ci din raiul bucuriei. Nu e de mirare că a refuzat hrana omenească dacă în cer se poate bucura

de pâinea vieţii eterne”.

Contrar credinţei lui Cuthbert că tânărul său vizitator era înger, ne permitem să apreciem evenimentul cu un ochi mai pragmatic, considerând că nu persoana, ci dispariţia ei a fost miraculoasă. Dacă acceptăm zăpada ca dovadă a acesteia, se pare că avem de-a face cu o dispariţie supranaturală. Oricum, dacă cele trei pâini de un alb minunat nu fuseseră aduse de Cuthbert de la brutărie – şi după cum remarca însuşi Cuthbert, o asemenea pâine albă nu se putea face pe pământ – înseamnă că apariţia lor a fost supranaturală. Şi dacă în acest caz nu existau într-adevăr urme de paşi pe zăpadă în jurul mănăstirii, atunci tânărul nu a sosit mergând pe jos şi, deci, monahul putea avea dreptate în privinţa locului din care venise tânărul!

O mult mai modernă dispariţie, adeseori menţionată, s-a bazat pe constatarea absenţei urmelor de paşi pe nisip şi nu pe zăpadă. Incidentul care a inspirat această povestire s-a produs la sfârşitul lunii iulie a anului 1924, când doi aviatori britanici, şeful de escadrilă William Conway Day şi pasagerul său, Donald Ramsey Stewart, ofiţer pilot al escadrilei de bombardament Nr. 84, cu baza la Shaibah, aeroport pentru Basrah în Irak, s-au prăbuşit, cu avionul lor de tip Haviland, în timpul unei furtuni de nisip, la 18 mile sud de linia ferată Basrah

Nasiriyeh. *The Times* din 31 iulie 1924 relata: „Aparatul, deteriorat, a fost găsit, dar în ciuda unor căutări atente, cei doi ofiţeri nu au putut fi găsiţi. Există temeri că au pierit încercând să ajungă la linia ferată”.

Nici azi nu ştie nimeni ce li s-a întâmplat celor doi piloţi, deşi Royal Air Force aminteşte că s-a trimis, în deşert, o patrulă înarmată în căutarea tribului arab ostil, care a subtilizat părţi din avionul prăbuşit şi, poate, întâlnindu-i pe cei doi, i-a omorât. Oricum, nu a trecut multă vreme şi cineva, amintindu-şi poate de povestirea lui Bierce, a susţinut că s-au găsit urmele paşilor lui Day şi ai lui Stewart în nisip, după coborârea lor din avion şi că, brusc, aceste urme se întrerupeau în mod misterios, iar oamenii care le-au lăsat nu au mai fost văzuţi nicăieri.

Întrucât nu există dovezi ale unei ieşiri atât de remarcabile din lumea noastră, înseamnă că în ciuda misterului în care este învăluită soarta lui Bill Day şi a lui Donald Stewart, dispariţia lor a fost, probabil, un fenomen natural şi nu supranatural.

Dispariţia lui Ambrose Bierce în 1913 a rămas, şi ea, un mister, deoarece nici corpul acestuia nu a fost găsit. Cum a remarcat prietenul şi biograful său, Walter Neale, dispariţia sa a fost excelentă pentru evoluţia carierei: „Nimic nu a sporit interesul pentru Ambrose Bierce mai mult decât dispariţia sa. Obscuritatea este numai obscuritate, în timp ce o dispariţie aduce faimă”.

Ştim că Bierce a plecat din Washington, cu trenul, într-o zi de marţi, 2 octombrie 1913, aparent cu destinaţia Mexic, unde era în toi războiul civil. La 71 de ani era văduv şi avea o sănătate precară (era un astmatic cronic); avea nostalgia frumoaselor şi depărtatelor zile trecute ale vieţii sale în corpul de voluntari din Indiana şi era stăpânit de nevoia de inspiraţie pentru a scrie. De ani de zile le vorbea prietenilor săi despre sinucidere, asigurându-i că dacă nu va muri de moarte naturală îşi va lua singur zilele, curând după ce va împlini 70 de ani.

Cu 12 luni înaintea dispariţiei lui Bierce [consemna Walter Neale], unul dintre asociaţii săi cei mai apropiaţi, un tânăr… a cumpărat în Germania un revolver, pe care i l-a făcut cadou; Bierce a spus că atunci când va veni vremea îşi va zbura creierii cu el. Poate că aceasta era moartea pe care şi-a ales-o: un glonte în cap; o moarte decentă de soldat.

Bierce a mers cu trenul până la Chickamauga, unde a ajuns la 5 octombrie; a sosit apoi la Murfreesboro, unde a vizitat mai multe vechi câmpuri de bătaie din războiul civil. A trecut prin Nashville, Savannah, Shiloh, Corinth şi New Orleans. La 27 octombrie a ajuns la San Antonio. La începutul lui noiembrie se afla în Laredo, apoi a plecat la El Paso şi, mai departe, a trecut frontiera în Mexic la Juárez, după ce şi-a ridicat paşaportul. La 16 decembrie 1913 a coborât din tren la Chihuahua, de unde s-a primit

un ultim mesaj de la el. De aici drumul lui nu se cunoaşte. Întâlnirea cu Pancho Villa, despre care spunea că o va avea, este apocrifă. Walter Neale neagă cu străşnicie că această întâlnire ar fi avut loc: „Ce absurditate! Un om bătrân, în al 72-lea an al vieţii, suferind de astm de ani de zile, să fi mers în cel mai astmogen ţinut din lume, pe câmpiile acelea banale alcaline, ca să-şi pună în pericol viaţa”.

Prin urmare, Bierce nu a dispărut, probabil, în mod supranatural, ci s-a împuşcat în vreo văgăună depărtată; în poeziile sale – a fost un poet talentat – s-a apropiat mai mult de expresia esenţei acestei stranii dimensiuni, în care trec, poate, cei ce au dispărut atât de misterios. Versurile de mai jos fac parte dintr-un poem, intitulat *The Passing Show* (Spectacolul trecerii):

Nu ştiu dacă vis a fost. Ajuns-am într-un ţinut care părea la fel a fi cu cel ce parcă-l cunoşteam de ieri.

Dar orişicum a fost, un nume n-am putut să-i dau.

Era un ţinut straniu, de melancolie plin.

Tăcut şi dezolant. De-o parte şi de alta o mare se-ntindea cu ape parcă moarte şi moarte pe-ale sale maluri pădurile păreau.

Pot fi, oare, adevărate întâmplările descrise de Ambrose Bierce? Desigur că pot, cum cred că se demonstrează în prezenta carte. Ce-i drept, Bierce a descris amănunţit fenomenul fără a deveni plictisitor prin plasarea lui într-un cadru de fapte verificabile.

Vapoare şi avioane care dispar

Alături, femeile despre care s-a pomenit au dispărut îndată din ochii lor. S-a spus întâi că a fost o iluzie deşartă… dar mai târziu, părerea generală a fost că aceste femei erau fie parce, adică zeiţe ale destinului, fie nişte nimfe sau zâne, având cunoştinţe profetice graţie ştiinţei lor de necromanţie, deoarece tot ce au spus s-a împlinit.

Raphael Holinshed, *The Chronicle of England and Scotland*

Până acum am scris mai cu seamă despre dispariţia supranaturală a unor indivizi, mai puţin despre apariţia lor

subită, cea dintâi precedând-o adeseori pe cea de-a doua, şi despre apariţii şi dispariţii de animale şi obiecte. Aş vrea acum să extind această ultimă grupă, analizând unele cazuri interesante de dispariţie supranaturală a unor vapoare şi avioane, care a inclus şi pe oamenii aflaţi la bordul lor – membri ai echipajelor şi pasageri.

A scrie despre asemenea vapoare şi avioane comportă anumite dificultăţi, pentru că ambele tipuri de nave operează în spaţii potenţial periculoase – mare şi cer –, aşa încât este adesea imposibil să deosebeşti navele care au dispărut în mod supranatural de cele a căror dispariţie a fost cauzată de condiţii atmosferice neobişnuite, primejdii neprevăzute, defecţiuni mecanice, erori de navigaţie, prostie umană şi alţi factori naturali.

Sute de vapoare şi diferite alte nave s-au pierdut în fiecare an, presupunându-se că s-au scufundat; de aceea, dispariţia inexplicabilă a unui număr mic de nave este poate previzibilă. Sunt scufundări în urma cărora nu rămân supravieţuitori, nici rămăşiţe pe suprafaţa apei, după care s-ar putea stabili identitatea lor; de altfel, suprafaţa uriaşă a mărilor şi a oceanelor face ca aceste căutări de dovezi să semene, adeseori, cu un joc de noroc. În aceste cazuri se pune, adeseori, întrebarea dacă navele pierdute au fost victime ale unor furtuni (sau ale altor cauze naturale) sau au fost scoase din lumea noastră într-un mod misterios. Oricum, răspunsul este totdeauna nesigur. În cel mai bun caz se poate spune despre ele: „Dispărute fără urmă din cauze necunoscute”.

Tipul de dispariţie marină care captivează cel mai mult imaginaţia publicului este cel caracterizat prin dispariţia echipajului, dar nu şi a vasului, acesta fiind găsit fără echipaj, plutind în voia valurilor. Pot fi amintite mai multe cazuri de acest gen, cea mai renumită dispariţie fiind aceea a vasului Mary Celeste; deşi niciuna dintre ele nu poate fi etichetată ca supranaturală, pentru că, de obicei, există şi alte cauze posibile ale absenţei echipajului şi a pasagerilor de la bordul vaselor respective. Or, vă amintiţi, desigur, poate fi acceptată ca dispariţie

supranaturală autentică numai aceea cu martori sau când nu există alte explicaţii satisfăcătoare.

S-a scris frecvent despre misterul dispariţiei navei Mary Celeste de către cei care aveau impresia că l-au dezlegat; cred, de aceea, că o vorbă-două în plus despre acest caz nu va pune prea mult la încercare răbdarea cititorilor, pentru că doresc numai să arăt că, deşi dispariţia oamenilor de la bord rămâne o enigmă, ea nu a fost, aproape sigur, supranaturală.

Mary Celeste, având ca proprietar un american, era comandată de căpitanul Benjamin Briggs şi avea un echipaj de şapte marinari. Nava a plecat din New York în a doua săptămână a lunii noiembrie, în anul 1872, cu o încărcătură de alcool brut. Se mai aflau la bord Sarah, soţia căpitanului şi fetiţa lor Sophia, de doi ani. Nava a ieşit din port în acelaşi timp cu vasul englez Dei Gratia, al cărui căpitan, Morehouse, era prieten cu căpitanul Briggs. Mary Celeste avea destinaţia Genoa, Italia, iar Dei Gratia mergea la Gibraltar.

Vasul american fiind mai rapid a depăşit curând Dei Gratia, al cărui echipaj nu l-a mai zărit până joi, 5 decembrie, când a găsit vasul Mary Celeste plutind în voia valurilor, în mijlocul Atlanticului. O echipă, urcată la bord, a stabilit rapid că nu exista pe vas nicio fiinţă vie, iar jurnalul de bord arăta că acesta plutea astfel de cel puţin nouă zile. Vasul era perfect flotabil, deşi avea destul de multă apă sub punte.

Situaţia era, de departe, foarte încurcată. Ce s-a putut întâmpla cu nouă adulţi şi un copil care se aflaseră la bordul vasului Mary Celeste? Fireşte că această întrebare l-a preocupat pe căpitanul Morehouse, care, trecând o parte din echipaj pe vasul abandonat, a navigat împreună cu acesta până în Gibraltar, unde se presupunea că o anchetă va găsi un răspuns. După ce au examinat vasul, cei în drept au ajuns la concluzia că pe vas a avut loc o revoltă. Totuşi, un element important pentru stabilirea cauzelor întâmplării a fost voit ignorat de majoritatea comentatorilor, şi anume, lipsa unei bărci de salvare.

Aceasta ne face să ne gândim imediat că echipajul şi căpitanul Briggs cu familia au părăsit vasul în această barcă. Rămâne însă un mister motivul pentru care au procedat astfel. Poate că, într-adevăr, a fost o revoltă la bord sau alte împrejurări i-au determinat să părăsească vasul. Aceasta înseamnă însă că dispariţia lor nu a fost supranaturală.

Cu 23 de ani mai târziu, un vapor din Liverpool a fost găsit plutind, fără oameni la bord, dincolo de Halifax din Noua Scoţie. S-au găsit semne dovedind că persoanele aflate la bord au părăsit în grabă vasul, deşi, era pusă masa pentru micul dejun. Până în ziua de azi nu ştie nimeni ce s-a întâmplat cu echipajul şi cu pasagera (ea a plecat cu o ladă plină de haine) de la bordul vasului. Au părăsit vasul, şi dacă da, din ce cauză? Sau ceva ori cineva i-a deplasat de pe vas? Enigma nu este mai aproape de dezlegare nici astăzi decât era în 1895.

În mod asemănător, în 1930, o goeletă de 75 de tone, numită Dawn a plecat din Alabama, încărcată cu lemn de construcţii, având destinaţia Barbados. Era comandată de căpitanul Reg Mitchell, marinar încercat, care cunoştea bine nita şi zona; dispunea de un echipaj format din opt persoane. În ciuda timpului frumos, vasul nu a mai ajuns la destinaţie. S-a întreprins căutarea vasului de către colegii căpitanului Mitchell şi de avioane care au survolat zona fără niciun rezultat. Abia după trei luni vasul a fost recuperat datorită unui pescar singuratic, care l-a observat plutind în voia valurilor la câteva mile de coasta Mexicului. Pescarul a înştiinţat paza de coastă, care a venit imediat să vadă ce s-a întâmplat. Dawn a fost găsit în perfectă stare; rezervoarele motorului Diesel erau pline mai mult de jumătate, dar nici urmă de căpitanul Mitchell şi de cei opt membri ai echipajului său. Au dispărut fără urmă şi nimeni nu ştie ce li s-a întâmplat.

Zona Mării Caraibilor a fost scena mai multor dispariţii, tot atât de enigmatice ca şi aceea a echipajului de pe Dawn, dar niciuna atât de misterioasă ca dispariţia vasului Island Queen şi a tuturor celor aflaţi la bordul lui.

Pe lângă faptul că dispariţia acestui vas poate fi încadrată în rândul celor mai mari mistere ale mărilor – mult mai stranie decât dispariţia echipajului de pe Mary Celeste – împrejurările în care s-a produs sugerează, poate, că era vorba despre mai mult decât „cauze naturale”. De fapt, există motive serioase pentru a se crede că Island Queen constituie unul din cele mai probabile cazuri de dispariţie marină supranaturală (în masă).

Drama a început sâmbătă 5 august 1944, când Island Queen, navă auxiliară de 75 de tone, a plecat, la ora 6 p.m., din portul St. George din Grenada. La bord se aflau echipajul vasului, format din vârstnicul, dar foarte capabilul căpitan Salhab şi zece marinari, de asemenea, 57 de pasageri. Aceştia din urmă erau, în mare parte, excursionişti, care mergeau în insula St. Vincent, unii urmând să participe la un festival de vacanţă, alţii fiind invitaţi la o nuntă. Distanţa dintre St. George şi Kingstown, portul de destinaţie, este de aproximativ 75 de mile; călătoria trebuia să dureze toată noaptea, vasul urmând să sosească la destinaţie a doua zi, la ora micului dejun. La o jumătate de oră după ce Island Queen a ieşit în larg, a plecat, din St. George spre Kingstown, şi un vas mai mic, Providence Mark.

Drumul ambelor vase trecea de-a lungul părţii vestice a unui lanţ de insule, cunoscute sub denumirea de Grenadine. Providence Mark naviga la cel mult cinci mile distanţă de aceste insule, în timp ce Island Queen plutea mai în larg, cam la 10 – 12 mile de insule. Aceasta i-a permis vasului Providence Mark să o ajungă din urmă şi să o întreacă la ora 9 p.m. În dreptul insulei Dusquense. Din unele relatări reiese că cei de pe Providence Mark puteau auzi cântece şi sunete de chitară de pe Island Queen. Fireşte că lumea de pe vas voia să se simtă bine şi să se distreze. În definitiv, o călătorie pe Marea Caraibilor într-o noapte frumoasă poate fi o experienţă magică.

Providence Mark şi-a continuat cursa, depărtându-se treptat de Island Queen, iar pe la miezul nopţii a pierdut-o din vedere în întunericul de afară. Nava mai mică a

navigat în continuare, ajungând la Kingstown la ora 9 a. m. În ziua de duminică. Echipajul le-a comunicat celor care aşteptau în port sosirea navei Island Queen, că aceasta vine din urmă şi va acosta în scurt timp. Această supoziţie nu s-a realizat însă niciodată. Ziua de duminică a trecut fără vreo ştire despre Island Queen. Nerăbdarea s-a transformat în nelinişte la cei ce aşteptau prieteni sau cunoştinţe; apoi neliniştea lor a devenit îngrijorare, când, la 10, 30 p.m., un ofiţer din portul Kingstown a telegrafiat omologului său din St. George, întrebându-l dacă nu cumva nava s-a întors acolo şi răspunsul a fost negativ.

În dimineaţa următoare s-au luat măsuri pentru organizarea căutării vasului dispărut. S-a obţinut, de la proprietarul vasului Rose Marie permisiunea de a fi trimis pe mare căpitanul acestuia, Wells, cu speranţa că va localiza nava Island Queen. Plecarea vasului Rose Marie a fost întârziată pentru că întregul echipaj era liber, fiind sărbătoare, şi a trebuit să se ia legătura cu fiecare, personal. S-a trimis, între timp, o telegramă autorităţilor navale din Trinidad, solicitându-li-se un avion de cercetare. Acesta a decolat imediat şi a survolat zona respectivă toată după-amiaza, fără să fi descoperit ceva. Au fost contactate autorităţile navale din Barbados, St. Vincent şi St. Lucia şi li s-a cerut ajutorul. În sfârşit, la 6, 30 p.m., Rose Marie a ridicat ancora şi a înaintat în direcţia sud-vestică, spre Grenada. Mai târziu s-a apelat la asistenţa flotei aeriene a Marii Britanii şi a departamentului naval al Statelor Unite; au fost, de asemenea, trimişi de urgenţă căpitanii cargoboturilor locale să caute vasul dispărut.

Căutarea pe apă şi din aer a continuat câteva zile, fără niciun rezultat. La început, speranţa de a găsi nava era mare, mai ales ştiindu-se că avea la bord alimente în cantităţi suficiente pentru o săptămână. După expirarea acestui termen însă, groaza a luat locul speranţei. La 29 august, guvernatorul insulelor Windward a făcut următoarea declaraţie, exprimând parcă gândul tuturor:

Mai continuă o supraveghere strictă, dar având în vedere timpul ce s-a scurs, precum şi faptul că s-a făcut o

cercetare condusă foarte riguros, se pare că şansa de a obţine ştiri despre vas este foarte mică. Cu durere am fost nevoit să trag concluzia că vasul Island Queen trebuie socotit acum a fi pierit cu toţi cei de la bord.

În tot timpul cercetării nu s-a văzut nici urmă de Island Queen, în ciuda faptului că vremea continua să fie bună.

Nu s-au găsit supravieţuitori. Nu s-au descoperit cadavre, plutind sau aruncate la ţărm. Nu s-au găsit sfărâmături, nici pete de ulei pe suprafaţa apei. Dispariţia vasului a fost atât de totală, ca şi cum acesta nu ar fi existat niciodată şi nici cei 68 de oameni de la bordul lui. De atunci nu s-a găsit nicio explicaţie pentru ceea ce s-a întâmplat într-o noapte caraibiană, luminoasă şi lipsită de griji. Deşi nu există dovezi, s-ar părea că Island Queen a dispărut în mod supranatural.

Dacă cititorului 1 se pare totalmente imposibilă dispariţia supranaturală a unei nave, socotim pertinentă analiza aşa-numitului „Experiment Philadelphia14, care a avut loc în 1943. După Charles Berlitz şi alţi autori, acest experiment misterios şi strict secret a fost condus de marina americană în zilele întunecate ale celui de-al doilea război mondiai; era o încercare practică de a realiza un sistem de apărare electromagnetică, pentru protecţia navelor împotriva torpilelor şi a altor rachete.

Deşi amănuntele acestei experienţe sunt nesigure, în principal s-au întâmplat următoarele: în primele două săptămâni ale lunii august 1943, un distrugător de escortă, USS Eldridge, cu număr de cod DE 173, lansat în secret în luna iunie a aceluiaşi an, a ancorat la cheiul oraşului Philadelphia, unde atât vasul, cât şi echipajul s-au aflat sub influenţa unor puternice câmpuri electromagnetice pulsatile, generate de motoare, amplasate la bordul vasului şi în docuri. Efectul acestor câmpuri s-a manifestat iniţial printr-o ceaţă electrică verzuie în jurul lui USS Eldridge, a cărui structură s-a estompat treptat, în ceaţă, iar la urmă vasul a dispărut complet, rămânând vizibilă numai imaginea scheletului său, reflectată în apă.

Invizibilitatea optică nu a fost însă singurul rezultat incredibil al acţiunii câmpurilor electromagnetice pulsatile; după ce, în clipa următoare, până şi imaginea scheletului reflectată a dispărut, dovedind dispariţia fizică a vasului, USS Eldridge a fost văzut materializându-se subit, sub ochii unor martori, la cheiul portului Norfolk în Virginia, deci la o distanţă de peste 200 de mile! Cu alte cuvinte, vasul a fost teleportat acolo. Oricum, el a rămas la Norfolk numai două sau trei minute, după care s-a întors, prin aceeaşi metodă miraculoasă, înapoi la Philadelphia. În ciuda succesului experienţei, ea a avut, din păcate, o influenţă nefastă asupra echipajului; mulţi din membrii acestuia s-au îmbolnăvit: unii au înnebunit, în timp ce alţii au suferit din cauza efectului ciudat al „invizibilizării" lor când se aşteptau mai puţin, ceea ce, fireşte, i-a şocat şi i-a înfricoşat pe cei ce vedeau ce se întâmplă. Doi sau trei dintre oamenii care au dispărut în acest mod nu s-au mai întors, iar alţii doi au luat foc spontan şi au ars. Aşadar, „Experimentul Philadelphia" s-a dovedit a fi un dezastru pentru participanţi.

Ceva mai târziu, parcă în octombrie 1943, USS Eldridge a fost supus din nou la acţiunea unor câmpuri electromagnetice de aceeaşi intensitate mare, vasul fiind de astă dată la ancoră în larg. Efectele au fost observate (şi filmate) din alte două vase, dintre care unul se numea SS Andrew Fureseth; încă o dată USS Eldridge a fost învăluit de o ceaţă verzuie, devenind curând invizibil. De astă dată însă, nu a fost teleportat în altă parte. Marinarii de la bordul vasului spuneau că deşi se puteau vedea unul pe altul, neclar, în schimb structura vasului a devenit complet invizibilă, aşa încât camarazii lor păreau că plutesc în aer, deasupra punţii. Efectele mintale şi fizice ale câmpurilor electromagnetice asupra echipajului au fost tot atât de severe ca şi prima dată: confuzie mintală, dureri de cap, tulburări de echilibra. Aceste reacţii adverse au constituit motivul principal al abandonării tentativelor de a face vasele invizibile. Era prea nesigur şi periculos.

„Experimentul Philadelphia" are o relevanţă directă

pentru tema cărţii noastre, dat fiind că a fost un eveniment adevărat care a arătat că materia poate deveni optic invizibilă prin acţiunea unor câmpuri electromagnetice pulsatile de mare intensitate şi că ea poate fi făcută să dispară prin teleportare la distanţă, fenomen frecvent asociat cu dispariţiile supranaturale. Prin urmare, dispariţia electromagnetică şi cea supranaturală pot fi, ambele, produse de aceeaşi cauză fundamentală. Cu toate că este puţin probabil ca în natură să existe câmpuri electromagnetice pulsatile de o intensitate atât de mare ca în „Experimentul Philadelphia", este posibil ca unele mai puţin intense să ia naştere în timpul furtunilor, al vârtejurilor, al cutremurelor şi al eclipselor solare, constituind tot atâţia factori favorizanţi ai unor dispariţii supranaturale.

Deşi mai rar decât vapoarele, trebuie să admitem că dispar şi avioane. Aceasta se explică, probabil, prin faptul că acestea se află permanent în contact radio cu un aeroport care permite ca orice problemă să fie imediat comunicată; avioanele zboară adesea deasupra uscatului, aşa încât sfărâmăturile lor, în caz de prăbuşire, pot fi mai lesne observate. Totodată, căutarea lor este mai insistentă, pentru că, neîndoielnic, mulţi consideră că prăbuşirea din cer este un eveniment mai tragic şi nefiresc decât scufundarea tăcută în valuri. După cum vom vedea, există unele dispariţii de avioane greu de atribuit unor cauze obişnuite.

Cea mai timpurie dispariţie a unui avion, care ar putea fi considerată supranaturală, este totodată şi cea mai impresionantă, fiind corelată cu o stranie coincidenţă de nume şi de date. Spre deosebire de majoritatea dispariţiilor de avioane, aceasta se caracterizează prin faptul că a avut numeroşi martori.

Dispariţia a avut loc imediat înaintea primului derby aviatic, organizat de *New York Times,* întrecere care urma să se desfăşoare în jurul insulei Manhattan, la o dată uimitor de nefastă, şi anume, 13 octombrie 1913. Evenimentul trebuia să marcheze împlinirea a zece ani de

la primul zbor al lui Wilbur Wright pe Kitty Hawk, în 1903, deşi Wilbur Wright a zburat la 17 decembrie al acelui an. Luau parte la cursă 16 piloţi; al treisprezecelea trecut pe listă, deşi purta numărul patrusprezece, a fost cel care a dispărut. Se numea Albert J. Jewel. Acest tânăr pilot spera să câştige premiul întâi de 1.000 de dolari şi ştia că soţia lui va fi nebună de bucurie dacă ar putea s-o ia înaintea celorlalţi, în monoplanul său de tip Bleriot-Moisan de 80 h.p. Avea şi o fiică de 3 ani şi aveau nevoie de bani.

În 1913 avioanele erau încă o raritate, aşa încât era firesc ca derbiul aerian al ziarului *New York Times* să atragă atenţia publicului. Cursa trebuia să înceapă de pe aerodromul Oakwood Heights, din Staten Island; ca spectacol suplimentar s-a hotărât ca, în preziua cursei, trei dintre concurenţi să decoleze de pe aerodromul Hempstead Plains din Long Island şi să aterizeze pe Oakwood Heights. Unul din cei trei era Albert J. Jewel. Un reporter al ziarului *New York Times* a consemnat: „Dacă vremea va permite, aviatorii vor survola golful Jamaica, Coney Island şi golful respectiv, până la aerodrom14.

Albert J. Jewel nu a putut să-şi ia zborul în această după-amiază de duminică. Ceva nu mergea la noul motor Nome al avionului său, ceea ce l-a determinat să-i facă un mic reglaj. De aceea, le-a urat „drum bun" celorlalţi doi piloţi, iar el a rămas să-şi pună la punct motorul. Fiind un mecanic cu experienţă nu se îndoia de abilitatea lui tehnică. Ar fi fost mai bine dacă ar fi interpretat această piedică neaşteptată ca pe un avertisment divin.

Timp de câteva ore, Albert J. Jewel şi-a revizuit aparatul şi apoi s-a culcat, mulţumit că a făcut treabă bună. Cursa trebuia să înceapă a doua zi, la ora 3, 30 p.m., aşa încât dispunea de câteva ore de lumină diurnă pentru ca să zboare până la aerodromul Oakwood Heights. Nu e surprinzător că a dormit bine şi s-a sculat bine dispus. După ce a supus avionul unui ultim control amănunţit, curajosul aviator a luat loc în monoplanul Moisan şi, pe la amiază, şi-a luat zborul în seninul cerului. A fost ultima dată când l-a mai văzut cineva.

În *New York Times* a apărut următoarea relatare: „Albert J. Jewel a luat startul de pe aerodromul Hempstead Plains… dar nu a ajuns la destinaţie. Nimeni nu a aflat ce i s-a întâmplat după ce a dispărut din ochii celor care l-au observat decolând de pe Hempstead Plains şi îndreptându-se rapid spre Sud-Vest; mulţi şi-au exprimat temerea că a avut un accident serios… a dispărut atât de total *ca şi cum s-ar fi evaporat* (sublinierea autorului). Teama că s-a prăbuşit în golful Jamaica sau departe în larg este cu atât mai mare cu cât este cunoscut faptul că pilotul nu ştie să înoate”.

În comentariile sale despre dispariţia totală a lui Albert J. Jewel, reporterul a avut dreptate. S-a organizat rapid căutarea pilotului şi a avionului său, pe mare şi pe uscat. Mlaştinile din golfiil Jamaica, Coney Island, Rockaway, Far Rockaway şi alte locuri au fost vizitate sau contactate telefonic. Marea a fost cercetată şi de voluntari, îmbarcaţi pe diverse vase, fără niciun rezultat însă. Nu s-au găsit niciodată cadavrul pilotului sau vreo rămăşiţă a avionului său. Atât omul, cât şi aparatul au dispărut fără urmă. Când, ceva mai târziu, în aceeaşi după amiază, concurentul William Walb a pierdut controlul avionului său şi a căzut în apropierea golfului, a fost salvat, în cinci minute, de vaporul staţiei Quarantine.

Între timp, primul derby aerian al ziarului *New York Times* a continuat, deşi au luat startul de pe aerodromul Staten Island numai cinci concurenţi. Câştigătorul, care purta numărul 7, a urcat în biplanul său Curtiss de 100 h.p. la ora 3, 33 p.m., a înconjurat insula Manhattan şi a ajuns la linia câştigătoare, realizând timpul remarcabil de 54 minute şi 55 secunde. Oricât de incredibil ar părea, numele câştigătorului era W.S. Luckey![2]

De atunci au dispărut, în mod misterios, mai multe avioane. Folosesc termenul „misterios11 înţelegând prin aceasta că împrejurările şi cauzele dispariţiei acestor avioane, împreună cu echipajul şi eventualii pasageri, au rămas necunoscute. S-ar putea ca dispariţia unora dintre

2 Lucky în engleză înseamnă norocos (Nota red.)

ele să fi fost supranaturală, deşi există numeroase alte modalităţi, începând cu defecţiuni tehnice neaşteptate şi încheind spectrul eventualelor cauze cu răpirea lor de către OZN-uri. După câte ştiu, niciun avion nu a dispărut sub ochii unor martori demni de încredere; or, acesta este criteriul suprem ca o dispariţie să fie considerată supranaturală, chiar dacă multe dispariţii au fost categorisite astfel, pentru că avioanele erau monitorizate electronic prin radio sau radar (sau prin ambele). Când o asemenea dispariţie se întâmplă brusc, în condiţii atmosferice bune şi dacă cercetările ulterioare nu găsesc niciun fel de urme ale prăbuşirii avionului – este logic să se tragă concluzia că avionul şi toţi cei de la bordul său au dispărut în condiţii supranaturale.

Se spune că cel mai renumit eveniment de acest tip 1 a constituit dispariţia a cinci avioane bombardiere torpiloare TBM Avenger, escadrilă cunoscută sub numele de „Flight 19”; la 5 decembrie 1945 escadrila zbura la est de Fort Lauderdale, în Florida, şi a dispărut deasupra acelei părţi a Atlanticului, pe care azi o denumim „Triunghiul Bermudelor11. Avioanele şi echipajul acestora făceau un exerciţiu de antrenament.

Cei mai mulţi din cei 14 membri ai echipajelor erau studenţi şi numai doi, ofiţeri cu experienţă. În loc de două ore de zbor, cât era programat, „Flight 19” nu a fost în stare să-şi găsească drumul de întoarcere la bază, unde s-a stabilit că s-au aflat în aer timp de 5 ore înainte de a dispărea. Întâmplarea este şi mai enigmatică, deoarece comandantul escadrilei, lt. Charles Taylor, a fost dezorientat din cauza defectării ambelor busole ale avionului său, comunicaţiile radio între piloţi şi bază erau ciudat de intermitente, iar căutarea avioanelor în decurs de cinci zile nu a putut localiza sfărâmături, plute de salvare sau cadavre.

S-a scris extrem de mult despre dispariţia lui „Flight 19” şi s-au invocat tot felul de cauze bizare şi extraordinare. Nu doresc să pun la încercare răbdarea cititorilor prin discutarea lor. Totuşi, mi se pare că întrucât

TBM Avenger aveau timpul maxim de zbor 5 ore, este foarte probabil că au rămas fără combustibil, fiind silite să cadă în mare, unde e de presupus că s-au dus rapid la fund. Întrucât însă locul prăbuşirii nu era cunoscut cu precizie, căutătorii nu l-au putut localiza sau sfărâmăturile au fost împrăştiate înainte de a fi putut fi observate. Prin urmare, adevăratul mister al dispariţiei lui „Flight 19” îl constituie circumstanţele care au determinat-o.

Oricum, alte două dispariţii de avioane, care au urmat în scurtă vreme, sunt destul de enigmatice pentru a le eticheta, poate, drept „supranaturale”. Cea dintâi s-a întâmplat în 1948, la un an după pierderea lui „Flight 19”, iar a doua – în 1949. Ambele s-au produs pe aceeaşi linie aeriană şi cu acelaşi tip de avioane; unul din acestea a dispărut însă în spaţiul Triunghiului Bermudelor, iar celălalt mult mai departe, în larg.

Joi, 29 ianuarie 1948, un avion de linie Tudor IV, numit Star Tiger, aparţinând companiei British South American Airways, a decolat din Azore cu destinaţia Bermude. Era ultima porţiune a unui zbor început la Londra, cu o primă escală la Lisabona şi a doua în insulele Azore. În avion se aflau căpitanul D. Colby, comandantul navei, echipajul format din şase persoane şi 25 de pasageri, printre care mareşalul de aviaţie Sir Arthur Coningham, comandant bine cunoscut din cel de-al doilea război mondial. Avionul trebuia să aterizeze, în Bermude, vineri, 30 ianuarie, la ora şase dimineaţa.

La II, 15 p.m. (joi) s-a primit un mesaj radio de rutină, transmis de ofiţerul R. Tuck de la bordul lui Star Tiger, care indica poziţia lor ca fiind la 440 mile nord-est de Bermude. Din raport rezultă că acesta a fost ultimul comunicat, după care nu s-a mai auzit nimic, nici de la avion, nici despre acesta. Nu s-a primit niciun semnal de alarmă, iar ultimul mesaj, primit la sol, nu făcea aluzie la vreo defecţiune internă sau externă a avionului.

Pierderea contactului radio a făcut ca autorităţile să suspecteze că s-a întâmplat ceva neprevăzut şi să organizeze rapid o acţiune de căutare; primul avion a

decolat din Bermude vineri, 30 ianuarie, la ora 3, 15 a.m. Cercetările au fost extinse şi. atent coordonate: au luat parte avioane americane, militare şi civile, avioane plecate din Bermude, întoarse din drum şi angrenate în cercetare şi unităţi de salvare care operează din Newfoundland şi din baze situate în lungul coastei estice a Statelor Unite. S-a hotărât continuarea căutărilor până se vor găsi sfărâmături sau supravieţuitori, dar şi după 12 ore de cercetare minuţioasă nu s-a găsit nicio urmă. În ciuda mai multor zile de eforturi continue, avionul nu a fost localizat. Într-adevăr, Star Tiger şi toţi cei aflaţi la bord au dispărut fără urmă, în mod inexplicabil.

După pierderea lui Star Tiger toate avioanele de tipul Tudor IV au fost menţinute la sol şi supuse unor verificări atente, care au durat 11 săptămâni, timp în care s-a interzis revenirea lor în Bermude. Ministerul aviaţiei civile s-a implicat, de asemenea, în cercetări, dar nu a descoperit nimic care să poată explica ce s-a întâmplat. Concluzia raportului suna astfel: „Nimeni nu va şti niciodată ce s-a întâmplat cu avionul, iar soarta lui va rămâne un mister nedezlegat”.

Aproape exact după un an a avut loc dispariţia tragică, misterioasă, a unui al doilea avion de acelaşi tip, a) aceleiaşi companii. Star Ariel era geamănul lui Star Tiger. Şi-a luat zborul la Londra şi naviga spre Bermude, destinaţia lui finală fiind Santiago de Chile. A părăsit Bermudele luni, 17 ianuarie 1949, la ora 8 a.m., ora locală, îndreptându-se spre Kingston, Jamaica. La bord se aflau căpitanul J.C. McPhee, şase membri ai echipajului şi 13 pasageri. În intervalul de cinci ore şi jumătate, cât era durata zborului, avionul a dispărut fără urmă.

La 8, 42 a.m. Star Ariel a transmis un mesaj radio de rutină, indicându-şi poziţia – 150 de mile sud-vest de Bermude şi înălţimea, 18.000 de picioare. Condiţiile atmosferice erau bune. Ca şi în cazul lui Star Tiger acesta a fost ultimul mesaj receptat la sol. Ulterior, contactul radio s-a întrerupt, după care a fost trimis de urgenţă un avion de salvare din Bermude pentru căutarea avionului

Star Ariel. Când avionul de cercetare nu a găsit nimic, s-a organizat o operaţiune de salvare mai amplă, care a implicat 12 avioane ale forţelor navale americane şi din paza de coastă, 8 avioane din Bermude, precum şi alte avioane; cercetările au continuat mai multe zile. La 22 ianuarie 1949 s-a ordonat sistarea lor. În *The Times* din 23 ianuarie a fost inserată următoarea relatare: „După ce s-au efectuat zboruri pe o distanţă totală de peste un milion de mile, de către avioane din Kindley, baza aeriană a Statelor Unite din Bermude, ieri noaptea a luat sfârşit căutarea avionului Star Ariel al companiei British South American Airways.

Dispariţia lui Star Ariel a fost, virtual, identică cu cea a lui Star Tiger. Ofiţerii de transmisiuni ai ambelor avioane au comunicat prin radio poziţia lor şi altitudinea, de asemenea au menţionat că vremea este bună. Nicio aluzie la vreo problemă. Apoi, contactul prin radio s-a întrerupt şi avioanele nu au ajuns la destinaţie. În ambele cazuri, căutările extinse nu au dus la găsirea vreunor sfărâmături şi nu se ştie, până astăzi, ce au devenit aceste avioane. Dispariţia ambelor avioane a fost bruscă, neaşteptată şi completă. Ca şi nava Island Queen, au dispărut ca şi cum nu ar fi existat niciodată. Aceasta ne-ar putea sugera că dispariţia lor a fost supranaturală.

XI

Mediumul este mesajul!
Pe genunchi ţinea pruncul, în poală ţinea pruncul.
Şi începu să-i perie părul drept.
Şi începu să-i netezească părul.
Când pruncul îi pieri de pe genunchi.
Când pruncul din poală pieri.
Marjatta, servitoarea, disperată.
S-a tulburat foarte.
Şi s-a grăbit să-l caute…

Din *Kalevala* în 1906 a avut loc dispariţia ciudată, nu a unui copil, ca în fragmentul din *Kalevala,* ci a trei copii. Relatarea aparţine scriitorului Harold T. Wilkins, unul din cei mulţi care şi-au dat concursul la căutarea copiilor, şi a

apărut în cartea sa *Mysteries: Solved and Unsolved* (Mistere: dezlegate şi nedezlegate).

Wilkins relatează că, în iunie 1906, cei trei copii ai unui frânar la căile ferate, pe nume Vaughan – un băiat de 10 ani, o fetiţă de 5 ani şi o alta de 3 ani – s-au dus să se joace pe o pajişte întinsă, cunoscută sub numele de Forty Acres, situată lângă depoul de locomotive al companiei Midland Railway, care se afla cam la o milă de oraşul Gloucester. S-au jucat şi altă dată pe pajiştea respectivă, aşa încât părinţii nu aveau motive să creadă că ar putea păţi ceva. Copiii nu s-au întors însă la ora ceaiului şi când domnul şi doamna Vaughan au venit să-i caute, s-au alarmat, negăsindu-i. A fost anunţată poliţia şi o echipă de cercetare numeroasă, formată din poliţişti şi voluntari, s-a organizat de urgenţă.

Timp de trei zile şi trei nopţi – scrie Wilkins –, douăzeci de oameni, printre care şi oamenii de serviciu la curăţenie din depou, au cercetat fiecare inch al pajiştii Forty Acres. Am acordat o atenţie deosebită colţului nord-estic al câmpului, unde acesta era mărginit de nişte ulmi bătrâni, înalţi, de un gard viu gros, format din tufe de mure şi mărăcini. Un şanţ adânc despărţea pajiştea de porumbiştea vecină. Fiecare inch al acestuia a fost cercetat cu bastoane şi nicio piatră nu a fost lăsată pe loc. Ar fi fost găsit şi un câine mort, care ar fi căzut acolo. Nu s-a găsit nicio urmă a copiilor dispăruţi.

Poliţia nu avea absolut nicio idee despre ce ar fi putut deveni copiii, deşi curând a apărut evident faptul că nu s-au pierdut pur şi simplu, căci altfel ar fi fost găsiţi. Aşadar, după trei zile de căutări zadarnice s-a considerat că nu mai era cazul ca acestea să continue. S-a ajuns la concluzia că copiii, fie au părăsit zona, fie au fost răpiţi şi, de aceea, s-ar putea să nu mai fie văzuţi niciodată în viaţă.

Spre marea mirare a tuturor, însă, în a patra zi, la ora 6 a.m., un muncitor de la fermă, care lucra la marginea porumbiştii de lângă Forty Acres, s-a uitat, din întâmplare, spre şanţul ce despărţea cele două câmpuri şi a zărit, surprins, pe cei trei copii Vaughan, dormind în şanţ! Copiii

nu aveau hainele prea zdrenţuite şi nici nu erau prea înfometaţi, dar au fost miraţi aflând că mulţi oameni i-au căutat. Au spus că tot ce îşi aduc aminte e că au adormit în şanţ. Într-adevăr, când fiul lui Vaughan a fost întrebat, după 40 de ani, despre misterul acelei dispariţii, a susţinut că „nu-şi aminteşte şi nu şi-a amintit niciodată ce li s-a întâmplat, lui şi surorilor sale, în intervalul de timp dintre dispariţia lor din Forty Acres şi momentul când au fost găsiţi dormind în şanţ”.

Cum au putut însă supravieţui nişte copii mici, timp de trei zile, departe de casă, fără mâncare şi fără să le fie foame, murdari, neîngrijiţi şi îndureraţi? Şi unde ar fi putut rămâne ascunşi, încât să nu-i găsească echipele de căutare? Pot exista numai două soluţii: ori i-a ţinut în vreo casă un adult, care a avut grijă de ei trei zile, ori au dispărut, în mod supranatural, în ziua când nu au fost găsiţi şi s-au întors abia la începutul celei de-a patra zile.

Prima dintre cele două posibilităţi pare mai probabilă, deşi este greu de imaginat cum i-ar fi atras un adult pe copii în casa lui (a ei) şi apoi cum i-ar fi ţinut trei zile fără să fie observat de vecini şi fără ca aceştia să audă ceva. Apoi, dacă copiii ar fi fost ascunşi în acest mod, ei l-ar fi dat de gol pe făptaş, dacă nu imediat, atunci în perioada mai târzie a vieţii lor. Niciunul din ei însă nu a făcut-o. De fapt, totul dovedea că nu îşi aduc aminte ce Îi s-a întâmplat. Ştiau doar atât că veniseră pe Forty Acres şi au adormit în şanţ. Păreau că nu se regăsesc în acele trei zile în care au fost pierduţi pentru lume.

De aceea, este posibil ca cei trei copii Vaughan să fi fost deplasaţi, temporar, din dimensiunea noastră în altă dimensiune, în care, ca în lumea zânelor, timpul trece mult mai încet decât aici, aşa încât, câteva minute de acolo să fie echivalente cu trei zile în lumea noastră. Dacă au intrat în acea dimensiune fără să-şi dea seama, este firesc să nu-şi aducă aminte de nimic. La returnarea lor au fost depuşi adormiţi în şanţ, fără să ştie ce li s-a întâmplat şi că au fost căutaţi. De aici surpriza lor când au aflat de alarma provocată de cele „câteva minute11 cât au adormit!

Oricum, această decalare a timpului este rară; după cum am văzut, mai obişnuit este ca cineva, care dispare în mod supranatural dintr-un loc, să reapară imediat undeva în altă parte, uneori la mare distanţă. De asemenea, se întâmplă rar ca două sau mai multe persoane să dispară împreună şi apoi să reapară simultan.

Teleportarea, ca o experienţă extracorporală, este, în esenţă, un eveniment unic. El se produce când s-au realizat condiţiile necesare şi se repetă rareori. Pentru că survine fără avertizare prealabilă este foarte greu ca subiectul să fie pregătit pentru aşa ceva. De aceea procesul este atât de puţin înţeles şi pare greu credibil.

Or, teleportarea este una din numeroasele minuni ce i se pot întâmpla unui bun medium spiritist şi este, cu siguranţă, cel mai apreciat fenomen „fizic".

Cel puţin două binecunoscute persoane-medium din secolul al XIX-lea au dispărut spontan, în mod supranatural, pentru o clipă, iar în clipa următoare s-au rematerializat. Cel mai remarcabil a fost primul caz, al doamnei Samuel Guppy, care, în timp ce discuta, pe data de 3 iunie 1871, în elegantul ei salon, cu d-ra Neyland, fiind îmbrăcată numai într-un halat larg şi cu papuci de casă în picioare, a dispărut brusc din faţa drei Neyland şi s-a materializat, aterizând zgomotos şi ţipând, la trei mile distanţă, în strada Lamb's Conduit, WC1, la numărul 61, pe o masă, în jurul căreia se desfăşura o şedinţă de spiritism. I s-a spus că teleportarea ei bruscă acolo se datora unuia din cei prezenţi (erau zece în total) care a cerut, în glumă, spiritului să o aducă în încăpere pe obeza doamnă Guppy de 107 kg. Spiritul i-a satisfăcut cererea cu uşurinţă!

William Eglinton a fost un alt renumit medium cu materializări la acea vreme, dar şi el a fost surprins când a fost teleportat de la o şedinţă de spiritism care avea loc în seara zilei de 16 martie 1878, în strada Green nr. 21, Grosvenor Square, Wl. Şedinţa se ţinea în jurul mesei dintr-o cameră întunecoasă, de la primul etaj, iar printre participanţi se aflau alte două mediumuri, Arthur Colman

şi J.W. Fletcher, de asemenea patru persoane obişnuite, între care două femei. Obloanele şi uşa camerei erau închise şi zăvorâte, dar puteau permite pătrunderea luminii dacă cineva le deschidea, în orice moment al şedinţei.

Interesant de remarcat, teleportarea lui William Eglinton s-a produs când unul din participanţi, şi anume.

W.H. Harrison, „a întrebat, mai în glumă, mai în serios, dacă spiritele l-ar putea trece pe dl Colman prin tavan, pentru o mai mare varietate a manifestării”. Atunci, doi din cei prezenţi, care îl ţineau de mână, au remarcat că Eglinton a ieşit din cerc şi imediat s-a auzit un zgomot puternic deasupra lor, ca şi cum un om ar fi fost trântit brusc pe podea, la etajul superior. Cineva a aprins imediat lumina.

Când s-a aprins lumina, dl Eglinton nu se afla în cameră. Dl George Sutherland a descuiat uşa, a cărei cheie era în broască… D-na Gregory şi alţi câţiva paiticipanţi au urcat pe scări şi l-au găsit pe dl Eglinton zăcând pe podea, cu braţele desfăcute, într-o transă profundă. Aceasta s-a întâmplat cam la două minute după ce s-a rupt din cerc cu un etaj mai jos. În 2 – 3 minute şi-a revenit şi se plângea că îl doare ceafa, ca şi când l-ar fi lovit cineva; nu a păţit nimic altceva şi în câteva minute s-a simţit la fel de bine ca mai înainte.

O teleportare şi mai extraordinară a fost relatată de faimosul medium sud-american, Carlo Mirabelli, a cărui capacitate de a produce fenomene fizice spectaculoase – aporturi, telekinezie, levitaţie etc. – la lumina zilei, în prezenţa unor martori demni de încredere, i-a creat reputaţia de cel mai talentat medium de excepţie din câţi au existat vreodată.

Mirabelli s-a născut în 1889 la Botucatu, în statul São Paulo din Brazilia (a murit în 1951); miraculoasa lui dispariţie s-a produs în 1926, când a fost teleportat din staţia de cale ferată Est da Luz, în apropierea capitalei statului, São Paulo. Se dusese la gară cu un grup de prieteni ca să ia trenul spre portul Santos. Trenul era tras

şi unii din grup s-au urcat în el, când Mirabelli, care s-a depărtat cu câţiva paşi ca să-şi ia rămas bun de la unul din prietenii care nu mergea cu ei, a început să se estompeze fizic. Prietenul şi cei ce, din întâmplare, au observat acest uimitor fenomen au scos strigăte de alarmă şi de mirare, ceea ce a atras, firește, atenţia tuturor din apropiere, dat fiind că Mirabelli continua să se estompeze, luând aspectul de ceaţă fumurie, pentru ca apoi să dispară cu totul. Întâmplarea s-a petrecut în plină zi, în faţa a zeci de martori, pe peronul gării.

Cei părăsiţi astfel de Mirabelli erau nu numai uimiţi, ci şi foarte îngrijoraţi şi nedumeriţi pentru că nu puteau înţelege ce i s-a întâmplat. Anxietatea lor s-a calmat rapid, din fericire, dar mirarea le-a crescut şi mai mult, când, după 15 minute, şeful gării a primit un telefon de la Mirabelli care i-a comunicat că s-a materializat şi vorbeşte din São Vincente, oraş de pe coastă, aproape de Santos şi la 90 de km sau 56 de mile de São Paulo! Călătoria pe care a făcut-o nu a durat atâta; de fapt, deplasarea lui a fost, probabil, instantanee, deoarece, conform declaraţiei unui martor al sosirii sale, care s-a uitat la ceas, în decurs de numai două minute Mirabelli s-a materializat, a luat cunoştinţă de ceea ce i s-a întâmplat, şi-a dat seama că se află în alt loc şi a vorbit cu persoana care apoi ira servit ca martor. Poate că i-a luat totuşi ceva mai multe minute până să-şi dea seama ce i s-a întâmplat, să accepte că se află într-un oraş depărtat şi să se gândească să telefoneze la Est da Luz pentru a-i înştiinţa pe prietenii săi, pe care îi bănuia îngrijoraţi, că este bine, sănătos, dar la o distanţă apreciabilă de ei.

Teleportarea lui Carlo Mirabelli a fost un fenomen brusc, spontan, care nu pare să fi fost determinat de o nevoie sau de o dorinţă specială a acestuia de a merge la São Vincente. Când s-a materializat nu a prezentat semne de amnezie sau confuzie mintală, ci s-a adaptat rapid la noua lui situaţie, probabil pentru că era oarecum obişnuit să aibă de-a face cu asemenea întâmplări stranii şi ieşite din comun.

După câţiva ani, Mirabelli a mai trecut printr-o teleportare, mult mai modestă decât cea descrisă mai sus; a fost aproape o copie a dispariţiei lui William Eglinton.

A dispărut în mod supranatural, în timpul unei şedinţe de spiritism, care avea loc într-o încăpere zăvorâtă; în plus, era legat de scaun. Erau de faţă cinci participanţi care l-au găsit, mai târziu, culcat într-un fotoliu şi cântând un cântec popular într-o cameră vecină!

Dispariţia unui medium din camera unde se ţine o şedinţă de spiritism era, după cât se pare, tot atât de nepotrivită ca şi teleportarea sa, ţinând cont de importanţa personajului. Acesta nu era nimeni altul decât marchizul Carl o Centurione Scotto, un distins aristocrat italian, atras de contactarea spiritelor celor morţi şi care s-a dovedit capabil de a realiza asemenea contacte după tragica moarte a lui Vittorio, fiul său cel mai mare, într-un accident aviatic, survenit în 1926. Într-adevăr, marchizul şi-a folosit puterea de medium, care era apreciabilă, timp de aproximativ doi ani, după care a încetat să mai comunice cu cei decedaţi.

Şedinţa la care mă refer a avut loc în 29 iulie 1928, la splendida reşedinţă de vară şi vechi domeniu al familiei marchizului, castelul Millesimo, situat în nord-estul Italiei. O relatare în scris a întâmplărilor din noaptea respectivă se datorează unui participant, şi anume, eminentului cercetător al psihicului, profesor Ernesto Bozzano; ea a fost publicată în numerele din septembrie-octombrie 1928 ale revistei *Luce e Ombre.* Printre ceilalţi nouă participanţi la cercul respectiv se aflau: soţia marchizului, Luisa Centurione Scotto, dl şi d-na Rossi, d-na Gwendolyn Hack şi avocatul Piero Bon. Doamnele Rossi şi Hack aveau şi ele însuşiri de medium, diferite însă de cele ale marchizului. Toţi cei prezenţi erau persoane instruite şi, probabil, greu de înşelat.

Cea mai mare parte a şedinţei, care se desfăşura în întuneric, într-o încăpere de la parterul castelului Millesimo, a cuprins o lungă convorbire între spiritul călăuzitor al marchizului, pe nume Cristo d’Angelo şi dl

Piero Bon. În relatarea profesorului Bozzano se spune: „După încheierea convorbirii am fost martorii unui fenomen extraordinar, unul dintre cele mai rar semnalate în analele cercetării metapsihice, care, timp de două ore şi jumătate ne-a ţinut într-o stare de teribilă anxietate”.

„Fenomenul extraordinar” a fost dispariţia marchizului Centurione Scotto. Ea a fost precedată de alte fenomene neobişnuite, cuprinzând rafale de vânt, deplasarea unei mese grele şi zgomotul înăbuşit al unor lovituri ce părea că se aude din diferite părţi ale camerei. Domnul Rossi a avut impresia, de două ori, că mediumul se mişcă de pe scaunul său, dar când l-a strigat pe marchizul Centurione Scotto, răspunsul acestuia i-a confirmat prezenţa. A urmat apoi ceva tot atât de dramatic: „Deodată, marchizul aexclamat, înfricoşat: «Nu-mi mai simt picioarele!» în aceeaşi clipă gramofonul s-a oprit şi, în spaima generală, provocată de exclamaţia mediumului, nimeni nu s-a gândit să-l pornească din nou. S-a lăsat o tăcere mormântală”.

Marchiza Centurione Scotto, speriată, l-a strigat tare pe soţul său, dar nu a căpătat niciun răspuns. Un alt participant, dl Castellani, a fost şi el dezorientat. Încercarea de a-l găsi pe marchiz prin pipăit a dus la constatarea că atât scaunul mediumului, cât şi sofaua învecinată erau goale. Atunci profesorul Bozzano a fost de părere că marchizul a fost, probabil, teleportat din încăpere. Pentru a verifica situaţia, s-a aprins o lumină roşie şi s-a constatat că, într-adevăr, marchizul lipsea, deşi uşa era încuiată pe dinăuntru.

Profesorul Bozzano continuă:

L-am căutat în încăperile vecine, dar nu l-am găsit… Ne-a cuprins atunci o teamă îngrozitoare. Domnii Castellani şi Passini au cercetat cu cea mai mare atenţie toate camerele castelului, dar la revenirea lor ne-au alarmat şi mai mult pentru că nu au găsit pe nimeni… în decurs de două ore şi jumătate ne-am ocupat, zadarnic, cu cercetarea întregului castel. Au fost explorate pivniţele, grajdurile, capela familiei şi chiar terenul din jur.

S-a făcut o încercare, de altfel reuşită, de a-l localiza pe marchiz, apelând la ajutorul spiritelor. Această acţiune a fost făcută de d-na Hack, o automatistă, care ne-a spus că gazda se află, adormită, într-unul din acareturi. Spiritul chemat a indicat: „Mergeţi spre dreapta, apoi ieşiţi afară. Perete şi pod. El zace – fan-fân – într-un loc moale”. Aceste indicaţii au determinat o nouă cercetare a grajdurilor, unde s-au auzit sforăituri provenind dindărătul unei mici uşiţe, rămasă neobservată la cercetarea precedentă.

Uşiţa era încuiată pe dinafară, cheia aflându-se în broască. Am descuiat uşa cu mare grijă şi am zărit imediat două picioare încălţate frumos, îndreptate spre uşă… într-o grămadă de fân şi ovăz, mediumul era culcat confortabil şi dormea profund. Dl Castel lani a făcut câteva pase magnetice deasupra marchizului, care, aproape imediat, a început să se mişte scoţând nişte gemete de toată mila. Când a început să-şi recapete cunoştinţa şi s-a văzut zăcând pe fân şi ovăz, iar pe domnii Passini şi Castellani i-a observat stând lângă el, s-a zăpăcit şi crezând că şi-a pierdut minţile, a izbucnit în plâns.

Dacă teleportarea marchizului Centurione Scotto a fost autentică, cum pare a fi, nu e de mirare că a fost copleşit când s-a trezit din somnul lui ca dintr-o transă. Şocul nervos a fost considerabil, dar, din fericire, efectele nedorite au fost de scurtă durată.

Cu toate că translocarea bruscă şi nedorită a marchizului într-un grajd s-a făcut la o distanţă mică (în total, cam 100 de yarzi), ea rămâne unul din cele mai impresionante exemple ale acestui remarcabil fenomen.

chiar dacă, pentru sceptici, o dispariţie supranaturală dintr-o cameră întunecoasă nu e tot atât de convingătoare ca dispariţia, la lumina zilei, a lui Carlo Mirabelli.

În timp ce dorinţa nu a stat, se pare, la baza „aportării” marchizului Centurione Scotto, ea a fost, în schimb, cu siguranţă, unul din factorii determinanţi ai fericitei deplasări a lui W. Tudor Pole, descrisă de el sub titlul *Tranzit Most Mysterious,* în cartea sa *The Silent Roaci.*

Pole scrie că, într-o seară din decembrie 1952, când trebuia să primească dintr-un loc îndepărtat un telefon important la locuinţa sa din Sussex, trenul cu care venea de la Londra a ajuns cu întârziere în staţia locală, situată la 1, 5 mile distanţă de casă. Ca un făcut, ploua cu găleata, autobuzul plecase, nu erau taxiuri, iar telefonul gării nu funcţiona! A intrat în sala de aşteptare, aproape disperat, gândindu-se că va rata cu siguranţă convorbirea telefonică de la 6 p.m., întrucât era ora 5, 57 p.m.

Nu ştiu ce s-a mai întâmplat în continuare [scrie el]. Când mi-am revenit stăteam în holul casei mele, ceasul tocmai bătea şase, deşi drumul de la gară până acasă ar fi trebuit să dureze cam douăzeci de minute. Telefonul a sunat după câteva minute... După ce mi-am încheiat convorbirea, mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva ciudat. Apoi, spre marea mea surprindere, am constatat că încălţămintea mea era uscată şi curată, iar hainele mele nu erau ude sau deteriorate.

Dacă Pole a notat corect ora când se afla în sala de aşteptare, i-ar fi fost imposibil să ajungă la ora 6 p.m., chiar dacă ar fi sprintat până acasă. În plus, dacă ar fi mers pe jos, ar fi ajuns ud leoarcă. Este îndoielnic să se fi întors acasă la timp, chiar dacă admitem că l-a luat cu maşina un prieten, apărut pe neaşteptate. Prietenului i-ar fi fost însă greu să conducă maşina pe potecile înguste ale ţinutului, prin ploaie şi întuneric şi, chiar aşa, i-ar mai fi trebuit timp pentru ca, întâlnind pe acel prieten, să-i solicite ajutorul, explicându-i de ce trebuie neapărat să ajungă acasă; la aceasta s-ar adăuga timpul necesar pentru parcursul din sala de aşteptare până la maşină şi apoi din maşină până în casă. Fireşte că, şi în acest caz, ar fi fost udat de ploaie.

Aceasta ne sugerează că dacă Pole nu a minţit şi nu era beat în ziua respectivă, singurul mijloc prin care putea ajunge la timp acasă era să fie teleportat acolo în mod supranatural, ceea ce înseamnă că a dispărut din sala de aşteptare a gării şi s-a rematerializat instantaneu la el acasă. Se pare că Pole era convins că lucrurile s-au

întâmplat aşa, deşi nu a făcut speculaţii în privinţa modului în care a fost posibilă întâmplarea.

Totuşi, trebuie să admitem că sunt semnalate numeroase cazuri de pierdere bruscă a memoriei, aparent fără un motiv plauzibil, persoanele respective uitând unde se află şi unde locuiesc şi rătăcind uneori pe distanţe de sute sau chiar mii de kilometri înainte de a-şi recăpăta memoria, fără a-şi aminti însă cum au ajuns în locul respectiv. Poate nu e de mirare că aceste cazuri sunt, uneori, interpretate, în mod eronat, ca exemple de teleportare.

Cea mai faimoasă pseudoteleportare a fost aceea a unui tânăr sud-african, de 21 de ani, pe nume Thomas R. Kesscl, care a fost găsit, la 3 mai 1956, rătăcind pe străzile New York-ului, într-o stare confuză. Nu ştia unde se află, nici cum a ajuns acolo. A fost internat la spitalul Bellevue, unde s-a constatat că ultimul lucru de care îşi amintea era că la 10 aprilie se afla la un bar din Johannesburg, unde bea cu nişte prieteni. După aceea era vid total.

Misterul a sporit când s-a constatat că nu avea asupra lui niciun act de identitate. Atunci cum a venit în Statele Unite? Printr-o teleportare miraculoasă, cum presupune Gil Pérez, sau pe o cale mult mai obişnuită? Unii au fost de părere că prima variantă este cea adevărată, deşi intervalul de timp scurs între 10 aprilie şi 3 mai – puţin peste trei săptămâni – ar pleda, mai curând, pentru cea de-a doua.

Într-adevăr, această supoziţie s-a confirmat. Investigaţiile făcute de autorităţi au stabilit că Kessel a traversat Atlanticul ca marinar pe cargobotul danez Nordhval. Vasul a acostat mai întâi la Mobile, în Alabama, unde Kessel, în timp ce îşi ţesea o şosetă, a tuşit şi, din nefericire, a înghiţit un alt ac pe care îl ţinea în gură. A fost dus de urgenţă la spital ca să i se scoată acul din gât şi din această cauză a ratat plecarea lui Nordhval spre portul următor, care era New York.

La ieşirea din spital, după o operaţie reuşită, Kessel şi-a continuat drumul la New York, dar a constatat că

Nordhval plecase deja. De aceea s-a dus la consulatul danez, de unde şi-a încasat salariul, ce fusese depus pe numele lui. Apoi, în mod inexplicabil, şi-a pierdut memoria (şi paşaportul). În cele din urmă, din cauza confuziei mintale a fost dus la spitalul Bellevue. După şase zile de tratament psihiatric Kessel şi-a recăpătat integral memoria şi în scurt timp o companie navală din Cape Town, la care fusese angajat, i-a plătit drumul de întoarcere în Africa de Sud. Astfel a fost dezlegat misterul!

Un mister mult mai autentic planează în jurul puterii lui Uri Geller, a cărui capacitate de a îndoi obiecte de metal a uimit, distrat şi chiar tulburat milioane de oameni. Mai puţin cunoscută este tendinţa lui de a provoca materializarea şi dematerializarea unor obiecte din apropiere, ca, de exemplu, vaze, scrumiere şi chei; într-un caz, de altfel renumit, se pare că a fost răspunzător, fără voie, de transportarea unui câine.

Acest eveniment a avut loc la începutul lui noiembrie 1972, pe când locuia la dr. Adrija Puharich, celebru cercetător în domeniul parapsihologici. Iată cum descrie Geller această întâmplare în autobiografia sa, *My Story*>*:*

A doua zi după sosirea mea la Ossining, am observat că Wellington, câinele de vânătoare negru al lui

Andrija, zăcea tremurând vizibil în pragul bucătăriei. A sunat telefonul şi Andrija a venit să răspundă la telefon, care era instalat în bucătărie. M-am gândit că va trebui să păşească peste câine, dar, deodată, Wellington a dispărut de acolo. Nu înţeleg prin asta că s-a sculat şi a plecat în altă parte. Acum o secundă era acolo şi în secunda următoare nu mai era, ca şi unele din obiectele pe care le făceam să apară sau să dispară.

După câteva secunde am zărit câinele venind spre casă de departe, din şosea. L-am chemat şi a venit la apel, tremurând în continuare şi părând supărat. Am fost, cu toţii, şocaţi. Nimeni nu a putut să explice incidentul. Andrija s-a întrebat cum poate o fiinţă ca aceasta să fie transportată în câteva secunde?

Ar fi, desigur, interesant de ştiut de ce tremura

Wellington înainte să dispară. Evident, ceva a speriat câinele, dar ce anume? Ceva ce s-a petrecut în casă sau în jurul ei să-l fi speriat tocmai atunci sau a simţit vreo forţă sau energie, eventual emanată de Geller, care l-a deplasat în altă parte? Dacă prima presupunere este valabilă, avem un exemplu care dovedeşte că şi un câine poate fi teleportat de propria lui teamă; dacă însă este reală cea de-a doua, înseamnă că o forţă, de oriunde ar veni, poate fi agent cauzal al multor translocaţii umane.

Mărturia lui Geller în sprijinul dispariţiei supranaturale a câinelui Wellington din pragul bucătăriei şi al materializării lui la capătul şoselei, prevesteşte, parcă, propria lui teleportare care a avut loc exact după un an. Geller a dispărut în timp ce alerga pe o stradă din New York şi s-a materializat din nou tocmai lângă casa din Ossining a lui Puharich, deci la o distanţă de aproximativ 33 de mile. Wellington nu s-a deranjat deloc şi nu a scos nici măcar un lătrat la auzul zgomotului provocat de aterizarea bruscă a lui Geller!

Iată ce s-a întâmplat: în seara zilei de vineri, 9 noiembrie 1973, puţin după ora 6 p.m., Geller a ieşit din magazinul Hammacher-Schlemmer’s din Manhattan, unde cumpărase un cadou pentru o întâlnire din aceeaşi seară şi se grăbea înapoi spre apartamentul său, unde intenţiona să se radă şi să se schimbe înainte de a se întâlni cu o doamnă la 6, 30 p.m. Nu mai avea mult de mers şi îşi aminteşte că, după 2 – 3 minute, a ajuns la blocul vecin cu cel în care locuia. I s-a întâmplat apoi, fără niciun avertisment, ceva înspăimântător:

Îmi aduc aminte că am avut impresia că fac câţiva paşi înapoi. Nu ştiu dacă i-am făcut sau nu, dar aşa am simţit. Apoi am avut impresia că am fost aspirat în sus. Nu am avut nicio senzaţie corporală. Am închis ochii şi mi s-a părut că i-am deschis aproape imediat.

Aruncând o privire rapidă în jur, Geller şi-a dat seama că nu se mai afla în Manhattan. Nu mai alerga, ci cădea de sus, din aer. Apoi s-a izbit de copertina subţire a unei verande, a trecut prin ea şi a intrat în coliziune cu masa de

lemn de sub ea, i-a spart cristalul şi apoi a căzut pe podea; zăcând astfel, şocat şi plin de vânătăi, se întreba dacă nu şi-a rupt vreun os Ţinea încă strâns în mână binoclul cumpărat mai înainte. Nu i-a trebuit prea multă vreme ca să-şi dea seama că a căzut pe veranda casei din Ossining a lui Puharich!

Zgomotul, provocat de „intrarea41 bruscă a lui Geller şi apoi strigătele acestuia l-au făcut pe Puharich să vină rapid la faţa locului; iniţial acesta a crezut că s-a prăbuşit un copac peste verandă. Surprins totuşi, l-a examinat în grabă pe Geller şi a constatat că acesta era nevătămat. Puharich a relatat că a auzit zgomotul prăbuşirii lui Geller pe la ora 6, 15 p.m., în timp ce viziona la TV emisiunea de ştiri. Apoi a sunat telefonul, la capătul firului dovedindu-se a fi Maria Janis, o prietenă din Manhattan a lui Geller, cu care fusese împreună până la ora 5, 30 p.m. Aceasta ştia că nu ar fi fost posibil ca Geller să ajungă la casa lui Puharich, prin mijloace obişnuite, numai în 45 de minute. Translocarea lui Geller la Ossining s-a produs, probabil, mult mai rapid, poate chiar instantaneu.

Aceasta l-a determinat pe Geller să întrebe uimit: „Ce transformare sau transportare a suferit corpul meu? Oare am fost realmente refăcut, moleculă cu moleculă? Am fost împins printr-o dimensiune, teleportat de o rază sau de o navă spaţială? Ce s-a întâmplat? Nu ştiu”.

Şi odată cu aceste exclamaţii de nedumerire trebuie să închei această lungă înşiruire a cazurilor de dispariţie supranaturală. Am examinat multe din cele mai renumite exemple ale acestui uimitor, enigmatic şi miraculos fenomen, de asemenea, numeroase cazuri mai puţin ilustre. Cred că nu veţi rămâne impasibili faţă de numărul considerabil al acestor întâmplări, aparent imposibile, care vă vor convinge, poate, că modul în care înţelegeţi lumea necesită unele modificări.

Este aproape ca şi cum ne-am afla într-o închisoare cu pereţii mai impenetrabili decât cel mai tare oţel, dimensiune din care nu putem forţa, prin niciun fel de mijloace, evadarea, pereţi care, totuşi, pot căpăta

fragilitatea unui balon de săpun, când se creează condiţii adecvate pentru străpungerea lor.

Am găsit ceva similar în *Tao Te Ching,* unde se afirmă: „Cel mai supus lucru din lume poate nesocoti pe cel mai tare din lume – cel fără substanţă intrând în cel ce nu are fisuri14.

XII

Comentarii şi concluzii

Regina avusese o presimţire rea, bazată pe o veche profeţie, ce dăinuia în amintirile despre Tărâmul Zânelor, cum că existenţa zânelor va lua sfârşit când oamenii nu vor mai crede în ele. Ea ştia cum necredinţa omului a îngheţat nimfele ce le-au precedat şi care erau păzitoarele undelor sacre şi ale munţilor argintii; omul le-a făcut să dispară cu totul.

Elia, *The Defeat of Time*

Urmărind dispariţiile şi apariţiile supranaturale, am făcut o lungă călătorie în timp şi spaţiu şi am examinat relatările unor întâmplări ciudate, greu credibile. Mi-am dat toată osteneala să vă prezint, în fiecare caz, faptele reale şi relatările alternative, dacă acestea au existat. Cu toate că multe din aceste întâmplări s-au petrecut în prezenţa unor martori, trebuie să admitem că s-ar fi putut ca martorii să se înşele în relatarea lor despre cele văzute, să exagereze sau chiar să mintă. Oricum, eu nu susţin că fiecare din cazurile pe care le-am prezentat trebuie considerat relevant, dar numărul lor mare şi asemănarea lor surprinzătoare ne sugerează că cele mai multe sunt fenomene supranaturale autentice. Şi chiar dacă un singur caz este real, ne aflăm în faţa unui mare mister, care vine, se pare, în contradicţie cu tot ce ne spune experienţa noastră zilnică despre mersul lumii.

Totuşi, înainte de orice încercare de a explica cele întâmplate, ar fi util, poate, să enumăr tipurile principale de „plecări” şi „sosiri” supranaturale. Acestea sunt:

1. Dispariţia spontană totală a unei persoane, a unui animal sau obiect, care nu au mai fost văzute niciodată. Cam o cincime din cazurile discutate de mine sunt de

acest tip.

2. Dispariţia spontană a unei persoane sau a unui animal în viaţă, urmată de apariţia lor instantanee sau aproape instantanee în alt loc. Acesta este cel mai obişnuit scenariu, prezent în aproximativ o treime din cazurile pe care le-am examinat.
3. Dispariţia voluntară a unei persoane, urmată de reapariţia ei instantanee (sau aproape) într-un loc apropiat sau depărtat. În circa 12 la sută din cazuri am considerat că pot descoperi elementul „dorinţă41 din partea persoanei interesate sau a celor care erau cu ea în acel moment.
4. Dispariţia totală a unui cadavru. Este un fenomen foarte rar.
5. Dispariţia unei persoane decedate, urmată de reapariţia cadavrului în altă parte. Este, de asemenea, foarte rar.
6. Dispariţia unei persoane decedate, urmată de reapariţia ei, dar în viaţă, în altă parte. De asemenea, foarte rar.
7. Apariţia spontană, fără să fi fost precedată, după cât se ştie, de o dispariţie corespunzătoare, din alt loc. Consider că aproximativ 12 la sută din cazuri sunt de acest tip.
8. Apariţia unei dubluri care, provenind din originalul cuiva aflat în transă, poate fi considerată voluntară. Dublura este conştientă şi poate să comunice cu cei din jur. De obicei apare la oarecare distanţă de original.
9. Apariţia spontană a dublurii unei persoane conştiente, aflate, poate, în suferinţă. Apare, de obicei, alături de original, dar uneori şi la mare distanţă. Asemenea dedublare are loc, de regulă, o singură dată în viaţă, dar se poate întâmpla şi mai frecvent.

Considerăm că este util să repetăm şi factorii care însoţesc unele din dispariţiile supranaturale menţionate şi care s-ar putea să fi jucat un rol în manifestarea lor. Se pare că asemenea factori pot fi incriminaţi numai în dispariţiile spontane ale oamenilor, nu şi în cele ale animalelor sau ale obiectelor.

1. O stare hiperemoţională, provocată de un insucces în

dragoste, grija pentru bunăstarea unei persoane iubite sau a altora, teama de compromitere morală etc.
2. Un stres puternic, generat de teama de moarte, de o stare de groază sau de o moarte reală.
3. Dorinţa puternică de a fi altundeva.
4. O furtună violentă cu descărcări electrice.
5. O eclipsă solară.
6. O melodie „fermecată” sau un cântec minunat de păsări.

Primii trei factori sunt de ordin psihic (intern), iar ceilalţi trei – de ordin fizic (extern).

Totuşi, deşi o furtună violentă sau o eclipsă solară sunt factori fizici, ambele pot genera o stare de groază cumplită la indivizii nervoşi sau hipersensibili şi, de aceea, pot fi cauza reală a unei dispariţii supranaturale însoţitoare. Mai mult decât atât, este posibil ca perturbările electromagnetice, provocate de furtuni violente şi eclipse solare, să fie factorii primordiali, deşi dacă este aşa, cu greu se poate înţelege, în cazul unei dispariţii, de ce dispare o singură persoană şi nu mai multe de lângă ea. Aceasta s-ar explica, poate, dacă presupunem că tipul de groază, declanşat de o eclipsă sau de o furtună şi apărut numai la anumiţi oameni, trebuie să se asocieze şi cu perturbările electromagnetice provocate, înainte ca o astfel de dispariţie să se producă. De aici rezultă că o combinaţie, unică în felul ei, a unor factori naturali poate fi într-adevăr responsabilă de producerea unui eveniment supranatural.

Cât despre melodiile fermecate care au precedat unele dispariţii supranaturale, este uimitor câtă putere pot conferi legendele unui anumit gen de muzică. De exemplu, Orfeu, care cânta din gură şi la liră, era în stare nu numai să farmece fiarele sălbatice, ci şi să pună în mişcare copacii şi pietrele. De aceea, este posibil ca nişte melodii sau cântece de pasăre, provenind dintr-o altă realitate, să aibă puterea de dematerializare fizică în această altă dimensiune.

Cu toate acestea, însă, este foarte greu să se determine cauza majorităţii dispariţiilor examinate de

mine, care nu au fost însoţite sau precedate de niciunul dintre factorii menţionaţi mai sus. Într-adevăr, aici avem de-a face cu un mister tot atât de mare ca şi evenimentul însuşi.

Oricum, este important să ne punem întrebarea cum se poate corela ceva aparent atât de imposibil, cum este o dispariţie supranaturală, cu fizica.

Dumneavoastră, cartea pe care o ţineţi în mână şi scaunul pe care staţi sunteţi corpuri materiale. Atât dumneavoastră, cât şi obiectele amintite faceţi parte din lumea corpurilor solide, deşi densitatea diferitelor părţi ale corpului variază considerabil, ca şi în cazul cărţii şi al scaunului dumneavoastră (în mai mică măsură). De exemplu, scheletul este partea cea mai densă şi rigidă a organismului uman, în timp ce grăsimea şi muşchii au o densitate mai mică şi o flexibilitate mai mare. Unele componente ale organismului nostru, ca, de exemplu, sângele, saliva şi limfa sunt lichide. Într-adevăr, compusul chimic ce reprezintă volumul maxim (aproximativ 70 la sută) din corpul nostru este apa, o combinaţie a două gaze – hidrogenul şi oxigenul. De aceea, soliditatea noastră este, în mare măsură, iluzorie.

Dacă examinăm atomii, elemente constitutive ale materiei, orice gen de soliditate se dovedeşte a fi un miraj. În loc să fie mici bile solide, cum se credea odinioară, astăzi, se ştie că sunt alcătuiţi din particule şi mai mici, subatomice, dintre care două tipuri – protonii şi neutronii – formează micul nucleu central, iar în jurul acestuia gravitează electronii, şi mai minusculi; astfel se realizează o structură similară cu un miniatural sistem solar. De fapt, păstrând proporţiile, electronii sunt tot atât de depărtaţi de nucleu, ca şi unele planete de soare.

Această succintă descrierea. structurii atomului ne arată că fiecare atom constă, aproape integral, din spaţii goale. Câteva cifre ne pot ajuta să înţelegem cât de gol este un atom în realitate. De exemplu, dacă comparăm volumul atomului cu cel al nucleului (în care e concentrată cea mai mare parte a masei nucleare), raportul dintre ele

este de ordinul a zece mii de miliarde la unu! Această uriaşă preponderenţă a spaţiului vid asupra masei într-un singur atom este valabilă şi pentru întregul nostru corp. Rezultă, deci, că dacă fiecare atom din structura corpului nostru s-ar îndesi şi apoi s-ar alipi de vecinii săi, mărind astfel spaţiul gol din ecuaţie, volumul nostru s-ar micşora în aşa măsură încât ar deveni complet invizibil, nu numai cu ochiul liber, ci şi cu cel mai puternic microscop. Într-adevăr. am deveni, cu toţii, atât de mici, încât întreaga populaţie umană, astfel concentrată, ar putea să încapă, confortabil, în punctul pus după prezenta frază. (întrucât greutatea noastră ar rămâne neschimbată, ar rezulta un punct de o greutate enormă!)

Ca să ne încurce şi mai mult, protonii şi neutronii din nucleul atomic au şi ei, după cum se ştie, structura lor internă, formată fiecare din trei particule subatomice şi mai mici, numita quark-uri. Electronii şi aceste quark-uri nu sunt numai particule materiale minime, deoarece ele se comportă, în uncie situaţii, ca nişte particule, iar în alte situaţii, ca nişte unde, similare cu cele de lumină. Ca şi fotonii, aceste quark-uri sunt cuante de energie, a căror „soliditate 4 derivă, întru totul, din forţele pe care le generează – 1) electromagnetism, 2) gravitaţie, 3) forţa mică şi 4) forţa mare – şi mai puţin din proprietăţile lor materiale.

De aici rezultă că dacă aceste forţe care ţin laolaltă particulele subatomice şi atomii corpului nostru ar fi cumva anihilate, ne-am volatiliza instantaneu. Aceasta ar putea fi, desigur, o formă de dispariţie, deşi cred că termenul „disoluţie” este mult mai potrivit pentru descrierea unui asemenea fenomen. După cum am notat, unii oameni au dispărut „ca un fum de ţigară11, acesta fiindu-le, aşadar, sfârşitul. Oricum, dacă o asemenea dezintegrare totală poate avea loc, fiecare este liber să presupună în ce împrejurări sau condiţii se petrece aceasta.

Cu toate că suntem doar cu ceva mai mult decât nişte ambalaje ale unui spaţiu gol, făcut aparent solid de forţe

atomice, avem o componentă, poate chiar două, complementare, care ne deosebesc de pietrele pe care le călcăm şi de aerul pe care îl respirăm. Prima, este mintea noastră, iar a doua, a cărei existenţă este discutabilă pentru unii, sufletul nostru. Niciuna din ele nu este de natură fizică, ceea ce înseamnă că sunt infinit mai „goale11 decât aproape totala inconsistenţă a corpului nostru. În plus, aceste două componente sunt „noi11 – tu şi eu – într-un sens mult mai intim decât corpurile noastre şi s-ar putea ca, într-o formă unită, să supravieţuiască morţii noastre fizice. În această privinţă ele ne oferă speranţa nemuririi şi a libertăţii finale.

Întrucât mintea şi sufletul deţin conştiinţa de sine şi pentru că în mod independent se pot deplasa instantaneu oriunde doresc, probabil de aceea în ele se află secretul înţelegerii dispariţiilor supranaturale şi a teleportării corpului fizic care adesea îi se asociază. S-ar putea, de exemplu, ca această combinaţie minte/suflet să fie în stare, în unele situaţii rare, să ne reducă instantaneu la dimensiunile unei particule submicroscopice de energie vibrantă, după care să ne proiecteze, numai prin puterea gândului, cu viteza luminii, la distanţă, unde să ne refacă volumul într-o clipită. Astfel am dispărea dintr-un loc, reapărând instantaneu în altul.

Ne-am familiarizat cu ideea teleportării graţie unor filme SF de la televiziune, ca, de exemplu, *Star Trek,* şi ştim că ea a putut fi realizată efectiv în 1943, în cadrul „Experimentului Philadelphia”. Dacă mi-e îngăduit să vă reamintesc, în cursul acestui experiment vasul şi echipajul său au fost expuse la acţiunea unor unde electromagnetice de intensitate extrem de mare, care, dacă relatările sunt adevărate, au dus la dispariţia şi teleportarea lor, temporară, la distanţă. Dar nici *Star Trek,* nici „Experimentul Philadelphia” nu ne ajută să explicăm în ce fel o navă şi alte obiecte neînsufleţite sau chiar o turmă de vite pot fi teleportate spontan dintr-un loc în altul. De fapt, teleportarea pare chiar mai puţin credibilă decât o dispariţie făţiş supranaturală.

Aceste deplasări instantanee sunt însă privite cu calm de fizicieni, care discută despre proprietăţile găurilor negre, obiecte stelare superdense, formate din stele prăbuşite. Găurile negre au o putere gravitaţională atât de mare încât nimic, nici măcar lumina, nu poate să le scape, de unde şi numele lor. Hotarul exterior al unei găuri negre, cunoscut ca orizont pregătitor, o separă complet de orice lucru din universul înconjurător. Totuşi, în interiorul găurilor negre care se rotesc există un al doilea orizont pregătitor având forma unui inel. Se crede că o navă cosmică ce pătrunde într-o gaură neagră în rotaţie şi intră în orizontul intern inelar nu va fi strivită ci, teoretic, regurgitată instantaneu printr-o gaură albă (cele două fiind conectate, în spaţiu cu o „gaură vermiculară”), fie undeva, departe, în acest univers (poate la sute de ani-lumină distanţă de gaura neagră), fie în cu totul alt univers. Prin urmare, teoretic, teleportarea la distanţe de neînchipuit s-ar putea realiza *via* gaura neagră.

Totuşi am văzut că teleportarea are loc pe pământ, deşi nu foarte frecvent. Cu alte cuvinte, convingerea noastră convenţională cum că materia se poate deplasa numai liniar, sub impulsul unei energii, nu reprezintă întregul adevăr, chiar dacă ea descrie o mulţime de mişcări fizice. Cele mai multe comunicaţii la distanţă între oameni se fac prin scrisori, telefon sau fax, dar unele se realizează prin telepatie, adică prin contacte directe de la minte la minte. O dimensiune mental/emoţională este, cu siguranţă, evidentă în unele cazuri de teleportare, în care groaza, stresul sau anxietatea grăbesc sau determină scoaterea instantanee a victimei din zona periculoasă sau din starea dd suferinţă. O asemenea stare critică afectează conştiinţa, ceea ce ne sugerează imediat de ce se întâmplă uneori teleportarea *post mortem,* când conştiinţa, separată de corpul fizic după moarte, nu-şi dă, poate, seama imediat ce i s-a întâmplat şi păstrează suficientă teamă şi suferinţă care să determine teleportarea fostului ei sălaş.

Adevăratele dispariţii supranaturale (în opoziţie cu dezintegrarea corporală) ce constau în ieşirea definitivă a

unei persoane din lumea noastră, pot fi explicate dacă presupunem că persoana dispare prin depăşirea hotarului care separă lumea noastră de o altă dimensiune a existenţei. Asemenea dimensiuni sunt lumi ca a noastră (deşi acesta poate fi un termen prea limitat), în întregime materiale şi stabile, care a) ocupă aceeaşi zonă spaţială cu noi, fiind totuşi despărţite de noi sau b) sunt fizic departe de noi, deşi legate cumva de noi prin nişte „găuri vermiculare", asemănătoare cu cele ce unesc o gaură neagră dintr-un univers, cu una albă din altul. Pătrunderea în una sau alta din aceste dimensiuni este oferită de o „poartă" psihică, mai curând decât de „găurile" şi vacuităţile preconizate de dr. Bem al lui Bierce. Asemenea „porţi" nu sunt, desigur, structuri permanente, dar pot fi create, se pare, de emoţii negative puternice, servind deci ca ieşiri de salvare; unele energii fizice, ca electromagnetismul, pot contribui, de asemenea, la formarea acestor „porţi". Cu toate acestea, se pare că, uneori, o persoană obişnuită şi fericită (chiar un animal sau un obiect) poate să treacă, accidental, printr-o asemenea „poartă", care s-a deschis inexplicabil, şi să dispară fără urmă; pe aceeaşi cale, locuitori ai altei dimensiuni pot dispărea uneori din lumea lor, trezindu-se la noi.

Deocamdată, orice speculaţii sunt inutile, atâta timp cât nu putem emite decât presupuneri privind natura dimensiunilor alternative şi a relaţiilor lor cu lumea noastră. La urma urmei, avem atât de puţine cunoştinţe despre propria noastră lume. Hotarul care ne separă pe noi de ei este, de asemenea, o enigmă totală, deşi misticii şi unii căutători de adevăr susţin că bariera dintre noi înşine şi realităţile spirituale superioare este total impenetrabilă pentru egoişti şi materialişti, deficitari la capitolul puritatea inimii. S-ar părea că bariera dintre dimensiunea noastră şi oricare alta, după cum am sugerat mai sus, funcţionează după principiul „tot sau nimic".

În această privinţă se impune să ne reamintim legendele care au circulat în toată Europa şi în alte părţi

ale lumii despre strania populaţie minusculă a spiriduşilor, fiinţe asemănătoare cu noi în anumite privinţe şi totuşi atât de diferite. S-a spus despre ei că frecventau locuri „afară din drum”; în realitate însă ei veneau, probabil, dintr-o altă realitate a existenţei, în care trăiau, sau au intrat printr-un munte sau inel fermecat. Oamenii pot pătrunde în lumea zânelor numai fiind invitaţi, prin răpire sau accidental. Viaţa de acolo este veselă şi plăcută: acolo se benchetuieşte, se râde şi se dansează pe o muzică minunată. Timpul trece acolo mai încet decât aici. Pătrunderea acolo prezintă riscul de a nu te mai putea întoarce niciodată, dacă ai gustat din bucatele oferite de zâne.

Noi nu credem în asemenea poveşti, de asemenea nici în centauri, satiri sau nimfe, care nu sunt altceva decât rodul imaginaţiei omeneşti. Totuşi există numeroase relatări ale unor martori care atestă realitatea lor. De aceea, natura lor intrigantă şi amăgitoare pare să derive din faptul că, ştiind cum poate fi trecută bariera dintre dimensiunea lor şi a noastră, erau în stare să dispară din ochii noştri într-o clipită.

Am abandonat misterele, mai ales pe cele care ameninţă să zdruncine „casa” bunului simţ obişnuit al realităţii „ştiinţifice” pe care am construit-o în jurul şi deasupra noastră. După cum însă Buddha a ajuns, prin meditaţie, la cugetarea că lumea materială este numai o iluzie senzorială, fizicienii au stabilit, într-un târziu, că zeul avea dreptate. Singura realitate este că nimic nu este cum pare. Într-adevăr, putem spune că întreaga noastră existenţă, asemenea sistemului comunist, descris atât de plastic de Sir Winston Churchill, este o ghicitoare, învelită într-un mister al unei enigme.

De aceea, atât dispariţiile supranaturale, cât şi apariţiile supranaturale constituie imposibilul posibil.

Către cititori

Mi-ar face o deosebită plăcere să primesc veşti de la oricare dintre dumneavoastră, cititorii mei, care a fost martor la o dispariţie sau apariţie supranaturală (eventual,

la amândouă) sau care a trecut el însuşi printr-o asemenea experienţă. Vă rog să-mi trimiteţi o relatare cât mai exactă, pe adresa editorului prezentei cărţi, indicând data şi locul întâmplării (întâmplărilor), precum şi numele tuturor celor care pot să confirme ceea ce aţi văzut sau trăit dumneavoastră.

Numai prin culegerea unor relatări exacte din prima sursă, prin compararea şi analizarea lor putem spera să înţelegem ce s-a întâmplat de fiecare dată. Dacă totul va merge bine, vă voi prezenta dumneavoastră – publicul meu – cazurile relatate şi concluziile la care am ajuns, într-o carte viitoare.

Vă mulţumesc pentru interesul şi sprijinul dumneavoastră.

Rodney Davis

Bibliografie

M.A. Aksakow, *Un case de Dematerialisation Partielle du Corps d'un Medium, Enquête et Commentaires* (Librairie de l'art independent, Paris, 1896)

Donald Attwater, *The Penguin Dictionary of Saints* (Penguin Books, 1974)

Sabine Baring-Gould, *The Disappearance of Bathurst,* în „The Cornhill Magazine", March 1887 Sabine Baring-Gould, *The Lives of the Saints* (John Grant, Edinburgh, 1914)

Henry Bathurst, *Memoirs of the Late Dr Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich* (1837)

Paul Begg, *Into thin air: People Who Disappear* (David and Charles, 1979)

Charles Berlitz, *Without a Trace* (Granada Publishing Limited, 1978)

Charles Berlitz şi William Moore, *The Philadelphia Experiment (*Granada Publishing Limited, 1980)

Ainbrose Bierce, *Can Such Things Be?* (Neale Publishing Company, 1910)

Janet şi Colin Bord, *Modern Mysteries of Britain* (Grafton Books.

1987)

Dora Broome, *Fairy Tales from the Isle of Man* (The Norris Modern Press Limited, 1963)

Hereward Carrington, *Psychic Oddities* (Rider and Company, 1952)

County folklore, Volume 1, part 2, Suffolk, collected and edited by Lady Eveline Camilla Gurdon (David Nutt, 1895)

Alexandra David-Neel, *Magic and Mystery în Tibet* (Unwin Paperbacks, 1965)

Dr Nandor Fodor, *Mind over Space* (The Citadel Press, 1962)

Dr Nandor Fodor, *The Encyclopaedia of Psychic Science* (The Citadel Press, 1974)

Dr Nandor Fodor, *These Mysterious People* (Rider & Company) Gerald B. Gardner, *Witchcraft Today* (Pedigree Books, 1960) Michael Geddes, Chancellor of the Church of Sarum, *The Life of Maria de Jesus* etc. în „Miscellaneous Tracts", Volumul III (1702)

Uri Geller, *My Story* (The Hamlyn Publishing Group Limited, 1976)

John Graham, *The Haunted Homes and Family Traditions of Great Britain*

Robert Graves, *The Greek Myths* (Penguin Classics, 1957) Gwendolyn Kelley Hack, *Modern Mysteries at Millesimo Castle, Italy* (Rider and Company, 1956)

Sir John Hall, *Four Famous Mysteries* (Nisbet and Company, 1922)

Clive Harold, *The Uninvited* (Star Paperbacks, 1979)

H.A. Harris, *Greek Athletes and Athletics* (Hutchinson & Company Limited, 1964)

Stephen W. Hawking, *A Brief History of Time* (Bantam Press.
1988)

Herodotus, *The Histories* (Translated by Aubrey de Selincourt) (Penguin Classics, 1954)

Francis Hitching, *The World Atlas of Mysteries* (William Collins Sons & Company Limited, 1978)

Homer, *The Iliad* (Translated by E.V. Rieu) (Frederick

Wame and Company, c. 1890)

Anna Jameson, *Legends of the Monastic Orders* (Longmans, Green and Company, 1891)

Thomas Keightley, *The Fairy Mythology* (William Harrison Ainsworth, 1828)

Sir Thomas Downing Kendrick, *Mary of Agreda – The Life and Legend of a Spanish Nun* (Routledge and Kegan Paul, 1967) Robert Kirk, *The Secret Commonwealth – of Elves, Fauns and Fairies* (1691)

Larousse Encyclopedia of Mythology (Batchworth Press Limited, 1959)

J. Lempriere, *A Classical Dictionary* (George Routledge and Sons, 1919)

Livy, *The Early History of Rome* (translated by Aubrey de Selincourt) (Penguin Classics, 1960)

Carey MacWilliams, *Ambrose Bierce etc.* (1929)

John Michell şi Robert J.M. Rickard, *Phenomena: A Book of Wonders* (Thames and Hudson, 1977)

Walter Neale, *Life of Ambrose Bierce* (Neale Publishing Company, 1929)

Elliott O'Donnell, *Haunted Britain* (Rider and Company)

Elliott O'Donnell, *Strânge Disappearances* (John Lane, The Bodley Head, 1927)

Colin Parsons, *Encounters with the Unknown* (Robert Hale, 1990) Philostratus, *The Life of Apollonius of Tyana* (Loeb Classical Library, 1969)

Plutarch, *The Life of Romulus* (translated by John Langhome and William Langhome) (Edward and Charles Dilly, 1774) Wellesley Tudor Pole, *The Silent Road* (Neville Spearman, 1972) *Reader's Digest Folklore, Myths and Legends of Britain* (Reader's Digest Association Limited, 1977)

Reader's Digest Mysteries of the Unexplained (Reader's Digest Association Inc., 1982)

Mendel Sachs, *Einstein versus Bohr: The Continuing Controversies în Physics* (Open Court Publishing Company, 1988) Idries Shar, *The Secret Lore of Magic* (Sphere

Books, 1972)

Ralph Shirley, *The Mystery of the Human Double* (The Olympia Press Inc., 1972)

William Smith (ed.), *A Dictionary of Greek and Roman Geography* (John Murray, 1879)

Stories of the Holy Fathers, compiled by Athanasius, Palladius, Saint Jérôme, and others (Translated by Sir Ernest Wallis Budge) (Oxford University Press, 1934)

„The Search for the Lost Mr Bathurst" (*The Westminster Review,* Volume 134, No. 4, 1890)

The Unexplained: Mysteries of Time and Space (Orbis Publishing Limited, 1980)

Mrs Tryphena Thistlethwayte, *Memoirs and Correspondence of Dr Henry Bathurst, Lord Bishop of Norwich* (1853)

H.F. Tozer, *A History of Ancient Geography* (Cambridge University Press, 1897)

G.N.M. Tyrrell, *The Personality of Man* (Penguin Books, 1948) Agnes Carr Vaughan, *Those Mysterious Etruscans* (Robert Hale, 1966)

J.F. Webb (translator), *Lives of the Saints* (SS Brendan, Cuthbert, and Wilfrid) (Penguin Books, 1965)

Harold T. Wilkins, *Mysteries: Solved and Unsolved* (Odhams Press, 1959)

Colin şi Damon Wilson, *The Encyclopaedia of Unsolved Mysteries* (Harrap Limited, 1987)

Kathleen Wiltshire, *Ghosts and Legends of the Wiltshire Countryside* (1973)

Sir Frederick Charles Lascelles Wraxall, *Remarkable Adventures and Unrevealed Mysteries* (London, 1863)